

„Tollad nem érdemes felemelni, egy csöpp tintát nem érdemes papírra ejteni, egy negyedórát nem érdemes életedből arra vesztegetni, hogy olyasmit írájál, ami a tömegeknek és félművelteknek tetszik, aminek olvasatára felkiáltanak: „Ó! Igen! Mi is így gondoltuk!...” - amiért érdemeket akaszt melledre a hivatalos világ, sok pénzt fizet neked valamilyen irodalmi üzem, s a pénzen szép házat építhetsz, melyet aztán megtömhetsz ritka tárgyakkal és nemes bútorokkal! Mert ami nekik tetszik, a tömegnek, az mindig félreértés részükről, vagy árulás a te részedről. Ami kitüntetés, az aranyfüst, gyermekes játékszer. S a sok pénz, melyet a világnak tetsző munkáért kaphatsz, a szép ház, melyet e pénzen építhetsz, mindez köd csak, a világerők lehelete elfújja egy napon. Te ne törődj mással, csak a hanggal, melyet az angyal kiált feléd, mikor munkádra biztat.”

Márai Sándor

**Az ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő Egyesület kalendárium
Koppánmonostor 2009. december 30.**

Készült Komárom Város Képviselő Testülete, Koppánmonostori Részönkormányzat, Komáromi Közgyűjteményi Közalapítvány, Nemzeti Civil Alapprogram, és a Pro Renovanda Culturae Alapítvány Karácsony Sándor Szakkollégiuma támogatásával.

Köszönet érte!

Írásukkal, gyűjtőmunkájukkal a kiadvány megjelenését segítették:

Dr. Balácsi Károly	Juhász Gáborné	Rigó Rozália
Báder Judit	Juhász Ildikó	Simon Anett
Bárány János	Ifj. Kiss Károly	Dr. Simon József
Bencze Imre	Kopócsiné Szauder Emma	Sinkó Szandra
Bihari Mihály	Labancz Ádám	Számadó Emese
Bilkó István	Ládi Nikolett	Szöllősi Eszter
Czidlina Vivien	Márai Sándor	Dr. Tompai László
Cserteg István	Mészáros Szusza	Tóth Ágnes Anikó
Csonka Szilvia	Monostori Ádám	Végh Diána
Fehárváriné Butkóczy Éva	Monostori Éva	Vizeli Ágota
Fellner Adrienn	Monostori János	Vizeli Csaba
Gyimóthy Gábor	Móricz Orsolya	Vojvoda Eszter
Hegedüsné Baumann Dóra	Nagyné Czita Tünde	Vörös József
Dr. Herczig Béla	Némethné Bilkó Judit	Vörösházi Tibor
Janzsó Ádám	Oplaznik Gabriella	Zonda Attila
Juhász Dávid	Ötvös Zoltán	

Köszönjük munkájukat!

ISSN: 1519 – 2195

A szerkesztés lezárult: 2009. december 30.

Lektorálta: Élettér Egyesület

Borító: Ölveczky Gábor

Felelős szerkesztő: Monostori Éva

Felelős kiadó: ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő Egyesület,

Tóth Ágnes Anikó

Készült: PRINT-Kom Kft., Komárom

Plusz tíz malac és a három majom

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy falu, melyet Koppánmonostornak hívtak. Ez a falu nagyon régen jött létre, s az eltelt közel 800 év alatt számos érdekes és említésre érdemes dolog történt benne.

A történelem folyamán itt is átalakultak, átértelmeződtek a folyamatok. Emberek, közösségek jöttek és mentek. Akadt közöttük – több is – aki alkotott, s hagyott maga után valamit. Így számos érdekes, értékes történelmi hagyatékunk maradt. Láthatóak épített örökségeink, még szájhagyomán útján terjednek anekdotáink, szokásaink, hagyományaink. Azonban azt kevesen tudják, hogy vannak írásos örökségeink, melyek mentén számos régmúlt eseménye válhat újra napjaink részévé, kaphat jelentőséget egy-egy szokás, utcarészlet, természeti vagy épített környezet. A még fellelhető értékeink talán csak itt, helyben érthetőek, értelmezhetőek, s szerethetőek.

Néhányan biztosan emlékeznek még Hofi Géza utánozhatatlan humorára, amellyel tükröt állított az adott rendszer hiányosságainak, mintegy kifigurázva az adott kor blőd ötleteit, gondolatait. Egyik szilveszteri műsorában mesélt arról az esetről, amikor egy faluban csupán egy malac született. Akkortájt a tervgazdaság ütemezésében ez egy méltatlan és elfogadhatatlan eseménynek számított, a jelentés – ami akkor teljesen elfogadott módszere volt társadalmunknak – pedig nem tartalmazhatta a szegységteljes igazságot. Így, minden felüljáró hozzátette a jelentéséhez azt az egy-egy malacot, amit jónak gondolt. Így történhetett meg, hogy Rákosi elvtárhoz érkezett hivatalos jelentés már 11 malackát tartalmazott. S mi lett a vége? Rákosi elvtárs döntött. Ha 11 malac született, a falu tartson meg egyet, a tízet pedig exportálja.

A kalendáriummal mi is így vagyunk. Adott volt egy település, helyi hagyományokkal, ötletekkel, okos gondolatokkal telve. Azonban nem volt olyan felület, ahol ezek az értékek napvilágot láttak volna, örökségül hagyva az utánunk következő generációknak. Így tettük évről-évre hozzá mi is a kis „malacainkat”, arra gondolván, milyen szépet, okosat, jót és helyben értékeset teremthetünk. Pont tíz éven keresztül, évente egy-egy példányszámmal gyarapítva az „almot”. Helyben azonban nagyon csekély volt az a fogadtatás, amely biztosíthatná a kalendárium évenkénti megjelenését akár szellemileg, akár anyagilag. S a malackákhoz visszatérve ránk is igaz, hogy minden 11 kalendáriumból csupán egy példányszám marad helyben, a többit mi is exportáljuk.

Nem vagyunk ezzel a mentalitással egyedül. Ami helyben van, az nem lehet szép, jó, értékes, csupán természetes. Addig, amíg van. Amíg meg tudjuk őrizni, meg tudjuk mutatni, s tovább tudjuk lendíteni. Amikor pedig a három majom – nem lát, nem hall, nem beszél – mintáját követve fordulunk feléjük, megüresednek és elvesznek.

Így vagyunk mi is kalendáriumunkkal. Tíz éven keresztül nevelgettük, őriztük, szerettük. Most pedig a három majom örökére hagyjuk.

Kedves Olvasónk, leendő Támogatónk!

Köszönettel és tisztelettel fogadjuk mindazok támogatását, akik 2010. évben adójuk 1 %-ával egyesületünk munkáját segítik, s ezzel hozzájárulnak MAG-házunk működtetéséhez.

**Az ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő Egyesület
adószáma:
18607190 – 1 – 11**

4

Egyesületünket 2001. december 26-án közhasznú szervezetként jegyezte be a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság.

A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény lehetőséget biztosít az adózó magánszemélyeknek, egyéni vállalkozóknak, valamint a gazdasági társaságoknak. E törvény alapján közhasznú egyesületünknek nyújtott anyagi támogatásuk az adóalapból levonható.

Tisztelettel fogadjuk lehetőségeihez mérten felajánlott támogatását is.

**Az ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő
Egyesület bankszámlaszáma:
12029004 – 00142332 - 00100000**

Egyesületünk ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik az elmúlt évben adójuk 1 %-át szervezetünknek utalták. Az 1 %-ból befolyt teljes összeget a Mag-ház építési költségeire fordítottuk.

Tisztelettel: ÉLETTÉR Egyesület

**KALENDÁRIUM
2009**

Vörös József

Az elme kétségei

ma könnyezett a lellem, lehet hogy a Világot
 elsirattam, vagy érzelmeimet nyeltem
 - kegyetlen -
 a test, a lélek szaggatása. Túl nehéz
 - legyűröm mint egy nem, kívánt falatot
 félreérthetetlen érzésem lassan kimerül
 vagy csak félelmeim új támadása ez
 - végtelenbemúlón szítalak rá a Földre -
 aztán alásuhantam, mert vártam, töprengtem
 méléztam...
 keserű kenyerét eszem a percnél
 - vagy csak elfáradtam -
 és egyre magamat áltatom
 OLY SEMMI VAGYOK – MINT PONT A VÉGTELENBEN
 nehéz az értelem súlya
 prűszkölök néha mint a félrenyelte ebek
 ráznám le igám
 de valaki már megint azt az őült türelemmalmot
 hajtja körbe- körbe
 - felfalt már mindent bennem a vágyva - vágyás
 időtlenségig belefeledkeznék a szerelemben
 - érezni a boldogság súlyát-
 néha rohadtul nehéz
 majd egy kéz megint rám simít néhány
 évszázadot
 - köszönöm megvagyok -
 a nyugalom álarcá mögött szétrobbanva szédülök
 - még néhány lovagiasan eltűrt pofon
 és foszladozom
 természetesen ezt is mosolyogva
 - ez a titka -
 lehull ölemben éretten a kérelem
 de már nem kell !
 bocs, de kissé elnehezültem mert mindig fájok
 dalolok meg várok
 lemosom magam
 - lassan minden portalan
 itt belül
 átszenvedtem ezt a pár időrészesecskét, hogy
 itt lehessek
 és valamit TEHESSEK
 hervadtan zuhan át rajtam sivatag csókoka laza halmaza
 esőverte arcomon peregnek a könnyek- megkönnyebbültek-
 hozzon már valaki egy jó pohár boldogságot!
 Szívemből kitépem ezt a napot- elszaladok –
 hibáztam, hiába vigyáztam
 ÉN MINDENKINEK TARTOZOM- ez a bűnbánatom-
 leszedegetem az arcokról a bánatot
 csak a MAG fénylik bennem
 különben
 elmentem,
 hisz' végtelen útjaim várnak

Január – 1997-1998

Nagyon nehéz visszaemlékezni a kezdésre, hiszen az elmúlt 12 év során számos programot valósítottunk meg, nagy változásokon mentünk keresztül, és mindig a kezdet az, ami kicsit nehézkes, nyögve nyelős, olyan kialakulatlan még.

Mi is pont ebben a helyzetben voltunk. Ültünk Komárom árkádsora alatti virágszégyen és csak azt tudtuk, hogy akarunk valamit, de azt nagyon. Mi is volt az alapgonddal? Mi végre szerveződöttünk? Már csak találgatni tudom. Talán a frissen megszerzett közösségfejlesztő képesítés, az önálló szárnypróbálgatás, a fiatalos hév, a sorsfordulás beindítása...

Az egyesület mellett döntöttünk, amihez 10 alapító tagra volt szükségünk. Olyanokra, akik azonosulnak a célkitűzésekkel, részvételükkel, szakértelmükkel segítik a munkánkat. Így kerestük fel a bakonyaljai falugazdász hálózatot, ahonnan sikerült hét szakembert megnyernünk magunknak. Miért éppen a Bakonyalja? Mert frissen végzett közösségfejlesztőként ennek a térségnek a településein kívántunk dolgozni, folyamatokat beindítani.

Ebből persze semmi sem valósult meg. Mészáros Zsuzsa elnökünk az alakulás évében már elköltözött Bács-Kiskun megyébe, ott kezdett térségfejlesztési munkába. Oplaznik Gabriella alelnökünk szülési szabadsága végeztével a Komáromi Mezőgazdasági Kombinát borászati ágazatában kezdett dolgozni, míg én (szintén alelnökként) a nyíregyházi főiskolai tanulmányaimat befejezve, Kristóf fiam óvodába íratásával vissza-

tértem a Csokonai Művelődési Központba, ahol a közművelődési programok koordinálásával foglalkoztam.

Az egyesületünk megalakulását követően tehát stagnált. Egy-két kezdeti pályázati próbálkozást kivéve, nem tudtunk semmi komolyat és hasznosat felmutatni. Erre az eseményre még egy évet várnunk kellett.

Koppánmonostoron élőként hamar felfedeztem a helyi értékeket és kincseket. Közülük is „kedvencemmé” a Tornyos villa vált. Eltökélt szándékom volt, hogy valahogy segítsük állagának javítását, az eredeti szépségének feltárását. Erre az akcióra már az újjászerveződött egyesületünk, s leginkább helyi, monostori barátok, kollégák és elkötelezettek csatlakoztak. A vezetőség is átrendeződött, átvettem az egyesület vezetését, míg alelnöki poszton Oplaznik Gabriella mellett Gulyás Erika segítette munkánkat, s a kezdők bizonytalanságával küzdöttünk hónapról-hónapra, programról-programra.

FEBRUÁR

5	1 V Ignác
6	2 H Karolina 3 K Balázs 4 Sz Ráhel 5 Cs Ágota 6 P Dorottya 7 Sz Tódor 8 V Aranka
7	9 H Abigél 10 K Elvira 11 Sz Bertold 12 Cs Livia 13 P Ella 14 Sz Bálint 15 V Kolos
8	16 H Julianna 17 K Donát 18 Sz Bernadett 19 Cs Zsuzsanna 20 P Aladár 21 Sz Eleonóra 22 V Gerzson
9	23 H Alfréd 24 K Mátyás 25 Sz Géza 26 Cs Edina 27 P Ákos, Bátor 28 Sz Elemér

Február - 1999

10

Alakulásunkat követő második évben kezdtük el a Tornyos villa felújítására szervezett jótékonyági gálaműsorunkat, mely 3 éven keresztül a szeptemberi iskolakezdéshez kötődött. Első évben gondoltuk el, hogy a település életéről készített Kalendárium nagyban segíthetné törekvésünket. Az elkészített kis kiadvány bevételét is az épület szépítésére terveztük be. Emlékszem, hogy családi házunk udvarán egy nyári délután hűsítő borocska társaságában Hegedüs Béla bácsi és Barassó Péter segítségével gondoltuk át, milyen legyen kiadványunk. Nagyon gyorsan és hatékonyan dolgoztunk, mert szeptember első hetére már nyomtatott formában kínálhattuk a gálaműsor résztvevőinek.

Sajnos a kezdeti célunk itt sem valósult meg. Nem sikerült itthon, helyben olyan kiadványt létrehozunk, amely bevételével bármilyen nemes célt szolgálni tudjon.

Kalendáriumunk az első két számtól eltekintve az elmúlt 10 évben egységes formát kapott, melyben a múlt, a jelen és a bizakodó jövő is szerephez jut. Mindig figyeltünk arra, hogy bemutassunk helyben élő fiatalokat és szépkorúakat, akik valamiért különlegeseek, fontosak, bár a közvélemény méltatlanul nem tesz említést róluk. Így volt lehetőségünk – ugyan szerény formában – Barassó Péter gyermekeknek szánt, településünkön írt meséit és anekdotáit is közre adnunk. De így jutottunk be számos kiskonyhába, tisztaszobába, ahol a féltve őrzött titkokra derülhetett fény, s az emlékezések során kaphattunk betekintést a régi falusi életbe, hagyományokba.

Kedves emlékeim egyike, a főutcán lakó Tóth Imre bácsival folytatott beszélgetésem. Barátságos, vendégszerető fogadtatásban volt részem. Végigjártuk a házat, az ólakat – amelyben még mindig ácsorgott egy öreg igásló -, a birtokot. Hallgattam a régi monostori történeteket, próbáltam emlékezetembe felidézni az emlegetett falubelieket. Talán ez az első beszélgetés sarkallt arra, hogy minden évben felkeressek egy-egy idősebbet, faggatva őt a régi, „szebb” időkről. Néhány hónapja fájó szívvel látom, hogy Imre bácsiék szép tanyája eladó. Sajnos az egyesületünknek nincs saját tőkéje, hogy megvásárolja. Így csak reménykedni tudok abban, hogy olyan gazdára lel, aki értékeli szépségét és értékét, hogy településünkön megmaradjon élő legendaként.

Kalendárium. Nem tudom, hogy megérte-e az elmúlt 10 évet erre a munkára fordítani. Nem tudom, hogy jelenleg ad-e valami pluszt, tartást, vagy helyi identitástudatot. Talán az utókor majd mindezt megválaszolja.

9	1 V Albin
10	2 H Lujza
	3 K Kornélia
	4 Sz Kázmér
	5 Cs Adorján
	6 P Leonóra
	7 Sz Tamás
	8 V Zoltán
11	9 H Franciska
	10 K Ildikó
	11 Sz Szilárd
	12 Cs Gergely
	13 P Krisztián
	14 Sz Matild
	15 V Nemz.ü.
12	16 H Henrietta
	17 K Gertrúd
	18 Sz Sándor
	19 Cs József
	20 P Klaudia
	21 Sz Benedek
	22 V Beáta
13	23 H Emőke
	24 K Gábor
	25 Sz Irén
	26 Cs Emmánuel
	27 P Hajnalka
	28 Sz Gedeon
	29 V Augusztá
14	30 H Zalán
	31 K Árpád

MÁRCIUS

Március - 2000

Az millennium évében felfokozott hangulatban volt az egész ország. Minden település készült arra a becses eseményre, amikor a millenniumi zászló átadásra kerülhet. Mi is így voltunk ezzel.

Gábor Klára kolléganőm (CSMK) Franciaországból hozta haza azt az ötletet, melynek nyomán első alkalommal ebben az

évben rendezhettük meg a Híres Komárom című történelmi játékot. Az elképzelés alap gondolata a város történelmi múltjának felelevenítése élőképekben, melyet a városban működő civil szervezetek és közösségek valósítottak meg. Így kerültünk mi is kiválasztásra, s lehettünk részesei az ünnepi rendezvénynek. Nagy kihívás volt, hiszen színészi vénával nem rendelkezünk, felnőttek, szépkorúak és gyermekek, mind nagy izgalommal fogadtuk a felkérést. Jó hasznát vettük a korábbi években készített ósmagyar jelmezeinknek, melyet egy nagyszabású szüreti felvonulásra készítettünk.

Talán még többen emlékeznek arra, amikor 1996-ban a három városrész, egy-egy meghatározó történelmi korszakot jelenített meg, így vonulva végig a városon, majd a városháza előtt találkozva igazi szüreti mulatságot tartottunk. Mi, akkor 52 jelmezt készítettünk, valamennyit a honfoglalás korára. A Híres Komáromban ezek a jelmezek képezték, és adják ma is a tömeg kosztümjeinek nagy részét.

A színdarabnak nagy sikere volt. Mi, a szereplők is nagyon lelkesek és aktívak voltunk. Egy narrátor meséje nyomán a római birodalomtól egészen mai korunkig mutattuk be a város főbb fordulópontjait, neves eseményeit. A szereplők pedig hol honfoglalnak, hol török rabigában gyötrődnek, hol a földrengés alatt menekülnek, vagy éppen Horthy Miklós kormányzót fogadják lelkesen. A közel egy órás színpadi játék alatt nem csak nekünk jutott szerep, hanem a település lovasainak, hagyományörzőinek és iskolás csoportjainak is.

Első elismeréseinket is ekkor vehettük át. A város emléklappal, míg Dr. Nemeskürthy István millenniumi emlékérmét adott át a rendezvény alkalmával.

Nagy munka volt, ám szeretettel emlékezünk vissza ezekre a kezdeti időszakokra, s talán érdekességnak számíthat, hogy a 180 fős statisztá csoportból egyesületünk 82 fővel gazdagította a színdarab létrejöttét.

A színészettel és a jelmezekkel nem szűnt meg a kapcsolatunk. A városi Téltemető rendezvényen több alkalommal öltöttünk magunkra mókás göncöket, tréfás jelmezeket. Később, a Magyarock Dalszínház megalakulásával szinte valamennyien kipróbálhattuk magunkat a színházi közegben. Táncosként, statisztaként, szereplőként, varrónőként, fuvarosként, fénytechnikusként, kellékesként, és még hosszan sorolhatnám azokat a nem látványos tevékenységeket, amelyek mind-mind hozzájárulhatnak egy színpadi produkció létrejöttéhez. De ez már egy másik év története.

Április - 2001

A civil szervezetek körében nem meglepő az, hogy a szervezet munkáját nagymértékben befolyásolja a vezetősége, a vezető személyisége, szerepe. Nincs ez másképpen nálunk sem. Így ebben az évben egy kissé visszafogott ütemben tevékenykedtünk, haladtunk, hiszen Matyi kisfiam születését követően az időm nagy részét az új családtag foglalta le.

Azonban volt egy régóta dédelgetett célunk, mégpedig az egyesület közhasznúsági fokozatba való sorolása. Nem volt egyszerű, ellenben hosszú és körülményes. Matyi keresztszülei – mindketten képzett jogászok – segítségével, közel egy éves huza-vona után sikerült új státust kapnunk. De miért is ragaszkodtunk hozzá?

Már ebben az időszakban kialakult az a nézet, hogy a közhasznú, vagy kiemelten közhasznú szervezetek pályáztatási feltételei jobbra fordulhatnak, s az átváltoztatáshoz különösebb plusz tevékenységet, feladatot nem is kellett vállalnunk. Saját kezdeti bejegyzésünk és a közhasznúsági fokozat elnyerésének bürokratikus és embert-, türelmet próbáló volta ösztönzött később bennünket a civil szektor segítésére, tapasztalataink átadására. Így mára számos helyi és regionális egyesület, vagy alapítvány van, akik bejegyzését sikerrel hajtottuk végre, segítve ezzel a különböző céloknak elkötelezett csoportokat, a felvállalt tevékenységeik elindításában.

Ehhez az évhez köthető még egy másik kezdeményezésünk, ez pedig a támogatók elősegítése, különös figyelmet fordítva a hátrányos, vagy nehéz helyzetben lévők-
re, illetve a gyermek korosztályra.

Két éven keresztül támogattuk a Selye János Kórház gyermekosztályát, ahová december 6-án, Mikulás napján szállítottuk csomagjainkat, játékaikat. Ebben a munkában nagy segítségünkre voltak a Komáromi Szakállasok, akik már a Tornyos Villa felújítási munkálataikor csatlakoztak hozzánk, évente több közös akcióban társulva céljaink megvalósításához. Szeretettel emlékezem vissza a legelső közös programunkra, ami nem volt más, mint a Tornyos villa vízvezetékhez való csatlakoztatása, melyhez az egész udvart át kellett ásnunk. Vagy a Posta réten rendezett családi napokra, ahol játékokkal, furfangos próbákkal vártuk a gyerekeket, míg ízletes bio ételeket készítettünk a felnőttekkel.

Ugyancsak játékokkal segítettük három éven keresztül a komáromi bölcsődét, majd az évek során számos fiatalt támogathattunk ösztöndíjas rendszerünkkel, egyéni adományokkal. Így kaphatott két éven keresztül segítséget az akkor még szárnyait próbálgató Koczka Andrea is.

Mára többretegű támogatási rendszerünk van. Segítségünk elsősorban nem anyagi jellegű, hanem az általunk megoldozott termék – mint pl. a szervezetek jogi bejegyzéseik, pályázataik és elszámolásaik segítése, Mag-házunk igénybevétele, a benne folyó térítésmentes tevékenységek sora, stb. - eszmei értéke. Helyben folyó munkánkat nemzetközivé tettük. A 2007-es erdélyi árvízi események alkalmával kerültünk kapcsolatba azokkal a szervezetekkel, akikkel azóta is évről-évre próbálunk közösen gondolkodni, munkájukat segíteni, megkönnyíteni. Minden évben segélycsomagokat gyűjtünk, elsősorban az általuk megadott céloknak megfelelően, hogy tevékenységüket segítsük. Így a karácsonyi cipős dobozok után szakmai kiadványokat, irodai munkaeszközöket, fejlesztő csomagokat továbbíthattunk a tatabányai Peron Music Alapítványon keresztül Székelyudvarhelyre és a környező települések civil szervezeteinek.

Vörös József

Lányomnak

Holdfényes, csendes éjszakán
megkérdeztem egy csillagot
mondd, vannak-e angyalok?
Picit hallgatott, töprengett némán
aztán halkán a fülembé súgott.
most elárulom a legnagyobb titkot,
az angyalok a Földön születnek!

Látom, tiszta a lelked
erős és tiszta a hited..

Hallgattam a ragyogó csillagot,
hallgattam mit beszél
és megértettem a legnagyobb titkot,
mikor megszülettl...

MÁJUS

18	1 P	Munka ü.
	2 Sz	Zsigmond
	3 V	Tímea
19	4 H	Mónika
	5 K	Györgyi
	6 Sz	Ivett
	7 Cs	Gizella
	8 P	Mihály
	9 Sz	Gergely
20	10 V	Ármin
	11 H	Ferenc
	12 K	Pongrác
	13 Sz	Szervác
	14 Cs	Bonifác
	15 P	Zsófia
	16 Sz	Mózes
21	17 V	Paszkál
	18 H	Erik
	19 K	Ivó, Milán
	20 Sz	Bernát
	21 Cs	Konstantin
	22 P	Júlia
	23 Sz	Dezső
	24 V	Eszter
22	25 H	Orbán
	26 K	Fülöp
	27 Sz	Hella
	28 Cs	Emil
	29 P	Magdolna
	30 Sz	Janka
	31 V	Pünkösd

Május - 2002

Úgy emlékszem, hogy egyesületünk életében jelentéktelen év volt a 2002-es. Igazból semmi kimagasló dolgot nem csináltunk, minden a korábbi évek megszokott medrében folydogált. Kivéve egy eseményt, amelynek akkor egyáltalán nem tulajdonítottunk nagy jelentőséget.

Ebben az évben segítettünk a Magyarock Dalszínház megalakulásában. Nem magának a színtársulatnak, hiszen ahhoz mi nem értünk, csupán a jogi és egyéb adminisztrációs indulásban. Kevés olyan dolog van az életemben, amire ennyire büszke lennék, mint ennek a kis társaságnak a létrejöttére és működésére. Közösségfejlesztőként tudom, hogy a munkánk eredményessége nem azonnal és nem általunk, hanem közvetve, s akár évekkel később jelentkezik. Mindig öröm tehát az, amikor egy helyi kezdeményezés önálló lábakra áll, végzi a felvállalt tevékenységét, dolgozik. Ez így van szinte valamennyi általunk segített szervezet esetében is. Akkor miért olyan különleges mégis a dalszínház? Ennek több oka is van. Kapcsolatunk sosem szakadt meg, bár az önállósulás már a kezdetek elején megtörtént. A két egyesület viszonya a szülő-gyermek kapcsolatra jellemző leginkább. A kezdeti szárnypróbálgatásokat segítő támogatásunk kísérte, majd leküzdöttük a serdülőkori erőfitoktatásait, míg mára a felnőtt, egyenrangú partneri viszony jellemez bennünket.

S mint egy szülő, mi is tisztában vagyunk saját értékeinkkel, kompetenciáinkkal, ugyanakkor a szülői büszkeség örömteli pillanatai számunkra azok, amikor a „gyermekünk” ér el sikereket, alkot önálló, maradandó dolgokat. Így van ez a mi neveltünk esetében is. A kezdeti kisebb darabokat, nagyobb művek, majd önálló alkotások követték. Az induló néhány főből álló kis csapat mára igazán nagy stábot tud maga mögött, amelyben elsődleges szerepet a színpadon jelenlévő fiatalok alkotják. Azonban méltatlan lenne nem megemlíteni a háttérben serénykedő számos segítő kezét, szülőt és támogatót, akik a maguk lehetőségeivel mind-mind hozzájárulnak az éppen aktuális előadás sikeréhez.

Korábban említettem, hogy a Millennium évében megkaphattuk első elismerésünket. A későbbiek során is megemlítek még néhány „kitüntetést”, azonban egyik sem ér fel ezzel, amikor egy kortárs, egy „vetélytárs” ismeri el a tevékenységünket, jutalmazza a munkánkat. A Magyarock Dalszínház öt éves születésnapját gálaműsor keretében ünnepeltük. Mint egy jó szülő, mi is készültünk meglepetéssel, egy kis ünnepi műsorral, beszéddel. Sokat gondolkodtam, mi is lehet az igazán jó ajándék ezen az ünnepen. Talán sikerült megoldanunk.

Ezen a születésnapon mi is kaptunk ajándékot, egy elismerést – Magyarock Díj -, mely Mag-házunk ékes darabja és egyesületünk talán legszebb elismerése.

[illegible]

1	H	Pünkösöd
2	K	Kármén
3	Sz	Klotild
4	Cs	Bulcsú
5	P	Fatime
6	Sz	Norbert
7	V	Róbert

8	H	Medárd
9	K	Félix
10	Sz	Margit
11	Cs	Barnabás
12	P	Villő
13	Sz	Antal
14	V	Vazul

15	H	Jolán
16	K	Jusztin
17	Sz	Laura
18	Cs	Arnold
19	P	Gyárfás
20	Sz	Rafael
21	V	Alajos

22	H	Paula
23	K	Zoltán
24	Sz	Iván
25	Cs	Vilmos
26	P	János
27	Sz	László
28	V	Levente

29 H Péter
30 K Pál

Június - 2003

A millennium évében Komárom társrendezője lehetett a Millenniumi Sokadalom névre keresztelt Kárpát-medencei magyar népi hagyományokat megelevenítő rendezvénynek. A két város együtt készült erre az alkalomra, melynek fontos eleme volt a harangszó. A harangok többféle méretben készültek és a rendezvények helyszínén mozgósították az érdeklődőket. Komáromban két harangláb készült. Egy nagyobb, amelyik a Monostori erőd színpada mellett állandóságával biztosította a jelenlétet, és egy kisebb, hordozható, amelyet a két város közti útvonalon használtunk. A rendezvény után a harangok a szentendrei Skanzenbe, állandó helyre kerültek, s különleges harangjátékkal ma is emlékeztetnek bennünket erre a szép ünnepségre. A haranglábak azonban itt maradtak. A nagyobb Szőnybe, a művelődési ház mellett került felállításra. Évekkel később harangot is kapott.

A kisebb viszont hónapokig hánykolódott a művelődési központ raktárában, míg egyesületünk megkapta. Abban az időben a monostori temető lélekharangja egy rozsdásodó, már-már csúfos haranglábban szolgált. Hosszas egyeztetést követően sikerült meg egyeznünk az akkori részönkormányzattal, hogy a kis haranglábát megújítva és felépítve a helyi temetőben készülhessen el. A munka el is kezdődött. Ifj. Fellner Tibor és a Vértesi Erdőgazdaság jóvoltából elkészülhetett a mű, melyet sajnos mégsem tudtunk az eredetileg szánt helyére felállítani. Újabb egy év következett, amíg méltatlanul feküdt családunk garázsában, majd a Tornyos villa udvarán 2003-ban felállításra kerülhetett.

Talán a haranglábbal kezdődött az az épített környezeti tevékenységünk, mely mára több területen és nagyságrendben jelentkezik. Mi gondolhattuk az éppen alakulóban lévő Kecskés László Társaság által finanszírozott „Kitelepítési emlékművet”, mely a Monostori erőd oldalán található. Mi készítettük városi támogatással azokat a hirdetőtáblákat, melyeket szintén Fellner Tibor készített és az iskola, a temető, valamint a buszforduló buszmegállóinál helyeztünk el. Tőlünk ered a Vezérek parkjának kezdeményezése, s általunk kerülhet jövő év elején közterületre Katapán monostorából feltárt kőoroszlán hű másolata is.

Nem gondolom, hogy egy szervezet tevékenységét az általa létrehozott közterületi szobrok, emlékek és egyéb tárgyak jellemeznék leginkább. Azonban álszent dolognak tartanám, ha méltatlanul nem vennénk minderről tudomást.

Vörös József

A menyét dala

Mottó:

Az idő mankón jár. Csak vánszorog.
Mindig MA van. A halovány HOLNAPOT
csak pislákoló lángok éltetik a fagyott,
komor, sivár éjszakában. Nincs élet,
minden mozdulatlan. A remény is halott...

Riadtan szűkülök a sötét csapda mélyén,
néha vadul rágom a rács vasát,
de nem enged. Körbe-körbe a ketrec szélén
osonva surranok. Próbálok a külvilág
ajtáját megtalálni. Erőm fogytán már,
de feladni nem lehet, menni kell,
menni kell, keresni, keresni, kutatni a réseket,
kimenni mindenáron, mert az nem lehet,
az nem lehet, hogy nincs kiút...

Feladni nem lehet!

Ahhoz már nincs erőm

Július - 2004

Monostoron talán kevesen emlékeznek arra, hogy jó hangulatú gyermeknapokat rendeztünk a Rüdiger tó mentén a '90-es évek végétől. A program házigazdája a Csokonai Művelődési Központ volt, s a Komáromi Szakállasokkal mi az önkéntes stábot, illetve a jó hangulatot biztosítottuk. A gyermeknap kedvelt és keresett rendezvénye volt a családoknak, mígnem egy „felsőbb” kérést figyelembe véve a helyszín átkerült a Thermál fürdő területére. Nem bocsátkoznék elemzésekbe, hogy melyik helyszín kedvezett a gyerekeknek, mi azonban egy pár év után úgy döntöttünk, inkább önállósodunk, és újra nyílt terepet választunk a bevált rendezvénynek.

Így 2004-től újra a tóparti sétányt választottuk helyszínként, majd a Mag-ház átadásával egy évre udvarunkba költözött az esemény, s 2008-tól már csak a monostori városrészre koncentrálva, a település gyermekei számára készülünk évről-évre.

Az elmúlt évben reneszánsz közeget igyekeztünk életre kelteni a Posta-réten, ahol Mátyás király udvartartása volt segítségünkre. Volt bábszínház, ügyességi vetélkedő, tréfás kitaláló – úgy Mátyás módjára -, udvari lövészverseny, íjászat és az elengedhetetlen piaci kavalkád, ahol a színes kavicsok és tallérok értékes ajándékokra leltek. A királyi pár kegyes volt népéhez és számos vitában rendelkezett. A szépséges Beatrix még a kisdudek játékaiban is személyes részt vállalt. Egyszerőval egész nap hömpölygött a tömeg, fogyott a szörp, a zsíros kenyér és csökkent a szatócsbolt árukészlete. Jó

hangulat, szép időjárás és kedves társak segítették a munkát. A városrész civil szervezeteivel közösen dolgoztunk azon, hogy ez a nap valóban feledhetetlen legyen a gyermekek és szüleik számára.

Jó kezdés volt, melyet azóta számos összefogásban megvalósított program jelez. Így van ez az újabb kezdeményezésekkel is, melyet később a szakmai egyesületek át is vettek tőlünk. A Szalmaláng fesztivált a Monostori Kulturális Egylet, a „Mozdulj ránk!” sportnapot a Koppánymonostori Sportegyesület, míg a böllerversenyt a Komárom Környéki Civil Társulás gondozásában kerül évről-évre megrendezésre.

Ezek a rendezvények nem csupán a helyi civil összefogást sugározzák, hanem igyekeznek évente legalább 1-1 alkalommal a különböző korosztályok és érdeklődési körű látogatók számára is megfelelő kikapcsolódást és programot biztosítani. A gyermeknapról már beszéltünk, a Szalmaláng Fesztivál két éves múltra visszatekintő hagyományteremtő programunk. Célja a helyi mezőgazdasági munka, történetesen a búzatermesztés, illetve közvetlenül az aratás időszakához kapcsolódik. E Kalandáriumban hasábjain a korábbi években már bőséges bemutatását adtuk annak, hogy az aratás végeztével milyen falusi bálók, rendezvények következtek. Ennek a hagyománynak próbáltunk emléket keríteni akkor, amikor a szalma köré gyűjtöttük nyári megmozdulásunkat. A böllerverseny ugyancsak a népi, paraszti kultúra elengedhetetlen része, melynek mi magunk továbbra is szeretnénk megfelelni.

Az évés, a mulatozás után pedig nem árt egy kis testmozgás. Ebből az elgondolásból született a sportnap ötlete, mely a kora nyári időszak kedvelt rendezvénye településünknek.

„ Hétfő van és elseje van, és nem kezdek előlről semmit. Már csak azt szeretném folytatni, jól-rosszul, csepekedve, krákogva, nyögve, okuláréval és élesre köszörült műszerekkel, amit az elmúlt hétfőn kezdtem. Már nem akarom hétfőn és elsején megváltani, sem felrobbantani a világot. Már csak élni szeretnék e világban, hétfőn és elsején is, pontosan addig, amíg elvégzem munkámat és teljesítem kötelességem. Ilyen szerény vagyok? Nem, ilyen becsvágyó vagyok, hétfőn és elsején.”

Márai Sándor

AUGUSTUS

31	1 Sz	Boglárka
	2 V	Lehel
32	3 H	Hermína
	4 K	Domonkos
	5 Sz	Krisztina
	6 Cs	Berta
	7 P	Ibolya
	8 Sz	László
	9 V	Emőd
33	10 H	Lőrinc
	11 K	Zsuzsanna
	12 Sz	Klára
	13 Cs	Ipoly
	14 P	Marcell
	15 Sz	Mária
	16 V	Ábrahám
34	17 H	Jácint
	18 K	Ilona
	19 Sz	Huba
	20 Cs	Szt. István ü.
	21 O	Sámuel
	22 Sz	Menyhért
	23 V	Bence
35	24 H	Bertalan
	25 K	Lajos
	26 Sz	Izsó
	27 Cs	Gáspár
	28 P	Ágoston
	29 Sz	Beatrix
	30 V	Rózsa
	31 H	Erika

Augusztus - 2005

Talán ezt az évet nevezhetjük sorsfordítónak egyesületünknel, hiszen kiléptünk a csupán szabadidős tevékenységek szervezésének sorából, foglalkoztatóvá váltunk.

Az előcsatlakozási pályázati forrásokból ugyan nem sikerült részesülnünk, az Európai Unióhoz való csatlakozástól viszont elvártuk, hogy célkitűzéseseihez híven a civil szektornak is jelentős támogatási forrásokat biztosítson. A pályázatok kidolgozása azonban komoly feladat elé állított, amit a napi munkatevékenységek mellett nem tudtunk biztosítani. A Munkaügyi Központ Komáromi Kirendeltsége segítségével ebben az évben már nyolc fiatal, pályakezdő foglalkoztatását kezdhettük meg.

A fiatalok természetesen több területen tevékenykedtek. Bérleménybe költöztünk, ahol a civil szolgáltatásunkat is beindíthattuk, illetve foglalkoztatottjaink és saját gyermekeink életkorából adódóan hatékonyabban fordultunk az ifjúsági korosztály felé is.

Fiataljaink az iroda működtetését, az egyesület ügyvezetését látták el elsősorban. Azonban nagyfokú igény jelentkezett településünkön a környezetvédelmi feladatokhoz való csatlakozásra is. Két – állami gondoskodásból kikerülő – fiatalal a Vértesi Erdőgazdaság munkáját segítettük. Erdei utakat, tisztásokat tisztítottunk, a fakitermelésben vállaltunk szerepet. Egy fiatalal a településünkön komoly parlagfű-mentesítést indítottunk. Segítségével és egy fűkasza elnyerésével olyan területeken sikerült a folyamatos nyírást elvégeznünk, amelyet városi keretből nem biztosítottak.

Egy fiatal – roma – lány pedig a frissen szerzett házi segítségnyújtási elméleti ismereteit, fordíthatta gyakorlati tapasztalatra.

Az akkori munkaügyi támogatás – melynek értelmében egy éven keresztül a munkabér és járulékainak 100%-át állami támogatásból finanszíroztuk, - tette lehetővé, hogy az elkövetkező két évben összesen 14 fiatal, pályakezdő foglalkoztatását biztosítsuk. A támogatási időszak eltelte után – bevételt nem termelő egyesület lévén – meg kellett oldanunk fiataljaink továbbfoglalkoztatását. Önerőből, saját berken belül nem sikerült, de a személyes ismeretség és jó kapcsolatrendszerünkön keresztül a nyílt munkaerőpiacon – egy fiatal kivételével –, valamennyien munkára és biztos megélhetésre találtak. Megállják helyüket, kamatoztatják a nálunk szerzett gyakorlati munkatapasztalatokat.

Nemcsak a fiatalok köszönhetik meg nekünk a munkatapasztalatot, hanem mi is sokat köszönhetünk ennek a kezdeti kis foglalkoztatásnak. Fiataljaink kezdeményezték és indították útjára az általános iskolások részére kiadott „Névtelen” című gyermekújságunkat, majd ezt követően a középiskolások számára összeállított „Picurinfo” kiadványunkat. A kezdeti botladozások mára beértek, mindkét médiatermékünk keregett és színvonalas kiadvánnyá vált.

Ugyancsak ebben az időben indultak a nemzeti és nemzetközi szinten beindított ifjúsági cserék, táborok és szemináriumok. Sőt! Ebben az évben íródott az a nyertes pályamunka is – fiataljaink tollából -, melynek eredményeként a következő évben megvásárolhattuk Mag-házunk elődjét.

Vörös József

Amikor egyedül

dübben a távoli dobszó
kopogva hulló
cseppek a csendesség tengerébe
átölel a huncutul
hunorgó
csillagok puha fénye

SZEPTEMBER

36	1 K	Egyed
	2 Sz	Rebeka
	3 Cs	Hilda
	4 P	Rozália
	5 Sz	Viktor
	6 V	Zakariás
37	7 H	Regina
	8 K	Mária
	9 Sz	Ádám
	10 Cs	Nikolett
	11 P	Teodóra
	12 Sz	Mária
	13 V	Kornél
38	14 H	Szeréna
	15 K	Enikő
	16 Sz	Edit
	17 Cs	Zsófia
	18 P	Diána
	19 Sz	Vilhelmina
39	20 V	Friderika
	21 H	Máté
	22 K	Móric
	23 Sz	Tekla
	24 Cs	Gellért
	25 P	Eufrozina
	26 Sz	Jusztina
40	27 V	Adalbert
	28 H	Vencel
	29 K	Mihály
	30 Sz	Jeromos

Szeptember - 2006

Az elmúlt év mozgalmasra sikeredett. Májustól kezdtük foglalkoztatásunkat, ekkor költöztünk bérelt irodába. Azonban az égiek is arra ösztönöztek, hogy önálló, saját helyre törekedjünk, ne tegyük ki magunkat a főbérlo szeszélyeinek. Alig egy év alatt öt alkalommal kényszerültünk új helyre, míg a Mag-ház felépítéséig a Vállalkozók Háza szolgált telephelyként és tolerált menedékként. Ebben leginkább meglepő csak az volt, hogy a művelődési központ – melynek akkor még aktív dolgozója is voltam – sem tolerálta a fiatalok küllemét, modorát, vagy csupán zavarólag hatott a ház „alvó” életében, intenzív jelenlétük.

A Vállalkozók Háza pici tetőtéri irodájában egy kicsit nyugodtabb időszakot kezdhettünk. Beindítottunk több hálózati munkát és a nyár elején megvásárolhattuk Mag-házunkat.

Szintén nyár elején az - akkor még - Ifjúsági, Családtügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium meghívásos pályázatának keretében egy országos hálózati munkába kezdhettünk. Köztámháló néven megyei közösségfejlesztő szakemberek helyi, települési közösségi kezdeményezéseket segítettek, melyet a régiós felelősök fogtak össze és továbbítottak a minisztérium felé. Ebben a folyamatban a kistélepléseken, lakótelepeken végzett segítő, támogató munkát képzések, szakmai tapasztalatcserék egészítették ki. Egyesületünk nem csupán a megyei feladatokat kapta, hanem a régiós koordinációt is elláthatta. Ennek eredményeként születhetett Komárom és kistérségének civiljei és elkötelezett szakemberei részvételével a Komárom Könyéki Civil Társulás.

Még – ugyan nem ezen a néven, de – ebből a fészekaljból került ki az a kis aktív csapat is, akinek kezdeményezésére ebben az évben rendezhettük meg első alkalommal a kistérségi szinten is hirdetett Föld-Napi Túrát az Ácsi erdőben. Rendezvényünk azóta is töretlen sikerrel zajlik, ahol ezen a napon a túraútvonal mentén erdőtakarítást is végzünk, majd a célhoz érve egész napos, jó hangulatú családi napon várjuk az érdeklődőket.

Ebben az évben jelentkeztünk be és regisztráltuk magunkat nemzeti és nemzetközi szinten is önkéntes fogadására és küldésére. Egy hazai önkéntesünk volt, és mindjárt az első évben Olaszországba sikerült egy évre tapasztalatszerzésre küldenünk egy fiatal.

Az elnökség átalakult és alelnöki posztokat Juhász Gáborné és Markóné Tóth Ágnes vette át.

Az új elnökség aktív, cselekvő munkába fogott, hiszen a tulajdonunkba került Csendes utcai ingatlan rendbetételét elindítottuk. A nyár derekán sikerült mindent lebontanunk, amit arra ítéltünk. Kitisztítottuk az udvart és földgépek segítségével el is rendeztük a terveinknek megfelelően. Elkészültek az építési tervek, mely Kiss László építész munkáját dicséri. Szó szerint, hiszen önkéntes tevékenységben, térítés nélkül alkotta meg számunkra azt a kis házikót, amelyet látogatóink megismerhettek. Természetesen nem ő volt az egyetlen önkéntes. Az igazán szakmai munkát igénylő feladatokat leszámítva, - mint pl. a padlófűtés-, vízszelelés, vagy tetőgerendázás, stb – valamennyi feladatot az egyesület tagjai, barátai és családtagjai végezték önkéntes munkában. Volt,

aki folyamatos jelenlétével biztosította az építkezés menetét, s voltak olyanok is, akik csak akciókra, egy-egy munkafolyamatra jöttek segíteni. Minden önkéntesünkről készítettünk fotót, s Mag-házunk átadásától egy kijelölt falfelület mutatja be mindazokat, akik - hacsak egy alkalommal is de - részt vállaltak ebben a szép, ám nagyon fárasztó és újszerű munkában.

Az év végére már felhúztuk a falakat, megkezdtuk az udvar füvesítését, fásítását. A munka oroszlán része azonban még hátra volt.

OKTÓBER

40	1 Cs	Malvin
	2 P	Petra
	3 Sz	Helga
	4 V	Ferenc
41	5 H	Aurél
	6 K	Brúnó
	7 Sz	Amália
	8 Cs	Koppány
	9 P	Dénes
	10 Sz	Gedeon
42	11 V	Brigitta
	12 H	Miksa
	13 K	Kálmán
	14 Sz	Helén
	15 Cs	Teréz
	16 P	Gál
	17 Sz	Hedvig
43	18 V	Lukács
	19 H	Nándor
	20 K	Vendel
	21 Sz	Orsolya
	22 Cs	Előd
	23 P	Nemz. ü.
	24 Sz	Salamon
44	25 V	Blanka
	26 H	Dömötör
	27 K	Szabina
	28 Sz	Simon
	29 Cs	Nárcisz
	30 P	Alfonz
	31 Sz	Farkas

Október - 2007

Aki építkezett már, az tudja, hogy egy ilyen volumenű munka kiszorít szinte minden mást az ember életéből. Így volt ez nálunk is. A megkezdett munkát folytattuk, s december elején – másfél évvel a vásárlást követően – sikerült átadnunk a település kis- és nagy közönségének Mag-házunkat. Jól elfáradtunk, de így utólag bátran mondhatjuk, megérte.

Az épület nem, de a benne folyó munka újszerű, ma még kevesek által ismert, s talán rajtunk kívül nem is alkalmazott sehol Magyarország területén. Már az építkezés, a hitelfelvétel során megfogalmazódott bennünk a fenntarthatósága, a folyamatos üzemeltetése. Tudtuk, hogy ezt egyedül, önmagunkban nem tudjuk biztosítani, ehhez önzetlen és támogató társakra lesz szükségünk. Nem újszerű ez a gondolat, hiszen Franciaország – nem olyan kicsi, ugye? – területén a Pompideau Központot leszámítva egyetlen közművelődési intézményt – ifjúsági házat, ahogy ők nevezik – sem állami intézményi keretek között működtetnek, hanem civil összefogásból. Egy-egy településen, vagy településrészen összeállnak a civilek és közös tanácsot létrehozva, közösen alkalmazott népművelő koordinálásával biztosítják saját maguk művelődését. Nos, ezt az ötletet „loptuk” el, hoztuk haza Komáromba, s alakítottuk a hazai rendszerekhez. Ennek értelmében a Komárom Környéki Civil Társulást alakító hat szervezet hosszú távú konzorciumi együttműködést kötött, melynek keretében arra vállalkoztak, hogy közös teherviseléssel biztosítják a Mag-ház működtetését és fenntartását. A konzorciumi szerződés tartalmazza továbbá azt, hogy egymás munkáját is segítik, s a különböző célkitűzések mentén haladó szervezetek pályázataik, programjaik során is előnyben részesítik a konzorcium tagjait. A konzorciumhoz később egy újabb szervezet csatlakozott, így most heten gondoskodnak a megálmodott és megfogalmazott célokról.

Természetesen nem ilyen egyszerű a történetünk, hiszen – bevételt nem termelő nonprofit szervezetként - még heten sem tudjuk zökkenőmentesen biztosítani a ránk is nehezedő gazdasági terheket, nekünk is napi feladatunk a válságkezelés és a mindennapunkért való küzdelem.

Ezek a külső – talán általunk kevésbé befolyásolható – nehéz feltételek sem tántorítottak el bennünket az eredeti célkitűzésünktől, melyet személyes tapasztalataim és tanulmányaim során szép lassan és módszeresen tápláltam az egyesületbe, s tagjaiba. Mára talán valamennyien elköteleződtek ennek az iránynak. De, honnan az ötlet?

Életem hajnalán, kezdő népművelő-tanoncként hallottam először a közösségfejlesztésről, mint szakmáról. Semmit nem tudtam róla, de hamar beleéreztem szépségébe és emberségébe, így előbb szerezhettem közösségfejlesztő végzettséget, mint kaptam népművelő diplomát. Ez a szemléletmód nagyban befolyásolja egész életemet és egyben munkamódszeremet. Két, általam nagy szakmai példaképem és tanítóm munkáit, példáit tartottam követendőnek. Már kezdeti tanulmányaim során felkeltették bennem az elismerést és a példakövetést. Szerencsésnek mondhatom magam, mert később, munkám és tevékenységem során lehetőségem nyílt a személyes megismerésre, sőt, a közös munkára is. Így ennek a két embernek a szellemiségét igyekeztem beépíteni Mag-házunkba, s nagy örömökre szolgált, hogy a házunk ünnepélyes szentelé-

sekor – 2008 augusztusában – személyes jelenlétükkel, programunk védnöki tisztségét is elfogadva ünnepelhetek velünk.

Beke Pál népművelő, közösségfejlesztő életének nagy részét szentelte a civil közösségi házak népszerűsítésének, elfogadottságának, sőt, állami támogatási keretet is kidolgozott működtetésükre. Tőle eredt a Francia modell megismerése, átvétele, s továbbgondolása is. Az általunk kidolgozott és működtetett civil összefogás, szolgáltatás és mindezek népszerűsítése idehaza és Európa szerte általa valósulhatott meg. Mély szomorúsággal gondolok arra, hogy csak ilyen rövid ideig élvezhattuk realista gondviselését, szakmai irányításait. A napokban, hosszú betegség után elhunyt.

Hallgató Éva népművelő, közösségfejlesztő a debreceni Csapókertben kezdte pályafutását, ahol a településrészi közösségi munkát az esélyegyenlőség mentén végezte. Hátrányos helyzetű csoportokkal dolgozott, majd a minisztériumban tanácsadóként tevékenykedett. Általa ismerkedtünk meg a Biztos Kezdet programmal, melyet egyesületünk a régiókban és társadalmi szervezetként országos szinten is egyedülként indíthatott be. Programunk jellemzője a korai fejlesztés, mely nem csupán a kisgyermekre, hanem szüleikre is irányul. Nagy kedveltségnek örvendő program, ami heti három délelőtt várja a gyermekeket és szüleiket.

Ez az év számomra is sorsfordító volt. Választanom kellett. Az egyesületnél felszaporodó munkák állandó személyes jelenlétet kívánt, így döntenem kellett. Sok éves, szeretett munkahelyemet hagytam ott, s váltam immár főállású civilé, saját egyesületünk alkalmazottjává.

NOVEMBER

	1 V	Mindenszentek
45	2 H	Achilles
	3 K	Győző
	4 Sz	Károly
	5 Cs	Imre
	6 P	Lénárd
	7 Sz	Rezső
	8 V	Zsombor
46	9 H	Tivadar
	10 K	Réka
	11 Sz	Márton
	12 Cs	Jónás
	13 P	Szilvia
	14 Sz	Aliz
	15 V	Albert
47	16 H	Ödön
	17 K	Hortenzia
	18 Sz	Jenő
	19 Cs	Erzsébet
	20 P	Jolán
	21 Sz	Olivér
	22 V	Cecília
48	23 H	Kelemen
	24 K	Emma
	25 Sz	Katalin
	26 Cs	Virág
	27 P	Virgil
	28 Sz	Stefánia
	29 V	Taksony
	30 H	András

November - 2008

Nem csupán az én életemben következtek be nagy változások, hanem az egyesületünkénél is. A 2007 decemberi parlamenti törvényalkotás rendelkezett az érintettség és az összeférhetetlenség szabályairól. Ennek értelmében az önkormányzati, külsős, bizottsági szakértői munka végett többen is választás elé kényszerültünk. Az év elején újra átalakultunk, újabb vezetőséget választottunk. Ettől az évtől M. Tóth Ágnes vezeti az egyesületet, míg az alelnöki posztra Tóth János és Herczeg Bálint került.

A létrehozott és megszeretett házunk nagy feladatnak bizonyult. Nagyonbna, mint amire számítottunk. Több sikertelen próbálkozást követően, kénytelenek voltunk elfogadni azt a tényt, hogy Komárom városa nem kívánja tevékenységünket felkarolni. Ifjúsági, civil és szociális területen kezdeményeztünk állami feladatátvállalást, melyre hosszabb távon is támaszkodhattunk volna.

Természetesen sosem engedhettük meg magunknak azt a luxust, hogy csupán egy nyársat tartsunk a tűz felett. Folyamatos és intenzív munkát végeztünk, népszerűsítettük önmagunkat, próbáltunk nagyobb folyamatokban is megmutatkozni. Ez az útvonal már hatékonyabbnak bizonyult. Fél éves időszakra sikerült támogatást kapnunk a Biztos Kezdet Klub üzemeltetésére, sőt, két régió pénzügyi koordinációját is egyesületünkre bízta ebben az évben. Elnyertük megyei hatókörrel az Ifjúsági Szakmai Módszertani Központ feladatkörét, melyben a kistérségek területéről hat szervezet konzorciumi együttműködésére támaszkodhatunk. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium ebben az évben alapította „Az év gyermek- és ifjúsági mintaprojektje” elismerést, melyet elsőként vehettünk át és amely a középiskolákban folytatott osztályközösségfejlesztést és az abból kinövő „Szót kérünk!” Ifjúsági konferencia eredményeire alapozott. Ezt az ifjúsági munkát tovább folytattuk, újabb szintet jelöltünk ki, mely a közösségi kortárssegítő képzés irányába mutatott. Jelenleg harmadik éve foglalkozunk kiemelten azokkal a fiatalokkal, akikkel közösen első ízben vehetünk részt ebben a kísérleti folyamatban. Ezek a fiatalok az érettségi bizonyítvány mellé Ifjúsági közösségi munkás szakképesítéssel is gazdagodhatnak.

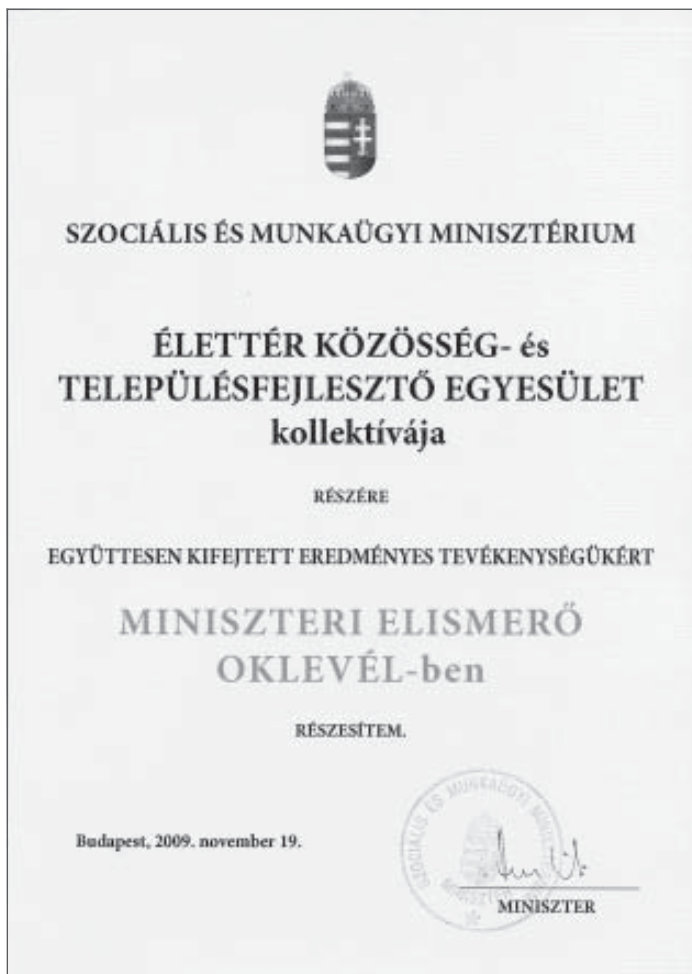
A fiatalokkal végzett munkából filmek, kiadványok, tananyagok születtek, amelyek „Összehozó”, „Összetartó”, „Ötletadó” néven színvonalas segédanyagokká váltak országos szinten. A fiatalokkal végzett önzetlen, kitartó munka eredménye, hogy 2009 novemberében egyesületünk kollektívája „Miniszeri elismerő oklevelet” vehetett át.

Névtelen gyermekújságunk új formát és területi egységet kapott. Jókai Unokái néven határ-menti program keretében a két Komárom vonzáskörzetének 42 magyar lakta településén jelenik meg negyedévente. Picurinfó kiadványunk tematikus számokkal, megyei hatókörrel, szintén negyedévente jelenik meg a fiatal korosztály számára.

Akkreditált rehabilitációs foglalkoztatóvá váltunk, és megkezdtük – jobbára a fiatal korosztályból – azok foglalkoztatását, akik a nyílt munkaerőpiacon nem leltek kedvező fogadtatásra.

Talán kétheti rendszerességgel voltam jelen konferenciákon, képzéseken, szakmai műhelyeken, ahol kivétel nélkül a Mag-ház munkájáról és fenntartásáról kértek referá-

tumot. A külföldi szakmai – főleg ifjúsági és szociális területen tevékenykedő - szervezetek szinte egymásnak adták a kilincset, hogy megismerkedjenek az itt folyó munkával, tevékenységével. Ott tartunk, hogy a példaadó franciák visszajárnak, immár ők adaptálják az általunk közvetített folyamatokat. Valamennyi előadást, bemutatkozást azzal zárom – a mai napig -, hogy köszönjük a megtisztelő érdeklődést, a kitüntetett figyelmet, melyet egyesületünkre és a tevékenységére szántak. Sajnos, közvetlen környezetünk teljes elszigetelődése a mai napig nem tette lehetővé, hogy idehaza, Komáromban is bemutatkozhassunk, megismertethessük valós tevékenységünket.

DECEMBER

49

1	K	Elza
2	Sz	Melinda
3	Cs	Ferenc
4	P	Borbála
5	Sz	Vilma
6	V	Miklós

50

7	H	Ambrus
8	K	Mária
9	Sz	Natália
10	Cs	Judit
11	P	Árpád
12	Sz	Gabriella
13	V	Luca

51

14	H	Szilárda
15	K	Valér
16	Sz	Etelka
17	Cs	Lázár
18	P	Augusztá
19	Sz	Viola
20	V	Teofil

52

21	H	Tamás
22	K	Zénó
23	Sz	Viktória
24	Cs	Ádám
25	P	Karácsony
26	Sz	Karácsony
27	V	János

53

28	H	Kamilla
29	K	Tamás
30	Sz	Dávid
31	Cs	Szilveszter

December - 2009

Itt tartunk most. Nehéz, küzdelmes, de mindenképpen példaértékű folyamat részei vagyunk, akik meghatározó tetteket és lépéseket hagytak már eddig is maguk mögött. Az egyesület tagsága stagnáló, kevesen törekednek ma arra, hogy ekkora felelősséget vegyenek önként a vállukra. Vannak tagjaink, akik elkoptak, elpártoltak. Azonban minden emberi veszteség után kaptunk újabb, lelkes társakat, akikkel a folyamatos munkát végezni tudjuk, s megbirkózunk az előttünk álló kihívásokkal.

Nem kerestük, mégis ránk találtak jó emberek, lelkes segítők is. Az elmúlt évben láthattuk első alkalommal vendégül a komáromi Rotary Klubot, akik betekintést, felvilágosítást kértek az egyesület, s azon belül a Mag-ház munkájáról. A találkozás eredményes volt, az elmúlt évben két alkalommal kaphattunk támogatást, melyet a melléképület tetőszerkezetére, valamint a részönkormányzati támogatásból vásárolt játszótér bővítésére fordítottunk. Ebben az évben jótékonyági bált szerveztek Mag-házunk javára. Támogatásuk nagyban segítette az épületünk bővítésének megkezdését, melyet korábban anyagi forrás hiányában elhagytunk.

Kisebb-nagyobb összegek, önzetlen önkéntes munkák, felajánlások segítik tevékenységünket. Valamennyi barátunk és segítők megnevezését e kiadvány hasábjain nem tudjuk felvállalni, azonban szolgáljon nekik örök emléket és megbecsülést épületünkben lévő „Önkénteseink fala”.

Fontos és meghatározó az adakozás, melyet mi mindig a köz ügye érdekében fogadunk. A mai, értékvesztett világban nehéz példaként szolgálni. Itt nincsenek

„celebek”, nem tudunk magas fizetéseket, jutalmakat felmutatni. Elmaradnak a tetszetős „sztárolások”, és hiányzik az egyéni „villongás”, a népszerűség hajhászása. Nem adtunk és a jövőben sem adhatunk teret politikai szerepeknek, megnyilatkozásoknak. Itt csupán közös érdekek és értékek vannak, amiben valamennyien egyformán részt veszünk munkától, iskolai végzettségtől és szakértelemtől függetlenül.

A mi tevékenységünkhöz nem kell mikrofon, formaruha, vagy nem jellemzi társadalmi szinten megjelenő szociális, egészségügyi tevékenység. Itt nem vállalkozunk rákbeteg gyermekek gyógyítására, segélycsomagok készítésére, kóbor állatok gondozására, vagy nagyobb „cirkuszi mutatványok” bemutatására. Így nem is jelenhetünk meg a nagy publikum előtt effajta akciókkal, attrakciókkal. Csupán tesszük a napi teendőinket, küzdünk a fennmaradásunkért, és szolgáljuk azokat a gyermekeket, szülőket, fiatalokat, civil szervezeteket és helyi lakosokat, akik használják, elfogadják és kívánják is az általunk nyújtott szolgáltatásokat.

Vörös József

Szerelmes vers

szélizű arcodon a derű végtelenbe futó
barázdáiból mosolygó fények villannak át
lágyan
és én belekövetellek az életembe
MOST HOL TARTSAM MEG SZERELMI ÁLDOZATOM?
a kincs mely megvillan
tűnő pillanatokat idéz
s megnyugszik ajkadon a perc örökkévalósága
türelmetlenül tombol bennem a vágy,
és dühöngve kértem
HOL EZ A NYAMVADT TAVASZ ?

HAGYOMÁNYŐRZÉS

Vörös József**Nem tudom...**

már alig érzem, hogy a zilált idő foszlányai
hullnak-e rám,
hisz parttalan lett a világ

régi lassú tánca örült viharra gyorsult
s a szél elsöpör mindent
nem válogat
te a küldetés súlyát keresed
de nem félsz-e
hogy ólombakancsával átgázol rajtad az élet?

a szépre festett maszkok mögött
felhólyagzik az arc igaza,
nos, puffedten-torzan fest a valóság ...
vagy már ennyire megszoktuk az álarcokat?

teljes biztonsággal állíthatjuk, hitünk szerint
az idő mindent megold
és a mesében a könny gyémánttá válik
most pedig fásultan nézem
hogy dagad folyammá a kín

valós, vagy vélt sérelmeink pimaszul követelnek
elégítélt
ha félresöpörjük a test gyarló anyagát
vajon miért duzzog bennünk
durcásan a lélek...?

mi a jobb, békés lélekkel élni
vagy elenyészni csak úgy...
és megkönnyebbülünk, hisz gondolatok nélkül
szép a világ
pedig a szabad szellem túlviláglik a sötétben

A Radetzky huszárok emlékműve

A piavei és isonzói csatában 1914-1918- ban elesett Radetzky-huszárok emlékművét, amely a Laktanya-köz és Klapka György út sarkán állt, 1988. szeptember 7-én elszállították!

A „Városszépítő Egyesület” indoklása szerint, az emlékmű, a háttére miatt „ott-tartásra alkalmatlanná vált”!

Az ötvenes években az emlékművet már elvitte valaki, akinek személye még minősítésre is alkalmatlan. Egészen véletlenül talált rá egy komáromi localpatriota Nyíregyházán, a MÉH-telepen, aki azonnal visszahozatta, régi helyére állíttatta és nagy tisztelettel újból felavattatta. Az remélte, hogy ezt a becses emlékművet soha többet nem háborgatja már senki. - Úgy látszik tévedett!

Pedig ennek az egykori bajtársak által állított és tisztelettel övezett emlékműnek egyes egyedül ott a helye, ahova az ősök állítták!

A jelenlegi elszállítatóknak okulásul és elgondolkoztatóul álljon itt a „Komáromi Lapokból” átvett tudósítás arról a nagy szeretetről és tiszteletről, amellyel 1943. június 15-én, a „Radetzky-huszárok” ezrednapján ezen emlékmű előtt emlékeztek:

„...1918. június 15-én zajlott le a piavei csata, amelyben tevékenyen részt vett a Radetzky nevet viselt cs. és kir. 5.sz. huszárezred is. Az évforduló alkalmával igen sok Radetzky huszár zárandokolt el Komáromba, az ezred hősi emlékművéhez, köztük a miniszterelnök, továbbá báró Török Géza és Bogay Artur ny. á. ezredesek, gróf Pálffy Andor szkv. őrnagy...

Az emlékmű előtt báró Török Géza ezredes ünnepies formák között nyújtotta át városunk polgármesterének a volt Radetzky-huszárok hősi emlékbizottságának az alapítványát és egy 2500 Pengőt tartalmazó betétkönyvecskét, azzal a kérelemmel, hogy a város közönsége minden év június 15-én mondasson gyászmisét az elesett hősökért, gondoskodjék arról is, hogy a protestáns templomokban is legyen ez alakalomból Istentisztelet. Végül a város polgármestere, vagy más képviselője, minden év június 15-én délelőtt 11 órakor, amely időpontban a leghevesebben dúlt a piavei csata, koszorúzza meg a hősi emlékművet.

Alapy Gáspár polgármester megható szavak kíséretében vette át az alapítványt. Mint a Radetzky-huszárok volt emlékbizottságának tagjai, legnagyobb elismeréssel és csodálattal emlékezett meg arról a kegyeletről, amelyet a Radetzky-huszárok megdicsőült bajtársaik iránt tanúsítottak és arról a bajtársi érzésről, amely őket mindenkor áthatotta. Mind maga, mind utódai nevében ígéretet tett, hogy az alapítvány kamatjővedelmét a volt emlékbizottság intenciói értelmében fogják felhasználni. Soha el nem évülő örök hála és mélyen átérzett bensőséges kegyelet a megdicsőült hősöknek, áldás és békesség az élőknek- fejezte be szavait a polgármester.

Ezután az emlékmű megkoszorúzása következett. Dr. Nagy Géza tette le a Radetzky-huszárok koszorúját, utána a jelenleg már egyetlen tényleges Radetzky-huszárok utód-ezredének, a Nádasdy-huszároknak volt parancsnoka koszorúzta meg az emlékművet.

A tiszthelyettesi kar szintén koszorúzott, majd Telbisz Miklós alispán, Győr, Moson, vitéz Hunyady László Komárom vármegye főjegyzője, vitéz dr. Lapka Béla megyei tiszt

főügyész, végül Komárom Város közönsége nevében Alapy Gáspár m. kir. kormányfőtanácsos, polgármester tette le kegyeletes szavak kíséretében a város koszorúját...!”

Szeretném hinni, hogy rövidesen visszakerül az emlékmű az őt megillető régi helyére, - az utódok pedig tisztelettel állják majd körül, abban a reményben, hogy már soha többé nem vándorol, és könnyes szemmel éneklük el a Magyar Himnuszt, a hősökre emlékezve.

Érsek János

Radetzky emlékmű

Forrástól a Dunáig (Concó patak)

I. kategória: „Magyarország folyói”

A Concó patak a Komárom-Esztergom megyei Ácseszér, Feketevíz-pusztá és Hanta község lapályos környezetének vízgyűjtője. A Bakony hegység északi, és a Vértes hegység észak-nyugati lejtőin eredő források vizét, valamint a természetes felszíni vizeket, Kisbér, Ászár, Vasdinnye-pusztá, Tárkány, Nagyigmánd, Csém, Concohát-pusztá és Ács érintésével a Dunába szállítja.

A Concó nagyon régi patak, nevével először egy 1247-ben kelt oklevélben találkozunk „Concol” alakban. A név latin eredetű, jelentése: összegyűjt, egyesít. A patak vízfolyása 48 km hosszú, mederszélessége 3-5 m. Vízgyűjtő területe 290 km². Vízhözama - az év nagyobb részében - 0,777m³/mp. A 48 km vízfolyási szakaszon 6 db vasúti, és 13 db közúti híd, illetve áteresztő biztosítja a patak feletti közlekedést.

A vízfolyás mentén mindkét oldalon, már a XIX. század végétől, a XX. század közepéig intenzív mezőgazdasági hasznosítás folyt. A füves területeken – tavasztól késő őszig – gulyák, juhnyáják és sertéskondák legeltek. Ács területén pedig hét vízimalom őrlte a kenyérgabonát, kukoricát, árpát. Ezen felül az Ászári Keményítőgyár és az Ácsi Cukorgyár üzemeltetéséhez szükséges vizet is biztosította.

Nekünk, tizenéves gyerekeknek a patak egy-egy szakasza biztosította nyár időben a strandolást és az örömteli horgászást. Természetesen az akkori (1932-1944) horgászfelszerelésünket a mai tizenévesek megmosolyognák. A damil helyett, anyáinktól elkönyörgött zsákfoltozó cérna, a szakálás horgot a meggörbített gombostű, az üvegből készült horognyelet, a patak partján levágott mogyoróvessző helyettesítette. Felhőtlen örömet jelentett számunkra egy-egy keszeg vagy compó kifogása.

A Concó patak vize általában csendes lefolyású, de nagyobb esőzés vagy hirtelen tavaszi hóolvadás miatt - az eddigi idők folyamán - már több esetben is kilépett medréből. (Történetesen 1930 májusában, majd 1947 február havában, 1953 júniusában és legutóbb 1963. március 11.-én.)

Az utolsó vízimalom romjai

44

Az 1930-ban keletkezett árvíz Ács belső területén a patakra épített vízimalmokat és a mezőgazdasági öntözőberendezéseket oly mértékben megrongálta, hogy további működésüket nagyobb részben megszüntették.

1963 március első napjaiban, a hirtelen hóolvadás miatt, nagymértékben megemelkedett a Duna vízszintje és nem tudta befogadni a Concó patak vizét, emiatt a Concó kilépett medréből. Először Ács mélyebb területei kerültek víz alá, majd a magasabban fekvő lakóházakat is veszélyeztette a hömpölygő áradat. Az árvízmentési munkálatokba - a falu lakossága mellett - azonnal bekapcsolódtak az ácsi önkéntes és a komáromi hivatásos tűzoltók is. A mentési munkálatok négy nap és négy éjszaka tartottak. Az ár március 11-én délután négy órakor tetőzött, s oly elemi erővel tört előre, hogy megállítani vagy elterelni, megkísérelni sem lehetett. Percek alatt az Etelka telepet elzárta a község nagyobbik részétől. A víz romboló ereje nem csak a régebbi vályogházakat, de a Komárom-Győr közötti közúti hidat is jelentősen megrongálta. A híd helyreállítására csak 1964-ben került sor. Ács történetében - mind máig - ez volt a legnagyobb és egyben legveszélyesebb árvíz.

A Concó patakhöz kapcsolódó legnagyobb település Ács városa. A 7200 lakosú kisváros Komárom-Esztergom megye északnyugati sarkában, a Komárom-Győr közötti 10-es számú fő út mellett fekszik. Nevét az Árpád korban letelepedett királyi szolgálatban álló ácsoktól kapta. Ennek emlékét őrzi a település címerében található szekerce. Első írásos említése 1138-ból való „Olt”, majd 1297-től „Villa Alch” formában. A település már a római korban is lakott volt, de 1540-ben a török hadak teljesen kirabolták és felégették. A falu véglegesen csak 1643 után népesült be.

A XVII. század második felétől a Pannonhalmi Apátság, később Gr. Eszterházy Károly, majd a XIX. század közepétől a Zichy család birtoka lett Ács község. A település gazdasági életét évszázadokon át a földművelés és az állattenyésztés határozta meg. Az Ácsi Cukorgyár 1871-ben történt megalapításának, valamint a Budapest-Bécs közötti vasútvonal kiépítésének köszönhetően megindult a községben a polgárosodási folyamat. Ettől függetlenül a két világháború között a lakosság nagyobb része a mezőgazdaságból élt. A II. világháború után 1952-ben megalakult a faluban az első termelőszövetkezet, amely a későbbi évek során a mezőgazdasági termelés mellett különböző, kisebb ipari tevékenységet is folytatott. A hagyományos termelőszövetkezet 1992-ben átalakult Kft-vé és kis szövetkezetté. A jelentős munkaerőt foglalkoztató korábbi Cukorgyárat a privatizáció során 1995-ben megvásárolták, majd 2000. december 31-én megszűntette tevékenységét.

A város rendelkezik villany, víz, csatorna közüzemi ellátással. Oktatás, művelődés kisvárosi szinten biztosított. Egy óvoda áll rendelkezésre, ahol 280 kisgyermek neveléséről gondoskodik. Két, jelentősebb befogadó képességű általános iskola működik. Az egyik iskola a város középső részén, a másik, az ún. pénzásási területen. Egy gyönyörű kivitelű művelődési ház, folyamatos kulturális programmal és állandó könyvtárral biztosítja a közösségi teret. A város lakóinak legnagyobb öröme 1996-ban kiépítették a városi kábeltelevízió hálózatát. Havonta megjelentetnek „Ácsi hírek” címmel egy városi közeleti lapot. Nagy hagyományokra tekint vissza a „Kinizi SE” Labdarúgó és a férfi kézilabda szakosztálya. A labdarúgó csapat jelen időben a megyei I. osztályban, míg a kézilabda csapat az NB II-ben szerepel.

Ács nagyközség - a városi feltételeket teljesítve - 2007. július 1-jén városi rangot szerzett.

Bilkó István

Vízimalom

Higgy, remélj, szeress!

Székelyföldi unitárius templom jelmondatának szellemében igyekeztünk megvalósítani álmainkat. Négy-öt magyar összehajolt, és mert nagyot álmodni. Elképzeltük, hogy Koppánmonostoron a településrész központi füves területén egy kopjafás emlékparkot hozunk létre.

Hittünk a terveink sikerében és meggyőztük a tervtanács „öregjeit” is. Mert bár térségünkre nem jellemző a kopjafás temetkezés, hagyományőrzőként számunkra egy kopjafa többet jelent egy faoszlopnál.

Bruncz János szőnyi fafaragó mester keze munkáját dicsőítő emlékoszlopok ünnepes avatása Szent István napján került sor.

Örömmel töltött el, hogy a színvonalas ünnepi műsort követő köszöntőjében polgármesterünk többször és következetesen, hagyományos módon említette településrészünket Koppánmonostornak. (n-nel és nem ny-el)

Az eredeti elképzeléshez képest más léptékű park kerekedett ki. Hiába a közakarat, közpénzből, önkéntes, társadalmi munka nélkül létrehozott fejlesztéseket nem érzik feltétlenül magukénak a helyi lakosok. Ám ez nem helyi sajátosság.

Reméljük, hogy hamarosan a kopjafák mellé kerülhet az a kereszt is, mely jelenleg a Mag-ház udvarán kapott ideiglenesen befogadást.

A megemlékezés alkalmával többször is szóba került Katpán monostorának kő-

Egressy Béni Zeneiskola fúvószenekara

oroszlánja. Talán kevesen tudják, hogy egyesületünk, a Komáromi Talpasíjászok pályázati forrásból a hajdani monostor kőoroszlánjának hasonmásának elkészítését is kezdeményezte. Az oroszlán az egyetlen – a Klapka György Múzeum kőtárában megtekinthető – megmaradt emlékünknél, melyet a jelenlegi vízmű alatti monostor leletmentésekor kiemelhettek, közönség elé tárhattak. Ennek az oroszlánnak hű másolatát készíti Pénzes Imre kőfaragó mester, melyet szintén településünk közterületén kívánunk elhelyezni. Várjuk a lakossági ötleteket, döntéshozók elképzeléseit, hogy hol, milyen kivitelezésben kerülhet méltó helyére az emlékmű.

Szeretettel köszönjük mindenkinek segítségét és támogatását!

Monostori János

Bruncz János fafaragó

Az átadó ünnepségen

Téglabélyegek a szőnyi Zichy - Berényi uradalomban

Vázlatos birtoktörténet

Január 2-án volt 213 éve, hogy elhunyt karancsberényi Berényi Erzsébet, Zichy Miklós gróf felesége.

A házaspár az esküvő (1737) után kezdetben Óbudán élt. 1745-ben a férje a testvérével, Zichy Ferenc győri püspökkel közösen örökölte meg a szőnyi uradalmat. Ekkor már folyt a kamara megbízásából Tatától a Dunáig húzódó mocsárvilág lecsapolása. Ez érintette a báró Neffer által a Zichyektől zálogba vett birtok keleti részeit (Almáspuszta, 'Füzekető' = Füzitő) is, aminek következtében értékes szántóterületeket nyertek. Valószínűleg ezért is döntöttek úgy 1747-ben, hogy visszavásárolják a zálogbirtokot, majd 1748-ban – Berényi Erzsébet kölcsönéből - megváltották Zichy Ferenc püspök részét is. Ezzel a kölcsönrel Berényi Erzsébet zálogjogot szerzett a birtokra.

1758-ban Zichy Miklós nagyon fiatalon elhunyt. Az özvegy a Zichy család és a Kamara ellenében is meg tudta tartani (a zálogjoga alapján) a birtokait, majd meg egyezve gróf Grassalkovich Antallal (Kamara), készpénz és évről-évre lemondott az óbudai uradalomról.

Néhány év elteltével, 1770 körül, Szőnyben, valószínűleg a régebbi kúria helyén, új kastélyt épített. Odaköltözve közvetlenül is kézbe vette az uradalom irányítását. Közél 40 évvel túlélve a férjét, 1796-ban követte őt.

Berényi Erzsébet korának - nem túlzás - az egyik legnagyobb női egyénisége volt. Férje korai halála után nagy elszántsággal, hozzáértéssel, következetes és kemény munkával elérte azt, hogy a szőnyi uradalom felvirágoztatójaként emlékezhetünk rá. Kastélyt, gazdasági épületeket, magtárat, pajtákat, sörfőző üzemet, iskolát, templomot, plébániát épített, kertészetet, szőlészetet alapított, fellendítette a juhászatot. A természeti csapások (dunai árvíz, földrengés) utáni újjáépítésre nagy összegeket fordított. Pártolta a művészeteket, a földrengés emlékére köztéri szobrot emelt.

(A vázlatos összeállítás Klujber László: Szőny múltjából – KEM Honismereti füzet, Tatabánya, 1994; Virág Zsolt: Magyar kastélylexikon – Fo-Rom Invest, Budapest, 2003; Szénássy Zoltán: Neszmélyi krónika – KT Kiadó, Révkomárom, 1998 és Gál Éva: Az Óbudai Uradalom a Zichyek földesurasága alatt – Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988 munkái alapján készült.)

Gondolatok a téglabélyegekről

A nagyszabású építkezéseihez a Zichy házaspár az uradalomban téglavetőt üzemeltetett, azonban annak helyéről nincs pontos információnk. Az első katonai felmérés térképén nem szerepel téglavető ábrázolás, pedig a kor szokásának megfelelően szinte minden uradalomban folyt téglaegetés, így nyilvánvalóan Szőnyben is volt. Ezt bizonyítják a templom, a magtár és a plébánia szomszédságából előkerült téglabélyegek: NZ = Nicolaus Zichy, GZM = Gróf Zichy Miklós, CNZ 1757 = Comes Nicolaus Zichy 1757, és egy, a Zichy Miklós halálát követő évben készült 1759 jelű darab. A korábbi vélekedés szerint Zichy – téglának gondolt, és az előzőekkel együtt előforduló domború N (Nicolaus?) betűs téglá értelmezése az újabb adatok ismeretében nem biztos,

hogyan helyes. Klujber László a fenti munkájában ugyanis ezt írja: „...1763 –ban a komáromi földrendésbenösszedőlt egy templom, amelyet 1748 –ban épített a zálogbirtokos” - azaz báró Neffer. Ugyan az évszámok körül némi zavar fennáll, mert hiszen a zálogbirtokosság 1747-ben megszűnt, azonban mégis hihető, hogy a templomépítés korábban, még Neffer báró fennhatósága alatt kezdődött. Tehát a teljesen szimmetrikus, a téglafelületének pontosan a közepén levő N betűs darabok 1747-ig esetleg neki tulajdoníthatók, és az uradalmi téglaegetőben készülhettek. 1747-től viszont, Neffer báró távozása után a fából készült téglavető sablonok aljára a közepén levő N betű mellé Z betűt is véstek, így ezek az ’átírt’ téglák bélyegei aszimmetrikusakká váltak, és a jelentésük is Nicolaus Zichyre változhatott.

A második katonai felmérés Anton Schön von Monte-Cerro őrnagy által 1840 –ben készített XXVIII-6-48 térkép szelvényén Pusztá-Almás közelében ábrázolnak egy téglagyárat (ZO = Ziegelofen), továbbá Újszöny térségében, az Igmándi erődtől északra, többé-kevésbé a Rüdiger tó helyén is egy másikat (XXVII-6-48). Ez utóbbi a közelsége folytán az erődépítéssel hozható kapcsolatba. Mindkét téglaegető az egykori „Eisenbahn zum Festungs Steinbruch” a Kópité hegyi kőfejtő és az Igmádi erőd közötti „PferdeEisenbahn” vonal közelében volt. Természetesen Berényi Erzsébet idejében ez a lóvasút még nem létezett, de meglehet, hogy a két 1840-ben ábrázolt téglagyár valamelyike a majd 100 évvel korábbi uradalmi téglavető helyén létesült.

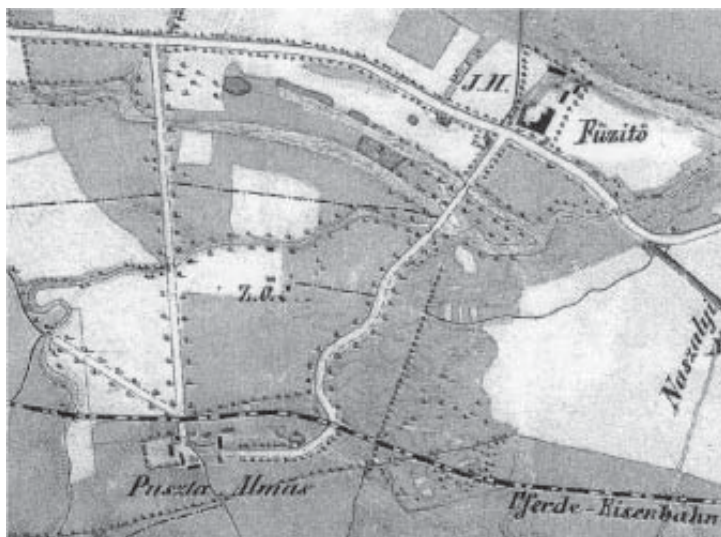
Folytatva a téglabélyegek ismertetését, Zichy Miklós halála után, 1760-tól kezdődően megjelentek a VECB (ill. VECB) + évszám jelzetű téglák. Ebből a bélyeg típusból 1789-ig nem kevesebb, mint 12 különböző évszamos szőnyi és egy budapesti előfordulási adatunk van. Korábban Horler Ferenc említ a budai várból egy VECB 1777 jelű téglát, amelynek a következő magyarázatát adja: „*Feltehetően: Venditum Ecclesiae Budensis, eladua a budai egyháznak*” A gyakorisági adatokra figyelemmel, ezzel szemben az a véleményünk (Szalontai Árpád és Herczig Béla), hogy ez a betűkombináció a Vidua Contessa Elisabetha Berényi, azaz özvegy gróf Berényi Erzsébet monogramnak a rövidítése. Arra nézve, miként is kerülhetett Budára a VECB-s téglafelület, Némethy Lajost idézve (Nagyboldogasszonyról elnevezett Budavári Főtemplom története, Esztergom, 1876) ugyancsak Klujber László ad magyarázatot: „*A budavári koronázó templomot restaurálni kellett... Berényi Erzsébet ezer forintot ajánlott fel... A munkák lebonyolításába a saját szakembergárdáját is bekapcsolta, ezzel is segítve az építkezést*”. Mindehhez hozzátesszük azt a tényt is, hogy az Úri utca 48-52 alatti palotáját élete végéig megtartotta, és az ottani kisebb-nagyobb javításokat is valószínűleg a szőnyi uradalom mesteremberei végezték el. Fentiek szerint nem alaptalan a feltételezésünk, miszerint a VECB/VECB téglák Szönyben készültek és Berényi Erzsébet nevét rejtik.

Valamennyi bemutatott téglafelület a szőnyi templom és kastély néhány száz méteres körzetéből, elbontott lakóépületekből és udvari téglakupacokból való. (fotó: Herczig Szabolcs és Halász Imre)

Dr Herczig Béla

1. ábra: A 2. Katonai felmérés (1840) térképszelvénye a Pusztá Almástól É-ra levő téglagyárról (ZO); az egyik lehetséges helyszíne a korábbi uradalmi téglaegetőnek.

2. ábra: A másik potenciális helyszín, az Igmándi erődötől É-ra fekvő agyagleőhely (ZO = Ziegelofen, 1840)

(A téglabélyegek magyarázatát lásd a szövegben)

„Az nem lehet, hogy annyi szív hiába ontá vért”

Soca az a szlovéninai folyó mely Isonzóként vált ismerté, s amelynek két partján az I. világháborúban emberek százezrei lelték értelmetlen halálukat.

Kilencven évvel ezelőtt ért véget a Nagy Háború. A történelmi esemény megemlékezése és a hősi halottak emléke ösztönzött bennünket arra, hogy tapasztalatszerző úton vegyünk részt, felkeresve a történelmi helyszínek zömét. Együttműködő partnerrünk és egyúttal a korszak emlékeinek, hagyományainak őrzését, életben tartását célként megjelenítő székesfehérvári Krajczáros Alapítvány volt. Június végén 4 napot töltöttünk el így a hajdani frontvonal látogatásán, ahol méltó kiállítást is rendezett vendéglátó alapítványunk.

A táj és a terület lenyűgöző, bár akarva-akaratlanul is találkozhattunk a háború emlékeivel. Az ott élő emberek hűségesen őrzik az egykori Isonzó-front szóbeli és tárgyi mementóit. A helyiek, legyen az idős bácsika vagy fiatal vadvízi evezős, a beszélgetés során biztosan megemlítik, hogy az I. világháborúban itt húzódott a front - serényen mutogatva a hegycsúcsok felé: „Látják? Azokon a sziklákon voltak az osztrákok és a magyarok, onnan pedig az olaszok lőttek!”

Majdnem minden faluban találni szépen rendben tartott katonai temetőt, emléktemplomot vagy múzeumot. Sokszor azonban a felhőkből elő-előbukkanó – amúgy hallgatólag – meredélyek és hegycsúcsok az igazán beszédesekek. Oldalaikba vágott hadi ösvények, kavernák, erődítmények húzódnak. Szinte el sem hisszük, hogy valaha ezen a csodálatos és barátságos tájon aknák robbantak, repeszek süvítettek és végeláthatatlanul szólt a pergőtűz. Bovec, a szlovén Alpok egyik slábertelepülése, visszafogott hegyi kisváros, amely kedves épületekkel fogadott. Meglepően nagy a nyüzsgés. Sok a fiatal, és zajlik az élet. Mindenhol rafting csónakokat, kenukat kínálnak kölcsönzésre, azonban a városka egyik házában I. világháborús magánygyűjtemény is látható. A mini-múzeum igazgatója, aki egyben a családi ház gazdája, érdekes tárházát mutatja be a háború fegyvereinek és egyéb eszközeinek. Bovec után Kobarid a következő fontos állomás, ahol leánderek nyílnak az utcán és

a lapos háztetők hosszúkás vörös cserepei árasztanak mediterrán hangulatot. Kobarid, mint ahogyan a Soca elnevezés se mond sokat hazánk küldöttének. Annál többet azonban a Caporetto név, ugyanis ez Kobarid olasz neve. A Soca- vagy *Isonzó* környéki települések egyébként olasz és német elnevezéssel is bírnak. Caporetto hadtörténeti jelentősége óriási. A 12. isonzói csata után, 1917 novemberében itt törték át a frontot az Osztrák-Magyar Monarchia csapatai, majd ezt követően egészen a Piave folyóig nyomultak előre. Kobaridban található a környék legjelentősebb háborús gyűjteménye. Mintegy tíz esztendővel ezelőtt, egy maroknyi csapat hívta életre ezt a múzeumot, amelyet 1993-ban az Európa Tanács az év legjobb múzeuma-ként tüntette ki. A kiállítás semmiképpen sem nevezhető átlagosnak. A háborúban küzdő emberről és emberekről beszél, függetlenül attól, hogy milyen mundaiban harcoltak. Nem a fegyvereké a főszerep, hanem az általuk okozott testi és lelki sebeké. A bejáratú folyosó két oldalfaláról kőkeresztek és katonák archív fotói néznek szembe egymással – kifejezve azt, hogy a sírok élő embereket takarnak. A múzeum alsó szintje ad helyet az időszakos kiállításoknak. Ott jártunkkor „Halkabban járjon aki él...” címmel fotókiállítást láthattunk a székesfehérvári Krajczáros Alapítvány és győri Széchenyi Egyetem hallgatói gyűjtéséből.

A tanulmányút során megannyi katonai temető szegélyezte utunkat, ami nem meglepő, hiszen az Isonzó környékén a háború utáni években mintegy 1612 katonai temetőt számláltak meg a kutatók. Ezek közül azonban többet felszámoltak, egyes sírkerteket pedig „áttelepítettek” az olasz oldalra. A temetőkben csaknem 15 nemzet fia nyugszanak, hiszen ezen a fronton magyarok, osztrákok, németek, olaszok, horvátok, szlovének, bosnyákok, angolok és kis számban amerikaiak is harcoltak, és akkor még nem beszéltünk a hadifoglyokról...

A Tolmíntól negyven kilométerre, délre, a szlovén-olasz határon fekszik Nova Gorica. A határ olasz oldalán pedig Gorizia (németül Görz). A szlovén részen található város neve és épületei is arról árulkodnak, hogy egykor csak Gorizia/Gorica vagy Görz létezett. Nova Gorica a II. világháború határrendezése során „alakult ki”. A nagyhatalmak térképrajzolói Berlinhez hasonlóan darabolták fel ezt a várost. A határvonalat egy vasúti nyomvonal mentén, illetve annak vasútállomásánál húzták meg. Ennek következtében évtizedeken keresztül egy városi utcácska választott el egymástól két ideológiai rendszert. Érdekes, hogy másfél évvel ezelőtt nemzetközi ifjúsági cserén vettünk részt itt 4 fiatalal, átbeszélve a kettészakított városok helyzetét, s benne a fiatalok jelenét, identitását. De ez egy másik történet volt.

Most más szemmel jártunk ebben a városban. Végigjártuk Doberdó fennsíkját. A Doberdót, a doberdói harcot, a karszti fennsík irtózatos nehézségeit ismernie kell minden magyar embernek, hogy hinni tudjon és bízza bízson népének életrevalóságában és létjogosultságában.

Az út során fogalmazódott meg bennünk, hogy idehaza, Koppánmonostor hősi halottai is megérdemlik a megemlékezést. Ők, akiknek már talán csak unokái lehetnek velünk, akik ebből a kis településből indultak a „nagy kalandra”, ahonnan aztán soha nem tértek vissza. Értük és minden elesett katona emlékére rendezünk kiállítást 2008. szeptember 26-án a koppánmonostori Monostori erődben.

Tóth Ágnes

„HALKAN JÁRJON, AKI ÉL...”

- Fellner Adrienn nyitó beszéde a Nagy Háború hősi halottainak rendezett kiállításunkon -

Sok szeretettel köszöntök minden kedves érdeklődőt ezen az őszi délutánon. Ez az évszak az elmúlást jelképezi, amely az élet minden területén bemutatható. 1914-ben sem volt ez másképp, amikor II. Vilmos a következőket írta: „...mire a falevelek lehullanak...”.

Azonban ez az év is sok változást rejtett magában. A villámháborús tervek világháborúvá dagadtak sok szörnyűséget és még több keservet hozva a fronton lévőeknek.

Az élet más lett. Sajnos a keserű oldalát egyre többen érezték. Az élet jelentése átértékelődött – mind a harctéren, mind pedig az otthonmaradtaknál.

A számtalan kétség, remény, bizakodás mellett minden változott. A komáromi újságok hasábjait vizsgálva is szembetűnő a város fiainak, apáinak sorsával foglalkozó tudósításokkal, kitüntetésekkel, behívókkal, segélyekkel vagy éppen a halálhírekkel foglalkozó sorainak száma.

Némaság hatalmasodik el rajtunk. Mély döbbenet, kétség és félelem.

A legszörnyűbb pedig a szeretteink leveleivel, jókívánságával és reményteli bizakodásával szembesülni. Mindegy, hogy ki, honnan mikor írta a hozzátartozóinak a távolból, mindenkit mélyen érint.

A borzalmak négy éve. Ez mondható el erről a háborúról.

Történelemtanárként teljesen másképpen látom én is a történeteket – még borzalmasabb számomra. Egy nagyrabecsült oktatóm – Vigh Kálmán – mindig azt várta el tőlünk a szemináriumokon, hogy járjunk utána a tényeken túl lévő dolgoknak is. Ismerjük meg a történeteket! Ha egy festmény, ábra vagy kép ebben segítségünkre volt, mindig ezt a kérdést szegezte nekünk: Mit lát? Ezáltal megtanította nekünk, hogy lássunk, ne csak nézzünk!

Most én is ezt kérem Önöktől. Lássunk, ne csak nézzük a képeket, fotókat és eközben ne feledkezzünk meg a szeretteinkről sem. Emlékezzünk mindenkire, akiknek ezt a borzalmat át kellett élniük, vészelnüik.

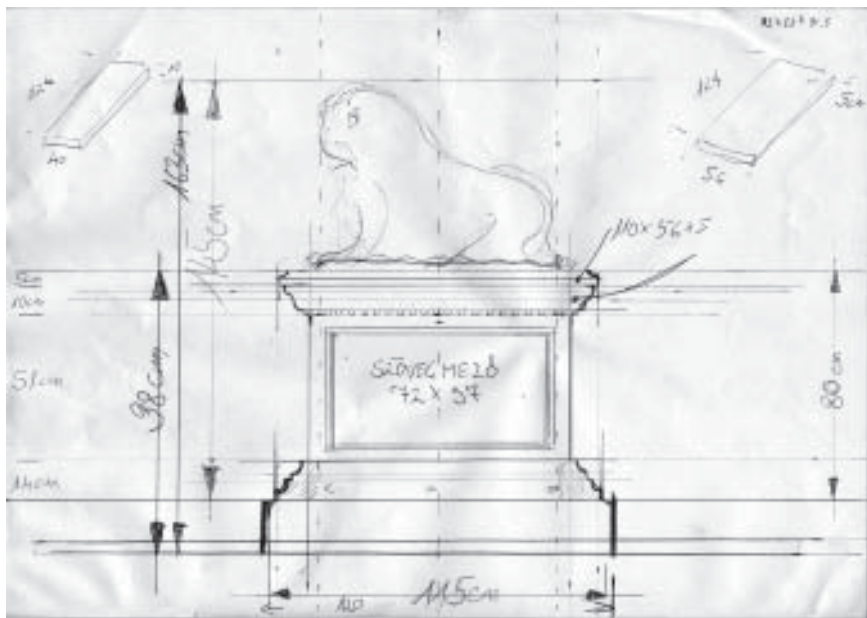
Fellner Adrienn és Németh István a kiállítás megnyitóján

Közben ne feledjük, az ember addig él, míg emlékeznek rá! Tehát emlékezzünk és járjunk halkan...

Monostor - Történelmi adalékok -

Duna-Örssel szemközt – amint a szőlők a kőkereszt fölött elfogynak, közvetlen a Duna partján Szabó Kálmán szőlleje mögött – legutolsó a mostani hegymester szőlleje. Az illetőnek ugyanitt lakóháza és külön épületben asztalosműhelye van. Mikor a műhelyét építé, két – téglával kirakott – sírra akadt, melyben két csontvázon kívül egyéb ismertetőjelet nem talált, lakóházának a Dunára szolgáló szobája alatt pedig egy nagy üregre bukkant, mely össze-visszahányt embercsontokkal volt színig tele, lakóháza mögött mutatott nekem egy rézsut a Dunának húzódó alapfalat; - nemcsak ő – de azelőtt is többen e helyen igen sok téglát és követ ástak, a Dunára dül्लő részen egy betemetett pinczetorok van. Az udvaron egy otromba faragású oroszlán és egy faragott talapzatok hever, újabbkori érmekeket – többnyire I. Lipót korabelieket – is talált a mostani birtokos, legérdekesebb lelete azon kézmánczos ó-német stylű, domborművel díszített korszó, melyen 1587. évszám van és az egyleti múzeumban található.

Valószínűnek tartom, hogy e helyen kell keresnünk az egykor e tájon létezett Katapán- és később Koppány-monostornak nevezett szt. Benedek-rendi apátságot, melynek hatalmas romjairól – Czinár szerint – Róbert szt. kereszt apát, ki a császári követtel a Dunán ment le Konstantinápolyba, a 17. század vége felé tesz említést.

Az oroszlán tervezete - oldalnézet

Ipolyi szerint a Katapán-nemzetség – mely az Alsó-Csallóközben volt elágazva – egyik tagja alapította e monostort. 1009-ben és 1197-1217 Katapán nemzetségbeliek ültek az egri püspöki széken, ezek egyike és valószínűleg az utóbbi alapíthatta e monostort.

1259-ben egy Katapán-nemzetségbeli Miklós gróf volt – Czinár szerint – e monostor gyámura.

A régi okmányokban Katapán, az utolsó négy századbeliekben Koppány-monostor ezen apátság neve.

(Podhradczky Kézai kiadásában 96. 1. azonosnak mondja a Katapán- és Koppány-nemzetséget.)

E monostor a régi oklevelekben igen ritkán fordul elő.

Czinár szerint 1407 körül az örsi Czudar-családbeli érseki nemesek e monostor halastavának zsilipjeit szétrombolják s a monostor földjéről egy darabot elfoglalnak, melyet a gadóczi Czudar-család 1480-ban visszaad a monostornak.

1519-ben a czonczói pusztát kapja a monostor.

A töröktől való féltőkben a benczék elhagyván ezen apátságot, 1537-ben öcsényi Baranyai Mátyás, tatai várkapitány foglalja el a tatai bencze apátsággal és a tömördi pusztával együtt.

I. Ferdinánd gadóczi Farkas Mártonnak adományozza ezen apátság javait holta napjáig.

1581-ben Fejérvölgy István veszprémi püspök és javadalmazott főapát, hogy a leégett pannonhalmi várat és monostort felépíthesse, zálogba adja a monostort a belsei, szombathelyi nemeseknek és Balogh Mihálynak 600 frtéért.

Nemsokára a komáromi várhoz csatoltatván, a Zichy grófok kezére jutott.

E monostor apátjai közül ezek említenek: 1385. Herke Endre, 1407. Lajos, 1503. és 1509. Balázs és 1519-ben János.

Ezen elpusztult monostor címét jelenleg Bubics Zsigmond címz. püspök viseli.

Gy. R.

Megjelent: 1887 augusztus 20-án a Komáromi Lapokban

Az írást korabeli helyesírással közöljük.

Készül a másolat

Régi és új köztéri alkotásaink

Komárom településrészei 2009. évben új köztéri alkotásokkal gazdagodtak, illetve régiek újultak meg, valamint megkezdődtek egy köztéri alkotás előkészületei.

Az alábbi írás a város ezen régi-és új színteljeival, azok készítésének körülményeivel ismerteti meg az olvasókat.

1. A komáromi „magánakció” emlékműve

Koppánmonostor keleti szélén, a vasúti híd déli hídfőjénél található az 1919. „véres” május 1-je, vagy „fekete csütörtök” emlékműve. Állítása az első világháború végét jelző és a trianoni békeszerződést megelőző komáromi eseményeket idézi.

1919. január 10-én a csehszlovák hadsereg elfoglalta Komárom balparti városrészét és rövidesen kezdetét vette a csehszlovák közigazgatás. Dél-komáromi, szőnyi, győri, tatabányai munkások, vörös katonák, háborúból hazatért, leszerelt katonák azonban megpróbálták a lehetetlent: a Tanácsköztársaság országos vezetősége határozott tiltása ellenére április 30-án éjszaka támadást indítottak az elfoglalt városrész visszaszerzésére. A támadók több ponton keltek át a Dunán csónakokkal és a két hídon. Kezdeti sikeres előrenyomulásukat azonban a várvédők szívós ellenállása, a korábban ígért hajógyári segítség elmaradása (az akciót támogató vezetőket a csehszlovák katonai vezetés ugyanis 2 nappal korábban letartóztatta) és az Érsekújvárról érkező nagyerejű katonai segítség megállította. A védők hamarosan ellentámadásba mentek át. A támadók közül, akik nem tudtak elmenekülni, azokat az Erzsébet szigetre beszorították és halomra lőtték. A támadók számát 1700 és 2400 közé teszik, közülük 200-300 fő vesztette életét. Pontos adatok nem ismertek. Nem tudtak azonban azonosítani 102 felismerhetetlen holttestet, őket az észak-komáromi katolikus temetőben helyezték temegsírba. Nyughelyüket 1929-ben síremléssel jelölték meg.

57

**A 102 ismeretlen mártír sírja az észak-komáromi katolikus temetőben
(Mácza Mihály fotója)**

Az „1919. május 1-i átkelésnél elesett hősök emlékére” Komárom Város Dolgozói 1959. május 1-jén emlékművet állítottak.

Az emlékmű az 1959. évi avatáskor.

(Fényképalbum Dobi István hagyatékából. Turi Zsolt tulajdona.)

Az utóbbi években feledésbe merült emlékoszlop felső részét letörték és ellopták, hasonlóan az elején lévő ötágú csillaghoz. Komáromi civil szerveződés, az Endresz Csoport kezdeményezésére 2009 tavaszán lelkes lokálpatrióták megtisztították a környezetét és elvégezték stilizált kiegészítését. Az ily módon felújított emlékműnél 2009. május 1-jén megemlékezést tartottak. **Fotó: Turi Zsolt**

2. Vezérek Parkja Koppánmonostoron

2009. augusztus 20-án avatták Koppánmonostor egyik meghatározó helyén, a Koppány vezér úti nagykanyarban, a Vasas cukrászda mögött, a Vezérek Parkját.

A kopjafás emlékpark ötlete helyi magánszemélyektől indult ki. Miután a kezdeményezést a részönkormányzat is megvalósítandónak tartotta, a kivitelezéshez Komárom Város Önkormányzata nyújtott anyagi támogatást.

Mindegyik kopjafa egy-egy honfoglaló vezérnek (Álmos, Előd, Ond, Kond, Tas, Huba Töhötöm) állít emléket, ezzel mintegy utalva arra, hogy a terület már a honfoglalás alatt gazdára talált, a Duna két partját birtokló Ketel fia Alaptolma, majd leszármazottai által. Bruncz János szőnyi fafaragó mester a kopjafákat ősmagyar jelképekkel (csodaszarvas, turul stb.) gazdagította.

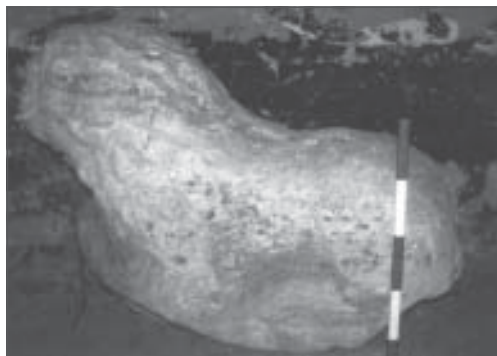
A parkot 2009. augusztus 20-án avatták fel.

3. Koppán monostora kőoroszlánja

Koppánmonostor nevét az 1529-es török hadjárat során elpusztult középkori bencés apátságról kapta. Építésének pontos dátuma nem ismert, azt tudjuk róla, hogy a helyben birtokos Koppán, vagy más néven Katapán nemzetség építtette. E nemzetség tagjai, a honfoglalás során a területen birtokot kapott Ketel fia Alaptolma közvetlen leszármazottai. A monostor első említése 1222-ből ismert, ám a továbbiakban, elsősorban Sörös Pongrácz (Komárom, 1873- Győr, 1919) tudós, főiskolai tanár, a bencés rend neves kutatója munkája eredményeként számos esemény ismert történetéből.

A Komáromi Lapok 1887. augusztus 20-i számában megjelent, az 55-56. oldalon

olvasható cikk szerint egy kőoroszlán szobrot találtak talapzatával azon a helyen, ahol valamikor a koppánmonostori bencés apátság állt. Nevezett kőoroszlán jelenleg a Klapka György Múzeum tulajdonában van, a talapzata azonban nem tudni, hova került.

A kőoroszlán vagy egy középkori, és akkor feltehetően a monostor és a hozzá tartozó templom építésével egyidőben keletkezett szobor, vagy egy a környéken talált, a

római korban készült, s akkor eredetileg feltehetően sírkertet díszített alkotás, melyet aztán felhasználtak a kolostor építésénél.

Amennyiben elfogadjuk, hogy a kőoroszlán a bencés monostor része, abban az esetben – a párhuzamokat figyelembe véve – valószínűleg a hozzá tartozó templomot, vagy annak környékét díszíthette, a következő módokon: talpazon, kapuoszlop, szószékoszlop, esetleg konzolon állt, vagy csak magasan a falba volt befalazva,

esetleg medence állt rajta.

Vizsgáljuk meg a fenti lehetőségeket: ha oszlop, keresztelő medence állt volna rajta, akkor a hátán lenne egy kiképzett hely azok lábazatának, vagy lenne benne egy csatlakozási felület, ún. csaplyuk. Ilyen nyomokat azonban nem találni a szobron.

Ha fali fülkébe lett volna befalazva, akkor eleve csak egy fél oroszlánt faragtak volna ki. Nekünk azonban egy egész, minden oldalról megfaragott oroszlánunk van.

Marad tehát az a megoldás, hogy a templom bejárata előtt oszlopon, konzolon, vagy valamiféle talapzaton állt. Ez utóbbira utalhat elveszett talapzata is.

Miután az oroslán Komárom koppánmonostori városrészének legrégebbi történeti emléke, felmerült – ha nem is az eredeti műtárgy, de - annak élethű másolatának köztéren történő felállítása. A Komáromi Talpasíjászok pályáztak és nyertek az oroslán másolatának elkészítésére és felállítására. Elképzelésüket az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma, Komárom Város Koppánmonostori Részönkormányzata és a Komárom-Esztergom Megyei Művelődési, Ifjúsági és Közösségfejlesztő Alapítvány támogatta. A másolatot ifjú Pénzes Imre szőnyi származású kőfaragó készíti.

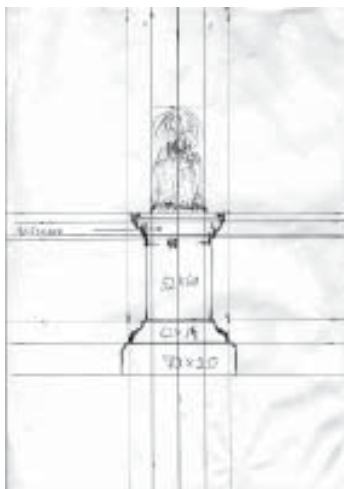
Az elkészült másolat felállításának helyét a következő szempontok határozták meg: A megtalálás helyén, vagyis az egykori kolostor, a mai vízmű területén, vagy közvetlen környékén való felállítása nem lett volna célszerű, mivel az nagyon kiesik a forgalomból. Ezért a szervezők jó érzékkel, a vízmű felé vezető út, a Horgász köz nyugati oldalán lévő kiöblösödésbe tervezik felállítani, közel a Koppány vezér úthoz, így az onnan is jól látható lesz majd. A helyválasztást azonban más is indokolja: tudjuk, hogy itt állt valamikor az a kereszt, amely most a közeli régi monostori temetőben található. Tehát egyházilag kiemelt és fontos helyszínről van szó.

Problémát jelentett még a bemutatás módja is. Miután épület már nincs mögötte, bemutatásához elegendőnek látszott egy megfelelően kiképzett talapzat is. Buzás Gergely régész, művészettörténész a **ferrarai dóm előtt lévő griffek és oroslánok** talapzatának a kiképzését javasolta. Az oroslán-másolatot és a talapzatot Pénzes Imre kőfaragó készítette.

A kőoroslán felállítására a tervek szerint 2010. április 13-án kerül sor. A dátum megválasztását a monostor történetéből ismert jelentős esemény indokolja. A pannonthalmi bencés főapát 1508-ban vizitátorokat küldött a Tisza vonalától nyugatra fekvő monostorába. Koppán monostorában a vizsgálattal megbízott két apát, a bátai és a zalavári monostorok fejei 1508. április 13-án tartották meg vizsgálatukat, mellyel annak anyagi helyzetét és erkölcsi fogyatékosságait is figyelték. Sajnos egyik téren sem tapasztaltak sok jót.

A másolat-készítés fázisa

Az oroslán tervezete

4. Kállay Ödön Park Szőnyben

Szőnyben, a kórház parkoló mögötti területen a részönkormányzat által tervezett szabadidőpark néhány eleme, pl. a játszótér, már korábban megvalósult. 2009. októ-

ber 17-én azonban e park központi elemeként a névadó, Kállay Ödön őszi jegyző (1879 – 1960) emlékére köztéri alkotást avattak. A szőnyi részönkormányzat által támogatott emlék-együtttest Szakál Lajos tervezte és ifjú Pénzes Imre kőfaragó valósította meg.

Az alkotás középpontjában Kállay Ödön 1944-ben lezárt, Adatok Szőny község történelméhez című „könyve” és annak bevezetőjének néhány sora áll: „Több évtizedes gyűjtésem végül is annyi történelmi adatot eredményezett, hogy ismeretükben a feledésnek a község múltjára boruló fátyola félrecsúszik, s az az érdekes szerep, melyet szűkebb hazánk a történelem előtti és történelmi korszakban játszott, átdereng az évezredek homályán.”

Ehhez illeszkedik szervesen az a kőből készített makett, amely Szőny – részben már lebontott, de nagyrészt még álló – régi épületeit mutatja be. A gondos, aprólékos munkával megmintázott épületek egyfajta négydimenziós távlatból ismertetnek meg minket a településrész épített örökségével. Az emlék-együtttest a terület római korára és az őszi jegyző talán legfontosabb, a római leletek gyűjtésére és megóvására irányuló tevékenységére utaló szarkofág egészíti ki, mely a Klapka György Múzeum gyűjteményéből került kihelyezésre.

**Pénzes Imre munka közben -
ifj. Turi Zsolt fotója**

Számadó Emese
múzeumigazgató

Majd egy évszázad emlékei

– Lukács Imre –

A mi családunkban egy különleges ember él. Az ő személyét mindig nagy tisztelet övezte. Kíváncsisággal szívemben kérdeztem, hogy meséljen az életéről bővebben. Ő az én 90 éves dédpapám, Lukács Imre.

Életét felidézve így emlékezett:

„Édesanyám elmondása szerint tudom, hogy akkor az ezerkilencszázas évek elején nehéz volt a szegény ember élete. Ő 1900 decemberében született szegény körülmények között. Édesanyja mihelyt lehetett gyermek gondozóba - mondása szerint „lelencbe” adta. Ott nevelkedett és ott kezdte az elemi iskoláit, majd nevelőszülőkhöz került egy tanyai iskolatanító családba, akik gyermekükként nevelték.

A háborúból visszatért postás dolgozóhoz, Lukács Antalhoz ment férjhez Érsekújváron 1918-ban. Érsekújváriban születtem én is 1919. december 1-jén. Nem volt akkor csendes, nyugodt a világ. A megszálló cseh hadsereg abban az időben foglalta el a várost, melynek során apám megsebesült, és Budapestre szállították. Így édesanyám egyedül maradt. Közben a csehek már megkezdték a rendelkezést a kiutasításokról. Édesanyám 1920 telén a fagyos Ipoly folyón ment át, hogy Budapesten megkeresse édesapát. Így kerültem Csehszlovákiából Magyarországra. Még elképzelni is nehéz miképpen tudták akkor újra kezdeni az életüket, mikor csak a rajtuk lévő ruha és egy pólyás gyerek volt az összes vagyonuk. Édesapám, mint postás, rövid ideig Pesten dolgozott, majd Tatára kerültünk, itt született húgom 1921-ben. Komáromba költöztünk 1922-ben, ahol egy szobás lakást kaptunk. Abban az időben kezdett kiépülni a Duna jobb partján lévő kis városrész, mivel a Trianoni szerződés a nagy Komáromot Csehszlovákiának ítélte. Magyarországnak maradt részen akkor csupán egy utcája és talán három-négy üzeme volt, középülete pedig egy sem. A mostani Komárom 1920 után fejlődött. Ekkor a grófok birtokait a város felparcellázta családi házak építésére. Szüleim is itt vettek telket. Édesapám tanult mestersége kőműves volt. Nagy szorgalommal házépítésbe kezdett. A kereset kevés volt arra, hogy építő anyagot vásároljon. Mivel a telek talaja agyag volt minden szabadidejét a vályog vetésére használta. A vályog készítéséhez vízre volt szükség, így először kutat ásott. Mint kis gyermek sokat voltam mellette. Emlékszem, hogy a majdnem kész kutat egy hatalmas zápor elmosta. A vályogvetésbe édesanyám is segített. A házat 1926-ra készítették el. Ebben az évben kezdtem el a katolikus iskolába járni. Házunktól az iskola több mint két km-re volt. Akkor a tanítás napi két részben volt. Reggel 8-11-ig és délután 2-4-ig. Szüleim vallásos emberek voltak és bennünket is így neveltek. Harmadik osztályos koromtól Isten tiszteleteken ministráltam, sőt ötödikes koromban, a leányiskolában a Kedves nővérek részére szolgáló kápolnában napi miséken is segédkeztem. Második lány testvérem 1927-ben született meg. Gimnáziumba tanultam tovább keresztszüleim segítségével Vácra kerülhettem a jó hírben álló piarista gimnáziumba, ahol 1939-ben közepes eredménnyel leérettségiztem. Szüleim további tanulásaimat anyagi okok miatt nem tudták vállalni. Így több helyre jelentkeztem és egy tüzelő nagykereskedőnél kaptam állást. Itt 1940-en augusztusáig dolgoztam. 1940. augusztus 3-án az esztergomi posta-

hivatalnál kellett felvételire jelentkeznem. Így lettem postás én is. Az esztergomi postától 1941-ben áthelyezésemet kértem a komáromi állomásra. Azonban alig kerültem haza, a postai vezetés Pestre vezényelt tanfolyam elvégzésére. 1941 szeptemberében mielőlt elkezdtem a tanfolyamot katonai kiképzésre kaptam behívót. Még szerencse, hogy a katonai kiképzés csak két hónapig tartott és folytathattam a tanfolyamot. Áprilisban tartalékos katonai szolgálatra hívtak be a zombori állomás parancsnokság huges távirójára. Mint postás, sokszor látogattam be az ottani hivatalba és megismerkedtem a dolgozókkal is. Volt köztük egy csinos, helyes, fiatal kolléganő, akivel többször találkoztam. A sok találkozásból szerelem lett, majd 1944. január 8-án házasság. Lakást is kaptunk egy nagy házban, egy szoba konyhát. Mayer Erzsébet a feleségem árva lány volt. 1944. szeptember 13-án megszületett kisfiunk, akit Imre névre kereszteltünk. (Ő volt az én nagyapám.)

A kicsi alig háromhetes volt, amikor az oroszok már a város közelébe jöttek. Meghallottuk, hogy délután az utolsó vonat indul Pest felé. Gyors csomagolás után feleségemet, az édesanyját és a csöppséget Komáromba, szüleimhez indítottam az utolsó vonattal. Mint később megtudtam az út Pestig három napig tartott. Pestről azután már könnyebben értek Komáromba.

Az orosz csapatok két nap múlva Zomborba is megérkeztek. Én, mint tartalékos katona bajtársaimmal azt a parancsot kaptam, hogy települjünk Bezdnába és vegyük fel Péccsel a kapcsolatot. A teljesítés jármű nélkül nehéz volt, hiszen a távirógép a súlyokkal kb. 2 mázsa, a távolság kb. 10 km volt. A Dunán való átkelésről pedig nem is beszélek. Magunkra maradtunk. Cselekedni kellett, de gyorsan. Egy lovas kocsi segítségével és egy gazdátlan fogattal teljesítettük a parancsot. Pár nap után Kaposvár, majd Devecser volt az állomáshelyem. Rövid idő után Németország nagyobb kiképző- és gyűjtő táborába kerültem, ahol novembertől februárig voltam. 1945 március vége felé egy hadosztály törzshöz kerültem, melynek az lett volna a feladata, hogy Zalalövön egy hadosztályt szervezzen. Azonban csak Sopronig jutottunk az orosz hadsereg közelsége miatt. Bécs előtt, a Lajta partjánál, légi, szőnyeg bombatámadásba kerültünk. Idegeinket erősen megviselte, de „hála Istennek” senki sem sérült meg. A hadosztály törzshöz beosztott tábori lelkész misét mondott, majd a csapat zárt alakulatban elindult az általunk előre nem ismert cél felé. Az Alpok nyúlványain mentünk, mert a főutakon az SS alakulatok nehézségeket támasztottak. Április végére Bajorországnál voltunk. Mi, egyszerű beosztottak nem tudtuk, hogy a nagyhatalmak Bajorországot az USA felügyeletére bízták. Május 1-jén csoportom csendre ébredt. Sem a tiszteket, sem a legénységet nem találtuk sehol. Mi, tiszthelyettesek érdeklődtünk, hogy mi történt. Az éjszaka társainkat begyűjtötték és arra kértek, hogy felszerelésünkkel együtt vonuljunk be mi is. Az idő közben téliésre fordult az idő. Bokáig érő hóban jártunk. A nagy gyűlekezetben több komáromi iskolatársammal is találkoztam. Két nap múlva nagy teherautókkal egy pályára szállítottak át, ahol a hatalmas pálya már zsúfolva volt összegyűjtött katonákkal. A napok hosszúak -, és további sorsunkról semmit sem tudva -, elég szomorúan teltek. A harmadik napon derült napfényben egy kis repülő érkezett. Figyelmesen hallgatva egyszer csak magyar hangot hallottunk. Az amerikai parancsnokság elnézést kért, hogy a magyarokat is összegyűjtötték. Menjünk vissza az előbbi helyünkre, ahol a német polgármester tartozik elhelyezésünk és ellá-

tásunkról gondoskodni. Kis postás csoportunk elindult. Nem volt könnyű dolgunk. Én egy nagy területű földműveshez kopogtattam be. A fogadtatás érthetően nem volt valami meleg. Amikor befogadásomért munkámat is felajánlottam, lágyabb hangon mondtá, hogy már vannak nála magyarok. Ha megférék a magyarokkal, akkor befogad. Kaptam fekhelyet és napi háromszori étkezést. Örömmel fogadtam, hisz munkával gyorsabban telik a nap és az étkezéssel sem kell bajlódni. Mindig megtalálta a nekem való munkát. Ha nagyobb elfoglaltságot végeztünk, akkor uzsonna is volt. A gazdaság nagy volt, mindenkinek akadt munkája. A föld és az erdő nagyságát nem tudtam megállapítani. A kis családom azonban nagyon hiányzott és az otthon. Semmi hír róluk, én sem tudtam nekik üzeni. Közben kiderült, hogy Jávor Pál a közeli tanya valamelyikén lakott, akit felesége egy alkalommal meglátogatott. Elfutott a hír, hogy sófőrije szívesen visz levelet haza. Ez a levél meg is érkezett a családomhoz. Októberben hallottuk meg, hogy kezdődik a hazaszállítás. Mindjárt jelentkeztünk és 1944 végén el is indultunk. A gazda szomorúan kísért ki az állomásra. Azt már nem tudom, hogy hány kocsiból állt a vonat, de azt igen, hogy mind tehervagon volt. Az amerikai katonák hideg étkezéssel láttak el. November elejére Komáromba értünk. Az érkezéskor megkértem a magyar kísért, engedjen be a postára, hogy hírt adhassak a családomnak. Megengedte, hisz éppen a posta előtt álltunk. Nagyon megörültek a régi kollégák. Otthon volt telefonunk, így mindjárt közöltem érkezésem és hogy Székesfehérvárra visznek egyből, de legyenek nyugodtak. Feleségemet édesapám még a szerelvény indulása előtt kikísérte, hogy találkozhassunk. Székesfehérváron két nap alatt megtörtént az igazolás és jöhettem haza. Na, de ez sem volt egyszerű. Fehérvárról nem ment vonat Komáromba. Az állomáson füstölgött egy mozdony. Társaimmal oda mentünk hozzá és kértük, hogy vigyen el bennünket. Mindegy volt hogy hova, csak menjünk.

Itthon jelentkeztem a hivatalnál, de a szolgálatba lépéshez városi igazolvány kellett, hogy dolgozhassak. Ekkor sokunkat nyugdíjaztak és elbocsájtottak. Mivel feleségemnek sem volt munkája, nehezen tudtuk a háború okozta károkat némileg pótolni. 1946 augusztusában kislányunk született, a Márta nevet kapta. 1950 szeptemberében, László, 1953 márciusában Antal fiunk egészítette ki a család létszámát. Feleségem 1961-ben dolgozni ment 1976-ig, nyugdíjazásáig. Kölcsön segítségével 1972-ben egy kis öreg házikót vettünk Koppánmonostoron nagy telekkel. Nyugdíjazásomig, 1979 decemberéig rendbe is hoztuk.

Imre fiunk textilipari technikus végzettséget szerzett. 1967-ben kötött házasságából két lány született. Márta lányunkból cukrász lett, akinek 1968-ban kötött házasságából két fiú gyermeke született. László fiunk a kereskedelmi középiskola elvégzése után tűzoltó tiszt lett. 1981-ben kötött házasságából két lány gyermeke született. Antal fiunk ipari iskolában villanyszerelői szakmát tanult. 1977-ben kötött házasságából két fia született.

A nyolc unokámnál 10 dédunokám van. 2004-ben sajnos feleségem súlyos betegségben elhunyt.

A kert megmaradt részének a művelését én folytatom és a temetőbe járást, amíg az egészségem engedi. A kilencven év már sokszor pihenésre kényszerít.

Csendben figyeltem arcát, ahogy emlékezett. Néha nehezen találva a szavakat,

néha elérzékenyülve, de szerintem örömmel tette. Ő az az ember, aki a család összes tagját minden jeles napon elsőként köszönt, aki ma is tudja mennyi a napi középhőmérséklet, és aki minden kerti fortélyt próbál átadni. Az évek során bármilyen bajt és örömet a legnagyobb kitartással és mély alázattal viselt. De legmeghatározóbb és legszebb élményt mindig karácsony szentestéjén adja az egész családnak. A kisházban elénekeljük a Mennyből az angyalt, köszönt bennünket és kéri, hogy szeretet és béke legyen a szívünkben az egész év során.

Simon Anett

Szeretettel 90. születésnapodra

Az idő repül, szárnyain évek utaznak,
ma ünnepet hirdetnek egy ragyogó napnak.

Őszbe borult élet, mögötte 90 év,
mely őrzi egy lélek meleg szeretetét.
Az elmúló ifjúság vissza-vissza néz,
a múlt lapjain sok fakuló emlék-kép.

Üzenetét küldi a bordó bazsarózsa,
a karcsú liliom, sok tarka virág csokra,
a kék fátylú felhő, a meghajló szivárvány,
elhunyt szeretteid, megnőtt gyermekeid
S a Téged is tükröző gyönyörű utódaid;
és üzenetét küldi
a 90 lobogó gyertyaszál,
mely most csak a Te köszöntésedre vár.

Csokorba szedtünk néhány gondolatot,
Melyben lelkünk jó kívánsága lakozott.
Isten áldása legyen-e hosszú életen,
Angyalok kísérlék, nagyon boldog legyen!
Teljesüljenek a féltve őrzött álmok,
tisztá szívvel békét, szeretetet és
Boldog Születésnapot kívánunk!

EGYHÁZI ESEMÉNYEK

Vörös József**TERRA INCOGNITA**

Hát én most megátkozom
 azt a csillagot
mi elárult, és megmutatott
EZEKNEK itt, hiszen méltatlanok
mindenre! Okádnom kell tőletek
ahogy itt nyálat fröcsögve
 ordítjátok
 NE HAGYJ EL KRISZTUSOM!

Apám, hát csak erre kellek?
 Csak ennyi volt?

Nekem nem ezt ígérted,
hogy csak kín és megvetés,
bujdosás és szenvedés
 lesz a sorsom!

Segíteni és tanítani
építeni és javítani

 küldtél ...
Azt mondtad JÓT kell hoznom
 EZEKNEK itt, s látod
a testembe szögeket vertek!

Apám, azt nem mondtad el,
hogy EZEK itt méltatlanok,
hisz ostobák és vakok

mindenre, ami új és más
 mint a megszokott,
és nem hagynak segíteni
mert önzők és buták,
előbb aratnak aztán vetnek...
Azt mondtad kellek EZEKNEK,
hogy várnak és hisznek
BENNED és BENNEM...
S most azt üvöltik
 hamis Isten
pusztulj a kereszten!

Hát én most megátkozom
 azt a csillagot
mi elárult és megmutatott
EZEKNEK itt

Apám, vigyél magadhoz,
én már nem maradok
EZEKKEKL itt!

Mert talán ÉRTÜK élni
könnyű, de KÖZTÜK nehéz,
és én már nem bírom tovább,
nem érdemlik meg...

Apám segíts!
 Indulok!
 Megyek!

„... s a harang szavát ha hallod, Isten szava szól.”

Dr. Simon József koppánmonostori apát június 29-én szentelte meg kápolnánk új harangját

„... Egy egyházközségben az irányító - átvitt értelemben - természetesen a harang, amely itt az ő üzenetével, az ő eszmei tartalmával az embereket az itteni egyházba gyűjti össze, és imára hívja őket. ...

Mostantól fogva ebből a toronyból a harang szava szól. A helyi egyház, a harang szava által irányítja híveit. ... A harang feladata hívni az élőket imádságra, templomba és elsíratni a halottakat. Bizony az életből való távozás a harang szaván keresztül is figyelmeztet, imádkozzatok a megholtakért. Gonosz ártó erőket megtöröm ez a harmadik feladata. S van még egy feladata. Annak idején gyerekoromban, a mi falunkban (Vas megyében) rengeteg erdő volt és nyáron, este kilenc órakor mindig harangoztak. Miért? Az eltévedtekhez. Akik az erdőbe bolyongtak, a harang szava után igazodtak el. És kedves testvéreim Dante kezdő sorai így szólnak: „Az emberélet útjának felén egy nagy sötétlő erdőbe jutottam én és a kiutat sehol nem lelém” a lelkileg tévelygő embereknek szól a harang is, hogy keressék az utat az élet helyes megoldásaihoz. Sok lelkileg tévelygő embernek nincs vallása. Most a vallásokat is piacra dobják, ilyen-olyan vallások, keleti vallás meg még száz féle vallást oda dobnak elének mintha piacon volnának, ott válogathatunk. Hát nem, a keresztény hit nem a válogatás eredménye, hanem annak, hogy Isten szólit hozzám és én elfogadom. Van megoldás, van értelmes, értékes emberi élet, s a harang szavát ha hallod, Isten szava szól. A harang irányít téged és te kövesd a hangot. ...

Sorsunk szavát éltesse a harang nyelve, s bár keble hideg szívtelen, éberen lendülő figyelme kíséren át az életen. S ahogy fülünkben messze hangzó szózata mennybe vész, példázza, hogy nincs maradandó itt a földön minden földi elenyész.”

Dr. Simon József koppánmonostori apát

Bérmálás Koppánmonostoron

Nem hagyományos módon, hosszú évek után először 2009 májusában Koppánmonostoron került sor a bérmálás szentségének kiszolgáltatására. Az is rendkívüli eseményhez tartozott, hogy a szentmisét nem a templomunkban, hanem annak udvarán tartottuk. Mi, bérmálkozók nagy izgalommal és lelkesedéssel vártuk május 24-ét, amikor a 10 órás szentmisén köszönthettük dr. Pápai Lajos megyéspüspököt.

A püspök atya szentbeszédében arról beszélt, hogy a bérmálási szentség az, melyben a megkeresztelt ember a Szentlélek vétele által megerősödik, a hitét állhatatosan megvallja, vagyis a hite szerint él.

A hitünk szerinti étellel, áldással legyen bennünk mindaz a jó, amit keresztségünk óta szüleink, családjunk, valamint az egyházközség értünk tett.

A bevezető beszéd után plébánosunk, Pados József bemutatott bennünket, majd a püspök atya kiszolgáltatta a bérmálási szentséget.

A szentmise végén köszönetet mondtunk a püspök úrnak, ám a legnagyobb köszönettel mégis Pados József plébánosunknak tartozunk, aki éveken keresztül idejét és energiáját szentelte felkészítésünknek. Nagyon szép ünnepi megemlékezést álmódott és tervezett meg, ami igazán egy életre szóló esemény és emlék marad Koppánmonostoron.

„Hála legyen az Úrnak, hogy lehetőséget kaptunk, hogy fény lehettünk az éjszakában, boldogság a szomorúságban, hit a kételkedésben, igazi úrnak ajánlott étellel az ő apostolaként.”

Simon Anett

Megszólt a babaharang

Éppen tíz évvel ezelőtt készült, majd egy évvel később került felállításra az a harangláb, mely jelenleg a monostori katolikus templom udvarán találta meg végső helyét.

A millenniumi ünnepkör óta funkcióját nem töltötte be, hiszen harang nélkül árválkodott.

Templomunk régi, kicsi harangját két évvel ezelőtt váltotta fel az a harang, amely azóta naponta hirdeti jelenlétét településünkön. A régi, a kicsi, már egy kissé csorbult is, falsul szólt is, pihenőre tért, s a plébánián talált otthonra.

Az „elnémult” harangunk és az üres haranglábunk talált egymásra akkor, amikor - Lakitelek Népfőiskola kezdeményezését átvéve – 2009. december 27-én a Szent család ünnepén első ízben megszólaltattuk az Aprószentek emlékére.

Babaharangunk évente két alkalommal szólal meg ezután. Egyszer Aprószentek napján, amikor a meg nem született és a megölt kis lelkekért, egyszer pedig anyák napján amikor a megszületett gyermekekért imádkozunk. A harang megszólaltatása is nagy megtiszteltetés, amit a karácsonyi ünnepkörhöz kötődően egy felnőtt, míg az anyák napján egy fiatal, vagy gyermek szólaltathat meg.

Első alkalommal Kőrössy Feri bácsinak köszönhetően hívta imára településünk lakóit. Feri bácsi hosszú ideje látta el Monostoron az egyházi képviselő testület elnöki tisztét. Ez a pozíció nem csak tisztség volt számára, hanem elhivatott munka is, amit hétről hétre rendíthetetlenül és fáradhatatlanul végzett. Neki köszönhetően tavasztól ősziig mindig gondozott udvar, télen pedig fűtött kápolna, majd templom várt bennünket. Gondoskodott az egyházi adó beszédéről, intézte az épületekkel együtt járó napi ügyeket, a templom takarítását és minden olyan munkát, amit az épület, s a benne folyó tevékenység megkívánt. Az elmúlt év novemberében azonban nehéz feladat elé állította a jó Isten. Hirtelen jött betegségével kellett megküzdenie, amit a tőle megszokott erővel és határozottsággal kezelte. Azonban ereje csökkent, míg néhány nappal az új év kezdete után örökre megpihent.

A babaharang megszólaltatása utolsó egyházi feladatai között volt, melyet alig néhány nappal 50. házassági évfordulójukat követően szólaltatott meg elsőként.

Feladatát elvégezve, örök nyugalomért imádkoztunk január 18-án.

Monostori Éva

„Temetés lesz holnap. Jertek el, oh jertek!
Látogassuk együtt a temetőkertet;
Nem irtózom többé;
Fektessük le halvány gyermekeimet szépen
–Kik alusznak immár az Úrnak kezében,
Fiaitok közé.

Íme, a szép tavasz kiesett az évből,
Egy nemzedék holt ki az emberiségből,
Nyugszik temetőben;
Serdül Bethlehemnek, felnő számos ifja:
De egynek se léssen születése napja
E két esztendőben.”

Arany János: Ráchel siralma (részlet)

Az Aprószentek nevet azok a gyermekek viselik, akiket Jézus, a prófétai ígéretek beteljesítő Messiás király miatt öletett meg Heródes, azt gondolván, hogy így megmentheti királyságát, és dinasztiát alapíthat a zsidó országában.

Heródesnek élete folyamán nagy sikerei voltak: az országot fölvirágoztatta, birodalma majdnem olyan nagy volt, mint Dávid országa. Sokat építkezett, de családi élete boldogtalan volt. Tíz felesége volt egymás után, s az utolsó, a zsidó fejedelmi házból származó Hasmoneus Mariammé miatt vesztette el nagyságát. Mariammét ugyanis szerette a király, ő pedig szíve mélyén megvetette urát. Heródes szerelme is kétes értékű volt, mert abban nem akadályozta meg, hogy sógorát, Arisztobuloszt, aki pedig főpap volt, egész fiatalon megölesse. Sőt, amikor Mariammét, aki három fiúval és két leánnyal ajándékozta meg, hűtlenséggel vádolták, tétozás nélkül bíróság elé állította és kivégeztette. E gyilkosság után Heródes összeomlott: gyanakvó, szeszélyes, ingerlékeny és meggondolatlan lett. Újabb vádaskodások miatt elfogatta és megölette Mariammé anyját, majd két tulajdon fiát is.

E rémtettek mind Kr. e. 7-ben történtek, abban az évben, amikor Betlehemben megszületett a gyermek, a megígért király. De Heródes még tovább tetézte kegyetlenségeit: alattvalóinak ugyanebben az évben hűségessküit kellett tenniük a császárra, Augustusra. A farizeusok megtagadták az esküt, ezért Heródes hatezer férfit feszítettet keresztre Jeruzsálemben. Josephus Flavius úgy tudja, hogy vérengzésének főként az volt az oka, hogy néhányan ezek közül a Messiás eljövételéről jövendöltek.

November lehetett, amikor a bölcsek Jeruzsálembé értek, és keresték az újszülött királyt. Föltették a kérdést a hatalomféltéstől eszelőssé vált öreg Heródesnek (ekkor 67. éve körül járhatott), aki azonnal összehívta a főpapokat és a nép írástudóit, és nekik szögezte a kérdést: „Hol kell születnie a Messiásnak?” Azok azt válaszolták, hogy a júdeai Betlehemben, mert így jövendölte Mikeás próféta. Ennek hallatára Heródes titkon hívatta a bölcseket, pontosan kikérdezte őket, hogy mikor látták meg a csillagot, melynek nyomán országába jöttek, aztán elküldte őket Betlehembe: „Menjete, szerezzetek pontos értesülést a gyermek felől. Ha megtaláltátok, jelentsétek nekem, hogy én is elmenjek és hódoljak neki!” (Mt 2,2–8).

A bölcsek meghallgatták a királyt, útnak indultak, és íme, a csillag elvezette őket a betlehemi barlanghoz, melyben a Szent Család élt. Megtalálván a keresett gyermeket, leborultak előtte, hódoltak a király előtt, és átadták neki ajándékaikat: aranyat, tömjént és mirhát. Mivel pedig álmukban intést kaptak, hogy vissza ne térjenek Jeruzsálembé, más utat választottak a hazatérésre.

„Amikor Heródes látta, hogy a bölcsek kijátszották, haragra lobbant, s Betlehemben és környékén minden fiúgyermeket megöletett két éves korig, a bölcsektől megtudott időnek megfelelően” (Mt 2,13–16). A bölcsek csillaga ugyanis ekkor már második éve ragyogott az égen. Ez indította Heródest arra, hogy a két év alatti fiúkat ölesse meg, mert biztosra vette, hogy az áldozatok között ott lesz az új király is.

Az egyház vértanúként tiszteli ezeket az apró szenteket, akik szóval még nem tudtak vallomást tenni Krisztusról, a vérük hullásával azonban tanúsították, hogy ő az, akiről a próféták jövendöltek, a király, aki vasvesszővel fogja kormányozni a népeket.

Ünnepüket a keleti egyház december 29-én, a római egyház a 4. század óta december 28-án, a karácsony közvetlen közelében üli.

ANYANYELV

A Magyar Kultúra Napja

A magyar nyelv szépségeiről sokat lehetne beszélni, hiszen nem csak Európában számít egyedülállónak. Az angolok például már nem értik Shakespeare 1600-as évek körül íródott műveit, azok eredeti nyelvezetét „őangolnak” nevezik. Érdekes belegondolni, hogy az azóta eltelt majd’ 400 évben mennyit változott a nyelvük. Velük ellentétben azonban mi, magyarok a mai napig megértjük pl. az Ómagyar Mária Siralom 1300-as évekre datált hangzását.

... és, hogy mit mondanak a külföldiek a magyar nyelvről? Néhány idézet:

- Grimm Jakab meseíró (XIX. század), aki egyben az első német tudományos nyelvtan megalkotója is: „a magyar nyelv logikus és tökéletes felépítése felülmúl minden más nyelvet”.

- N. Erbersberg bécsi tudós (XIX. század): „Olyan a magyar nyelv szerkezete, mintha nyelvészek gyülekezete alkotta volna, hogy meglegyen benne minden szabályosság, tömörség, összhang és világosság.”

- George Bernard Shaw drámaíró (az amerikai CBC-nek adott interjújában sokkal bővebben kifejtve) mondta: „Bátran kijelenthetem, hogy miután évekig tanulmányoztam a magyar nyelvet, meggyőződésemmé vált: ha a magyar lett volna az anyanyelvem, az életművem sokkal értékesebb lehetett volna. Egyszerűen azért, mert ezen a különös, ősi erőből duzzadó nyelven sokszorta pontosabban lehet leírni a parányi különbségeket, az érzelmek titkos rezdüléseit.”

- Grover S. Krantz amerikai kutató: „A magyar nyelv ősisége Magyarországon /.../ meglepő: úgy találom, hogy átmeneti kőkori nyelv, megelőzte az újkőkör kezdetét /.../ az összes helyben maradó nyelv közül a magyar a legrégebbi.”

- Ove Berglund svéd orvos és műfordító: „Ma már, hogy van fogalmam a nyelv struktúrájáról, az a véleményem: a magyar nyelv az emberi logika csúcsterméke.” (Magyar Nemzet 2003. XII. 2. 5. o.)

- Teller Ede atomfizikus halála előtt pár évvel ezt mondta Pakson: „...Új jeles felfedezésem, miszerint egy nyelv van, s az a magyar.” (Mai Nap, Budapest, 1991. 9.)

És ami mosolyt csalhat az arcotokra: Gyimóthy Gábor (Firenze 1984. X. 12.) Nyelvecke című írása. Figyeljétek meg, hogy a mozgást kifejező igére hányféle szinonimát használ! Már kétszer is nekiugrottam, hogy átszámoljam, de egyszer 63 jött ki, másszor meg 81 - de talán a számok annyira nem is lényegesek, mint a magyar nyelv gazdagságának ténye. Talán nincs is a földön még egy ilyen nyelv, mint a mienk! Szerintem joggal lehetünk büszkéek rá.

Gyimóthy Gábor: Nyelvlecke

Egyik olaszóra sodrán,
Ím a kérdés felmerült:
Hogy milyen nyelv ez a magyar,
Európába hogy került?

Elmeséltem, ahogy tudtam,
Mire képes a magyar.
Elmondtam, hogy sok, sok rag van,
S hogy némelyik mit takar,

És a szókincsben mi rejlik,
A rengeteg árnyalat,
Példaként vegyük csak itt:
Ember, állat, hogy halad?

Elmondtam, hogy mikor járunk,
Mikor mondom, hogy megyek.
Részeg, hogy dülöngél nálunk,
S milyen, ha csak lépdelek.

Miért mondom, hogy botorkál
Gyalogol, vagy kódorog,
S a sétáló szerelmes pár,
Miért éppen andalog?

A vaddisznó, hogyha rohan,
Nem üget, de csörtet - és
Bár alakra majdnem olyan
Miért más a törtetés?

Mondtam volna még azt is hát,
Aki fut, miért nem lohol?
Miért nem vág, ki mezőn átvág,
De tán vágat valahol.

Aki tipeg, miért nem libeg,
S ez épp úgy nem lebegés,
Minthogy nem csak sánta biceg,
S hebegés nem rebegés!

Mit tesz a ló, ha poroszkál,
Vagy pedig, ha vágtazik?
És a kuvasz, ha somfordál,
Avagy akár bóklászik.

Lábát szedi, aki kitér,
A riadt őz elszökell.
Nem ront be az, aki betér ...
Más nyelven, hogy mondjam el?

Jó lett volna szemléltetni,
Botladozó, mint halad,
Avagy milyen ügyelegni?
Egy szó - egy kép - egy zamat!

Aki „slattyog”, miért nem „lófrál”?
Száguldó hová szalad?
Ki vánszorog, miért nem kószál?
S aki kullog, hol marad?

Bandukoló miért nem baktat?
És ha motyog, mit kotyog,
Aki koslat, avagy kaptat,
Avagy császkál és totyog?

Nem csak árnyék, aki suhan,
S nem csak a jármű robog,
Nem csak az áradat rohan,
S nem csak a koci kocog.

Aki cselleng, nem csatangol,
Ki „beslisszol”, elinal,
Nem „battyog” az, ki bitangol,
Ha mégis: a mese csal!

Hogy a kutya lopakodik,
Sompolyog, majd meglapul,
S ha ráförmedsz, elkotródik.
Hogy mondjam ezt olaszul?

Másik, erre settenkedik,
Sündörög, majd elterül.
Ráripakodsz, elődalog,
Hogy mondjam ezt németül?

Egy csavargó itt kóborol,
Lézeng, űdöng, csavarog,
Lődörög, majd elvándorol,
S többé már nem zavarog.

Ám egy másik itt tekereg,
- Elárulja kósza nesz -
Itt kóvályog, itt ténfereg ...
Franciául, hogy van ez?

S, hogy a tömeg miért özönlik,
Mikor tódul, vagy vonul,
Vagy hömpölyög, s mégsem ömlik,
Hogy mondjam ezt angolul?

Aki surran, miért nem oson,
Vagy miért nem lépeget?
Mindezt csak magyarul tudom,
S tán csak magyarul lehet. . .!

„Az ember talán azon a napon lesz igazán költő, mikor mindaz, ami a világban emberi és emberfölötti tartalom, oly közelről és oly erősen érinti meg – egy szeptember végi este fülledtsége, egy zongora hangja, egy gyümölcs illata vagy a halottak tárgyai -, hogy már nem is akarja szavakban kifejezni ezt az érintettséget. A nagy, az egészen nagy költők is csak verseket írnak. A költészet több, mint vers. Egy napon az ember elhallgat a világ előtt, mintegy becsukja szemét. Ez a pillanat, mikor igazán költő.”

Márai Sándor

Bencze Imre: Ékes, édes apanyelvünk

Gyönyörű vagy, ó magyar nyelv, alig győzlek csudálni,
 Ámde olykor miattad kell ritkás hajam csupálni.
 Mennyi erő, mennyi szépség, mennyi játék, mennyi tűz,
 Szájára vesz Ganaj Pesta, mennyi mocskok, mennyi bűz.
 Fényes napunk felsugárzott új világunk hajnalán,
 „Ember - e szó büszkén hangzik” - mondta Gorkij hajdanán.
 Ember ma már nincsen nálunk, legfőlleg ha gazember
 Van helyette ürge, ipse, pasas, pasi, pasinger,
 Manusz, mandró, mangár, muki, muksó, muksi, apafej,
 Hapsi, hapek, gádzsó, bádzsó, kani, kandur, kurájber,
 Szivar, mókus, csóró, csávó, fószer, apus, tata, krapek,
 Pacsmag, pali, palimadár, pofa, pacák, pók meg pacek.
 Volt itt régen szép menyecske, kisasszonyka, hajadon,
 Ma már csaj van, spiné, spinkó, pézsma, tojó, amazon,
 Csinibaba, szilva, szöcske, szirén, szatyor, kismadám,
 Macska, menyét, pulyka, gyöngytyúk, pipi, nyanya, szépanyám;
 Kocsid járgány, tragacs, kordé, szemétláda, skatulya,
 Tupírozott szappantartó, bűzdaráló taliga;
 Szépre, jóra, kitűnőre azt rebejük: oltári,
 Penge, szuper, állati klassz, baromi jó, haláli;
 Ami nehéz: rázós, fázós, csomós, cikis, meredek,
 Hullafrankó bigét smárol Sándor, József, Benedek.
 Okos férfi ritka nálunk, tengemyi az ostoba,
 Olyan, akin nem hagy nyomot tanfolyam, se iskola,
 Sok az olyan - gyakran halljuk - kinek esze hézagos,
 Hütyü, plömplöm, stupid, bornírt, flúgos, buggyant, kótyagos,
 Hígvelejű, golyós, hangyás, hibbant, hibás, ütődött,
 Süsü, gügye, lüke, gyagyás, lökött, avagy löködött,
 Ügyefogyott, félcédulás, félnotás vagy félkalap,
 Blód, akinek jószerével még a kör is téglalap,
 Idióta, abnormális, degenerált, debilis,
 Bunkó, balfék, bomlott agyú, balga, bamba, be dilis,
 Tökkel csapott, elmegyenge, dinka, dinnye, balfácán,
 Bolond, kinek vekkeróra csireg-csörög bal lábán,
 Zaggya, szédült, badar, bárgyú, bugris, hólyag, fafejű,
 Agyalágyult, tahó, tökfaj, tuskó, kretén, féleszű.
 Jó leány a kis Mariska, csinos, dolgos, takaros,
 Rosszlányokra bő a lista: utolsó vagy fapados,
 Örömlány, sarki csillag, cemde vagy utcalány,
 Cafka, cafat, céda, kokott, kéjő, kuruc, kurtizán,
 Feslett, cula, rüfke, prosti, éji lepke, pillangó,

Rima, ribanc, szajha, lotyó, hetéra vagy kisinglő.
Kérdésemet nem szeretném véka alá rejteni:
Képernyőnkön mér' kell őket mindig ku-nak ejteni???
„Csudálatos szép magyar nyelv!” - tapsikol egy délnémet,
„Tösgyökeres” magyar szókkal szédíti a nénémet:
Ziherejsztű, hózentróger, kredenc, kurbli, pucéráj,
Hercig trampli, smucig spicli, fecni, lichthof, kóceráj,
Pacsni, pletsni, cekker, cvikker, stempli, spulni, stampedli,
Strimfli, svindli, sufni, smirgli, hakni, hülzni, stanecli.
Pató Pali semmittevő, aluszékony, tohonya,
Nemtörődöm, rest és renyhe (nagykutya a rokona!),
Lomha, lassú, lusta, léha, hanyag, henye, komótos,
Álomszuszek, tétlen, tunya, naplopó és pityókos,
Nem igyekszik, nem törekszik, nem dolgozik rendesen,
Nem fűlik a foga hozzá, nincsen hozzá kedve sem;
Ám szemébe nem ezt mondják, ha az ÜB határoz:
„Pató Palcsi helytelenül viszonyulsz a munkához!”
Pápaszemes felszólaló körmondata dagályos,
Panelekből építkeznek, ez a módi ragályos:
Nékem az a meglátásom... szűk a keresztmetszetünk...
Jelenlegi időpontban hiánycikket termelünk...
Szükségletek beszerzése lerendezést igényel...
Problémaként jelentkezik szabály közt a kivétel;
Megmondjuk a tagság felé... irányt veszünk előre...
Per pillanat lebeszéljük... sztomírozzuk jövőre...
Kapacitást biztosítunk... beruházást eszközlünk...
Újságokban mindenféle marhaságot leközlünk;
Ruha- s cipőféleséget marketolunk önöknek –
Harminc éve, hogy e sémák vissza-visszaköszönnek!
Sugárutak csinosodnak, szépülnek a közterek,
aszfalton és hímes réten rügyeznek a közhelyek;
Pedáloz egy buzgó mócsing, hat húszassal érkezett,
Most jött le a falvédőről, s tűzközelbe érkezett:
Csókolom a kisztihandját! - Hogy oda ne tipegjen!
Nékem az csak leányálom, hogy kegyeddel kikezddjen!
- Elegáncsos vagy ma este! - Igyekszik a dolgozó!
- Részemről a fáklásmenet - szól egy hullahordozó.
- Helyes nő ez! - Himlőhelyes! - Szerény, mint az ibolya!
- Lúdtalpa van, szinte gágog! - Mézből van a mosolya!
- Mennyi nő, és mind a másé! - Ez van, ezt kell szeretni!
- Nászéjszakán besegítünk... - Lehet róla fecsegní!
- Ezt a ziccet nem hagyom ki, nem ettem én meszetet,
- Esküszöm az életedre! - Legszebb szó a szeretet!
- Mink itt aztat nem tudhassuk - móríkal egy professzor,

- Nem vagyunk az őserdőben! - int a lánya huszadszor.
 - Le vagyok én targinázva! - Ez is jól meg aszonta;
 - Intelligens ember vagyok, kéccer fürdők havonta;
 - Beleköptek levesembe! - Mint a bolha köhögők;
 - Ide azt a rozsdás bökött! - Én ezen csak röhögök.
 - Nem vagyok én Czeizel Endre, hogy az okát kutassam!
 - Meséld ám a nénikédnek! - Mondjam-é vagy mutassam?!
 - Pattanj, mint a nikkelbolha! - Előállt a kordélyom!
 - Szopogasson zsilettpengét! - ajánlja a borbélyom.
 Csiricsaré beszéd kábít fiatal meg öreget,
 Éjjel-nappal szajkózzuk e falmelléki szöveget,
 Anyanyelvünk romlik, kopik, szennyeződik szüntelen,
 Közhelyektől lesz a szavunk fakó, szürke, szintelen;
 Goromba szó, utcazsargon, irodanyelv fénytelen,
 Mit a nyelvhű állampolgár elviselni kénytelen,
 Pedig tudjuk, hisszük, valljuk: gazdag nyelv a magyaré,
 Rajtunk áll, hogy tiszta, pontos és játékos marad-é.

Megjegyzés: E verset Bessenyei Ferenc mondta el Vácott a Madách Imre Művelődési Házban 1982. június 4-én a III. Humorfesztivál döntőjében. Elnyerte az Írószövetség különdíját. A szövegből 10-12 sornyi rész kimaradt (bár a döntőben elhangzott), mert a szerkesztők úgy ítélték meg, hogy a kelleténél pajzánabb.

„Az élet zöreijéből egyszerre tisztán előválik a dallam – a lármából a zene, ez a csodálatos és sűrű párlat, amelyben minden földi hang és zöreij benne van, leszűrve és megnemesedve, mint az imában a bűn, mint az utcalány ötpengős mosolyában Eros mosolyának visszfénye. Mindenfelé csak lármát hallani; de te csak figyelj a dallamra.”

Márai Sándor

Bencze Imre: Édes, ékes apanyelvünk**(Sinkovits Imre előadásában, 1987, III Humorfesztivál)***Lőrincze Lajosnak és Grétsy Lászlónak*

Kezdjük tán a „jó“ szóval, tárgy esetben „jót“,
ámde „tó“-ból „tava“ lesz, nem pediglen „tót“.
Egyes számban „kő“ a kő, többes számban „kövek“,
nőnek „nők“ a többese, helytelen a „növek“.
Többesben a tő nem „tők“, szabatosan „tövek“,
amint hogy a cső nem „csők“, magyar földön „csövek“.
Anyós kérdé: van két vőm, ezek talán „vövek“?
Azt se' tudom, mi a „cő“? Egyes számú cövek?
Csók - ha adják - százával jó, ez benne a jó;
hogya netán egy puszt kapsz, annak neve „csó“?

Bablevesed lehet sós, némely vinkó savas,
nem lehet az utca hós, magyarul csak havas.

Miskolcon ám Debrecenben, Győrött, Pécssett, Szegeden;
amíg mindezt megtanulod, beleőszülsz, idegen.

Agysebész, ki agyat műt otthon ír egy művet.
Tűt használ a műtéthez, nem pediglen tűvet.
Munka után füvet nyír, véletlen se fűvet.

Vágy fűti a műtősnőt. A műtőt a fűtő.
Nyáron nyír a tüzelő, télen nyárral fűt ő.

Több szélhámost lefűleltek, erre sokan felfűleltek,
kik a népet felűltették... mindnyájukat leűltették.

Foglár fogán fog-lyuk van, nosza, tömni fogjuk!
Eközben a fogházból megszökhet a foglyuk.
Elröppenhet foglyuk is, hacsak meg nem fogjuk.

Főmérnöknek fáj a feje - vagy talán a fője?
Öt perc múlva jó a neje, s elájul a nője.

Százados a bakák iránt szeretetet tetetett,
reggelenként kávéjukba rút szereket tetetett.

Helyes-kedves helység Bonyhád, hol a konyhád helyiség.
Nemekből vagy igenekből született a nemiség?

Mekkában egy kába ürge Kába Kőbe lövet,
országának nevében a követ követ követ.

Morcos úr a hivatalnok, beszél hideg 's ridegen,
néha játszik nem sajátján, csak idegen idegen.

Szeziné a terítőjét, szavát részeg Szegi szegi,
asszonyának előbb kedvét, majd pedig a nyakát szegi.

Elvált asszony nyögve nyeli a keserű pirulát:
mit válasszon? A Fiatot, fiát vagy a fiúját?

Ingyen strandra lányok mentek, előítélettől mentek,
estefelé arra mentek, én már fuldoklókat mentek.

Eldöntöttem: megnősülök. Fogadok két feleséget.
Megtanultam: két fél alkot és garantál egészséget.

Harminc nyarat megértem,
mint a dinnye megértem,
anyósomat megértem...
én a pénzem megértem.

Hibamentes mentő vagyok.
Szőke Tisza partján mentem:
díszmagyarom vízbe esett,
díszes mentém menten mentem.

Szövőgyárban kelmét szőnek: fent is lent meg lent is lent.
Kikent kifent késköszörűs lent is fent meg fent is fent.
Ha a kocka újfent fordul fent a lent és lent is fent.

Hajmáskéren pultok körül körözött egy körözött,
hajma lapult kosarában meg egy tasak kőrözött.

Fölvágós a középhátvéd, három csatárt fölvágott,
hát belőle vajon mi lesz: fasírt-é vagy fölvágott?

Díjbirkózó győzött tussal,
nevét írják vörös tussal,
lezuhanzott meleg tussal,
prímás várja forró tussal.

Határidőt szabott Áron: árat venne szabott áron.
Átvág Áron hat határon, kitartásod meghat, Áron.

Felment, fölment, tejfel, tejföl; ne is folytasd, barátom:
első lett az ágyom lánya a fölemás korláton.

Földmérő küzd öllel, árral;
árhivatal szökő árral,
ármentő a szökőárral,
suszter inas bőköárral.

Magyarország olyan ország hol a nemes nemtelen,
lábasodnak nincsen lába, aki szemes: szemtelen.

A csinos néha csintalan, szarvatlan a szarvas,
magos lehet magtalan, s farkatlan a farkas.

Daru száll a darujára, s lesz a darus darvas.
Rágcsáló a mérget eszi, engem esz a méreg.
Gerinces, vagy rovar netán a toportyánféreg?

Egyesben a vakondok „vakond” avagy „vakondok”.
Hasonlóképp helyes lesz a „kanon” meg a „kanonok”?

Nemileg vagy némileg? - gyakori a gikszer.
„Kedves ege-segedre” - köszönt a svéd mixer.
Arab diák magolja: tevéd, tévéd, téved;
merjél mérni mértékkal, mertek, mérték, mérték.

Pisti így szól: kimosta anyukám a kádat!
Viszonzásul kimossa anyukád a kámat?

Óvodások ragoznak: enyém, enyéd, enyé;
nem tudják, hogy helyesen: tiém, tiéd, tié.

A magyar nyelv - azt hiszem, meggyőztelek Barátom -
külön-leges-legszebb nyelv kerek e nagy világon!

Vörös József

... az utolsó szó jogán...

Azt hittem, a folyó ha
medrében marad ... jó lesz .

Azt hittem, ha az éji árnyak
egymásra vigyáznak – jó lesz.

Azt hittem, minden jó ami régi
minden ami poros

mohos

suttogva, érzésekkel tud beszélni...

Azt hittem, a nyár szalmakalapja megvéd
hidegtől, sötétől

és meghazudtolja a semmi fényeket

Azt hittem megáll az idő nekem

- nem lesznek cserzett
kopott

sebzett

és majd értelmes csillogással pergethetem

szolid csillagaim útjaim között

azt hittem túlélhetem a világot

és most bársonytükröbe nézve megfulladt szavakkal

NEM HISZEK

Pedig szerettem mindent és nagyon sokat...

voltam nyugodt, kikezdhetetlen

voltam tüzes, türelmetlen

szerettem szeretni az életet

Nem voltak bennem kísértetek

a tavasz volt a paplanom...

harmónia illatú álmaim csókkal öleltek át...

Most FÁRADT FOHÁSZBA REJTEM FÁJDALMAMAT

KIAPADHATATLANUL TARTHATATLAN MINDENEM

MAGAMBAN VAGYOK-

- DE MÉGSEM VELEM -

LASSAN PELEPERGEK ÉN IS AZ IDŐK VÉGTELENJÉBE.....

és a tűzijáték sziporka elmarad

BIZTOS KEZDET

Vörös József

A lélek nélküli nemzedék

plakátokat ragaszt rám az élet
és
gondolkodásba merevít a gond
rohantunkban földig sírjuk idegeinket
a
dohányfüstös kocsmák mélyéből ébredő
szeszkes remény
- részegen minden jó
s a lét egy tünemény...
metsző szél rúgja ránc az ajtót
utca hosszat egy kóbor kutya
koszos csontot nyalogat

örjögve, fuldokolva, nyögve rohanunk
jövőnkbe - teljesen vakon
lélek nélkül élünk
a gyötrődés ráncai az arcokon
és a szeretet szele csak szemetet söpör...

Biztos Kezdet

Az az állami támogatás, amely részben biztosította a Mag-ház nyitásától beindított Biztos Kezdet Klubot 2008 december végéig tartott.

A foglalkozások heti 3 alkalommal, délelőttönként folyik, igazodva a babák és a mamák „munkarendjéhez”.

A program indításakor a nyitottságra és a rugalmasságra törekedtünk. A településen élő kisgyermekes családok minél szélesebb körét szeretnénk volna elérni. (A filozófiánk a szolgáltatással kapcsolatban azóta sem változott.)

Az induláskor, segítő szakemberek bevonásával feltérképeztük a program foglalkozásaira legjobban rászoruló családokat. Több családot személyesen is felkerestünk a védőnők segítségével, akik szívesen fogadtak és megtiszteltek bennünket a foglalkozásokon való részvételükkel is.

A helyi média, a városi televízió, újságok szolgáltatásait is igénybe vettük, hogy megismertessük programunkat. Az egyesületünk honlapján (www.eletteregyesulet.hu); újságunkban, a Maghasadásban; valamint szórólapokon mutatkoztunk be a tevékenységünkkel.

Az adott korosztállyal foglalkozó szakembereket felkerestük, kezdeményeztük több alkalommal is együttműködésünket.

Egyesületünk rendszeres és aktív résztvevője városunk gyermekprogramjainak, valamint az egyéb rendezvényeknek, ahol ismertetjük a Biztos Kezdet foglalkozásait.

A legjobb reklámunk azonban maguk a kisgyermekes családok, akik jó hírünket viszik.

De, mi is az a Biztos Kezdet?

A Sure Start Program az Egyesült Királyságban a gyermekszegénységet és a gyermekek társadalmi kirekesztettségét kívánja visszaszorítani. Középpontjában a hátrányos helyzetben lévők, így pl. a migráns családok állnak, amelyek sok esetben kevésbé tudják igénybe venni a különféle szolgáltatásokat. A program két fő iránya:

- a gyermekek szociális és érzelmi fejlődésének elősegítése, egészségének védelme, képesség- és készségfejlesztése, valamint
- a család, mint közösség erősítése, támogatása.

Magyarországon 2005-ben a modellkísérleti programok különböző típusú településeken és kistérségben valósultak meg, amelyeket az Ifjúsági Családügyi Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztálya koordinált. Később elkezdődött a Biztos Kezdet programok országos bevezetésének előkészítése is.

Az elmúlt évtizedben kiépült ellátórendszer egyes településeken lehetőséget biztosított arra, hogy külső források bevonása nélkül is megvalósulhasson a Biztos Kezdet program. A helyi Biztos Kezdet programok olyan településeken és városrészekben is indulhattak, amelyek saját erőforrásaik mozgósításával, a meglévő szolgáltatások összehangolásával, külső anyagi támogatás nélkül is képesek voltak a program megvalósítására. Egyesületünk 2006-ban kapta meg a jogot és a címet egyetlen társadalmi szervezetként az országban és egyedüli intézményként a Közép-dunántúli Régióban, hogy önerejéből és közösségi összefogásból elindíthassa szolgáltatását.

A helyi Biztos Kezdet program egy olyan esélyteremtő kezdeményezés, ami a lehető legkorábban nyújt segítséget az eltérő élethelyzetből induló gyerekek számára. A program az adott településen vagy városrészben a 0-6 éves korú gyermekeket és családjaikat támogatja. A gyermekek társadalmi helyzetének javítása, a gyermekszegénység elleni küzdelem és a gyermekek társadalmi integrációja kulcsfontosságú a szegénység és kirekesztődés csökkentése érdekében. A program prevencióval, a jelenleginél hatékonyabb beavatkozásokkal segíti a gyermekek fejlődését életük legkorábbi időszakában.

A Biztos Kezdet program nyitott, mert az adott szolgáltatási területen élő valamennyi 0-6 éves korú gyermek és családja igénybe veheti, egyben rugalmas, mert szükségleteken alapul, a meglévő erőforrásokra épít, és azokat újjászervezi a családok problémáinak megfelelően, kiegészíti a szolgáltatásokat és segíti a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Mindehhez a településen elérhető gyermekellátások és családtámogató szolgáltatások erőforrásait formálja új rendszerbe.

Az elmúlt évben 6 havi időtartamra pályázat útján lehetőséget kaptunk a program munkatársainak foglalkoztatására, önkénteseink önzetlen munkájának elismerésére, képzésére és tárgyi eszközeink fejlesztésére.

A Mag-házban eltöltött egy év alatt beigazolódott, hogy nagy szükség van programunkra, melyet egyre több anyuka keres fel gyermekével.

Sajnálattal tapasztaltuk, hogy ettől az évtől csak hátrányos kistérség, vagy városi szegregátum adhatta be pályázatát a programra. Így Komárom-Kopánmonostoron újra önkéntes feladatunkként száltunk ringbe, s folytattuk munkánkat (hétfőn, szerdán, pénteken 9 órától-12 óráig) a Biztos Kezdet program eredeti célkitűzéseinek szem előtt tartásával.

Rigó Rozália

Védőnői látogatás

Születés hete

Idén hetedik alkalommal került megrendezésre a Születés Hete országos rendezvénysorozat május 16 és 24 között. A program számos településen, helyszínén több mint 900 eseményt ölelt fel, s közel 400 előadó tartott a szüléssel, születéssel kapcsolatos előadást, filmvetítést, kerekasztal-beszélgetést, műhelyt és egyéb programot.

A Születés Hete az egyetlen országos, kiemelten non-profit rendezvénysorozat, amely a gyermekvállalás miatt új szerepekkel és szerepkonfliktusokkal szembenező nő számára független, hiteles segítséget nyújt az információk közti tájékozódáshoz. Ez különösen fontos akkor, amikor a modern nőkép, a karrierépítés fokozódó jelentősége nehezen egyeztethető a tradicionális, valódi női szerepekkel. A család, barátok és a média annyiféle mintát közvetítenek, hogy azok legyengítik a nők felelős döntéseihez szükséges önbizalmát.

A Születés Hete – a gyermek „mínusz egytől egy éves koráig” terjedő időszakban – segít abban, hogy a nők hiteles forrásból, és megbízható szakemberek segítségével informálódhassanak. Mindig aktuális, hiszen a családtervező 20 évesektől a késői gyermeket vállaló 40 éves korosztályig mindenkihez szól, és nemcsak megszólít, hanem meg is hallgat. Célunk, hogy minden várandós nő megtalálja kérdéseire a saját válaszait, és informált döntéseik eredményeképpen ne túljeljk, hanem megéljék a szülést.

Ebben az évben Mag-házunkban tevékenykedő szervezetek is bekapcsolódtak az országos programsorozatba. Az egész héten folyó kínálatunkban szülészeket, gyermekorvosokat, pszichológusokat, védőnőket vártunk. Nyílt napon bemutattuk a Biztos Kezdet Klubot és különböző alternatív babavárásokba kaptunk bepillantást.

Rigó Rozália

Gerhard Kiefel: Két kéz

Azt mondta egyszer a kicsi kéz a nagynak:

- Te hatalmas kéz, szükségem van terád, mert nélküled szinte semmit sem érek. Éreznem kell a tenyered melegét, mikor felébredek és mellettem megjelenysz. Amikor éhezem és táplálékot adsz, és segítesz, hogy megragadjak valamit és felépíthetem apró ajándékaim. Velem vagy midőn járnai tanulok, s hozzád futok, ha félelem gyötör. Kérlek, ne hagyj el, maradj velem!

S a nagy kéz így válaszolt a kicsinek:

- Te kicsi kéz, szükségem van terád, hogy belém kapaszkodj és megragadj. Hadd érezzem kedveskedésedet, mert érted kell kezet fognom sokakkal, de játszani és mosolyogni sem tudok, csak veled együtt, mikor átölellek, s veled együtt felfedezem újra a világot, a csodálatos, kicsiny dolgokat. Hadd érezzem jószágodat, azt, hogy szeretsz, veled együtt tudok ma kémi is, és hálát adva megköszönni dolgokat. Légy mindig velem, erősítsd a kezem!

Baba-mama sarok

Hasznos tanácsok kisgyermekes édesanyáknak

Miért fontos a szoptatás?

Ahhoz, hogy a baba megfelelően növekedhessen szükséges megfelelő mennyiségű és minőségű táplálék, úgy, mint az anyatej. Az anyatejjel kerülnek be a baba szervezetébe azok az ellenanyagok, melyek védelmet nyújtanak számára számos betegséggel szemben.

Minden fertőzés elleni hatóanyag, amit az anya szervezete korábban az évek során termelt (pl.: bárányhimlő ellen) megtalálható az anyatejben, s így míg a csecsemő szopik közvetve védve van.

A szoptatás az allergiás megbetegedések kockázatát is csökkenti. (Nem azt jelenti, hogy az anyatejes csecsemő nem lehet allergiás, mert második gyermekem 1 éves koráig szopott és mégis tojás allergiája lett).

Az allergiára hajlamos családoknál (ekcéma, asztma) a szoptatás ezek megjelenését késleltethetik, de véglegesen megelőzni nem lehet. (Középső gyermekem 1 évig szopott, de kiskori asztmája van).

Sok szakirodalomból olvashattuk, hogy milyen fontos a szoptatás az anya-gyermek kapcsolatban is. Ezáltal érzi a kicsi, hogy védelmezik, gondoskodnak róla.

Megállapították, hogy az életük első időszakában szoptatott gyermekek sokkal ellenállóbbak a védőoltásokra. A szoptatott csecsemők védekező-képessége fejlettebb.

Mindezek mellett tudnunk kell, hogy sokan nem azért nem szoptatnak, mert nem akarnak, hanem mert nem tudnak. Ennek is számos oka lehet.

Ezért ne hibáztassuk azokat, akik nem anyatejjel táplálják gyermeküket, de aki csak teheti, ne hagyja ki. Több Baba-barát kórház található már Magyarországon, én is ilyen kórházban szültem mindhárom gyermekemet. Ott már a kezdetektől fogva együtt van az anya és gyermeke, s a szoptatásnál is segítenek, s azt propagálják. (Igaz itt már voltak eltérések).

A csecsemő fejlődése

A csecsemők életük első éve alatt fejlődnek a leggyorsabban. Érzékszerveik fejlettsége segíti őket a világban való alkalmazkodáshoz.

- Látás: már magzati állapotban néha-néha kinyitották szemüket, de akkor még nem volt szükségük arra, hogy lássanak. Az anyaméhben, félhomályban voltak. A szem kb. 25 cm-re tud fókuszálni. Bonyolult dolog számukra, hogy egyszerre nézzenek egy tárgyat mindkét szemükkel. Sokszor nekünk szülőknak úgy tűnik, mintha kancsal lenne gyermekünk. Ez természetes dolog, de 3 hónapos kor után már mutassuk meg orvosnak.

- Hallás: az első hetekben még tompán hallanak, de édesanyjuk hangja már ekkor is megnyugtatja őket. Az első vizsgálatokat már a kórházban, vagy egyeztetett időpontban elvégzik 6 hetes kor után. További vizsgálatokra csak akkor van szükség, ha a gyermek fertőző betegségen esett át, s szövődményként felléphet a hallással kapcsolatban probléma.

- Szaglás: a mellbimbó illata az, ami szülés után ösztönzi az újszülöttet arra, hogy megkeresse az anyatejhez vezető utat.

- Ízlelés: kétféle érzékelési rendszere van: az általános tapintási rendszer, amikor az édesanya simogatja gyermekét, illetve a pontonkénti tapintási rendszer, amikor a bőrre nehezedő nyomást érzékeli. Ez segíti számára a külvilág megismerését.

Fontos megjegyezni, hogy minden csecsemő más, s a fejlődésükben egyedi eltérések figyelhetők meg. Ezek után lássuk az első év fejlődési szakaszait.

Fejlődési szakaszok:

1. hónap. Az újszülött álmában mosolyog, keze és lába még nem tudatosan jár, hason fekve emeli fejét jobbra-balra. A fény felé fordul, s az első hónap végére kialakul nála az éjszaka és a nappal körforgása.

2. hónap. A kéz-láb mozdulatai még nem célirányosak, de lassan összerendezetté válnak. Kisméretű tárgyakat megfog, de nem engedi el, hason fekve fejét megtartja, figyel a zajokra, felismeri az ismerős arcvonásokat, gőgicsél, s az anyukája hangjára mosolyog.

3. hónap. Tudatosan mosolyog, hangokat ad ki és száját alakítja, hason felkönyököl, felismeri a száját és a kezét, s játszik kezével, nézegeti azt, a csörgőt nem csak megfogja, hanem el is engedi.

4. hónap. Gőgicsél, örömeiben sikít, játszik a hangjával; tárgyak felé nyúl, s az ismerős játék, személy felé mutatja, hogy örül; öltözködésnél vagy más gondozási műveletnél segít (nálunk ez nem mondható el mindig). A mozgó játékokat szereti.

5. hónap. A távolodó személyek, tárgyak után néz, nem tetszik neki, ha magára hagyják akár milyen rövid időre is, akivel eddig barátságos volt megváltozik vele kapcsolata, s csak a közeli hozzátartozókhoz barátságos, az idegenektől megijed; kezét-lábát nézegeti, játszik vele.

6. hónap. Attfordul hasról hátra és vissza. Ha beszélnek hozzá, reagál rá nevetéssel vagy sírással; rövid szótagokat ismételtet (dá-dá, vá-vá, he-he), hangosan nevet, síngokat; a tárgyakat biztonságosan fogja és veszi át.

7-9. hónap. Képes egyedül felülni, kúszik, vagy gurulva közlekedik; megérti a nevét és a kérem és nem szavakat; öltözködésnél segít, dugja kezét, lábát; egy majd két tárggyal biztosan manipulál, kanállal etethető, s a poharat megfogja két kézzel, s megdönti.

10-11. hónap. Mászik, feltérdel és kapaszkodva feláll, felül és ülve játszik több tárggyal is; ha poharat kap, iszik belőle, de felvenni, letenni még nem tudja.

12. hónap. Ha kérünk tőle valamit, megteszi. Több szót mond, s egy éves kora végére egyszavas mondatokat mond; kapaszkodva áll és segítséggel, de van, aki már önállóan is lépeget.

Megfigyelhettük, hogy a beszéd és a mozgásfejlődés egymással összefüggésben van, s ezt szeretném röviden bemutatni egy táblázat segítségével is.

Életkor	Nyelvi fejlődés alaki/mennyiségi	Nyelvi fejlődés tartalmi/minőségi	Mozgásfejlődés
születés	Sírás, kiáltozás.	Elégedetlenség (éhség, fájdalom, rossz közérzet)	Koordinálatlan kapálózás
1-2 hét	Sírás, kiáltozás.	Emberi hangokat elkülöníti a nem emberitől, s az anya hangjára megkülönböztetett módon reagál.	Fényre, hangra odafordul.
3-6 hónap	Göcicsél.	Erős, kiabáló hangra sírva fakad. Nyugodt, kedveskedő hangra felélénkül, nevet, örömet fejez ki, válaszol a felnőtteknek.	Fejét önállóan emeli.
6- 12 hónap	Gagyog.	A figyelem, emlékezet fejlődik, s az utánzás egyre nagyobb szerepet kap. Hangok még nem jellemzőek az anyanyelv hangjaira.	Felülés, felállás, járás megindulása.
18-24 hónap	20-200 szó közötti szókincs, egyszerűbb mondatok használata.	Sok hiba van még a beszédében, hangokat kihagy, felcserél, szótagokat, szavakat ismétél; ragokat képez, azokat helytelenül használja.	Önálló járás.
2 éves kor után	A szókincs rohamosan fejlődik, többtagú mondatokat használ.	4.év végére befejeződik a beszédfejlődés. Nyelvtanilag helyes mondatokban beszél, kreativitásra képes.(egyéni eltérések lehetnek)	A kéz finommozgása jellemző, s az ujjak koordinációja.

Nagyon fontos és kiemelkedő szerepe van a játéknak a gyermekek életében már egész kicsi kortól. Erről írok, s a kicsik számára egy mondóka gyűjteményt is ajánlok a szülők számára.

Mi a játék?

„A játék, út a gyermekek számára annak a világnak a megismeréséhez, amelyben élni fognak, és amelyet megváltoztatni hivatottak.”

A játék kikapcsolódást, feltöltődést jelent. Nem szabad az időt sajnálni a játékra, mert az a kisbabát testileg-lelkileg is kielégíti. Ha ez kimarad a kisbaba életéből, akkor sajnos rányomja a bélyegét a kamasz, s a felnőtt korára egyaránt.

Az a felnőtt, aki emlékszik gyermekkorára, arra, hogy akkor hogy játszott, másként éli meg a játék örömét, mint az, aki erre nem emlékszik, s esetleg nem is játszottak vele.

A napi munka, stressz után kell egy kis kikapcsolódás nekünk, felnőtteknek is.

Sajnos ez hiányzik a mai felnőttekből. Egyesületünk ezért is vállalta fel a Biztos Kezdet Program elindítását, aminek lényeges eleme a felnőtteket megtanítani játszani gyermekeikkel.

A játéktanulás egyben kikapcsolódás is, a felesleges energia levezetése, velünk született késztetés.

A gyermeknek fokozatosan meg kell tanulnia alkalmazkodni, ami a személyiségfejlődése szempontjából nagyon fontos.

Sok mindent örököl a gyermek, de mégis amit tőlünk lát, tanul, az még inkább meghatározó. Ha nem vagyunk türelmesek, akkor a gyermek sem lesz az. A gyermek személyiségfejlődése szempontjából nem az első évek, hanem az első hónapok a meghatározók. Ha ebben az időben kielégítjük a csecsemő alapvető szükségleteit, sok figyelmet, szeretetet sugárzunk feléjük, akkor megvan az esély arra, hogy kiegyensúlyozott emberré váljanak.

Minden egészséges kisgyermek, amikor csak teheti játszik.

A kisbaba a kezével, a lábával, csörgővel, s a nagyobb már gurítja a labdát, várat épít, babát ringat.

Az óvodás gyermek úgy tesz, mintha orvos, rendőr, vagy anyuka lenne.

Többféle játékelmélet is létezik.

A játék mindig spontán és önkéntes. A kisgyermeket a játékra belső feszültség készteti.

Minden játék sajátossága a feszültségcsökkenés és öröm.

A játék objektív feltételei

Ahhoz, hogy a gyermekek játéka kibontakozhasson alapvető feltételeket kell biztosítanunk számukra:

- elég időt
- helyet
- játékeszközöket.

Ezek mellett persze fontos és meghatározó amint már említettem a szubjektív feltétel, a gyermekekkel foglalkozó személy személyisége.

Ahhoz, hogy a gyermekek elmélyülten tudjanak játszani minél hosszabb és meg-

szakítás nélküli időre van szükség. Mindig figyeljünk arra, hogy ne legyen sok várakozási idő, és ne legyen sok üresen eltöltött perc.

Játékeszközök, játékszerek

Játékszer: azok, amiket kifejezetten erre a célra gyártottak.

Játékeszköz: olyan dolog, tárgy, eszköz, amit a gyermekek a játékukhoz használnak fel.

Milyen követelményeink vannak a játékszerekkel kapcsolatban?

Fontos, hogy a játékok legyenek tartósak, tisztíthatóak, esztétikusak. Minden téren színben, nagyságban, funkcióban feleljen meg a gyermek igényeinek.

Egészségügyi szempontból:

- legyenek könnyen tisztíthatóak és
- ne legyenek balesetveszélyesek.

Fontos a tartósság, a valósághűség és a jó minőség pedagógiai szempontból.

A gyermekeknek ismerniük kell a játékok funkcióit.

Alapjátékok:

Játszókendők, babák, labdák, képeskönyvek, mozgásfejlesztő játékok.

Csecsemőkorú gyermek játéakai:

Manipulációs játékok: játszókendők, frottír labdák, csörgők, rágókák, építőjátékok, Montessori-korongok, hordó- és kocka soselemek, homokozó formák.

Változatos felületű textilfigurák: babák, macik, nyuszik.

Üreges játékok: vödörök, tálak, kosarak.

Mozgásfejlesztő játékok, eszközök: labdák, mászópárnák, úszógumik.

Könyvek: ábrás, textil, műanyag, kemény lapú.

Tipegőkorú gyermekek játéakai

Konstruáló játékok: Dublo-legő, Gabi- építő, Montessori-torony, baby-logi, pohár sorok, hordók, formakirakó, fűzhető fa gyöngy.

Nagymozgásos játékok: autók, dőmperek, motorok, mászóakák, alagút, csúszda, labdák.

Húzogatható, tologatható eszközök: vonatok, autók.

Üreges, utánzó, homokozó, alkotó játékok eszközei, könyvek (életkori sajátosságokat figyelembe véve).

Nagycsoportos gyermekek játéakai

Építő játékok, szerepjátékok eszközei, kellékei; nagymozgásos játékok, alkotó játékok eszközei, logikai játékok, bábok, hangszerek, könyvek.

Ezek után az interaktív játéktérapiát mutatom be, amit tanulmányaim során ismertem meg, s a Biztos Kezdet programunkban is hasznosítjuk. Gyógypedagógusként ajánlom sérült gyermekek számára is.

A 0-6 éves korú gyermekek életében meghatározó fontosságú ez az időpont.

Ebben az időszakban a gyermekek fő tevékenysége a játék. Sajnos napjainkban az élet több helyszínén tanúi lehetünk annak, hogy az anya nem tud gyermekével együtt játszani (pl. otthon, játszótéren, baba – mama klubokban stb.), pedig ez nagyon fontos dolog.

A gyermek és az anya együttjátszásának folyamatában alakul ki az a különleges tér, amely más mint a valóság, más mint a szubjektív világ, s amelyben ötletek születhetnek és valósulhatnak meg, melyből elindul a gyermek szellemi gazdagodása.

Az emberi lét alapvető formájának tekintette a játékot, mely a kora gyermekkorban alakul ki a kölcsönös interakciókban, és különleges élménye, izgalma és kétértelműsége a helyzetre oly alapvetően jellemző kettős tudat révén jelenik meg.

A játékban a való világ fenyegetései, és reális következményei nélkül van jelen a valóság, a szubjektum által átalakító, befolyásolható módon, így az egyénileg, belsőleg megélt élmények és a külső valóság valamiféle sajátosan megkonstruált elegye, kölcsönhatása jelenik meg benne.

Az internalizáció folyamatában nélkülözhetetlen ez a játékkal jellemezhető átmeneti világ, tér, amelyben sajátos módon tudja megjeleníteni a külvilág ingereit, jelenségeit, történéseit az anya, a csecsemő számára feldolgozható módon. A csecsemő így fokozatosan elkülöníti az én és a nem-én dolgokat, és így épít ki reprezentációkat. A harmadik, vagy átmeneti tér tehát megteremti a teremtés, az alkotás, a kreatív fantázia, a szimbólumalkotás, a játék és a kulturális élmény létrejöttének kereteit. Ebben a közegben lehet csak sikeres az anyának a csecsemője számára történő információközlése és értelmezése, valamint érzelmi megélését és reprezentációépítésének folyamatát segítő kommunikációja.

A szülők játékos bevonódása a gyermek világába megteremti annak lehetőségét, hogy a gyermek nyitni tudjon külvilág felé, és kialakíthassa másodlagos reprezentációit és mentális hozzáállást a szülői tükrözés segítségével. A játékos szülői attitűd megjelenése az aktív és reaktív, tükröző társas környezetben alapvetően fontos a gyermek mentalizációs fejlődésében.

A gyermek születése után játékosan beszél, nyúl gyermekéhez az anya, mindig igazodva a gyermek életkori sajátosságaihoz is játékmódja megválasztásával. Az egészen kicsi csecsemővel utánzásos játékokat játszik, majd később variábilis módon tükrözve és továbbfejlesztve, új ötletekkel gazdagítja a gyermek játékának részleteit, vagy jellegzetességeit, egy másik modalitásban, vagy intermodális módon. Ebben a játékos interakciós folyamatban a szülő képes szelektíve megerősíteni a csecsemő olyan játékos cselekedeteit, amelyeket szeretne, ha gyakran előfordulnának. Ezek a reflektív ráhangolódások, melyek a játéktevékenységben valósulnak meg, hatékony eszközként szolgálják a korai nonverbális szocializációt, megerősítve preferált viselkedésformákat.

A játék jelöltsége, nagyfokú újdonságereje, kreatív jellege, rugalmassága, szociális hatásai és örömszerző funkciója teremti meg a kölcsönös kapcsolatban tetten érhető reprezentációépítés és társas beilleszkedés sikerességét.

A mentalizáció hiányosságai esetén a szelf védtelen, és patológiás módon fejlődik.

A terápia lényege - például a borderline személyiségzavar pszichoterápiája esetében - azonban az, hogy a terapeuta mintegy rekonstruálva ennek a korai tárgykapcsolati egységének a működési módját, megteremti a mintha játék kereteit, melyben a teológiai hozzáállást igyekszik intencionálissá átdolgozni.

A korai kapcsolatban tehát ez a mintha játék jellegzetességeivel leírható folyamat optimális esetben „automatikusan” képessé teszi a gyermeket arra, hogy szülőjének tükrében megláthassa önmagát mint gondolkodó, érző, tervező, vágyakozó emberi

lényt, egyedi személyiséget. És mint ilyen, képes lesz arra, hogy másokat is ekként tekintsen, harmonikus társas és közösségi kapcsolatokat kiépítve.

Az „integratív játék” lelki egészségpromóciós módszer, amely igen összetett.

Többlépcsős játéktári munkánk besorolható a tanácsadás (játékmódszertani tanácsadás, információk nyújtása, a konzultáció (integratív játék- konzultáció), a fejlesztő foglalkozás (általános, speciális és komplex) játékpédagógiai foglalkozás, és a terápiás tevékenységek (integratív játékterápia) mint fő kategóriák.

Egyesületünk Biztos Kezdet Programját 3 éve befogadta a Szociális és Munkaügyi Minisztérium.

Ez a program Angliából indult azzal a céllal, hogy a gyermekek korai életkorban történő fejlesztés és az egyéni szükségleteknek megfelelő szakértő segítségnyújtás jelentősen csökkentse a gyermekszegénység kockázatát, segítse a családok megerősítését, elősegítse a gyermekek iskolaérettségét és hosszabb távon megakadályozzák a társadalmi kirekesztettséget. Települések, városrészek programja, mely a helyi közösség szükségleteinek és erőforrásainak feltárásával szakemberek és a programban résztvevő családok közösen valósítanak meg.

A településen elérhető gyermekellátások és családtámogató szolgáltatások erőforrásait formálja egy új rendszerbe, esélyt adva a programban résztvevő 0-6 éves korú gyermekek és családjaik számára, hogy a gyermekek életük legkorábbi időszakában segítséget kapjanak a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésükhöz. A problémák korai felismerése, a közreműködő szakemberek folyamatos támogatása, valamint a gyermekekkel és a szülőkkel való közvetlen foglalkozás hozzájárul a programban résztvevő gyermekek sikeres iskolakezdéséhez. A program szakmai része tehát támogatja:

- a gyermekek szociális és érzelmi fejlődését, ennek elősegítése érdekében a korai felismerést állapotfelméréssel, a gyermek fejlődésének nyomon követésével biztosítja,
- az egészségkultúra fejlesztését,
- a programban résztvevő családokat,
- a közösségi részvételt,
- szükség esetén biztosítja a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Ezen programban is központi témát jelent a játék, a játékon történő megfigyelés. Itt már alkalmazzuk az integratív játékprogramot.

Végül segítségül az édesanyáknak egy mondóka gyűjteményt állítottam össze, ami inkább a kisebb babáknak szól, s ezek közül a fél éves gyermekemmel majdnem mindet mondjuk mi is nap, mint nap. Érdemes még ezeket egy-egy cselekvéshez is kötni. Például mi öltözködésnél a Bújj ,bújj zöld ágat énekeltük.

Hegedüsne Baumann Dóra

Áspis, kerekes
Áspis, kerekes,
Úti füves, leveles,
Bibola, bibola,
Pacs, pacs, pacs.

Cini, cini muzsika,
Táncol a kis Zsuzsika,
Jobbra dül,
Meg balra dül,
Tücsök koma hegedül.

Csigabiga, gyere ki,
ég a házad ideki.
Kapsz tejet, vaját,
Holnapra is marad.

Boci, boci tarka,
se füle se farka.
Oda megyünk lakni,
ahol tejet kapni.
Szegény boci megfázott,
vartunk neki nadrágot.
Nem akarta felvenni,
ágyba kellett fektetni.

Süss fel nap, fényes nap,
Kertek alatt kis ludaim megfagynak.
Süss ki meleg ház alá,
Bújj be hideg föld alá.

Hinta-palinta,
Régi dunna,
Kis katona,
Ugorj a Tiszába, zsupsz.

Tea, (homlokára)
Kávé, (állára)
Cukor, (jobb arcára)
Rum, (bal arcára)
Bumm! (tenyérrel enyhén orra ütjük)

Én is pisze,
te is pisze,
gyere, pisze,
vesszünk össze!

*(Mutatóujjal finoman megböjkjük a saját orrunkat, aztán az övét. Képletesen össze-
dörgöljük az orrunkat, végül gyengéden összeütögetjük a homlokunkat.)*

Gyerekek, gyerekek,
szeretik a perecet.
Sósat, sósat,
jó ropogósat.
Aki vesz, annak lesz,
aki nem vesz, éhes lesz.

Egyszer volt, hol nem volt egy icipici házikó.
Icipici házikóban icipici ágyikó.
Ottan élt, éldegélt egy icipici lencsi-lány
icipici anyukával túl az Óperencián.
Icipici lencsi-lányka lencsi-babát ringatott,
anyuka is ezt csinálta, s boldogságban éltek ott.
Amikor este lett, az icipici lányka félt,
icipici anyukája mondott egy mesét: (ismételni)

Höc, höc, katona, ketten ülünk a lóra.
Abrakot a csikónak, nagyot ugrik Lacónak.

Ciróka maróka, mit főztél?
Kását.
Hova tetted?
A padkára.
Megette a kiscicája.

Lóg a lába, lóg a,
nincsen semmi dolga,
mert ha dolga volna,
a lába nem lógna.

Kerekecske, dombocska, itt szalad a nyulacska.
Itt a nyoma, itt a nyoma, itt meg van a csiklandója.
Kuc-kuc-kuc.

Ugráljunk, mint a verebek, rajta gyerekek!
Zsipp, zsupp, kenderzsupp, ha megázik, kidobjuk!

Sétálunk, sétálunk, egy kis dombra lecsücsülünk,
csüccs!

Csip, csip, csóka, vak varjúcska,
komámasszony kéreti a szekerét,
nem adhatom oda, tyúkok ülnek rajta.
Hess le, tyúkok, hess le, hess le!

Gólya viszi a fiát, hol felveszi, hol leteszi,
viszi, viszi, itt leteszi, hopp!

Én kis kertet kerteltem, bazsarózsát ültettem.
Szél, szél, fújdogálja, eső, eső veregeti, hú!

Hinta-palinta, régi dunna, kiskatona,
ugorj a Tiszába!

Borsót főztem, jól megsóztam,
meg is paprikáztam.
Ábele, bábele, fuss!

Ég a gyertya, ég, el ne aludjék!
Aki lángot látni akar, mind leguggoljék!

Kis kacsa fürdik, fekete tóba,
anyjához készül Lengyelországba.
Kiabálva: Sudri, sudri, sudri!

Cirmos cica, haj, hová lett a vaj?
Ott látom a bajuszodon, majd lesz neked jaj!

Esik az eső, hajlik a vessző,
haragszik a katona, mert megázik a lova.
Ne haragudj katona,
majd kisüt a napocska,
megszárad a lovacska.

Süssünk, süssünk valamit, azt is megmondom, hogy mit.
Lisztből legyen, kerek, töltelkes, jó édes,
sodorva, tekerve, túróval bélelve,
csigabiga rétes, kerek és édes.

CSERKÉSZET

Vörös József

Ablakomból...

kint a fényzőnben
imára kulcsolt kezekkel
az égre néztek a fák

lágý fuvalat játszott
az ágak között
s mint halk fohászt
fogta őket össze a bölcs I D Ő

a tarka fodros ruhák
veszendőbe mennek
ha a természet
hű keze az öltöztető

s ők csak álltak, cserzett
sebzett virágú
büszke koronás dísszel
és én karomba zártam
minden méltóságukat

a rohanó É L E T megtorpanva áldozott a percnék

„Emberebb emberré, magyarabb magyarrá” válva

A Sas-örssel január 31-én eltöltöttünk a Mag-házban egy hétvégét. Fő célunk az volt, hogy készüljünk a március 14-én esedékes cserkészpróbára. Akinek ez sikerül, március 15-én ünnepélyesen is fogadalmat tehetett.

Programunk a következőkből állt: kenyérsütés, mindenféle kinti és benti játék, cserkészetről való tanulás. Este filmvetítést tartottunk Pádai Szent Antal életéről, ahol lelki vezetőnk is volt a beszélgetésre, Varga László káplán úr személyében. Vasárnap tanultunk mindenféle csomózást. A fiúknak különösen az egykezes mentőcsomó tetszett, ahol segítségünkre volt Farkas Ádám révkomáromi csapattársunk. A legmókásabb és legizgalmasabb a tűzgyújtási próbánk volt. Papír nélkül, 3 szál gyufaszállal kellett a farakást lángra lobbantani. Ez a feladat nem kis fejtörést okozott fiataljainknak, de végül a sokadik próbálkozást siker koronázta, így a fiúk elégedetten és élményekkel gazdagabban indulhattak haza.

Annak érdekében, hogy jobban megismerhető legyen a cserkészlet, készítettem egy rövid összefoglalót a legfontosabb tudnivalókról:

A cserkészlet egy olyan nagyszerű mozgalom, ahol minden gyerek megtalálhatja a számítását, akiben van némi elszántság. Általános iskolás gyerekek, középiskolás fiatalok mozgalma ez, mégpedig a legrégebbi és legnagyobb a világon. Benne van minden, amit csak el tudsz képzelni: természetjárás és táborozás, színjátszás és éneklés, sport és játék, országjárás és külföldi utak, szolgálat és a másokon való segítés. Képzett és tapasztalt fiatalok - és néhány felnőtt - irányítja a cserkészek életét, akik jól tudják: az iskolapad és a tévé képernyője mellett mi mindenre vágnak még a gyerekek.

A cserkészlet célja:

A fiatalok lelki, szellemi és fizikai adottságainak, valamint szociális érzékenységének kifejlesztése. Elősegíteni kívánja, hogy a fiatalok jellemes egyéniségként a helyi közösségnek, a nemzetnek és az emberiségnek értékes és hasznos tagjai legyenek; „emberebb emberré és magyarabb magyarrá” váljanak, ahol fontos célja a magyar nép kultúrájának és történelmi hagyományainak ápolása.

A cserkészlet alapelvei:

- a.) Kötelesség Isten iránt, hűség a valláshoz és az ebből eredő kötelezettségek vállalása.
- b.) Kötelesség mások iránt, hűség a hazához, összhangban a helyi- és nemzetközi békekességgel, megértéssel és együttműködéssel. Részvétel a társadalom fejlődésében, elismerve és tiszteletben tartva embertársaink emberi méltóságát és a természet sérthetlenségét.
- c.) Kötelesség önmagunk iránt, önmagunk állandó és folyamatos fejlesztése és képzése.

Ezt az életprogramot a cserkészfogadalom és a tíz pontból álló cserkésztvény fogalmazza meg:

1. A cserkész egyenes lelkű és feltétlenül igazat mond.
2. A cserkész híven teljesíti kötelességeit, amelyekkel Istennek, Hazájának, embertársainak, és magyarságának tartozik.

3. A cserkész, ahol tud, segít.
4. A cserkész minden cserkészt testvérének tekint.
5. A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú.
6. A cserkész szereti a természetet, jó az állatokhoz és kíméli a növényeket.
7. A cserkész feljebbvalóinak jólélekkel és készségesen engedelmeskedik.
8. A cserkész vidám és meggondolt.
9. A cserkész takarékos.
10. A cserkész testben és lélekben tiszta.

Ötvös Zoltán cserkészvezető

Vörös József

Szilárdan

elfogyott időmben elfogynak a szavak
nem lesznek már ékes- fényhulló álmaim
átadom amit tudok
- összes vereségem -

az utolsó lépést botladozva lépem
de hű maradok hitben
a keresztig egészen

Utánpótlás a Szent Imre Római Katolikus Iskolában

A cserkészmozgalmat egy angol főúr, Lord Robert Baden-Powell találta ki a 20. század elején. Baden-Powell Afrikában gondolt először arra, hogy szükség lenne egy fiúkat nevelő szervezetre, amikor a búr háborúban csapatot szervezett az ostrom alatt lábatlankodó fiúkból. Hazatérve megírta és illusztrálta az első cserkész könyvet, amely 1908-ban jelent meg. A mozgalom gyorsan terjedt, 1910-ben már az Egyesült Államokban is megalakult az első cserkészszövetség. Ugyanebben az évben már Magyarországon is létrejött az első cserkészcsapat, majd 1912-ben megalakult a Magyar Cserkészszövetség, amit 1948-ban feloszlattak, több vezetőt bebörtönöztek. A szövetség a rendszerváltás idején, 1989-ben alakult újjá. Jelenleg mintegy húszezer tagja van.

A cserkészmozgalom lényegében azért szerveződött, hogy az ifjúság konzervatív szellemiségű nevelő szervezete legyen, színvonalas programokat, például táborozásokat kínálva. A cserkészek alapvető célkitűzése, hogy felkészítsék a fiatalokat állampolgári kötelességeik teljesítésére és mind testileg, mind lelkileg egészségre neveljék őket.

Nem elég korán kezdeni ezt a tevékenységet, hiszen a minél fiatalabb korban beívódott szellemiség, magatartás és társadalmi részvétel észrevétlenül válik a gyermekek élethivatásává. A legkisebb korosztállyal – alsó tagozatos célcsoporttal – minden szombaton 9 órától foglalkozik Egyedné Hargitai Ildikó és Egyed Gábor a komáromi Szent Imre Római Katolikus Iskolában. A picik is eltöltöttek egy hétvégét március elején a Mag-házban, melynek során számos kézműves és logikai játékkal, szabadtéri programmal gazdagodtak. A vasárnapi szentmise első sorai megteltek a kicsikkel, akik érdeklődő és szófogadó magatartásukkal emelték a koppánmonostori Mária Kápolna első nyárbőjti vasárnapjának hangulatát.

Monostori János

Munkában a kicsik

Kiscserkész, ha nekiindulsz...

Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás tengeren és az üveghegyen is túl, volt egyszer egy ország, amit Hahotaországnak neveztek. Ezen a földön soha nem ismerték a szomorúságot. Még az eső is táncolva esett, a szél sem viharosan, hanem mindig dúdolóva fújt, és az emberek már a bölcsőben is csak kacarásztak, nevetgéltek. Bizony sokan irigykedtek erre az országra. Legfőképpen a Torzonborz király, aki minden áron el akarta onnan rabolni a vidámságot, és Hahotaországot le akarta söpörni a térképről. Mindeddig persze még senkinek sem sikerült elpusztítania. Ezt én igazán tudom, mert én itt élek Hahotaországban, Hahota király udvarában, mégpedig kancellári beosztásban. Ugye hihetetlenül hangzik, hogy van ilyen vidám ország a világon... Talán nem is hiszitek? Akkor viszont győződjetek meg róla! A biztonságunkról nem akar ki, hanem Süsü, a sárkány gondoskodik.

Hahota király bajban van, mert Torzonborz király hetek óta azzal fenyegeti, hogy megtámadja az országot, a vidámságot ellopja tőlünk. Így hát Király Urunk minden ügyes kiscserkész jelöltet az őrsvezetőjével és cserkész barátjával együtt meghívta Hahotaországba. Akik ott jártak és ellesték a titkunkat, tudják miért, hogy mitől vagyunk mi olyan jókedvűek.

Egyed Gábor bácsi és Ildikó néni vezetésével július 13-án keltünk útra Felcsútra, ahol egy héten át álltuk a próbákat és a harcot Torzonborz királlyal.

Máig emlegetett élményekkel gazdagodtunk, amit ezúton is köszönünk lelkes és kitartó vezetőinknek.

Komáromi kiscserkészek

FIATALOK

Vörös József

Ne engedjétek a gyermekeket

a torkom égett, és síni szerettem volna
ahogy az életet eldobják maguktól a holtak
mert ki eldobja önnön gyermekét -
holt lélek az...

szenvedtem, mert értettem mi vár
gyermekien naiv szívekre
s kértem áldást
lerongyolt - kicsúfolt imádás helyett

beleszerettem a szeretetbe - mert másnak nincs értelme
pusztul
ki anyagba halmozódik
és
olcsó, kidobott dísztet lesz

Csak a gyermekeket ne engedjétek!
Adjátok át őket a boldog létnek, mert fagyott
virágot tart kezük
s ha elolvad, mind elveszünk...
a kicsiny szívek ha csendben fénylenek
aranyba vonják a torz Időt
Ne hagyjátok az apró lelkeket kiürülni
kihűlni - megkövülni
a jövőt boldoggá tehetjük
de CSAK VELÜK

Akik ültetnek, csak ritkán pihennek

„Mindenki kétféle beállítottságú lehet az élete során: vagy épít, vagy ültet.

Az építőknek akár évekbe is beletelhet, mire elvégzik a feladatukat, de idővel befejezik, amin dolgoznak. Ekkor megállnak, és a saját maguk által épített falak rabjaivá válnak. Az építkezés befejeztével az élet elveszti az értelmét.

Akik ültetnek, olykor viharokkal küzdenek és az évszakokkal, és csak ritkán pihennek. A kert azonban, az épülettel ellentétben, soha nem áll meg a növekedésben. Azzal pedig, hogy állandó figyelmet követel, egy nagy kalanddá teszi a kertész életét.”

Paulo Coelho brazil író gondolatát olvastam elsőként az új esztendőben, amit egy kedves kollégám küldött levélben. Elgondolkodtam. Miért pont ezt? S, miért pont elsőként?

Elsőként, amint megkezdtem az ünnepek utáni dolgozós hétköznapokat. Akkor, amikor átgondoltam, mit, s hogyan lehetne ebben az új évben kezdeni, vagy éppen folytatni?

Mit is csináltunk az elmúlt évben, mi, itt a Mag-házban?

Építettünk, vagy ültettünk? Építészek, vagy kertészek vagyunk? Megálltunk, vagy folyamatos növekedésben vagyunk?

Decemberben éppen egy éve volt annak, hogy megnyithattuk - kapu híján - az ajtóinkat. Csak úgy, csöndesen, éppen hogy csak megemlítve sajtónak, városnak, a falnak. Majd egy év múlva, augusztus végén jött el az idő, amikor felszentelhattük.

Hétfőn reggel nyitunk, vasárnap este zárunk. Így volt ez majd' egy éven keresztül. Gyerekek, csoportok, felnőttek, fiatalok jöttek, s mentek. Volt, aki rendszeresen, volt, aki csak alkalmanként, s akadnak olyanok is, akik még sosem jártak itt.

Mi pedig vártuk őket. Minden áldott nap. Hétfőtől vasárnapig. Reggeltől estig. Ritkán pihentünk meg. Szinte soha.

Voltak nehéz napok, s akadtak könnyebbek. Kezdetben talán csak építettünk. Hisz ez volt a látványosabb és a talányosabb is. Ugyan mi készülődik itt?

Pont itt? Miért pont itt?

Talán ez már nem is olyan fontos. Itt van. Pont itt. Komáromban, Koppánmonostoron. S olyan, aminek párja még nincs e hazában. Aki volt itt, tudja, aki hallott róla, sejti, aki elfordítja a fejét, irigyli. Majd egyszer, talán megértik ők is!

Ma már tudom, hogy ültettünk, s, hogy ezután is ültetni fogunk. Létünk és tevékenységünk folyamatos fejlődés, ami mindig állandó figyelmet, fegyelmet és szorgalmat igényel.

Ma már azt is tudom, hogy nem ültethet mindenki. S azt is, hogy az építőknek mindig nagyobb „sikere” van és hogy ez a siker pillanatnyi, múlandó.

De azt is tudom, hogy az építők befejezik a tevékenységet, megállnak, ám magukra maradnak. Azonban, akik ültetnek, küzdenek, csak ritkán pihennek, s mindig akad követőjük.

Tehát így indulok neki ennek az évnek is!

„A köszönet minden együttműködőnek egyformán méretik.”

- Mag-házunk szentelő ünnepségének gondolatai -

„Tollad nem érdemes felemelni, egy csöpp tintát nem érdemes papírra ejteni, egy negyedórát nem érdemes életedből arra vesztegetni, hogy olyasmit írájál, ami a tömegeknek és félművelteknek tetszik, aminek olvasatára felkiáltanak: „Ó! Igen! Mi is így gondoltuk!...” - amiért érdemeket akaszt melledre a hivatalos világ, sok pénzt fizet neked valamilyen irodalmi üzem, s a pénzen szép házat építhetsz, melyet aztán megtömhetsz ritka tárgyakkal és nemes bútorokkal! Mert ami nekik tetszik, a tömegnek, az mindig félreértés részükről, vagy árulás a te részedről. Ami kitüntetés, az aranyfüst, gyermekes játékszer. S a sok pénz, melyet a világnak tetsző munkáért kaphatsz, a szép ház, melyet e pénzen építhetsz, mindez köd csak, a világerők lehelete elfújja egy napon.

Te ne törődj mással, csak a hanggal, melyet az angyal kiált feléd, mikor munkádra biztat.” Bevezető gondolataimat Márai Sándor Füveskönyvéből idéztem: „Arról, hogy mit érdemes és mit nem érdemes cselekedni”

Mi, házigazdák, akik megálmodtuk és megvalósítottuk ezt a helyet, úgy gondoljuk, hogy itt, Komárom Koppánmonostoron a Csendes utcában érdemes dolgot cselekedtünk. S, akik ma itt összegyűltünk, mindannyian kapcsolódunk ehhez a cselekedethez. Mindannyian, bár kötődésünk sokszínű és szerteágazó. Hiszen lehetünk tagok, alkalmazottak, önkéntesek, támogatók, lelkesítők, érdeklődők, vagy használók.

Mindenkit, aki meghallotta, hallja az angyal hívó hangját felsorolni nem tudunk, kiemelni, sorrendet felállítani nem kívánunk. A köszönet minden együttműködőnek egyformán méretik.

Mag-ház szentelése

Három díszvendéget azonban köszöntünk e jeles napon.

Mészáros Zsuzsát, aki 1997-ben 11 évvel ezelőtt életre hívta az egyesületet. Az Élettér Egyesület egyetlen tiszteletbeli tagját és örökös elnökét.

Hallgató Évát és Beke Pált, akiknek civil közösségfejlesztő szellemisége és szakmai tapasztalata olyan irányítói egyesületünk életében, melynek iránymutatását a mai napig követjük.

Köszönjük, hogy mindketten elfogadták felkérésünket, vállalták Mag-házunk és a benne folytatott tevékenységek védnökségét.

A szakmai munka, melyet mi itt végzünk tág, számos területre kihat, bemutatása sok időt venne igénybe. Többet, mint amit mi ma erre szántunk. Így ezt a felsorolást és bemutatást is elhagyjuk.

Mi, ma ünnepelni készülünk és erre az ünnepi alkalomra invitáltuk Önöket is.

Az ünnepünk is egy kicsit szokatlan. Nincs zene, tánc, szavalat, a köszöntők hada és a show is elmarad. Nem is értünk hozzá. Amit mi végzünk, nem kíván színpadot, színes lámpákat, pompát és paripát. Tesszük, amit kell. Csendesen, a háttérben, a mellékutcában. Ünnepelni is így szeretnénk.

Gondoltuk, örülünk egymásnak és beszélgessünk. Csak úgy, ahogy éppen jól esik, a hétköznapi ünnepek rendkívüliségével, az egymás iránt érzett, táplált jóindulattal és udvariassággal. Tehát az ünneppel.

Sokat dolgoztunk, most egy kicsit megpihenünk. Szellemi és fizikai munkánk eredménye mindaz, ami most bennünket körülvesz. Egy hosszú és nehéz folyamat állomása a mai nap. A mindennapok nehéz vívódásait éljük mi is, ahol a napi fennmaradás a tét.

Talán soha nem volt annyira szükségünk az Isteni gondviselés kegyelmére mint most. Ma, itt, Koppánmonostoron, a Csendes utcai Mag-házban.

Tisztelettel kérjük tehát a város keresztény egyházainak képviselőit – Pados József apát urat és Nagy Attila tiszteletes urat - szenteljék meg Mag-házunkat és adják áldásukat tevékenységére, küldetésére, hogy az általuk közvetített Isteni erővel tudjuk folytatni megkezdett utunkat.

Monostori Éva

Védnökeink: Beke Pál és Hallgató Éva

„Tégy ma valamit te is a tisztább holnapért!”

Először 2008. október 11-én, Szőnyben a Bozsik József Általános Iskolában találkozhatott a nagyérdemű Turi Katalin különleges fotóival az Egészségnap rendezvényen.

A képek önmagukért beszéltek. A kiállítás mottója, illetve Kata hitvallása a témával kapcsolatban első hallásra megdöbbenetete a nézelődőt és mélyen elgondolkoztatta!

„Te már megélted a múltat,
és van egyfajta jelened.
Közelít a jövő s azt
Már gyermeked éli meg.
De mondd, mit kívánsz neki?
Mocsokban élje életét?
Tégy ma valamit te is
A tisztább holnapért!”

A „Szépség és a környezet” című kiállítássorozat első állomásán az iskolások még napokig tűnődhettek a fotók nyújtotta szépségen és irónián.

Kata leghőbb vágya teljesült akkor, amikor „hazahozhatta” Koppánmonostorra a Dózsa György Általános Iskolába is a gyűjteményt. Az „Öregdiák Találkozó” rendkívül jó lehetőség volt arra, hogy az egykori kisdiák megmutassa mivé érett.

Általános- és középiskolai tanulmányai után a szombathelyi Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolán szerzett diplomát. Végzettségét tekintve, rajzszakos tanár.

Hojka Jánosné igazgatónő nagy szeretettel köszöntötte, és támogatta a kiállítás népszerűsítését. A tanulók számára az alkotó, a fotók megtekintésén túl előadást szervezett a környezetvédelemről és a környezettudatos életmódról.

A gyermekekben érezhető változásokat hozott a kiállítás, napokig beszéltek az iskolában és otthon a témáról.

Kata az iskolákban rajzpályázatot hirdetett, ezzel ösztönözve a fiatalokat, hogy komolyan gondolkodjanak el környezetük megóvásáról, és ezt „formába öntve” készítsék el festményeiket, rajzaikat. Külön öröm, hogy a pályázatra nagyon sok alkotás érkezett, és a vendégkönyvbe értékes vélemények kerültek.

A nebulókban és a felnőttekben elindított pozitív gondolatsor még nem állt meg! Megtalálni a harmóniát a környezet és a benne rejlő szépség között.

Kata szeretné a kiállítást Komárom minden iskolájába eljuttatni, illetve néhány óvoda is a szerencsés állomások részese lehet. Az utcán apró óvodás gyermekek felismerik, és megállítják séta közben.

A csöppségek emlékeznek a fiatal lányra, aki kontrasztba állítva mutatja be a növények, állatok és a táj szépségét, valamint az eldobált hulladék által csúfított környezetet. A képeken láthatók: katicabogár, őzek, virágok, de szemét között úszkáló vadkacsák is. Az óvodás gyermekek arra is emlékeznek, hogy a mesejáték, a móka, és a kiállítás logóját ábrázoló ajándékba kapott kifestő milyen csodálatossá varázsolta a napjukat!

Az elmúlt év utolsó hónapjai nagyon mozgalmasan teltek, és még nincs vége!

A vándorkiállítás idén is folytatódott, meghívást kapott Tatabányára a Megyeházára, s a Föld Napjához köthetően Komáromban a Monostori erődben nyílt meg a kiállítás 2009. április 25-től.

N. B.J.

A SZÉPSÉG ÉS A KÖRNYEZET

*Te már megélted a múltat,
és van egyfajta jelened.
Közelít a jövő s azt
már gyermeked éli meg.
De mondd, mit kívánsz neki?
Mocsokban élje életét?
Tegy ma valamit te is
a tisztább holnapért!*

Turi Katalin fotókiállítása

TK

Némethné Bilkó Judit:**Segítő Kéz**

Felfedezni a jót, meglátni a szépet, számomra lételem.
A hétköznapi szürkeségéből, mint Fénysugár törnek elő
a tehetséges emberek, közösségek,
akik nem kérnek, mert szerények kéni.

Munkájukkal, igyekezetükkel kívívják az elismerést,
de ennél több kell!
Kell, hogy felkarold, támogasd, életben tartsd a lelkesedést!
Ha Ők nincsenek, nincs Fénysugár. Lehet fény nélkül élni?
Lehetetlen!

Érezni azt, hogy részese vagy mások sikerének, boldogságának,
felemelő érzés.
A háttérből figyelni, hogy a segítségül nyújtott kéz miként emel
fel embereket, közösségeket, műveket a siker és az elismerés dobogójára,
borzongással tölt el, és életben tart!

Komárom, 2009-02-23.

Tour de Region, avagy túrd a régiót!

Kerékpáros túrával egybekötött tanulmányutat valósítottunk meg, mely során a Közép-dunántúli Régió ifjúsági civil szervezetei látogatták meg egymást, abból a célból, hogy a résztvevők a szakmai fejlesztésüket biztosító és újító célú programot valósítsanak meg, valamint hozzájáruljanak az ifjúsági munkával foglalkozók között a tapasztalat, szakértelem és a bevált gyakorlatok cseréjéhez, a fiatalok aktív részvételéhez.

A túra során minden állomáshelyen 1-1 napot töltöttünk el, ahol különböző szabadidős programokban vehettünk részt. Így jutottunk el Komárom-Koppánmonostorra is, ahol a Mag-ház és a benne működő civil szervezetek vendégszeretétét élveztük.

Kedves Éva, Kedves Mag-ház!

Köszönjük szépen a szíves vendéglátást! Nagyon kellemes volt itt minden. Fantasztikus, amit ti itt elértetek. Tökéletesen kipihentük magunkat. Reméljük többször is találkozhatunk még.

További erőt és kitartást kívánunk a munkátok folytatásához!

Janzsó Ádám és a Tour de Region csapata

Felcsút, 2009 április

Hetek, hónapok óta vártuk ezt a pillanatot, aztán végre megjött a busz. Gyors pakolás, a látszat kedvéért néhány elmorzsolts könnycsepp, s irány Felcsút, az idei erdei iskola helyszínére. Izgalommal teli várakozás. Milyen is lesz? A neten bár láttuk, de mégis... Csak vánszorogtak a percek, s állandóan elhangzott a kérdés: ott vagyunk már? Némi bizonytalanság után, hol is lehet a „Noll tanya”. Amikor végre feltűnt az épület, megláttuk a kutyákat, a traktort végre megálltunk, kiszállhattunk. Udvarias köszönés, rohanás: Melyik is lesz a mi szobánk? Pakolás, amiben Kriszti és Ildi néni segített. Aztán irány a felfedezés! Igen, a tóhoz nem mehetünk, csak addig, míg láthatóak vagyunk: ezt még hallottuk, de már rohantunk is tovább.

Már az első nap kiderült, miért is kellett annyi cipőt csomagolnia szüleinknek. Pedig csak olyan helyen jártunk, ahol kicsit volt vizes! Az igaz, hogy a békák gyakran a vízbe ugrottak előlünk, de mégis sikerült megfogni őket! Természetesen, a felnőttek nem nézték jó szemmel, hogy eláztunk. (A radiátorokon csak a cipőink száradtak nap, mind nap.) Ha a közelébe sem mehetünk a tónak, a domboldal még szóba jöhet! Hogy miért is forgott velünk a világ? Ki tudja, de hogy messzire gurultunk, az biztos. Csak füvesek és homokosak lettünk és jó fáradtak. Szivi néni szerint hamar elaludtunk, de addig még jól szórakoztunk. Ha csendben voltunk, hallottuk, hogy a szomszéd szobában a fiúk-lányok miről diskurálnak. Lehet, hogy a hallgatóság miatt aludtunk el ilyen hamar?

Pillanatok alatt eltelt az egy hét. Túráztunk gyalog, traktorral, tanulgattunk, játszottunk. Igaz egyszer nagyon megijedtünk. A második, vagy a harmadik nap délutánján Szilvi néni mondta, hogy most kell összecsomagolni, mert az igazgató néni nem engedi, hogy tovább maradjunk. Mérgesek lettünk, tiltakoztunk. Nem erről volt szó! Amikor már több könnycsepp is legördült, akkor kiderült: csak áprilisi tréfa volt. De hát hogy is mehetünk volna haza? A zászló nincs kész, nem volt tábortűz, no meg a bátorság próba is hátra volt még!

Szilvi néni, a matek dolgozatokat is hozzuk

Mert hát, „bátor vagyok, nagyon bátor, nem félek az oroszlántól”! De a sötétben, egyedül? Hiába jelzik az utat mécsesek. Talán még rosszabb is, mint ha csak sötét lenne. Ki legyen az első? Na, igen. És ki legyen az utolsó? Mindannyian elmondtuk, mit is üzenünk szüleinknek, egy bátorító puzsi, s irány a sötét erdő. Egy mécses megvolt, de mi mozog a bokor-

ban? Ja, a szél mozgatja az ágakat. Második mécses. Vajon mennyi van belőle? Még hallom azok kiáltását, akik a rajtnál vannak, talán egy kutya is ugat valahol? Ott a harmadik. A vaddisznók félnek a mécses fényétől? Mert én a vaddisznótól igen. Újabb mécses. Azt hiszem ma délután már jártunk erre. Ott van az a kidőlt fa, de akkor az átfolyásnak is erre kell lennie! Ni, egy ismerős! Zoli bácsi! Nem is volt annyira félelmetes, de azért jó is, hogy már itt vagyunk.

A tábortűzben a fagyűjtés a legjobb. És a verseny. Ki tud többet hozni. Egyik másik száraz ág nagyobb, mint aki vonszolja. A nyáron utánunk érkezőknek már nem kell fát gyűjteniük, az biztos! De milyen jó meleg is van a tábortűz mellett! Érdekes, mennyi dal jut az eszünkbe, most nem kell bennünket biztatni arra, hogy hangosabban! Az elmúlt évben pásztortűzet raktunk, most meg egy óriásit. Repülnek a szikrák, nézzük, nézzük és csodáljuk a tüzet.

S az utolsó reggel. Nem akarunk felkelni, mert akkor már biztos, hogy haza kell mennünk. Pedig a kiskecskéket nem is volt időnk megfigyelni. Mennyit is nőttek két nap alatt? Még nem is láttunk újszülött gidákat. Lenne még annyi tennivalónk. Igen tanuljuk a szerepet is, csak maradjunk még! De nem lehet. A ruhák visszakerültek a táskákba, megjött a busz, fel kell szállni. Egy utolsó integetés, s irány haza.

Mikor és hova megyünk jövőre? Ugye tovább maradunk? Záporoznak a kérdések. Most egy évig újra csak emlékezünk és vágyakozunk. Vágyakozunk arra, hogy együtt fedezzessük fel a világot, hogy veszekedjünk, kibéküljünk, örüljünk az együtt töltött időnek, a közös emlékeknek, hogy ha „száz év múlva” találkozunk akkor az: Emlékszel? Amikor... kezdetű kérdésekre mindannyian ugyan azt a választ adjuk.

Köszönjük szüleinknek, hogy ebben az évben is lehetővé tették a táborozást, Ildi és Kriszti néaninek, hogy gardíroztak, pakoltak, szárítottak, csomagoltak utánunk, és sütöttek, főztek egy héten keresztül.

A 3. osztályosok: Beni, Timi, Evi, Virág, Jancsi, Gábor, Szandi, Krisztián, Petra, Karesz, Dani, Alex, Vivi és Móni írásait összerakta: Szilvi néni

A tábortűz, vagy az éjszaka az érdekesebb

Kerékpárral a Kiskunságba!

Hajnalban teherautóra raktuk csomagjainkat, kerékpárjainkat, hogy másnap a vonatossal utazásunkat megkönnyítsük.

Másnap reggel 17-en indultunk a komáromi állomásról. Kunszentmiklóson és a tanyán csatlakoztak hozzánk a teherautóval utazók. A legfiatalabb résztvevő még csak most ment iskolába, a „legöregebb résztvevők” a felügyeletet vállalták.

Az elsődleges célkitűzésünket, hogy megfigyeléseket végezzünk a nemzeti park területén, sikerült megvalósítanunk. Hosszú kerékpáros kirándulásokat tettünk. Szikes területeket sajnos nem láthattunk, mert az érkezésünk előtti napokban kiadós esőzés volt.

A tervezett kirándulásainkból a kunadacsi Rákosi vipera telep meglátogatása maradt csak el, a kisebbek a júliusi a rekkenő hőségben nehezen bírták volna a közel 40 km-s távot.

Abban az időben voltunk ott, amikor minden naposak voltak a záporok, zivatarok, felhőszakadások. Így megtapasztaltuk, hogy milyen volt eredendően, még a csatornázás és fásítás előtt a Kiskunság.

Az öntöző csatornák élővilágát is megfigyelhettük, megtapasztaltuk.

Táborunkat egy tanyán üttük fel. Hogy ne csak kárt, de hasznot is tegyünk, a tanya területéről kipucoltuk a parlagfűvet.

Molnár László természetvédelmi területőr elvezetett bennünket többféle területre. Így láthattunk művelés alatt állót, legelőt, illetve frissen erdősítettet. Kísérőnk megmutatta a védett növényeket, amelyek miatt a kaszálás ideje meghatározott. Órákat töltöttünk a különféle élőlények, pók, rovarok, bogarak, madarak megfigyelésével.

Az ott töltött idő minden résztvevőnek meghatározó élmény volt. Bár falusias területen él a táborozók többsége, mégis ennyire természet közelbe csak nagyon ritkán kerülünk.

Juhász Dávid

Kitüntetés a közösségi munkáért

A gyermeki jogok Világkonferenciája alkalmából Szociális és Munkaügyi Minisztérium kitüntetési ünnepséget szervezett, ahol az Élettér Közösség- és Településfejlesztő Egyesület kollektívája miniszteri elismerő oklevélben részesült a fiatalokkal folytatott kiemelkedő munkája elismeréseként.

Ebből az alkalomból faggattuk Monostori Évát az Élettér Egyesület közösségfejlesztőjét.

Miért kaptátok ezt a díjat?

Az ifjúsági munka területén végzett folyamatos tevékenységéért.

Pontosan milyen terület jellemzi az ifjúsági munkát?

A munkánk újszerűsége talán az ifjúsági korosztály képzési területén jelentkezik, amit nem az oktatási rendszer alapján végzünk, nem is kifejezetten tréning, hanem a közösségfejlesztés alapjaira épített gyakorlatorientált képessé tétel. Közösségi kortárssegítőként a társadalmi szerep- és felelősségvállalás és ösztönzése a célunk. A kidolgozott tematika a korosztály érdeklődési körére irányulva a közösségfejlesztés alapelveit követi.

Erre a képzésre hol lehet jelentkezni az érdeklődő fiataloknak?

Jelenleg kezdeti és kísérleti szakaszában tart programunk. A munkát két évvel ezelőtt kezdtem el Komárom város szakközépiskoláinak három osztályával. A három osztályból teljesen heterogén csoportot szerettem volna kialakítani, így állt össze az a 24 fiatal, akikkel az elmúlt télen megkezdhettem a közös munkát. Az első két alkalom folyamán volt lemorzsolódás, de 16 fiattal a program a befejezéséhez ért. Jelenleg a vizsgára várnak a fiatalok. Célunk, hogy ezt a képzési programot akkreditáltassuk a kunbábonyi Civil Kollégium keretein belül.

Magad elé kitűzött célokat sikerült a fiataloknak teljesíteni?

Nem ez volt a kezdeti célunk. Az osztályokkal való munka során kezdett el megfogalmazódni bennünk a gondolat, hogy ezt igenis tovább kell vinnünk. Viszont már az elején látható volt, hogy az egész osztályokkal folyamatosan nem tudunk dolgozni, így kerültek kiválasztásra azok, akikkel most is foglalkozom.

Szerintem a kortárssegítés nem csak a káros szenvedélyek elleni küz-

deletről szól, hanem arról is, hogy milyen társadalmi feladatai vannak a fiataloknak. Hol és milyen lehetőségekkel számolhatnak, s ha elakadnak, akkor ebben a kortársai tudjanak segíteni. Számomra, mint közösségfejlesztőnek talán ez a legfontosabb.

Ezek a fiatalok vevők voltak erre a dologra ez által ők generálták ezt a folyamatot, ami ezt az eredményt hozta. Ezért is jó, hogy ezt az elismerő oklevelet nem én, hanem az egyesület egész kollektívája kapta, s ebbe a fiatalok is beletartoznak.

Móricz Orsolya

Egy „kísérleti alany” szemével...

A folyamatba én nem az osztályomon keresztül csöppentem bele, hanem az első Szót Kérünk! Ifjúsági Konferencián. Akkor még nem is sejtettem, hogy mi is vár rám. Az elmúlt év decemberében a Fenyves tábori találkozó alkalmával ismerkedtem meg jobban ezzel a kis csapattal. A folyamat 2009 márciusában és áprilisában folytatódott a kunbábonyi Civil Kollégiumban. Itt megkezdődött a komoly fejtágítás - persze nem rossz értelemben -, ahol az elméletben megtanult dolgok mellé, olyan feladatokat kaptunk, amivel – be kell vallanom – sohasem foglalkoztam.

Ilyen volt például a „Kell egy hely” című komplex tervezet, aminek nagyon sok nehéz része volt. Számomra a legnehezebb a pénzügyi részleg volt, amiben szinte könyvelésszerűen le kellett vezetni egy, még csak papíron – illetve néhány része még ott sem – létező hely kiadásait és bevételeit. Szerencsére kaptunk segítséget Évától és Zsuzsától, ami azért megkönnyítette ezt a bonyolult feladatot. Ezt a projektünket a II. Szót Kérünk! Ifjúsági Konferencián tártunk szülők és diáktársaink elé.

Nagyon sok dolgot tanultam, amit fontosnak tartottam, hogy megmutassak az osz-

tálytársaimnak is, akik közül sajnos senki nem vett részt. Nem elméleti oktatással, hanem gyakorlati feladatokkal, játékokkal – amelyeket itt tanultam – szerettem volna javítani a saját osztályom közösségén. Két-három játék alkalmával már észrevettem, hogy azok az emberek is kapcsolatba lépnek egymással, akikről nem mondható el ez a mindennapokban. Szerintem ennek képzésnek igazából akkor lenne értelme, ha a kilencedikes kisdíjak körébe vezetnék be, mert mindenképpen sokkal nagyobb sikereket lehetne elérni.

Móricz Orsolya
kortárssegítő

Az „Összehozó” az év gyermek és ifjúsági projektje!

Az idén első alkalommal került kiírásra „Az év gyermek és ifjúsági projektje” felhívás, ahol a Szociális és Munkügyi Minisztérium Gyermek- és Ifjúsági Főosztályának szakmai szervezeti egysége kívánta elismerni a gyermek és ifjúsági területen kimagasló, innovatív, újszerű megközelítéseket alkalmazó olyan projekteket és szolgáltatásokat, amelyek szakmai megalapozottságuknál, módszertani kidolgozottságuknál, valamint gyakorlati bevezettségüknél fogva adaptálhatók más szervezetek munkáihoz is.

Mintaprojektnek tekintették azokat a már lezajlott rendezvényeket, programokat, képzéseket, vagy folyamatosan működtetett szolgáltatásokat, amelyek a gyermekeknek és a fiataloknak szólnak, huzamosabb ideje eredményesen működnek, illetve már nagy sikerrel lezajlottak, módszereiket tekintve pedig egyedinek tekinthetők, mások számára követendő példát nyújtva. A projektben résztvevő fiatalok tájékozottsága nő, és/vagy lehetővé teszi a hasznos és tartalmas szabadidő eltöltését, a helyi vagy tágabb közösség fejlődését, kapcsolataik kialakítását és fejlesztését, az érdekképviselet, az érdekérvényesítés megvalósítását, a különböző ártalmak megelőzését, kezelését a szolidaritás, a demokrácia és az európai értékek mentén.

Örömmel értesültünk, hogy az év elején indított „Összehozó” osztályközösség-fejlesztő kísérleti modellprogramunk a Közép-dunántúli Régió győztes projektjévé vált. Az elismerő díjat és a hozzá tartozó 700 000Ft-os támogatást Juhász Gáborné (a program szakmai ötletadója) vette át november 8-án az Európai Ifjúsági Hét alkalmával. A rendezvény során levetítésre került a folyamat során forgatott filmünk és bemutattuk összegző kiadványunkat, fotóinkat. A kavalkád alatt kollégáink és önkénteseink, akik a folyamat részesei voltak (Végh Diána és Krupánszki Richárd) készségesen álltak az érdeklődők rendelkezésére.

Köszönjük, mindazok munkáját, segítségét és támogatását, akik hozzájárultak az elismerő cím elnyeréséhez. Ez mindannyiunk munkája és elismerése! Szép volt.

Végh Diána

121

„Az év gyermek és ifjúsági mintaprojektje 2008.”

Katar és Komárom

Katar (avagy Qatar) egy kicsi arab ország, mindössze 800 ezer lakossal Szaúd-Arábia szomszédságában. A turisták előtt a 90-es években nyitotta meg a határait, ezért még kevesen ismerik, pedig nagyon szép.

Az Öböl Együttműködési Tanács (GCC) hat tagországának: Szaúd-Arábia, Egyesült Arab Emírátsok, Katar, Omán, Bahrein, Kuvait részvételével 2008. október 15-24. között Budapesten, illetve több vidéki helyszínen, köztük Zánkán, rendezte meg a GCC-magyar ifjúsági találkozóját.

A program fő célja a kultúrák közötti párbeszéd erősítésének jegyében a fiatalok közötti kapcsolatteremtés volt. A rendezvényen a GCC részéről 50 fiatal és 10 tagú magas rangú GCC delegált vett részt. A találkozó során a fiatal résztvevők különböző témaköröket dolgoztak fel interaktív formában (emberi jogi nevelés, kultúrák közötti párbeszéd, ifjúsági munka), valamint különböző szakmai és kulturális programokon vettek részt. Régióinkat három szervezet képviselte, köztük az Élettér Egyesülettel. A zánkai találkozón megismertettük a fiatalokat és a szakembereket Mag-házunk felépítésével és bemutatására került az „Év gyermek és ifjúsági mintaprojektje” díjjal jutalmazott „Összehozó” programunk, melyet a komáromi középiskolákban kezdeményeztünk ez év elején. Bemutatkozásunk nagy sikert aratott. Külön öröm volt számunkra, hogy a modellprogram egyik résztvevője, Krupánszki Richárd (Kempelen Farkas Középiskola) személyes kapcsolatteremtése révén lehetőséget kaptunk egy személyes és közvetlen kapcsolattartásra is, melyben egyesületünk és Katar fiataljai között indulhat el.

Magyar részről a programot a Szociális és Munkaügyi, az Oktatási és Kulturális, valamint a Külügyminisztérium, illetve az FSZH Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat, a GCC részéről pedig Katar Állam budapesti nagykövetsége készítette elő.

Monostori Éva

Belgiumi ifjúsági kapcsolat indult a nyáron

Még az elmúlt év novemberére tehető az a kezdeményezés, melynek megvalósulását szervezhettük augusztusban. A párizsi nemzetközi találkozón találkozhattunk egy kedves hölgygel, aki magyarországi partnert keresett a rockzenét játszó fiataljainak. Az első találkozásunkat több, egymást követő beszélgetés és szervezés követte, melynek eredményeként augusztusban egy hetet tölthetett a Kerecsen Ifjúsági Egyesület zenekedvelő és művelő csoportja 22 Belga zenész fiatallal a Fenyves Táborban. Fő célunk a közös muzsikálás és egymás zenei világának megismerése volt.

A belga fiatalok négy zenekarral érkeztek, akik a rockzene különböző fajtáit képviselték.

A két Komárom ismerkedése mellett esténként közös zenélés folyt a tábor falain belül, amit a jó hangulat és kreatív közös munka jellemzett.

Két alkalommal koncertet is adtak, így Tatabányán a Roxy Clubban és Taliándörögdön, az esélyegyenlőségi fesztiválon léphettek színpadra.

Taliándörögd, Veszprém megyei kis település, mely a „Művészetek völgye” néven ismert országos rendezvény helyszíne is. Sajnos, ebben az évben megszakadt az évek óta sikeresen működő fesztivál. Azonban ez a kis falu úgy döntött, saját maga nekivág és a gyökerekre építve, az ifjúsági korosztályt kiemelten megcélozva, megszervezi rendezvényét. Településünkéről az Élettér Egyesület kapott meghívást, mint a régióban működő jó példa. A koppánmonostori Mag-házat, és az abban folytatott ifjúsági mun-

Belga barátainkat Végh Diána kísérté

kát, programokat mutattuk be. Ehhez a rendezvényhez kapcsolódhattunk belgiumi zenésztársainkkal, akik a Klastrom gyönyörű háttérét kaphatták két egész órán keresztül fellépésük idejére.

A magyarországi felkészülésüket a Fikner hangszerbolt által kölcsönzött hangtechnikai berendezések tették lehetővé.

A dörögdi kirándulásunkat mi is zárhatta volna jobban, mint egy jól megérdemelt lubickolás a Balatonban. Nagy élmény volt ez északi barátainknak, akiket a kellemes hőmérsékletű vízből alig tudtunk kicsalni.

A zenei barátkozás mellett a Belga fiatalok Magyarország hagyományával kultúrájával, nevezetességeivel és szokásaival ismerkedtek. Egyesületünk és barátaink jóvoltából igazi magyar vendéglátást is szervezhettünk. Bográcsban készített gulyásleves és túrós palacsinta kerülhetett a magyar esten asztalunkra. Külföldi barátaink elmondták, hogy náluk nem szokás nyílt tűzön, bográcsban ételt készíteni. Néhány piknikezéstől eltekintve, nincs is tapasztalatuk az efféle örömekben. A bográcskozás hangulatát csak a túrós palacsinta múlta felül. Talán nem mindenki előtt ismert, hogy a túrót nem ismerik nagyon sok országban, köztük Belgiumban sem.

Az együtt töltött idő alatt jól összebarátkoztunk, így meghívást kaptunk jövő évre Liege-be.

Monostori Ádám

Taliándörögdi fellépésünk

Komárom - Helsinki

Finn Magyar ifjúsági csereprogram keretében láthattunk vendégül 12 finn fiatal városunkban. A két állam közötti kulturális egyezmény alapján létező ifjúsági programot hazánkban a külügyminisztérium, míg Finnországból az oktatási minisztérium támogatja.

A fiatalok a Gyermek és Ifjúsági Konferencia meghívására érkeztek hazánkba. Budapest és Gödöllő után Komáromban töltöttek el két napot, ahol a helyi idegenforgalmi látványosságokon túl, találkoztak Vida Sándor tiszteletbeli Finn nagykövettel és látogatást tettek a koppánmonostori városrészen található Mag-házba, majd Bakonysárkányon.

A kistépülési ifjúsági munkával foglalkozó fiatalok hazánkban működő jó, nemzetközi szinten is elismert példákat tanulmányoztak.

Monostori Éva

Bakonysárkány általános iskolájában

Görögország

Egyesületeinket ketten képviselhattuk 2008. október 10-17 között a Görögország északi részén található hangulatos kis halászfaluban, Platamonban vendégeskedő KVSE öregfiúkkal és kísérőikkel. A húsz órás utat kárpótolta a tenger látványa és a helyi emberek vendégszeretete. Útitársaink két alkalommal játszottak a helyi csapattal, ahol legnagyobb örömünkre fölényes győzelmet arattak.

Kint tartózkodásunk ideje alatt ellátogattunk az Olimpos-hegység déli részén található „Holt faluba”, ahol megkóstoltuk az ottani ételkülönlegességeket. Feledhetetlen élmény volt a hajókirándulás Szkiáthosz szigetére. A mediterrán kis sziget a tipikus görög városok hangulatát idézi, szűk sikátorokkal és kék zsugágeres fehér házaival. E két szín a görögök számára két legfontosabb „értéket” a tengert és a tisztaságot jelképezi. A helyiek számára a fő megélhetési forrás a turizmus, melyet megkönnyít a szigeten található reptér. A szigettől kb. 200 m-re található a szerelmesek szigete. A szigetet övező legenda szerint, ha egy szerelmespár átúszik és egyszerre lép a partra, szerelmük hű és örök marad. - Mi nem úsztunk. - A hajón nem volt időnk unatkozni, hisz a kapitány mókás feladatait kellett teljesítenünk lengyel és román útitársainkkal együtt. A nap zárásaként egy kellemes vacsorát fogyasztottunk el a kikötőben található hangulatos kisvendéglőben.

A görögországi út feledhetetlen élmény volt mindkettőnk számára, hiszen amellett hogy először láttuk a tengert, betekinthettünk egy idegen kultúrába, és ha csak egy hétre is, de elfeledhettük a hétköznapi gondjait.

Végh Dia és Juhász Ildikó

Komárom a Francia ifjúsági demokráciaprogram magyar partnere

Komárom koppánmonostori városrészén lévő Mag-ház adott otthon a február 26-27-én a dél-franciaországi ifjúsági kezdeményezésnek, melyhez 3 neves Francia szakember érkezett Monostorra.

Pierre Clouet, a Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Országos Szövetségének főigazgatója, Philippe Helson, a Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Országos Szövetségének nemzetközi referense, és a Contact 2103 nevű európai kapcsolatépítő szervezet titkára, valamint Bernard Kohler, a Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Aude Megyei Szövetségének kincstárnoka.

A projekt alap gondolata:

Tanulmányok azt mutatják, hogy fiataljaink egyre inkább közömbösek a demokrácia iránt, abban nem igen vesznek részt. Ugyanakkor az is tény, hogy sok fiatal igenis ki akarja fejezni gondolatát, meg akarja valósítani ötletét, részt akar venni a közéletben, hozzá akar járulni a demokráciához, vagy éppen bele szeretne szólni a társadalom menetébe, csak nem a régi, megszokott, hagyományos formákban.

Innen az ötlet és a szükségessége annak, hogy fiataljaink és politikai döntéshozóink között elinduljon egy párbeszéd fiataljaink elköteleződésének új modern formáinak és a demokrácia intézményesült, hagyományos formáinak összeegyeztetéséről.

A francia delegáció Komárom városvezetőinél

A projekt célja:**Fiataljaink bátorítása a közéletben és a demokráciában való részvételre:**

- „**A szavak ismerete elvezet a dolgok ismeretére.**” – azaz a kutatási feladatok, felmérések, vitaforumok, valamint a civil és az állami szféra szereplőivel való találkozások során fiataljaink megértése, hogy mi is az a demokrácia és hogyan működik;

- „**A demokrácia nem abból áll, hogy megválasztjuk a képviselőinket.**” – azaz az aktív állampolgárság, részvételi demokrácia, elkötelezettség fogalmainak megismertetése fiataljainkkal;

- „**Nem a falak hozzák létre a várost, hanem az emberek.**” – azaz a közélettel és annak szereplőivel való megismerkedés;

- „**Az ember egy politizáló állat.**” – azaz megtanítani fiataljainkat hogyan kell nyilvánosság előtt szót kérni, felszólalni, megfogalmazni gondolataikat és azok mellett érvelni, ugyanakkor tudni meghallgatni és elfogadni mások gondolatait, azokkal vitázni, döntést hozni;

- „**Vita nélkül lehetséges-e a demokrácia?**” – azaz kialakítani fiataljainkban a kritikus szellemet, a napi események, hírek megfigyelésének, elemzésének és értékelésének szükségességét és igényét;

- „**Európai állampolgárnak nem születünk, azzá válnunk kell.**” – azaz megismertetni fiataljainkkal az európai intézményrendszert és annak működését, a fiatalok ottani képviselését.

A francia delegáció programjához magyar partnereket választott. Országos szinten a Civil Közösségi Házak Magyarországi Egyesületével már évek óta együttműködik. A szervezet elnöke 2009-től Monostori Éva, így az új elnök személyes látogatásával és komáromi kapcsolatok megerősítésével érkeztek Magyarországra. A két éves programhoz – mivel fő irányvonala demokrácia, s annak működése, működtetése – önkormányzati partner bevonását is tervezték. Komáromi tartózkodásuk idején személyes látogatást tettünk Zatykó János polgármester úrnál, aki meghallgatta kezdeményezésünket. Sajnos kedvező fogadtatásra nem lertünk önkormányzati vonalon, így az együttműködést komáromi területen az Élettér Egyesület írta alá, vállalva a két éves futamidőre biztosítandó 2-2000 EU összeget.

Vártuk programunkhoz azokat a vállalkozó szellemű önkormányzati képviselőket, akik az ősztől induló programunkban az önkormányzatiság, a demokrácia, az aktív állampolgáriság területén partnereinké válnak fiataljaink mellett.

Hiába.

Monostori Éva

Francia delegáció érkezett

Ez év októberében fiatalokból álló francia delegáció érkezett hozzánk kapcsolat-építés és a közös munka reményében. Az első napjukat Budapesten töltötték, ahol megnézték fővárosunk nevezetességeit. A szállásra vacsoraidőben érkeztek eléggé kimerülten a hosszú repülőút után.

Másnap megkezdődött a közös, kemény munka. Nem volt egyszerű 30 gyereknek összeismerkedni és megtalálni a közös nyelvet. Tolmácsainknak nagyon sokat köszönhetünk. (Bár néha sajnos ők is kevésnek bizonyultak egy ekkora csoporthoz.) Fő témánk a helyi demokrácia volt. A nap folyamán két kisebb csoportban dolgoztunk, amelyből az egyikben a felnőttek próbálták megbeszélni mind azt a sok-sok programot, és pénzügyi részt amelynek jóvoltából együtt lehettünk. A másik csoportban a 2 francia animátor segítségével próbáltuk mi is felfogni és kidolgozni azt a majd 2 éven át zajló eseménysorozatot, amiért is ez a kis delegáció idelátogatott hazánkba.

A harmadik nap már egy kicsit oldottabb hangulatban telt, bár amikor a francia fiatalok megtudták, hogy egy-egy magyar fiatallal mennek haza eluralkodott a pánikhangulat, amit csak egy kis játék segítségével sikerült orvosolni. Délután közös fürdözést tettünk a Komáromi Termálfürdőben, ahol nagyon jól érezték magukat látogatóink. Aztán eljött az este és a hazamenetel, a fiatalok rémült arccal indultak útra francia párjaikkal. Itt nem volt tolmács a közelben, csak ők ketten és a segítő szülők. A visszaérkezés

Megérkeztünk Komáromba

hangosra és élménydúsra sikeredett. Mindenki megnyugodva tele élménnyel és ajándékkal tért vissza. Nem is volt olyan szörnyű mondogatták többen a csoportból.

Az utolsó nap délelőttjén a francia csapatot városlátogatásra invitáltuk, ahol megénezték a Monostori erődöt és átmentek Észak-Komáromba. Sajnos eljött a délután és a kis csapat elkezdett a búcsúestre készülni. A programot Monostoron a művelődési házban szerveztük, ahol ízelítőt kaptak a magyar hagyományokból, legfőképpen a néptáncból.

A program folytatására és a folyamatos munkára felkészülésre szántuk ezt a négy napot, ahol megfelelő programdokumentáció született. De nem csak dolgoztunk. Fiatalok lévén barátságok és szerelmek születtek.

Következő találkozásunkig nem kell sokáig várnunk, hiszen a felnőttekből álló delegáció még ebben az évben aláírja a két ország civil tömörlése közötti együttműködést és előkészítik a jövő nyári kiutazásunkat.

Köszönjük a két szervezetnek ezt a lehetőséget és városunk elöljáróinak a delegáció komáromi látogatása idején tanúsított segítségnyújtást.

Végh Diána

Jó kis csapat lettünk így közösen

Tíz év az európai ifjúsági munkánk tükrében

November elején 5 napra Párizsban jártunk a Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Országos Szövetségének (CMJCF) szervezésében. Kettős alkalomból gyűltünk össze 12 európai országból (Franciaország, Belgium, Hollandia, Portugália, Spanyolország, Olaszország, Németország, Észtország, Lengyelország, Románia, Görögország, Magyarország).

Először is a CMJCF európai partnereivel közösen értékelte az elmúlt 10 év nemzetközi együttműködéseit, ám ugyanez az elmúlt 10 év jelentett egy másik évfordulót is: a brüsszeli székhelyű európai kapcsolatépítő szervezet, a Contact 2103 tíz éves születésnapját, amit a tagszervezetek közösen szerettek volna megünnepelni és egyben értékelni a közös munkában eltelt időszakot. Erre a mögöttünk hagyott 10 évre emlékezett vissza beszédében Marcel Garrigue is, a Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Országos Szövetségének és a Contact 2103 alapítója, aki ezt a folyamatot Odüsszeusz utazásaihoz hasonlította. Odüsszeusz kalandjaiból, megpróbáltatásaiból, nehézségeiből érettebben, tapasztaltabban, megerősödve került ki, míg társai, akik ugyanazokat a nehézségeket élték át, semmilyen belső átalakuláson, fejlődésen nem mentek keresztül. A feleletre váró kérdés tehát számunkra az, hogy érettebbé váltunk-e az elmúlt 10 esztendő közös tapasztaltszerzése során? Gazdagodtunk, megerősödtünk-e saját utazásaink folyamatában? Miközben a kérdésre kerestünk választ, felidéztek az elmúlt időszak közös történéseit, élményeit, majd műhelymunka keretében az előttünk álló újabb 10 esztendő terveit, feladatait fogalmaztuk meg.

Mivel 10 évvel ezelőtt a Contact 2103 megalakításának gondolata egy nagy közös európai ifjúsági projekt keretében fogalmazódott meg (a fiatalok előbb a Pireneusok legkeletebbi csúcsát, a 2784 méter magas Canigue-t mászták meg, majd az Olümposzra kapaszkodtak fel közösen), most 10 év után egy újabb nagy ifjúsági projektet szeretnénk életre hívni. Mi, magyarok, a tengeren utazó Odüsszeuszra hivatkozva, egy Duna túra gondolatát vetettük fel, amely, reméljük, a közeljövőben megvalósulhat minél több magyar fiatal részvételével!

Szöllősi Eszter

131

Francia - Magyar democráciaprogram

2009 szeptembertől - 2010 decemberéig valósul meg a Francia – Magyar közös ifjúsági democráciaprojekt. Ebben a lehetőségben húsz komáromi fiatal vesz részt köztük animátoraik és az Élettér Egyesület vezetői. A 16 hónapon keresztül folyó közös munkánkat a Földközi-tenger melletti kisvárossal, Gruissan fiataljaival kezdtük meg ebben az évben Komáromban. Megvalósításhoz uniós támogatás és a pályázó, francia partner, a gruissani önkormányzat nyújt segítséget.

Ez első találkozásunkra 2009 októberében, az őszi szünetben került sor. Nagy örömmel láttuk vendégül a francia fiatalokat. Három napot töltöttünk el egymással, ahol az első fontos lépés az összeismerkedés volt. Itt egy kicsit nehéz dolgunk akadt, egymás neveinknek kiejtésével.

Második lépésben, a két ország democráciai helyzetét hasonlítottuk össze és az elmondottak alapján megállapíthatjuk, hogy francia barátaink sokkal előnyösebb helyzetben vannak a mi országunkhoz képest.

Harmadik lépésben, terveztünk egy kétnyelvű weboldalt. A következő hónapokban, mindkét ország fiataljai ugyanazon a témákon dolgoznak, és a hónapok végén az elkészült közös weboldalra feltöltik anyagaikat, hogy mindenki számára elérhető legyen.

A jövő év júniusában mi is ellátogatunk városukba, ahol az elkezdett közös munkát folytatjuk. További lépéseket teszünk meg annak érdekében, hogy amit elkezdünk mi fiatalok, azt felnőtt korunkban kamatoztatni tudjuk.

Már nincs gondunk: a közös nyelvünk, a játék

Mi a közöm a témához

Élettér Egyesület közösségfejlesztője, Monostori Éva felkeresett Komárom városában középiskolákat, hogy közösségfejlesztés alapelveit megtanítsa a fiataloknak. Így ismerkedtem meg az egyesülettel és csatlakoztam munkájukhoz. Két éve kezdtek meg a képzést 16 fiatallal, ami most a végéhez ér. Vezetőnk ismeretségei révén lehetőségünk nyílt testvérszervezeti viszonyba lépni a francia kis város fiataljaival is. Jómagam is tagja vagyok az Élettér Egyesületnek, s ezáltal vehetek részt a francia ifjúsági programban.

Tények leírása

A franciaországi Gruissan és Komárom fiataljai által kidolgozott projekt, amiben a fiatalok azon gondolkodnak, dolgoznak, hogy most fiatalként, majd felnőttként, hogyan találják meg és vehetik ki részüket a társadalmi életben, a részvételi demokráciában.

Társadalmi környezet leírása

A fiatalok társadalmi környezetüket, életüket az iskola, és a közösségbe való tartozás határozza meg. Az ifjúság számára az első fontos dolog, hogy mindenki a maga szintjén teljesítse az iskolai követelményeket és minél nagyobb iskolázottságot érjen el. Minden ember tartozik egy közösségbe. Egy közösségben több ember és több csoport is szerepel. A komáromi és a gruissani diákok is alkotnak egy közösséget egymással. Az itt lévő fiatalok között a baráti és munkaközösség még kialakulóban van. A további munka folytatásával szorosabb kötelék alakulhat ki egymás között. Ebben a közösségben az életkor a fiatalságra alapoz, ahol a 13-18 életévét betöltött diákok vesznek részt.

Ismerkedünk. De kit válasszak?

Közösségen belüli viszonyok

Mindkét ország résztvevői köréből baráti viszony van kialakulóban, ami már egy meghatározó lépés célunk felé, hogy az eltervezett folyamatokat meg is tudjuk valósítani. A két ország diákjai komolyan gondolják ezt a programot. Három napig együtt dolgoztunk egy közös célt kitűzve magunk elé.

A feltett kérdéseket csoportokban kidolgoztuk, majd a csoportok két-két tagja rövid előadásban összefoglalta a főbb irányvonalakat, amit mi nagy odafigyeléssel hallgattunk. A bemutató végén a másik csoport tagjainak kérdéseket tettünk fel a kidolgozott témával kapcsolatban, amire a csoportban lévő tagok pontos választ adtak.

Közösségfejlesztői szándék

Az országokban lévő fiatalok együttes célja, hogy közösen létre tudjunk hozni egy olyan közösséget, ahol együttes munkával, jobb jövőt tudunk biztosítani a következő generáció számára. Kiemelt célunk, hogy ne legyen kiszorított helyzetben a fiatalság. Ne legyenek kisebbségi megkülönböztetések, hanem egy olyan csoportot alkoshatunk, ahol az összes fiatal együtt dolgozik a közös cél érdekében. A felnőttek és döntéshozók pedig vegyék figyelembe azt, hogy a fiataloknak is vannak jó meglátásaik, engedjenek beleszólást a korosztályunkat érintő folyamatokba.

A mostani világban, ahol élünk, hiába van szólásszabadság mindenki számára, akkor sem tudunk mi, fiatalok változtatni azon, hogy jobb életünk legyen. Senki nem figyel ránk, hiába vannak jó meglátásaink, nem veszik figyelembe. Mi nem szeretnénk megváltani a világot, csak egy kicsit jobban szeretnénk érezni benne magunkat.

Ez is egy tánc. Hogy is van?

Módszere

A fiatalok közösen megterveznek egy kérdőívet, amelyben megkérdezzük a lakosság véleményét, majd mindezeket kitöltetjük a két országban élő emberekkel is, tehát nyilvánosságra hozzuk. Mindezek után feldolgozzuk a kérdőíveket, ahol csoportosítjuk a pozitív és negatív véleményeket. A végeredmény megszületéséről tájékoztatást adunk a lakosság számára. Ha valakinek megválaszolatlan kérdése marad az általunk kitűzött célokkal kapcsolatban, akkor orvosoljuk, megpróbálunk választ keresni rá. Mindezek után a végleges lépésünk, megvalósítani a fiatalok álmát közösen. Természetesen mi is tennénk annak érdekében, hogy így is maradjon, tehát hosszú távon tervezünk. A megvalósítás után mindenhol közzé tesszük az elkészült közös munkánk eredményeit. Kihasználjuk a lehetőségeket, így szórólapokon terjesztjük, rádiókban, és ifjúsági újságokban.

Javaslat

Szeretnénk elérni, hogy javaslatainkat hallgassa meg legalább egy-egy olyan döntéshozó ember, akinek beleszólása van az országa ügyeibe, és tenni is képes érdekeinkben. Sajnos, mi, fiatalok kevesek vagyunk ehhez a feladathoz.

Tevékenységek, események

A francia csoport Komáromban töltött idején a Juno Hotelben szálltak meg. Első napon a magyar csoporttal együtt ellátogattak a polgármesteri hivatalba, ahol a polgármester úr köszöntötte őket, majd röviden bemutatta a városunkat. A francia kísérő is jellemezte Gruissan városát. A francia - magyar ifjúság a Juno Hotelben kezdte a közös ismerkedést. Játékos formában egymás nevét próbáltuk megjegyezni, majd 6-8 fős csoportokat alkottunk úgy, hogy mindenkivel volt egy-egy francia fiatal is. Sétálgattunk velük a városban, segítettünk nekik ajándékokat vásárolni, majd visszatértünk ebédelni. Délután a csoportos munka vette kezdetét, amin összehasonlítottuk a két város demokráciájának lehetőségét, jogokat, a fiatalság számára. Vacsorára vendégül láttak minket a franciák az otthonról hozott ételeikkel, így egy kis betekintést kaptunk az ottani étkezési kultúra is.

Másnap, délelőtt a kapcsolatok fejlesztését folytattuk. Terveztünk egy közös weboldalt, melyhez fényképeket készítettünk. Játékosan párokat alkottunk, majd ebéd után ellátogattunk a gyógyvízről híres termálfürdőbe. Este újabb feladatot kaptunk. A párok magyar tagjainak haza kellett vinni francia társaikat, vendégül látni otthonaikban. Vacsora után bemutattuk a város éjszakai világát, majd a megbeszélrt időre visszavittük őket a szálláshelyre.

Utolsó nap még a francia ifjúság a Monostori erődöt térképezte fel, addig a mi kis csoportunk egy záró ünnepséget készített elő a koppánmonostori művelődési házban. A rendezvényen búcsúzóul átadtunk párjainknak egy közös fényképet, majd megvacsoráztunk és egy zenés estével búcsúztunk el egymástól.

Problémák

Az egyedüli problémaként a tolmács nélküli kommunikációt tudom csak felhozni. Az egymás közötti kommunikáláshoz találnunk kellett egy közös nyelvet, amit mind a két ország diákjai beszélnek. Ezt az angol nyelv tette könnyebbé, bár itt is akadtak problémák, hiszen nekünk, magyar diákoknak más nyelvek tanulására is módunk

van. Így több társam, aki a német nyelvet tanulja, nehezen birkózott meg a kommunikációval. Problémáink akkor adódtak leginkább, mikor az otthonunkban kellett vendégül látni a francia diákokat.

Probléma megoldása közösségi javaslat

Közösségi javaslat a probléma megoldására a közös nyelv, az angol nyelvtudás fejlesztése.

Megvalósítás folyamata a programnak

Készítettünk egy közös weboldalt, ahova az elkészült fényképeket közzétettük, s amely majd támpontként szolgál a más országokban lévő fiatalság számára is. A további közös megvalósítás még folyamatban van.

Megvalósítás értékelése

Közös weboldalt jónak tartottuk, mert a legtöbb fiatalnak van internet hozzáférése és minden országból nyomon követhetővé válik a tevékenységünk.

Kapcsolattartás szempontjából is jónak ítéltük, mert minden nap tudunk egymással kommunikálni.

Élmények

Vendégségben, otthonunkban: Mindenki számára nagy élményt nyújtott, hogy otthonában vendégül láthatta a francia fiatalokat. Nem mindenkinek adatik meg, hogy francia vendégeket fogadhat vacsorára. Megpróbáltuk nekik bemutatni a magyar ízvilágot, gasztronómiát. Másnap, nagy örömmel hallottuk a tolmácsunktól, hogy nagyon finomakat ettek, jól érezték magukat családjainknál és köszönik a szívélyes fogadtatást.

Búcsú buli: A koppánmonostori művelődési házban került megrendezésre, ami nagy sikert aratott. Fellépett a Garabonciás Néptáncegyüttes, majd előadásuk után bevonták a közönséget is egy közös táncra, ahol megtanulhattunk néhány lépést mi, magunk is. Vacsora előtt, megajándékoztuk a francia párunkat egy közös fényképpel, majd vacsora után zenés esten búcsúztunk el egymástól.

Felejthetetlen élményekkel gazdagodtunk ez alatt a három nap alatt. Remélem, júniusban a franciaországi utazásunk alatt is további sok élménnyel gazdagodhatunk majd. Nagyon jónak tartom azt, hogy más országokban élő gyerekek, fiatalokkal ismerkedhettünk meg. Itt egy kicsit tanulhattunk egymás szokásaiból és kultúrájából, amit nagyon fontosnak érzek.

Ládi Nikolett

CIVIL KÖZÖSSÉGI HÁZAK KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Célunk a *szabad polgárok* önkéntes társulásának bátorítása.

E szervezeti forma két alappillére a *szabadsággal és tulajdonnal* rendelkező polgár, valamint az egymást egyenrangúnak tekintő, az egymás értékeit kölcsönösen becsülő, az egymás iránt felelősséggel tartozó *szuverén személyiségek szolidáris közössége*.

A *személyiség és a közösség* egyenértékűségét és egymásra utaltságát hangsúlyozzuk tehát, mivel bármelyik fél figyelmen kívül hagyása, törvényszerűen tévutakra vezető cselekvésekre ragadtatna minket, a még oly jó szándékunk ellenére is. Sajnos bőven szolgáltat erre bizonyítékot az európai társadalomfejlődés kacskaringós előtörténete, vagy akár jelenkori megtorpanásunk, az európai népközösségek elbizonytalanodása, mélyülő válságtudata. ...

Ám az egy száz ember – legyen bármily nemes anyagból is – csak *közössége tagjaként* töltheti be sorsát. Csak a közösség adhat értelmet életének, hitvallásának, a civil kurázsinak. Csak a közösség éltető melegében lehet azonos önmagával. Legyen az családi, szakmai, vallási, etnikai, kulturális, vagy nemzeti közösség. Ahogy az *értékteremtő és rendtartó közösség* is csak *harmonikusan fejlett személyiségek* közös akaratából lehet szép, vonzó és életképes.

Az elmúlt évszázad két „kollektív kísérletének” – a fasizmusnak és a kommunizmusnak – állatfarmja megrontotta a kimondott és leírt szó hitelét is. Vasabroncsaik között deformálódott a *polgár* és a *közösség* világos fogalma. De ne áltassuk magunkat szép, új világunkban sem. A kiscsömöcként dagadó *globális pénzhatalom* is elnyeléssel fenyegeti e két nagy európai értéket. A közösséget birkanyájá, az egyéniséget konzum-idiótává bűvölné. Ha hagyjuk. Csak azért is reménykedjünk a civil-kurázi példák erejében, a kovászberekek hűsége szolgáltatában és a közösségek folytonos újjászületésében.

Ezért bátorítunk minden polgárt és minden, belátható méretű közösséget az összekapaszkodásra, a szeretetteljes cselekvésre. Nem hiszünk a posztmodern kárognak, miszerint prehistorikus szerveződésekről álmodozunk. Hisszük és valljuk: *magyar és európai civil közösségek*, mi vagyunk.

Dr. Balácsi Károly

„Fejem vállam, térdem...”

Egyik reggel kellőképpen meglepődtem, mikor kiderült, délelőtt francia vendégeink lesznek.

A gyerekeknek mikor elmondtam, kiket várunk, felcsigáztam az érdeklődésüket, s az egész nap várakozással telt.

Vendégeink, - akik a *Mag-házban* voltak szakmai tanulmányúton és kapcsolat-építésen - kíváncsiak voltak arra, milyen is egy magyar iskola, ill. milyen ideális körülmények között tanulnak itt Monostoron a gyerekek.

A tanító néni Franciaországban egy nagy iskolában tanít, az úr magyar származású, így ő volt a tolmácsunk. - Meglepődtek azon, milyen drágák nálunk a tankönyvek, de a küllemük elnyerte tetszésüket. Csodálkoztak, hogy mennyi tanszerük van a kicsiknek. Tetszett nekik iskolánk hangulata, felszereltsége, a tantermek, no és a gyerekek, azok közül is a harmadik osztályosok, akik örömmel köszöntötték az ismeretleneket.

Matek órára ültek be, de mivel az órának csak a hangulatát értették, egy idő múlva a tanító néni kérte, had tanítson meg egy gyermekdalt.

A francia nyelvvel igaz adódott némi nehézségünk, de olyannyira vették a gyerekek a lapot, hogy miután a jelbeszéd alapján ráismertek a dalra, egyből rázendítettek, de magyarul, nem kis meglepetést okozva vendégeinknek, s bizonyítottuk akarla, akaratlanul, hogy már kisiskolás korban kiterjedt látókört biztosít oktatásunk.

Hogy a gyerekekben meddig él az emlék a francia vendégekről, azt nem tudom, mint ahogy azt sem, meddig emlékeznek a francia szavakra, de remélem, hogy ránk sokáig emlékeznek majd, s jó benyomással távoztak intézményünkől.

Juhász Gáborné

Mi is tudjuk ám! Csak magyarul

COOP-R-ACTIVE Nemzetközi Tanulói Műhely a Mag-házban

Októberben négy napos közös nemzetközi eszmecserét indított a Civil Kollégium Alapítvány. A találkozó konkrét célja, hogy a meghívott szervezetek mögött álló társadalmi-gazdasági-szakmai kontextus különbözőségei és hasonlóságai, illetve saját tevékenységük bemutatása olyan szakmai párbeszédet indíthasson el, amely minden résztvevő számára motivációt, inspirációt és használható ötleteket ad helyi, vagy országos tevékenységéhez. Fontos, hogy az egymástól való tanulással átadhatóvá-átvehetővé váljanak a különböző nemzeti gyakorlatok, és hogy tisztázza azokat a területeket és feladatokat, amelyekben a további nemzetközi együttműködés segítheti az egyes nemzeti folyamatokat. A különböző országokból érkező résztvevők saját gyakorlataik, tapasztalataik megosztásával, az alkalmazott módszertani elemek bemutatásával, valamint esettanulmányokon keresztül mutatták be tevékenységüket.

A szakmai összefogétel fontos részét képezte a helyi projektlátogatás is, melynek ezúttal is a Mag-ház adott otthont. Spanyol, svéd és román barátaink ámulattal hallgatták az épületünk létrejöttének folyamatát. Különösen a kalákában végzett, önkéntes tevékenység váltotta ki elismerő nyilatkozataikat, hiszen a katalán hagyományokban ismeretlen ez a munkamód.

Monostori Éva

139

Bemutakozó látogatáson a Mag-házban

Ifjúsági kortárssegítő képzés a Fenyves Tábortban

Egyesületünk tekintélyes támogatást pályázott az Egészségügyi és Szociális Bizottságtól, melyből a komáromi középiskolák tanulói részére bentlakásos képzést valósítottunk meg a koppánmonostori Fenyves Tábortban.

Az előre összeállított képzési tematika alapján 2008. december 2-4-én került sor az első összejövetelre, ahol felkészült ifjúsági trénerek által valósult meg az eltervezett folyamat. A három nap során vendégeink is voltak. Így a komáromi krízis gondozási központ mentálhigiénikusa és a komáromi rendőrkapitányság drogmegelőzési osztályának munkatársaival közösen készültünk a feladatra.

Fontos megemlíteni, hogy a jelenlegi képzésünk alapjaként az SZMM „Év gyermek és ifjúsági mintaprojektje” díjjal jutalmazott „Összehozó” osztályközösség-fejlesztő képzés osztályaiból kikerült fiatalokból tevődött össze. Ehhez a csoporthoz hívtunk önkénteseket a Kultsár István Szakközépiskola Rákóczi Szövetség Ifjúsági Tagozatából. Az összeállt 23 fiatal mellé egyesületünk 3 kortárssegítője csatlakozott. Így összesen 26 fiatal képzését végeztük el. Képzésünk különleges, hiszen egy új módszertani kidolgozás során összeállított program első szakaszát bonyolítottuk le. A fiatalokat egy komplex kortárssegítő képzésben részesítjük, mely egymásra épülő 3X3 napos bentlakásos képzés keretében valósul meg.

Az első 3 nap az egészségügyi prevenció területén összpontosult, ezt valósítottuk meg decemberben. Erre a 3 napra újabb 2X3 nap épül, melyet már a Nemzeti Civil Alapprogram és a Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatásával folytattunk 2009 márciusában. Az éves munkát havi rendszerességgel 1-1 napos szupervízió követ, ahol a fiatalokkal tapasztalataikról és elkezdett önálló tevékenységeikről folytatunk.

Az egymásra épülő program keretében olyan speciális tudással rendelkeznek majd a fiatalok, amely egy több lábon álló kortárssegítést támogat. Az egészségügyi és szociális ellátórendszer és segítségnyújtás mellett lehetőségük lesz a diákmunka, az önkéntes

munka, a külföldi és hazai önkéntes szolgálat, társadalmi szerep- és felelősségvállalás mellett a közösségi értékek és közösségi gazdálkodás ismereteinek megismeréséhez.

A decemberi programunk alapja azonban a bizottság szempontrendszere által meghatározott egészségügyi prevenciók képzés volt. A három nap alatt különféle szerepjátékokat, esettanulmányokat és

Ismerkedünk

beszélgetéseket folytattunk a szenvedélybetegségekről és azok hatásairól. Két vendég-előadónk segítségével filmeket néztünk, melyben szenvedélybeteg (drog) fiatalok beszéltek magukról és a drogok által okozott fájdalmaikról, keserűségeikről.

Mentálhigiénikusunk az ifjúsági korosztály tekintetében a családról, a párkapcsolatról, a szexuális problémákról és kultúráról beszélgetett a fiatalokkal. Személyes családja építésével feltárta a fiatalok családi problémáit, s egyéni foglalkozásokat vezetett.

„Ebben a korban nagy jelentősége van a lelki egészségnek. Nagy a leterheltség. Éppen, hogy elhagyták a gyermekkort, de még nem felnőttek. - Ki is vagyok? - Minek is vagyok ezen a Földön? – gondolatköre foglalkoztatja őket leginkább. Ez a korosztály nehezen talál önmagára. Nő a deviáns viselkedésmód, sok a „széthullott, egyszülős” család. Magatartásukra jellemző a szorongás, labilitás. Helyzetmegoldásaik nem eléggé hatékonyak, döntéseiket nem kíséri kitartás. Gyakoriak a „helyzetből” való kimenések. A kitűzött céljaikat könnyen feladják kisebb kudarckok esetén is. Ha nincs meg a lelki stabilitás, könnyen az alkohol és a drog rabjaivá válhatnak. Arra kell törekedniük az őket nevelő szülőknek, pedagógusoknak és szakembereknek, hogy egészséges önbizalommal felvértezett fiatalok legyenek. Akik képesek az előttük álló életproblémákkal, konfliktusokkal megfelelő módon megküzdni.

A serdülő szempontjából fontos, hogy legyen egy olyan társ, barát, vagy pedagógus, de legjobb a szülő, akinek meg tudnak nyílni. Problémáikról tudnak beszélni. A szülőnek pedig legyen ideje a gyerekekre. Érezze a szülő, hogy a gyerek partnerként fordul felé, (esetleg fél a kudarc-tól-visszautasítástól) valóban segítséget vár tőle. Ha eddig nem volt meg a bensőséges kapcsolat, most még van esély a kialakítására. A gátlások nélküli beszélgetésekre lehetőséget ad egy együtt elvégzett házimunka, sütés-főzés, esetleg családi kirándulás.”

Csonka Szilvia

141

Mi aztán megoldjuk a problémát

„Az ifjúság múlandó dolog. Később más kifogást kell találunk!” *

„Szót kérünk!” II. Ifjúsági Konferencia, Komárom

Több mint egy évvel ezelőtt indítottuk útjára kezdeményezésünket Komárom középiskoláiban, melynek során osztályközösségek fejlesztését kezdeményeztük.

A folyamatban három osztály vett részt, s melynek szakmai hozadékaról egy évvel ezelőtt értekeztünk.

Az elmúlt egy évben újabb kezdeményezést hirdettünk. A bevont osztályokból ifjúsági közösségi kortárssegítők képzését kezdtük meg, melyhez egy újabb intézmény osztálya is kapcsolódott.

Társaim bentlakásos képzések során számos új ismerettel gazdagodtak, melyet az Élettér Egyesület és a Civil Kollégium Alapítvány dolgozott ki számukra. Így a prevenció, a közösségfejlesztési folyamat, valamint a közösségi gazdálkodás alapjaiba kaptak betekintést. A képzésekről és azok hozadékaról nem szólok, hiszen a konferencia további részében, maguk a résztvevők mesélik el élményeiket és tapasztalataikat.

Azonban néhány gondolat erejéig szólok arról a városi kezdeményezésről, melynek én magam is aktív részese voltam. Éppen két évvel ezelőtt, 2007 áprilisában – májusában kezdeményezte Komárom Város Önkormányzata a város két éves Ifjúsági Cselekvési Tervének elkészítését. Nagy lelkesedéssel fogadtam a hírt, különösen azt, hogy mi ma-

Vojvoda Eszter

gunk, fiatalok is részeseivé válhatunk ennek a folyamatnak. Első alkalommal nagyon sokan voltunk a Községi Házban, ahol nem csak civil szervezetek, hanem iskolai közösségek is megjelentek és az egész napot rászánva dolgoztunk. Kellems és jó emlékeim vannak erről a napról. Igazán úgy éreztem, hogy fontosak vagyunk, meghallgatják a véleményünket és kíváncsiak az ötleteinkre és kívánságainkra.

Összegyűjtöttük a helyi ifjúságot érintő pozitívumokat, problémákat, lehetőségeinket és a ránk – mint korosztályra – néző veszélyeket. Gondolom, nem árulok el titkot, ha azt mondom, a legnagyobb vágyunk egy hely, egy közösségi tér létrehozása, ami a miénk, amit mi álmodhatunk meg, és lakhatunk be. Mindezt meg is terveztük, ki is dolgoztuk. Ebben talán nagyon hason-

lítunk a mai nap témájához.

A munka nem állt meg, hiszen munkacsoportokban dolgoztunk tovább. A néhány hónapos munkát követően a közösségi tér mellett több más fontos, ifjúságot érintő témával foglalkoztunk. A teljesség igénye nélkül:

- Tanácskozási joggal jelenhessünk meg Komárom Város Önkormányzatának Oktatási és Ifjúságvédelmi Bizottságának ülésein. Ennek feltételeként határoztuk meg egy városi diákönkormányzat életre hívását.
- Diákmunka elősegítése, amelynek feltételeként a helyi civil szervezetek foglalkoztató-képességének növelését határoztuk meg. Kértük a város önkormányzatát, hogy közfeladatok átadásával segítse a civil szektort és a vállalkozásokat. Ehhez kezdeményeztük a civil referensi munkakör kialakítását.
- Kamaszjátsszóter, illetve játszótér kialakítását kezdeményeztük a város területein. Kamaszjátsszóteret a közösségi terünk közelében gondoltuk ki.
- Szociális bérlakások építése társasház formájában.
- Családalapítást, letelepedést segítő programok – pl. babakötvény – létrehozása.
- Ifjúsági kulturális kerekasztal létrehozása. Működtetésével aktívan hozzájárulhat a Komáromi Napok rendezvénysorozat fiatalok által közkedvelt programjainak összeállításához. Kezdeményeztük az ifjúsági referensi munkakör kialakítását.
- Hiányoltuk a városi sportrendezvényeket és a különböző sportágaknak helyet biztosító megfelelő sportcentrum létét. Egy szabadidős és sportreferens alkalmazását.
- A termálfürdő kihasználtságát növelő szolgáltatás bővítését terveztük, melybe a helyi fiatalság nem csupán rekreálódni képes, hanem a fejlesztés a diákmunka, munkahely terepe is lehet.
- Ifjúságpolitikai egyeztető fórum, diákmédia, valamint egy élő, aktív honlap biztosította volna a helyi nyilvánosságot és érdekképviselést.

Játszottunk...

- Éjszakai buszjáratok indítását és biztosítását terveztük a biztonságos hazajutásunk elősegítésére.

És nem véletlenül hagytam utoljára az ifjúsági közösségi tér kialakítását. A „Kell egy hely!”-et, ami jelenlegi konferenciánknak is vezető témája.

A cselekvési terv időszaka 2007-2009 időszaka lejárt. Fiatal szemmel körülnézve, itt élve a városban, könnyű megállapítani, hogy mi valósult meg mindebből?

Nem azt a pár napot sajnálom, amit rászántam ennek kidolgozására. Komoly reményeket fűztünk ehhez a munkához. Valóban elhittük, hogy fontosak vagyunk és tehetünk valamit azért, hogy jobb helyzetet teremtsünk magunknak és az utánunk következő generációknak.

Most újra itt vagyunk.

Akik itt ülnek és az elmúlt évben közösen gondolkoztak, ugyancsak megfogalmaztak és kidolgoztak valamit, ami számukra fontos, és nagyon hasonló a miénkhöz.

Vajon az ő álmaikat komolyan veszi valaki?

Vojvoda Eszter

*A konferencia létrejöttét a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (Az év gyermek- és ifjúsági mintaprojektje, 2008.) és az NCA Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Kollégiuma támogatta.

...és figyeltünk

Élettér gála és az LGT emlékenekar

Október 18-án a Csokonai Művelődési Központ adott otthont az Élettér gálának. A gála célja a Koppánmonostoron lévő a Mag-ház teljesen befejeződése, ami a helyi közösségeket szolgálja. Mint ismeretes, egyesületünk országosan egyedülálló közösségi teret hozott létre partnereivel. A több ütemben épülő Mag-ház ugyan már üzemel, de befejező szakaszát is sikeresen kívánjuk megvalósítani. Erre született a gálaműsor, hogy újabb ösztönzést, segítséget adjon a megvalósításhoz.

Olyan művészek igyekeztek segítséget nyújtani, akik egyet értenek a célok megvalósításával. Az LGT emlékenekar számtalan nagy fesztivál sztárvendége, valamint a Mozizenekar. A Locomotív GT dalainak legjobb tolmácsolója hivatalosan is többször kísérte az LGT eredeti tagjait. Többek között Somló Tamás társaságában többször felléptek az elmúlt évek alatt.

A Mozizenekar az LGT emlékenekar tagjaiból állt össze 2006-ban. Korábban is születtek már saját dalok, de szervezett formában ezen időtől működik a csapat. Az első, „Szép az élet!” című lemezüket 2007 tavaszán és őszén rögzítették, majd 2008 januárjában jelentették meg saját kiadásban és a koncertjeiken terjesztik. A zene stílusa nem könnyen behatárolható. A Mozizenekar nagyon jó ízzel használ elemeket a funky-ból, jazz-ből, a latin zenéből, de nyomokban a raggae és a r'n'b is fellelhető. „Tekintve, hogy már 15 éve együtt muzsikálunk úgy gondoljuk, hogy zenénk összeért és mára előadhatóvá vált, ezért szeretnénk minél több emberhez eljutni a magyarok lakta területen éppúgy, mint külföldön, mivel dalainkat tervezzük angol nyelvre is átültetni.”- nyilatkozta Nyakas Krisztián a zenekar énekese.

A rendezvény meghatározó összeggel járult hozzá az épület befejező szakaszának elkészüléséhez. Köszönjük az önzetlen felajánlásokat, támogatásokat és segítséget.

Cserteg István

„A társadalmi befogadás elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével”

A komáromi Élettér Egyesület és a Konszenzus Alapítvány Budapesti Szervezete a HEFOP -2.2.1-06/1.-2007-01-0125/4.0 azonosító számú pályázat keretében „Hálózatépítés és partnerség” „Szociális szakemberek képzése és munkaerő-piaci együttműködés-fejlesztés a Közép-dunántúli Régióban” címmel képzési és együttműködés-segítő programot indított.

Képzésünk célja a szociális és munkaügyi szférában dolgozók egymás munkájának, tevékenységének megismerése, s ezáltal a halmozottan hátrányos helyzetű csoportok tagjai számára hatékonyabb segítség nyújtása a munka világába történő be-, és visszailleszkedéshez.

A képzés résztvevői szociális szakemberek (önkormányzatok szociális bizottságai, családsegítők szociális szakemberei, gyermekvédelmi szakemberek, rehabilitációs foglalkoztatásban érintettek), pártfogók, munkaügyi központok szakemberei, civilek, értelmileg, vagy testileg akadályozottakat oktató, nevelő szakemberek; hajléktalanszállók alkalmazottai voltak. A projekt konkrét célja a szociális és munkaügyi igazgatásban, szolgáltatásokban dolgozó szakemberek képzése, amely képzés kommunikációs és együttműködési készségek fejlesztésére, hatékony, célorientált helyi kooperációk és hálózatok kialakításra, fenntartására irányul. Fontos célja volt képzésünknek, hogy az ellátórendszerben bármilyen módon érintett intézmények, szervezetek tevékenysége a korábbiaknál jobban illeszkedjen munkaerő-piaci elvárásokhoz, valamint a kiegészítő szociális szolgáltatásokhoz. Így a résztvevők segítő munkájához hozzákapcsolja a foglalkoztatási esélyek növeléséhez szükséges tudást és készségeket is. Ezzel a megközelítéssel egyúttal az ágazatok közötti együttműködés is erősödik, ami hatékonyabbá teszi a hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci és társadalmi beilleszkedésének elősegítését.

Szakmai programunk nyitónapból, két 3 napos bentrakásos képzésből, ezek után pedig szupervíziókból, s egy záró konferenciából állt, melyet a folyamat zárásként szerveztünk Székesfehérváron. Rendezvényünkön a régióban zajló képzés tapasztalatairól, a lehetséges további együttműködések irányairól szoltunk, ahol bemutatásra került a folyamat során készített kisfilmünk is.

Cserteg István

A közösségfejlesztési folyamatban való részvétel egyben egy tanulási folyamatot is jelent*

Amikor valaki a közösségfejlesztés szót hallja legtöbbször arra gondol, hogy ez nem más, mint egy közösség fejlődésének elősegítése, ám ez csak részben igaz. Közösségek által történő fejlesztésről van szó. Az, aki ezt segíti, mint szakember, a közösségfejlesztő „csak” bátorító, informáló, inspiráló szerepet tölt be. Néha azonosítják a közösségfejlesztőt a művelődésszervezővel, vagy régebbi kifejezéssel élve a népművelővel. Talán nem véletlenül. Magyarországon a közösségfejlesztés a népművelésből nőtt ki magát, vált önálló szakmává.

Ez a foglalkozás a lakossági önszerveződését volt hivatott pótolni a szovjet típusú diktatúra évtizedeinek kultúrházaiban, egyre csökkenő politikai és egyre növekvő kulturális, szabadidős, amatőr művészeti és ismeretterjesztő-felnőttképző tartalommal. Az 1970-es években néhány népművelő a népművelési gyakorlat keretében a Bakonyban kezdett el település szintű közösségfejlesztő kísérletet. Interjúk, tankatalógus, közösségi beszélgetések, településtervezés, külföldi partnerkapcsolatok építése, nyitott ház kísérletek. Mindezek a közösségfejlesztésben ma is alkalmazott módszerek – akkor még kísérletnek számítottak.

A közösségfejlesztésről azt mondjuk, hogy interdiszciplináris jellegű. A közművelődés, szociális munka és szociálpolitika, szocio-kulturális animáció, vidékfejlesztés, társadalmi tervezés – ezek a közösségfejlesztésre igényt tartó legfőbb szakterületek. A közösségfejlesztés önállóságáról ill. valamely szakmához tartozásáról Magyarországon szenvedélyes viták folynak. Erős érvek szólnak az önállóság mellett, de kisajátítása, bekebelezése mellett is.

Komoly munkában...

Magyarországon nagyon kevés szakember él közösségfejlesztésből. Esetünkben nem beszélhetünk egy foglalkozási csoportról, inkább olyan különböző szakmákhoz tartozó szakemberekről, akik fontosnak tartják a közösségiséget, a civil társadalmat, a részvételt, a demokráciát és szakmai szerepalakításaikban – művelődési, ifjúsági, szabadidő- és közösségi házakban, információs központokban, iskolákban, családsegítő központokban, s nem utolsósorban jogvédő, érdekvédő, természet és környezetvédő civil szervezetekben és újabbban fejlesztési projektekben is - a közösségi megoldásokat keresik.

A közösségfejlesztés fókuszában Magyarországon a civil társadalom fejlesztése áll. Ahhoz, hogy a közösség általi fejlesztés folyamatában a főszerep valóban az állampolgároké lehessen, nagyon komolyan kell vennünk a képessé tételt, s azon belül is a képzést.

Mindannyian tudjuk, hogy *a közösségfejlesztési folyamatban való részvétel egyben egy tanulási folyamatot is jelent*, amelyben a szükségletek és a készségek megmutatkoznak, a közösségi cselekvés során szerzett új tapasztalatok új képességek kiépülését eredményezik, s mindezek megint csak új szükségleteket szülnek: a folyamat megállíthatatlanul gerjeszti önmagát. Szükséges közben néha megállni és egy-egy tárgyra erősebben koncentrálni, vagyis *szervezett képzéseket* beiktatni.

Magyarországon az 1989-ben alapított Közösségfejlesztők Egyesülete és az általa alapított Civil Kollégium Alapítvány képviseli ezt a gondolatmenetet, amit az előbbiekben felvázoltam. Manapság egyre több szervezet, személy vallja magát közösségfejlesztőnek. Ennek egyik örömdetes oka, hogy egyre többen gondolkodnak úgy, hogy a közösségi és nem az individuális megoldásokat keresik a problémákra, tartós folyamatokat képesek generálni, az emberek sajátjukként tekintik a megoldásokat és maguk veszik kezükbe sorsuk irányítását.

Az ifjúsági munka területén a Közép-dunántúli Régióban és azon belül Komárom-Esztergom megyében két, egymásra épülő képzéssorozatot kezdtünk meg. A régiós vonalon az ifjúsággal foglalkozó szakemberek, míg a megyei területen maguknak a fiataloknak közösségi kortárssegítő képzését indítottuk el március elején.

Mészáros Zsuzsa

...és egy kis lazításban

* Közép-Dunántúli Regionális ifjúsági szakemberek képzését a Szociális és Munkaügyi Minisztérium felkérésére a 2008. évi ifjúsági mintaprojekt honosítására folytatjuk.

A Komárom-Esztergom megyei ifjúsági közösségi munkások képzését a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által támogatott Megyei Ifjúsági Módszertani Központ keretéből biztosítjuk.

„Kérlek, törd össze ezt a poharat - és szabadíts meg bennünket az átkozott előítéleteinktől, és a hülye mániától, hogy mindent meg kell magyarázni, és hogy csak azt merjük megtenni, amit a többiek helyeselnek.”

(Paulo Coelho)

Alig tizenhét éve, hogy bepillantást kaptam egy szakma, egy hivatás titkaiba. Az első pillanatban eldőlt, mi ketten, - a közösségfejlesztés és én – immár elválaszthatatlanok leszünk. Nem mondom, hogy egyszerű és könnyű folyamat volt, amit követtem. Az elmúlt évek során folyamatosan kockáztattam. Sosem tudtam, hogy jó irányt választottam, vagy sem, de nekiindultam. Rengeteg tanulás és tapasztalás vezetett odáig, hogy végre megkockáztattam, önálló munkát indítok. Ebben a szakmában valamennyien ugyan azt a vezérfonalat követjük, szinte ugyan úgy is gondolkodunk, ám a gyakorlati munkánk, eredményeink különbözőek. Ez adja meg az igazi színességet, változatosságot. Második éve, hogy elindultam ifjúsági vonalon. Nem kívántam újat és nagyszerűt létrehozni, csupán az elődök, a mesterek által megtapasztaltakat vegyíteni, keverni, fiatalosan használni. Talán sikerült. A közösségfejlesztés területén két, fiataloknak szánt kiadványt és több oktató filmet készítettünk a már két éve együtt dolgozó fiatalokkal, akikkel május hónapban egy újabb hét végét töltöttünk a Fenyves Táborban. Ha valaki valami nagyszerűt, újat és tudományos szeretne kapni ezektől az oktatócsomagoktól, annak csalódást okozunk. Nem alkottunk különlegeset, csak egy kicsit fiatalosítottunk. Egy használható, fiatalok által is értelmezhető, gyakorlati útmutatót állítottunk össze. Kockáztattunk, közreadjuk, elindultunk. Kiadványaink Mag-házunkban megvásárolhatóak, illetve letölthetőek honlapunkról. www.eletteregyesulet.hu

Monostori Éva

Közösségelmélet és helyi nyilvánosság

Az Élettér Egyesület ifjúsági közösségfejlesztők képzését indította el, melynek az utolsó két modulját október elején, illetve november végén 3-3 napban sajátította el a 17 fiatal. Az októberi képzés a „Közösségelmélet” címet viselte, míg novemberi találkozásunk alkalmával a „Helyben, nyilvánosan” nevű modul elsajátításával foglalkoztunk. Jómagam csak az októberi alkalommal kerültem be a rendszerbe, mint pályakezdő andragógus.

Az októberi képzés alkalmával Kunbábonyba való megérkezésünk után nem sokkal bele is vetettük magunkat a tanulásba, hisz a tananyag egy fontos részével volt dolgunk. Az első nap kicsit lazább volt, több játékos feladatot kaptunk. Az este „fősze-replője” a közös beszélgetés volt, mivel a résztvevőkkel az utolsó találkozás (május) óta sok minden történt.

Pénteken viszont komoly tanításban, tanulásban volt részünk: 10 óra tanulás és munka várt ránk, amit az oktatók át akartak adni nekünk. Bár volt néhány játékos tanulási rész, mint pl. amikor csoportokba verődve oldottuk meg a kiosztott feladatokat, de így is a nap végére mindenki kellemesen elfáradt.

Egyik csoportfeladatunk egy aktuális pályázatra való jelentkezés volt: a 4 csoportnak olyan közösségi projektet kellett külön-külön kitalálnia és részleteiben kidolgozni, melyet a pályázatra is be lehet majd nyújtani. Miután minden csoport végzett az előkészületekkel, megosztottuk egymással ötleteinket. Ezután az oktatóktól csupán egy feladatot kapott a jelenlevő 17 gyermek: a kitalált 4 programot gyúrjuk össze és készítsünk belőle egyet, amely benyújtható. Így a csapat közösen elkészített komplett pályázata a képzés végeztével, kisebb finomítás és javítás után beadásra is került a Demokratikus Ifjúsági Alaphoz. A kisebb szünetekkel tarkított nap végén pihenésképpen, esti programként előkerültek a gitárok, amihez tábornút is dukált, s melynek eredménye egy késő éjszakába nyúló vidám este lett.

A következő képzésre november 19-21-ig került sor. Az első napon utunk Budapestre vezetett, ahol a „Gyermeki jogok világnapja” elnevezésű szakmai napon vett részt csapatunk, melyen több szakértő előadását hallgathattuk végig. A központi téma a gyermeki jogok voltak. A záró programon a miniszteri elismerések átadása volt, ahol meglepetésünkre az Élettér Egyesület is kapott az elismerő okmányból.

Mivel a budapesti program csütörtöki napunk nagy részét kitette, erre a napra oktatóink nem terveztek semmi tanulást, este csupán az egyre közelgő vizsga feladatait és a beadandó dolgozatok témáit beszélgettünk át.

A pénteki napunk folyamatos képzéssel telt: ez a képzés a „Helyben, nyilvánosan” elnevezést viselte, ahol a sajtóval, a médiával ismerkedtünk meg közelebről. Délelőtt összegyűjtöttük, hogy lakóhelyünkön melyek azok a helyek, ahol nyilvánosságra hozhatjuk elképzeléseinket, s hol tudunk megnyilatkozni.

Délutáni programunk, feladatunk viszont nehezebb volt: az aznap tanultak felhasználásával készítenünk kellett újságot, rádióműsort és egy kisfilmet. Az utóbbi kettő elkészítésénél szakemberek is segítségünkre voltak, akik megtanították nekünk a szakszerű programok használatát. A három csoportban dolgozva töltöttük. Ötletek jöttek-

mentek, buktak el vagy éppen diadalukat élvezték mindegyik csoportban. Mindenkinek elsődleges problémája az alapkoncepció kitalálása volt. Miután ezt leküzdöttük minden könnyedén ment. A vacsora után megmutattuk társainknak mit is hoztunk össze.

Szombati napunkat ismét Budapesten töltöttük, hisz a csütörtöki díjátadást követően személyesen kértek meg minket, hogy vegyünk részt egy újabb ifúsági konferencián, ahol a központi téma ismételten a gyermeki jogokról szólt. Jól összeállított, egész napos programmal vártak minket a szervezők. Nekünk nagyon tetszett a szekcióban dolgozás is, melynek eredményét egy közös megbeszélésen mutatták be maguk a fiatalok. Ezt a Nem adom fel! Együttes koncertje követte, amelynek főleg olyan emberek a tagjai, akik valamilyen fogyatékkal küzdenek. Nagyon jó koncertnek lehettünk tanúi és részesei. Kipróbálhattunk még fiataloknak szóló játszószoftárt is: volt lehetőség csocsózni, dartsozni, voltak logikai és ügyességi játékok. Ekkor mindenkiből kibújt a kisgyerek: az összes játék kipróbálásra került, s nem is nagyon akaródzott hazaindulni.

A hazaút vidám csacsogásokkal telt, ahol az elmúlt három nap leginkább vicces eseményei kerültek megemlékezésre. Szó esett a közelgő vizgáról is, az ezzel kapcsolatos félelmeinket, aggodalmainkat is megosztottuk egymással. Kisebb szomorúság hallatszódt mindenki hangján a búcsúzásnál, hisz véget értek a képzések számukra: már csak a vizsgán fogunk ebben a felállásban találkozni egymással – amihez én mindenkinek sok sikert kívánok!

Vizeli Ágota

151

Vörös József

...jó lenne...

Tarka földlabdákat dobál a tavasz
a hosszú tél fagyban
tartotta ébredését
most

végre találkozóra hívnak a vágjak
búgnak,
csalnak,
sárga-kék virágszirmú galambhangjain
zengnek
játszanak
vessző –hárfa húrjain

Megyei Ifjúsági Szakmai Módszertani Központként működhet a Mag-ház

Magyarországon működő megyei szintű ifjúsági szolgáltató központok kialakításának támogatása született pályázati kiírás a Szociális és Munkaügyi Minisztérium részéről. Olyan szervezetek, intézmények pályázhattak, amelyek szakmai-módszertani támogatást nyújtanak a Komárom-Esztergom megyében lévő településeken zajló ifjúsági munkához.

A szakmai-módszertani támogatás keretében az alábbi szolgáltatásokat kell biztosítani:

- általános jellegű szakmai támogatás az ifjúsági feladatok ellátásához (helpdesk működtetése, képzések, szakmai találkozók és projektlatogatások szervezése, szakirodalom biztosítása, pályázati tanácsadás),
- helyszíni tanácsadás az ifjúsági korosztály számára nyújtott szolgáltatások stratégiájának, fejlesztési programjának megtervezéséhez,
- helyszíni tanácsadás és szakember biztosítása a szabadidős programok lebonyolításához,
- helyszíni tanácsadás és szakember biztosítása a közösségi programok, közösségfejlesztő folyamatok lebonyolításához,
- a HAYICO Szakmai Etikai Kódexében meghatározott információk témakörök biztosítása az ifjúsági információk pontok (és hálózatuk) működtetése érdekében.

Egyesületünk 5 konzorciumi partner (Gyermek Kert Szociális és Kulturális Alapítvány – Esztergom, Bakonysárkányért Alapítvány – Bakonysárkány, Bázis Gyermek és Ifjúsági Egyesület – Tata, Majki Népfőiskolai Társaság – Tatabánya, Csokonai Művelődési Központ – Komárom) bevonásával dolgozta ki azt a programot, mely kedvező elbírálásban részesült. Így januártól a tatabányai Közművelődés Házának TAHITI Ifjúsági Irodájával kiegészülve kezdhettük meg a munkát. Áprilisig két bentlakásos ifjúsági közösségfejlesztő

képzést tartottunk a megyei fiatalok számára, elindítottuk a megyei ifjúsági hírlapunkat, ifjúsági adattárat készítettünk, kidolgoztuk és előkészítettük a megye kistépülésein beindított IKSZT-k ifjúsági feladatainak segítését, valamint felkészültünk az előttünk álló 3 éves tervezett időszakra.

Programunk és tevékenységünk nyitott. Várunk minden fiatalt, aki szívesen vállal feladatot az ifjúsági munka területén.

Monostori Éva

Munkában a konzorcium

Kék Asztal Pingpongbajnokság

Asztalitenisz a komáromi hajléktalanszállón

153

Komáromban a Hajléktalanok Átmeneti Szállása és Éjjeli Menedékhelye egy városi pályázat révén pingpongasztalt vásárolt, hogy az ellátottak egészséges sporttal tölthessék szabadidejüket. Pályázati kikötés volt egy háziverseny megtartása is. A szervezők azonban úgy gondolták, hogy pezsdítik a légkört egy hagyományteremtő versennyel, amelyen évről évre képviselteti magát a megye többi hajléktalanellátó intézménye is. A rendezők egyik szeme sírt, mert csak a tatabányaiak neveztek, ám a másik nevetett, mert így is tizennégy indulót hoztak.

A 17-én megtartott bajnokság kitűnő hangulatban, 24 résztvevővel zajlott. Csak tíz komáromi indult, mert voltak, akik szombaton is dolgoztak. A házigazdákat végül valósággal letarolták a tatabányaiak. Minden helyezést elvittek. A vereség nem törte meg a komáromiakat, máris várják a visszavágót. A tatabányaiak tervezik a házigazdaszerepet.

Fejtörést okozott a szervezőknek a versenyzők útiköltsége. A *Kerecsen Ifjúsági Egyesület* azonnal a segítségükre sietett, de saját zsebébe nyúlva három képviselő is beszállt. A *Családsegítő Szolgálat* kölcsönadott még egy asztalt. A *Magyar Máltai Szereztársaságtól* hasznos tárgyjutalmat kaptak a helyezetteknek.

Baranyai Mihály

Vörös József

... most...

Most akarnék fényt, tündöklőt, szépet
ringatom magam, nyújtózom picit
rövid időmben örökölt ezt kaptam, kérlek
ne engedd, hogy ránk üljön a hamis
szitoktengerek ocsmánya üledéke
akarom, hogy
a harmatok hajnali dalát meghallgassam
és lesírjam az összes hitet az égből !
segíts, hogy
ne húzzon le a butaságtengerek hinara
lassan,
koldússá érünk
lemállik rólunk a megkövesedett
maradék múltunk
talán megértjük az alázat szeretetét
korunk a jövőben él
és majd lerázza rólunk évmilliónyi lusta,
piszkos porát
Hát megértjük végre a léptek koppanásait
a szétnyílt arcokon ?
Maradékokat keresünk az éjben,
hátha megismerjük majd a napsütésben
és a bolond világban
sorra elküzdjük a küzdelmeket...
Botladozva téblábolunk ezredévnyi sötétben át
... olykor feltáruul egy fél világ
neked
egy fél nekem....tánc, nótá, víg forró ölelés...
a mindenség, mézes csivitelés, a teremtés...
és közben
a bombatölcsérek mélyén
ibolya, gyöngyvirág nyílik
a keresztek tövén....

MAG-HÁZ

Vörös József

A jövőnk?

156

évekig tűnődtem egy elfásult élet víg rúgkapásain
megérte-e, hogy úrrá lett a tudaton az anyag
- baljósan mosolyog ránk
néhány földön festett kép
a tudat temetőit savas esők mossák bele
a sivárság pusztaságába
és a zegzugok - miértek halmazából
tompán puffan a kérdések zápora
ámíts még, kábíts még elégedetlenek dühe
monoton kopog a semmibe ereje, hogy maradék
ép álmokat raboljon és
vadul verje szét a lélek melegét
szinte ámulatba ejt
ez az egymásba bambulás
sovány vigasz, hogy van kinek örökmécsesében
még akad néhány csepp olaj ...
- az irigység még szélnek ereszt néhány üres

buborékot – majd a gyűlölet lesöpri a maradékot
elmondhatjuk
- beteljesedtünk –

hisz' tökélyre vittük a semmit...

Akire büszkék vagyunk

A fent leírt szavak oly sokszor elhangzanak. De kire, miért lehetünk büszkék? Szülőként természetesen gyermekeinkre, még akkor is, ha mások szemében ők aláválók gazfickók. Büszkék lehetünk férjünkre, - feleségünkre -, hiszen ő a mienk, velünk együtt alkot, hoz létre értéket. Büszkék lehetünk barátainkra, mert ők olyan dolgokat is megtesznek, amelyeket mi nem, s nem utolsó sorban kitartanak mellettünk, elnézik idétlenségeinket, mert olyannak szeretnek bennünket, amelyenek vagyunk, nem akarunk megváltoztatni.

De büszke lehet bárki, egy saját maga alkotta tárgyra, mert azt ő maga hozta létre, még akkor is, ha nem egyezik az meg mindenki ízlésével.

De mit is jelent, büszkének lenni valakire, valamire? Életérzés? Életforma? No, igen, ha azt hallom: milyen jóképű lett az a gyermek: kihúszom magam, mosoly terül szét a képeimen, s akármilyen is volt a kedvem, biztosan felderülök.

Egy társaságban, ha olyan valakiről esik szó dicsérőleg, elismerően, akihez valamilyen közöm volt, - még, ha nem is tudják, - kihúszom magam, jóleső melegség járja át a lelkemet. Ha valami történik annak következtében, amiért szót emeltünk, ötletelésünket meghallgatva mások azt tovább vitték, megalkották, akkor is büszkének kell lennünk.

S egyáltalán, a környezetünkben a mások által létrehozott tárgyi, szellemi értékekre is büszkének kell lennünk, a tulajdonos büszkeségével, mert közvetve, vagy közvetlenül, de a mienk.

Az irigy ember is lehet büszke? Vaj' fáj az neki, ha látja, hogy mások alkotnak, készülnek, nem törődve jóformán semmivel, csak teszik a maguk dolgát úgy, hogy abból még mások, talán ő maga is „hasznot húzhat” így, vagy úgy? De lehet, hogy nem is irigy, csak lusta. Vagy önző? Abból, ami neki van – ötlet, tudás – bíz, senkinek nem ad, de meg sem valósítja elképzelését, ötletét? Szerintem megkeseredett, mosolytalan ember. Saját magát bünteti, álmatlanul forgolódik ágyában, mert nem fárasztotta el a másokért tevés jóleső fáradsága, a tudat, hogy egy értékes napon van túl, s hogy pihenten, a holnap új kihívásainak megfelelően.

Én büszke vagyok barátaimra, volt tanítványaimra, azokra az elkészült és folyamatban lévő dolgokra, amelyek létrejöttéhez volt némi közöm, illetve azokra, akik azt megvalósították. S egyáltalán, azt nézem, hogy mi a jó. Keresem a szívet melengető dolgokat, s teszem dolgomat, hogy egyszer majd rám is valaki büszke lehessen.

Juhász Gáborné

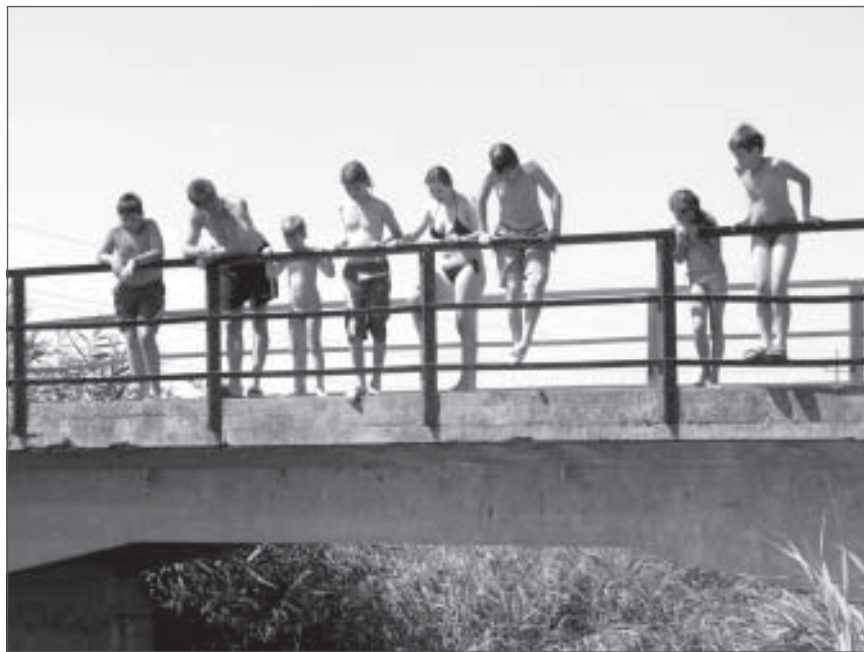
Kunbábony

Tudom, már lerágott csont megint erről írni hiszem majd mindegyik évkönyvben megemlíjtük Kunbábonyt. Én mégis úgy gondoltam, hogy egy család szemszögéből még soha nem írt senki. Hát itt az alkalom!

Aki ismer, az tudja, hogy ezerrel pörgök, mindig van mit intézni és nyüzsögni. Ezért sokan nem is értették miért maradt ki még az életünkből Kunbábony. Júliusban családi táborunkba, így nagyon nagy lelkesedéssel készültünk mind a négyen. Ki ezért, ki azért. Niki izgult, hogy fogja ennyi fiú között kibírní. Dávid legnagyobb problémája az volt, hogy nincs gép, internet, tv, apa pedig „nem ismerek senkit” - szöveget fújta -, én pedig csak arra tudtam gondolni, végre négy nap távol a munkától és együtt a család.

Megérkezéskor Éva csengő hangja fogadott minket. Az első benyomás: a táj leírhatatlan. Fák, bokrok, gyönyörű ház, kemma. Jó levegő. Csend, csend és harmadszor is csend.

Sorban, egymás után érkeztek meg a családok. Délután paprikás krumpli készült bográcsban, amit a fiúk főztek. Innentől kezdve minden este égett a tábortűz és hagyományá vált az esti 20 éven aluliak és 20 éven felüliek foci meccse is. Mi, anyukák alkottuk a lelkes szurkoló tábort és az elsősegélyt nyújtó központot. Voltunk közösen fürödni a közeli strandon, ahol hatalmas vízi csatákat vívtunk. Nagy élmény volt még a

Mindig izgalmas a csatornában való fürdőzés

csatornában való fürdőzés és ugrálás a hídról a mélybe, ahol a nagyok nagy nyugalommal bírták, a kisebbek pedig erőt és bátorságot vesznek a leugráshoz. Jó volt nézni őket, ahogy a különböző korosztályúak együtt, közösen játszottak. Jártunk a sajt gyárban is. Na és a közeli tanyáról ne is beszéljünk. Az egy nagy durranás volt. Dánszarusokat etetni, picit őzikét nézni mind ezt a Kiskunság közepén, egy eldugott tanyán.

De mért is volt ez a pár nap más, mint egy családi nyaralás vagy egy gyerek tábor? Most már tudom! Együtt voltunk! Jutott időnk egymásra. Csend volt, (ez nem a gyerek zsvajra vonatkozott, abból volt bőven) nyugalom, nem zavart minket a város zaja. Pihentünk, de közben azért dolgoztunk is, de nem úgy, mint ahogy otthon szoktunk. Figyeltünk egymásra, jó volt együtt lenni. Nem számított a korkülönbség! Sok volt a játék, a nevetés! Mind a négyen sok-sok élménnyel lehettünk gazdagabbak. Lányom mondta: Tök jó buli volt! Fiam – Jé! Nem is hiányzott az internet és a tv. Maradt időm olvasni. Apa csak annyit mondott, ennyit még soha nem csinált „semmit”. Lehet, hogy csak ennyi kell ahhoz, hogy boldogabbak legyünk, feltöltődjünk a mindennapi élet viharai ellen. Ha igen, akkor megérte! Tudom, ehhez kellenek emberek és egy hely, amit úgy hívnak Kunbábony! Már készülünk, hogy idén is megyünk mind együtt, mint egy nagy család! Köszönjük mindenkinek, aki ott volt!

Fehérvári család : Ottó, Éva, Dávid, Niki

Készül az egyesület stratégiája

Az Önkéntesek Hete*

Az Önkéntesek Hete hét éves múltra visszatekintő, egy hetes, önkéntességre épülő országos programsorozat, melynek legfontosabb célja, hogy felhívja a figyelmet az önkéntesek által végzett tevékenységek társadalmi jelentőségére, népszerűsítse és növelje annak elismertségét.

Arra törekszünk, hogy a rendezvénysorozat alatt Magyarország minden részéről a lehető legtöbb civil szervezet, cég, közintézmény és önkéntes kapcsolódjon be köz-célú programokba minél több lehetőség adódjon önkéntes tevékenységben való részvételre, s így a média segítségével egy héten keresztül koncentrált figyelmet irányíthassunk erre a tevékenységre.

Kik csatlakozhatnak?

Egyrészt, mindazok a civil szervezetek és intézmények (középiskolák, egyetemek, főiskolák, kórházak, szociális ellátó intézmények, gyermekotthonok, idősek otthonai), akik rendszeresen vonnak be önkénteseket munkájukba, illetve mindazok a cégek, ahol a dolgozók szívesen vesznek részt közösen szervezett önkéntes programokban. Másrészt, magánemberként bárki, aki úgy érzi, hogy hosszú-, vagy rövidtávon szeretne bekapcsolódni bármely, - a hét során programot kínáló - szervezet életébe, értelmesen tölteni a szabadidejét, vagy egyszerűen csak eltölteni egy kellemes napot jó csapatban, olyan tevékenységgel, ami másoknak is hasznára válhat.

Készül a tűzrakó

Miért csatlakoznak a magánemberek?

- Mert egy jó önkéntes programmal hasznosan, közösségben tölthetik a szabadidejüket,
- Mert megismerhetik, mások miért kapcsolódnak be egy szervezet életébe önkéntesként,
- Tapasztalatokat gyűjthetnek a munkájukhoz, tanulmányaikhoz szorosan nem kapcsolódó területeken is,
- Bővíthetik ismereteiket olyan területen, ami érdekli őket,
- Készségeik, képességeik bővülnek, eddig ismeretlen területen próbálhatják ki magukat,
- És még sokáig sorolhatnánk az érveket.

A Mag-házban tevékenykedő szervezetek életében az önkéntes munkára nagy hangsúlyt helyezünk. Ahhoz, hogy felépíthettük és üzemeltettük, több tucat magánember áldozatos munkájára volt és van szükségünk. Mi ebben az évben kapcsolódunk első alkalommal az országos rendezvénysorozathoz. Május első hetében több helyszínen és munkafolyamatban vettünk részt. Folytattuk a Mag-ház játszóterének kiépítését, felépítettük a bográcsoláshoz alkalmas helyet, kifestettük a melléképületet, parlagfűvet irtottunk, levágtuk a fűvet a templom udvarán és megkezdtuk a harangláb lefestését is. Fiatal önkénteseink aktív szerepet vállaltak kortársaik képzésében, s a hét végén egy könnyed együttléttel köszöntük meg önzetlenségüket. A Fenyves Tábor két napra az önkéntesektől volt hangos.

Aki kedvet kapott, ne várjon egy évig! Mag-házunkban szerteágazó, kreatív, önmegvalósításához is szeretettel várunk mindenkit.

Monostori Éva

*A rendezvénysorozatot a Nemzeti Kulturális Alapprogram Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma támogatja.

Megérkezett a homok is

Vörös József**TEGNAP**

Csendbe hajtom fejem
 szétárad bennem a pillanat nyugalma
 szeretetet simogat rám a kéz
 halk sóhajok igézete hull rám
 és nyugalomba csitítod lelkemet
 édes veled a perc
 DE JÓ HOGY ITT VAGY !
 már
 rég kerestelek...

kérlek
 add nekem a perceket
 a mát és a holnapot
 az egész sejtelmes jövőt
 a kimért, lassú léptű időt
 a korhadt szélű múlt percegéseit
 a vibráló eljövendő kacskaringós
 ki tudja milyen szuper ösvényeit

és
 add nekem az erdő fanyar avarszagát
 azt a pattogós, picit bűdös-füstös tüzet
 a vízmosást

a sziklákat
 az Örök követ
 a patakok lágy hullámain
 a búza szőke színét
 a pillangók hímporát
 a szél suttogását

és

a

lelkedet

CIVIL ÖSSZEFOGÁS

Vörös József**Álom**

magához ölel a csend nyugalma
halkan libbenti rám mély fuvallatát az est
 és remegve ragyog rám a milliárdnyi csillag
- csendes tűzijáték -
 ... hozzá halk tücsökszerenád...
 és az est
hosszú pilláit lehunyva
 érzéssel jár körül
a fekete bársonyszél simogat
alszik a harmatot szedegető hajnal
- megpihen -
kezét szorosra fonva rajtam
teríti rám csendölelő álomszõttesét
- jutalmamat az álom -
és lassan
 belepergek én is
 az IDŐK VÉGTELENJÉBE....

Kampány az állampolgáriságért és a demokráciáért!

Az esemény fővédnöke Hankiss Elemér

2009. szeptember 21. és 27. között tizenhét országban, köztük hazánkban, ismét több száz civil szervezet, helyi, kistérségi és megyei esemény hívta fel a figyelmet az állampolgári részvétel és a helyi cselekvés fontosságára.

Az idén először hét véleményformáló közéleti személyiség, Hankiss Elemér, Rutkai Bori, Kristin Faurest, Varnus Xavér, Ferge Zsuzsa, Sebő Ferenc és Lányi András is megosztja velünk gondolatait az állampolgári részvételről.

Az ÁRH 2005 óta az ország egyik legnagyobb civil eseménysorozatává vált!

- ✓ Iskolák tucatjai szerveznek országsszerte akciókat, órákat, találkozókat a demokráciáról.
- ✓ Aktív helyi lakosok százai bonyolítanak le akciókat, összejöveteleket településük fejlesztéséről.
- ✓ Médiaakciók szerveződnek kistérségekben, városokban.
- ✓ Számos közösségi és civil találkozó valósul meg politikusok, gazdasági és közéleti személyiségek bevonásával.
- ✓ Konferenciák, szemináriumok, fórumok, kiállítások, sajtótájékoztatók szerveződnek különböző társadalmi, környezeti és civil témák köré.

Emberek és közösségeik:

Ezen a héten a civilek, a közösségeikben aktív emberek tematizálják országsszerte a közvéleményt, s a helyi, kistérségi ügyekről, problémákról és megoldási alternatívákról lesz szó. Terítékre kerül a részvétel, a demokrácia, az aktív állampolgárság, a beleszólás és a helyi cselekvés lehetőségei, bemutatkoznak a hazai jó példák.

Fókuszban:

1. Az ifjúság ügye: megszólítjuk a rendszerváltás szülőit, a most húsz éves fiatalokat. Aktívan támogatjuk az ifjúsági törvényhez kapcsolódó kampányt és aláírásgyűjtést. Számba vesszük a fiatalok képvisleti és részvételi lehetőségeit.
2. Esélyegyenlőség: partnerünk az Országos Esélyegyenlőségi Hálózat, mely az ország minden megyéjében, s külön a fővárosban is rendelkezik egy Esélyek Házával. A hálózat a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációjának elősegítését, az esélyegyenlőségi témákkal kapcsolatos társadalmi szemléletformálást, informálást, valamint a partnerszervezetek közötti koordinálást tartja fő feladatának.
3. Kapcsolódás az Európai Helyi Demokrácia Héthez. Az önkormányzatok nagyobb fokú bevonása érdekében keressük a néhány hét múlva megvalósuló EHDH-val közös pontokat.

ÁRH éves eredmények címszavakban:

- Minden évben 160-200 rendezvény és kérdőíves akció valósult meg az ország egész területén
- Évente 4-7000 ember töltötte ki az ÁRH közbizalomra és állampolgári aktivitásra vonatkozó kérdőívét
- A helyi és országos média évi 60-100 alkalommal tudósított az ÁRH-ről (tévé- és rádióműsorok, újságcikkek, Internetes magazinok)

Hálózat a hálózatban!

Az ÁRH 17 országban párhuzamosan szerveződik, nemzetközi és hazai társadalomfejlesztő hálózatok révén.

A nemzetközi főszervező és koordinátor (Central and Eastern European Citizens Network), valamint a hazai főszervezők (Közösségfejlesztők Egyesülete, Civil Kollégium Alapítvány, Szövetség a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesület, Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus) mellett a Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózata révén egyesületeink (Élettér Egyesület, Komárom Környéki Civil Társulás) révén mi is negyedik éve folytatjuk helyben és megyszerte ezen a héten tevékenységeinket.

Ebben az évben a megye településein kapcsolódtunk rendezvényekhez, ahol kérdőívezést végeztünk. Különös figyelemmel fordultunk az ifjúsági korosztály felé, így a középiskolákban és a felsőoktatási intézményekben is kerestük a kapcsolódási pontokat.

Tóth Ágnes

Vörös József

Idő

ócska, rongyos kabátját
lihegve tépi a vicsorgó szél
alant
tompán koppan a leszakadt IDŐ

Istenszéke, Gyimesbükk és az erdélyi barátaink

A tatabányai Peron Music Alapítvány gondozásában egyesületünk tagjai ebben az évben is közös szakmai kiránduláson vehetett részt Erdélyben, ahol a Székelyudvarhely melletti kis faluban, Lókodon fogadott bennünket partnerszervezetünk.

Kapcsolatunk négy évvel ezelőtt kezdődött, amikor az árvíz után karácsonyi ajándékokat gyűjtöttünk az otthon nélkül maradt gyermekeknek. Az ajándékozás jól sikerült, hiszen azóta nem csak a megajándékozott családokkal, hanem az ottani civil szervezetekkel is megerősödött a kapcsolatunk.

Lókod egy olyan település, mely az elnéptelenedés határán állt amikor a LIA Alapítvány felvásárolta az elhagyott házakat, azokat felújította, gazdaságot, közösségi épületeket épített, majd az állami gondoskodásból kikerülő, lakás és állás nélkül lévő fiatalokkal benépesítette.

Az árváknak ez nem csupán a lakóhelyet, hanem az önálló életre való vezetést, a megerősítést is jelentette. Ezen a településen 8 fiatal él. Gazdálkodnak, állatokat tartanak, asztalos és betonöntő műhelyük van, a lányok szövessel és vendéglátással foglalkozhatnak. Jelenleg 4 lakóházat alakítottak ki szerény turisztikai kínálattal.

Az alapítvány közel 100 fiatalot segít, akiknek több mint 60%-uk szellemileg akadályozott is. A középsúlyos fogyatékkal élő fiataloknak védett otthonokat és foglalkozta-

Énlakán, ahol a madár is ritkán jár

tókat üzemeltetnek. Szívesen megyünk tapasztalatszerzésre barátainkhoz, akik mindig megerősítenek bennünket a civil munka fontosságában és szépségében.

Civil szakmai kirándulásunk és tapasztalatszerzésünk alkalmával szinte mindig kirándulgatunk is. Ezt tettük most is. Wass Albert Funtinelli boszorkánya lakóhelyét, az Ursu medrét és az Istenszékét másztuk meg. Igaza volt az írónak. Isteni a kilátás és tapintható a hely szelleme.

Sikerült a gyimesi csángók földjére is ellátogatni, megnéztük Gyimesbükköt, a régi Magyar határt, megmásztuk Rákóczi várának romját, és egy hétig nem hallgattunk rádiót, nem néztünk televíziót, nem hiányzott a számítógép, az internet... Esténként beszélgettünk, pálinkáztunk és egymásra figyeltünk.

Talán ezt érdemes lenne idehaza is néha-néha megismételni.

Monostori Éva

Gyimesbükkön, a Rákóczi-várnál

A „KÖZTÁMHÁLÓ” bizonyított*

A Községi Kezdeményezések Támogató Hálózata néven futó programban újabb 6 hónapos időszakra kapott lehetőséget a Komárom Környéki Civil Társulás.

Az elmúlt három év tapasztalatai, a közösségfejlesztés szakmai jellegzetességei, az elindult helyi fejlesztések követését és a további támogatás szempontjából program céljainak kiegészítését, átgondolását tervezi országos szinten a programtámogató Szociális és Munkaügyi Minisztérium.

A folytatásban időszerűnek tűnik a megyei szinteken meghatározott feladatainak átgondolása is az elkövetkező időszakban. Ezen a szinten alkalmazott egyes szakmai feladatok egyenként és átfogóan is alkalmasak fejlesztésre, mindez tovább növelheti a program társadalmi hasznosulását.

A „KÖZTÁMHÁLÓ” szakmai, módszertani és kommunikációs lehetőségeinek fejlesztése ugyancsak más egyéb eszközzel nem pótolható módon erősíti annak társadalmi hatásait. A közösségfejlesztés gyakorlati alkalmazhatóságának tapasztalatai integrálhatók más terület- és településfejlesztéssel foglalkozó szakterületek munkájába is. A települési és kistérségi szolgáltatástervezéshez, racionalizáláshoz nélkülözhetetlen a helyi közösségek részvétele, mely a hálózat kapcsolatain keresztül megszervezhető. A közösségfejlesztés hozzájáruló jellege felhasználható a társadalmi párbeszédforumok helyi, kistérségi és regionális szinten történő kialakításához. A párbeszédforumok segíthetik a helyi igények megfogalmazását és az erre épülő szolgáltatások, intézmények kialakítását.

Kunbábonyban a Civil Kollégiumban

Összességében azonban leginkább azt a kérdést kell a „Köztámháló” működése kapcsán körüljárni a továbbiakban, hogy a hazai civil közösségi kezdeményezések általánosnak minősülő erőforrás-problémáit tekintve a mindenkori kormányzat milyen felelősséget és konkrét anyagi terheket vállal a közösségi kezdeményezések erősítése, stabilizálása, szélesítése terén. Ha a közösségfejlesztés kérdését a kormányzat valamilyen koncepcionális megfontolásból fontosnak tartja, akkor aligha kerülhető el a hálózatunk finanszírozási helyzetének stabilizálására irányuló döntés meghozatala.

A „Köztámháló” ugyanis mintaértékű program a rendszerváltás óta eltelt időszak közel két évtizedét tekintve. Professzionális szakmai közösség által kezdeményezett, kierielt koncepció mentén elindított pilot programként képes volt a kezdeti célkitűzéseket látványos, egyéb programokra történő ráfordítások arányában különösen hatékonynak minősülő működést és egyben közösségi eredményeket produkálni. Röviden azt is mondhatnánk: a hálózat bizonyított.

Az országos szakmai hálózat munkatársai ebben az évben két vidéki helyszínen látogatását iktatták be. Március 17-18-án Komáromban tartották kihelyezett összejevetelüket, ahol megyei munka mellett a helyi kezdeményezések és együttműködések alapját szolgáló Mag-házzal ismerkedtek.

M. Tóth Ágnes

*Forrás: monitori jelentés 2008.

Monostoron a Mag-háznál

Alattvaló, vagy állampolgár?

Fejleszthető-e a társadalmi tőke? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekről cseréltek eszmét az V. nyári egyetem résztvevői Kunbábonyban. Ezen a nyáron én is részese lehettem a közösségfejlesztők közös gondolkodásának.

Ezelőtt két évvel szinte csak percekre ugrottunk be a rendezvényre, de én akkor és ott, megfertőződtem. Ráébresztettek arra, hogy mennyire egysíkúvá vált a gondolkodásom, s hogy az én problémámnál sokkal nagyobb – nekem nagyobbnak tűnő –, s ráadásul egészen más társadalmi rétegeket érintő kérdések is léteznek.

Az ország más-más szegletéből érkezők „ugyanazon a hangszeren játszottak, fél szavakból megértették egymást”, pedig egészen más témában dolgoztak. Azt mondták magukról, hogy ők egy zárt közösséget alkotnak, de engem, egy majdnem kívülállót – s gondolom másokat is – tárt karokkal fogadtak.

Lassan már nem csak érzem, de tudom is, mit jelent civilnek lenni, s egyre jobban érlelődik bennem a gondolat, hogy még jobban közéjük tartozónak kellene válnom. Velük dolgozva sok minden átértékelődik még a hétköznapiakban is, szélesedik az ember látóköre, érzékenyebbé válik a világ dolgaira.

A legnehezebbet, amit ők magukénak vallanak, a fontossági sorrend megváltoztatását, megváltoztatását, mindenkinek tanulni, alkalmazni kellene. Először vannak ők, aztán vagytok ti, vagy te, vagyunk mi, s csak legvégül vagyok én.

Nehezen hihető, de sokan vannak, akik ennek szellemében élnek, dolgoznak, alkotnak.

Jó közéjük tartozni.

Juhász Gáborné

Választások az NCA-nál

Az Országgyűlés 2003. június 23-án fogadta el a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt, melynek fő célja a civil szervezetek pályázati támogatások útján történő támogatásával azok működésének megerősítése, a civil szektor fejlődésének elősegítése.

Az alapprogramból támogatásban részesülhetnek mindazok a Magyarországon nyilvántartásba vett magánalapítványok és társadalmi szervezetek, amelyek legalább egy éve ténylegesen működnek. A támogatási összegek felosztásáról a civil szervezetek képviselői közül választott kollégiumok döntenek. A támogatási rendszer működésének alapelveit az alapprogram elvi irányító testülete, a szintén civil képviselők többségéből álló tanács határozza meg.

Az NCA rendszerének újdonsága az állami befolyástól mentes, civil szervezetek általi döntéshozatal. A pályázó szervezetek biztosak lehetnek benne, hogy pályázatukat az általuk választott testületi tagok bírálják el, így a civil szervezetek gyakorlatilag saját maguk döntenek a rendelkezésre álló pénz szétosztásáról, melynek összegét az adózók által felajánlott 1% összege határozza meg. A felajánlott 1%-ok mértékének megfelelő összeget a kormány „megduplázza”, ezzel alakítva ki az éves pályázati keretösszeget.

A rendszer demokratikus voltát jelzi a választási rendszere, melynek eredményeképpen mi, civil „szavazók” jelölhetünk a tanácsba és a kollégiumokba tagokat. A választások ismétlődnek, s egy-egy képviselőt csupán két alkalommal lehet beiktatni 3-3 éves időszakra.

Ebben az évben új testületi tagokat választottunk. A tanács választása február elején megtörtént, ahol Mátyás Mónika, a veszprémi Csalán Egyesület tagja kapott felhatalmazást. Komáromból 12 szervezet élt a „beleszólás” jogával. Március 12-én a Közép-dunántúli Regionális Kollégium tagjai megválasztására került sor. A tét bár „nagyobb” volt, a civil döntéshozók kevesebb számban jelentek meg, mint a tanács választásakor. Az eredmények azonban így sem maradtak el. Megyénkből 3 kollégiumi tagot köszönhetünk: Monostori Éva Komáromot, Smudla Kata Tatát, míg Kovács Gábor Esztergomot, illetve térségeiket, azok civil szervezeteit képviselhetik a következő 3 éves időszakban. A kollégium tagjai: Mészárosné Hőbe Ildikó és Berkes Sándor Fejér megyéből, Dr. Dobos Tamás, Dr. Balogné Uracs Marianna, Hudi Zsuzsa és Varga Andrea Veszprém megyéből. A kollégium tagjait eddigi két ciklusának felállása alatt a megyeszékhelyekről kikerülő delegáltak alkották javarészt. A jelenlegi kollégium egy fő kivételével a vidéki települések és városok küldöttei.

Két szakmai kollégiumba is delegáltunk tagot. Az Önszervező és Demokráciaépítő Kollégiumba veszprémi jelölt Varga Endre, míg a Nemzetközi Civil Kapcsolatok kollégiumába az esztergomi Ocskay Gyula került.

Vizeli Csaba

Öt éves az NCA rendszere

„Nem minden mérhető, ami fontos, és nem minden fontos, ami mérhető!”

Szeretettel köszöntök mindenkit. Monostori Éva vagyok, a Közép-dunántúli Regionális Kollégium által képviselem a régió civil szervezeteit.

Azon kevesek közé tartozom, aki egy speciális civil devianciával rendelkezik, mégpedig vállaltam, hogy hosszú ideje, főállásban, civilként dolgozom. Hogy ez most erény, vagy szégyenkező dolog, azt mindenki el tudja dönteni.

En annak idején a közférát hagytam ott, most feleannyi fizetésért dolgozom, mint annak idején, ugyan akkor a szervezeteknél eltöltött önkéntes tevékenységem semmit sem csökkent. Elsődleges feladatomnak tekintettem, hogy a civil szektort képviseljem és a helyben működő szervezetek érdekeit, igényeit próbáljam meg közvetíteni ebben a pozícióban, amit most betöltök.

Néhány mondattal készültem erre az alkalomra, amelyet kiegészítettem a délelőtti elhangzott előadásokra reflektálva, így az előre összeállított négy percem ennyivel bővül.

A kontroll alapja a mérés. Tudni kell, honnan jövünk, hol vagyunk, hová megyünk. A mérés azonban csalóka dolog, mert mint köztudott, nem minden mérhető, ami fontos, és nem minden fontos, ami mérhető. Gyakran tapasztaljuk, hogy az irányításban a mérhető kiszorítja a nem mérhetőt: ami mellé mércét tudunk rakni, amit számokkal, adatokkal ki tudunk fejezni, elvonja a figyelmet más, néha az előbbieknél fontosabb dolgoktól.

Civilek lévén tudjuk, hogy „Papírország” néven, szervezetekből álló civil tömörülés hevesen tiltakozik a pályázatási rendszer, mint követelmény ellen. Esélyegyenlőségre hivatkoznak, arra, hogy korrekt, egyenlő partnerként tekintsenek rájuk. Mások meg azzal vágnak vissza, hogy Európába tartunk vagy már ott is vagyunk valahol a peremén. Modern civil társadalom nincs követelményrendszer nélkül.

Ők bizonyára nem jártak még Európában. Európa szerte nem ismert a számla, az útnyilvántartás, a pénzügyi bürokrácia, amelyet Európa néven itt, ránk, civilekre kényszerítenek.

Partnerséget szeretnénk. A partnerség konszenzusra épülő egyenrangú közösség. Tudja-e ma Magyarországon nekem garantálni valaki, hogy a mai napon beadott pályázatokhoz csatolt árajánlatok a döntések időpontjában relevánsak lesznek-e? Ez lenne a partnerség! Tessenek egyszer ezen elgondolkozni!

Civil Bank. Nagyon jó dolognak tartom a Civil Bank létrejöttét. Azonban, nem lenne egyszerűbb és gazdaságosabb a támogatásokat időben kiutalni? Abban az időpontban, amit vállalunk, amikor megígérik. Hiszen a Civil Bank, csak egy másik, újabb leszervezett, bürokratikus intézményrendszer a szerepét tölti majd be.

Véleményem szerint a lényeg nem az, hogy egy szervezet el tud-e számolni megfélemlően, be tudja-e bizonyítani, hogy járatos ebben az adminisztrációs bürokráciában, hanem hogy a megalakulásakor megfogalmazott helyi, vagy térségi önként vállalt feladatit képes-e megvalósítani, s ezáltal olyan értéket teremteni, amit, az adott közösség szükségletei hívnak, hívtak életre. Ennek nem egy központi irodában, hanem az

adott településeken és szervezetekben végzett munka során kell, és kellene kiderülnie, az NCA-nak pedig természetesen lehetőséget és egy hozzáadott értéket biztosítania az ilyen jellegű tevékenységek megvalósulásához.

Természetesen ez így statisztikailag nehezebben mérhető, de talán közelebb kerül-nénk a lényeghez.

Nem azt vitatom, hogy a törvényesség betartását megkövetelik-e ettől a szektortól, csupán arra kívánom felhívni a figyelmet, hogy egy nemzeti szinten jelen lévő pénz-ügyi anomáliát egyedül ezzel a szektorral nem lehet megváltoztatni. Nem kívánható el-tőlünk, hogy minden kialakult rendellenességre mi adjuk meg a megfelelő választ.

Monostori Éva

NCA Közép-dunántúli Regionális Kollégium elnöke

A felső házban

Vasárnapi Ebéd

(NFGM módra)

Egyik nap elhatároztam, hogy meglepem feleségemet azzal, hogy én készítem el a vasárnapi ebédet. Az ügynek megnyertem édesanyámat és a gyerekeimet is, akik támogatásukról biztosítottak és felajánlották segítségüket.

Felmérve a feladat nagyságát és összetettségét, valamint a rendelkezésre álló időt, úgy döntöttem, hogy az eredményesség, valamint a hatékony munkavégzés érdekében a minisztériumban elsajátított projekt-szemlélettel vágok neki a munkának. Mindjárt kiemelt projektté is nyilvánítottam a tervet, mert láttam, hogy a férfiemberек által szokásosan elvégzett házimunkákkal (kisebb szerelések, porszívózás, kutya-sétáltatás, stb.) összehasonlítva, jóval komplexebb feladatról van szó, ami holisztikus megközelítést igényel.

Haladéktalanul nekiálltam, hogy elkészítsem a projekt-alapító dokumentumot (amelyet később a találóbb „projekt-indító dokumentum”-nak kereszteltem el). Ennek elemei a következők voltak, az erre vonatkozó követelmények szerint:

A projekt megnevezése: vasárnapi ebéd elkészítése.

Átfogó célja: munkaerőnk fenntartása megfelelő táplálkozás által.

Közvetlen célja: ételek előállítása.

Projekt-indító dokumentum (PID) verziószáma: „ebéd v0”

Projekt kódja: 01/2008.07.20./én/VASEB.

Projekt prioritása: 1

Kezdeményező: saját ötlet belső indítatásból.

Projekt várható költségkerete: 3500 – 4000 Ft.

Fejezeti sor: családi költségvetés/működési költségek/dologi kiadások/élelmezés.

Központi Projekt Iroda: a lakás dolgozószobája, külső telephely: a konyha.

Projekt elvárt végtermékei (projekt komponensek): leves, főétel, desszert 5 főre.

Projekt elvárt hatása: minden családtag jól lakik.

Indikátorok:

Mennyiségi faktorok: adagok száma, egy főre jutó repeta-kérés száma.

Minőségi (elégedettség) faktorok: mosolygás szélessége cm-ben, csettintések, cuppogások mennyisége darabszámban, hangossága decibelben (bőfögés esetén extra bónusz).

Kockázatelemzés:

Belső kockázatok: sérülések (égések, vágások), lelohadó munkakedv.

Külső kockázatok: áramszünet a lakásban, valamelyik hozzávaló kifogy, váratlan vendég érkezik.

Projekt-indító értekezlet (Kick-off meeting): reggel 7 óra 30 perc.

Projekt kezdete (Projekt start): 8 óra 30 perc.

Projekt befejezése (Projekt finish): 13 óra 30 perc.

Közbeszerzés: nem szükséges, magán-beszerzésekre kerül sor a piacon és egyéb üzletekben a családi költségvetés szintjének figyelembevételével a megengedett értékhatár alatt.

Projekt mérföldkövei (milestones):

0-dik fázis: hozzávalók beszerzése (bevásárlás).

1. fázis: a szükséges eszközök és nyersanyagok kikészítése, beleértve a sört is.

2. fázis: előkészítés, főzés.

3. fázis: terítés, tálalás.

4. kockázati (kényszerszüneti) fázis: égési, vágási sérülések kezelése.

Projekt szponzor: azonos a projektvezetővel, vagyis velem.

Projekt Irányító Bizottság: nagymama, valamint a szomszéd néni szakértői minőségben, tanácskozási joggal.

Projekt munkacsoport: én magam, valamint fiam és leányom.

A közöttünk való munkamegosztáshoz a személyes kompetenciák elemzése ad segítséget. *Lányom* kivételes kompetencia-szintet mutat a kezdeményező-készség, kreativitás terén, így tőle az egyes ételekhez szükséges hozzávalók összeválogatását, valamint a fűszerezést vártam el.

Fiam erőssége az analitikus gondolkodás és a megbízhatóság, valamint a műszaki érzék, így neki a konyhai gépek kezelését a főzési és sütési idők folyamatos ellenőrzését szántam feladatul.

Magam a vezetői rutinom és élettapasztalatom miatt is a felmerülő problémák elemzését, az okok keresését és a megoldási változatok felvázolását vállaltam fel.

Kommunikáció: előtte és közben a feleségem irányába hírzárlat, utána széles baráti körben dicsekvés.

A nagyobb körületekintés és a sikeres végrehajtás érdekében elvégeztem a projektre vonatkozó SWOT analízist is, amely a következő eredményt hozta:

Erősségek: eltökéltség a feladat végrehajtására, kitartás a cél elérése érdekében, lelkesedés a gyerekek részéről.

Gyengeségek: az ételkészítés terén fennálló elméleti és gyakorlati ismeretek súlyos hiánya, a konyhakredencben lévő tárgyak és fűszerek szerepének felismerésében fennálló bizonytalanság (melyik a *prézli* és melyik a *gríz*, pontosabban: a „búzadara” feliratú zacskóban melyik van).

Lehetőségek: a családi kohézió erősödése, a közös munka által a szerzett tapasztalatok a tavaszi nagytakarításnál is hasznosíthatók lehetnek (multiplikatív hatás), pozitív változás a gyerekeknél a házimunkához való hozzáállásban.

Veszélyek: elrontom az ételt, nem rontom el, de a feleségem máskor is elvárja majd, hogy én főzzek vasárnap.

Mikor idáig jutottam, lassan már dél volt. Éppen nekiálltam, hogy a projekt-alapító dokumentum alapján kidolgozzam az egyes fázisokhoz tartozó *akcióterveket*, meghatározom magam és a közreműködő gyermekeim számára a *prioritásokat* és a részletes *teljesítmény-követelményeket*, amikor bejött a feleségem és megkérdezte, hogy mit csinálok. El kellett áruljam, hogy meglepetés készül számára és tájékoztattam őt a projekt állásáról. Ő erre nem szólt semmit, de kivette kezemből az irányítást. Egy óra alatt operatív módon összeütött egy háromfogásos ebédet a családnak, ami ugyan nem volt a fentiek szerint körütekintően megalapozva, és nem volt híján spontán döntéseknek sem, de végül mindannyian jót ettünk.

dr. Tompai Géza főosztályvezető

KÖZÖS RENDEZVÉNYEK

Vörös József**Keresem a ...**

halkan szántja bennem
perceit az élet
és ütemre dobban a csend
mámorittas emlékeim sebeire
ragtapaszokat ragasztgatok
a szeretet metszéspontjain
találkám van
a boldogsággal...

és most...

és
most
szaggasd, tépd le rólam csókjaim
követeld
kiálts érte
ordítsd fülembe
hogy kevés
hogy kell még
a
lángokkal égő
túzzal átitatott
vértől csöppenő
csendbeszélgetésből

A disznók kevésbé, mi, jól éreztük magunkat!

A téli csípős hideg hajdanában, és még ma is a disznóvágás kedvelt időszaka. Nem véletlen ez, hiszen a hideg idő garancia a hús romlásának megakadályozására. A disznótorok időszaka általában novembertől február végéig tartott. Az Erzsébet, Katalin, a karácsony, szilveszter mind a téli ünnepek egy-egy jeles napja, amikor az ünnepi ételkinálat alapját a disznóvágás során nyert finomságok szolgáltatták. Az energiában, elsősorban zsiradékban gazdag húsok és húskészítmények a téli időszakban megnövekedett energiaszükségletet is fedezték, illetve biztosították a húsvéti sonka, a nyáron is fogyasztható kolbász-, szalámi- és szalonna-utánpótlást. Hűtőszekrény hiányában csak a fent említett készítmények - sóval és füstöléssel történő tartósításnak köszönhetően voltak alkalmasak a hosszabb tárolásra. Véres és májas hurka, abált szalonna, töpörtő, disznósajt, kolbász és szalámi, orjaleves, toroskáposzta, tepertős pogácsa, hájas tészta és még hosszan sorolhatnánk a disznóvágáson készített és fogyasztott ételeket. De, hogy kerül a „cipő” az asztalra?

Egyesületünk országjárását követően közel fél éves településfejlesztő munkában vállalt szerepet a vas megyei Nádasd községben, ahol – mint hallottuk – nagy hagyománya van a disznóvágásnak, sőt! Böllerversenyt is hirdetnek már évek óta. Na, ezt az ötletet loptuk el, hoztuk haza Komáromba.

Még az év elején Monostor két aktív szervezetét (Monostori Kulturális Egyesület és a Koppánmonostori Sportegyesület) „megfűzve”, az Idegenforgalmi Bizottság támogatását elnyerve 2008. november 22-én megrendezhettük mi is az első versenyünket.

Hajnalban kezdtünk és a település 3 helyszínén szorgos munka, vagy küzdelem folyt a leszúrt jószág feldolgozására. Mag-házunkban volt a legtöbb böllér, a sportosoknál a legügyesebb, a kultúrháznál pedig a legháziasabb. Volt áldomás, kóstoló, vendégeskedés, jó kedv és hóesés. Készültek a finomságok, jöttek a vendégek. Fogyott az étel, nőtt a mosogatni való. Volt verseny és versenybíró. Ez utóbbiból őt is, akik valamennyien nagyon komolyan vették a feladatukat. Így született eredmény is. Az első böllerverseny első helyezettjeként a Koppánmonostori Sportegyesületet ünnepelhettük. Szépet, jót és finomat készítettek. Ügyesen és gyorsan. Megérdemelték.

Idén, második alkalommal a Koppánmonostori Részönkormányzat támogatását bírtuk, és győztesként a Dózsa Művelődési Háznál serénykedő Monostori Kulturális Egyesület csapata debütált.

Tóth Ágnes

Böllér verseny

Böllerverseny különleges cipója

Míg máshol – normális helyen – a disznóvágás reggelén a disznó leszúrásával kezdik a napot, mi a kemence felfűtésével tettük ugyan ezt.

A böllerversenyre elkészített disznótoros négy kötelező és egy szabadon választott étel elkészítéséből állt. A Mag-házban különleges dolgot választottunk szabadon. Ez pedig nem más, mint a töltött cipó, mely nagy sikert aratott nem csupán a zsűri, hanem a látogatók, a vendégek körében is. Ennek elkészítését adjuk közzé:

Kemencében félig megsütöttük a zsemlénél egy kicsit nagyobb cipókat, majd hagytuk kihűlni. Kétharmadnál levágtuk a tetejét és kiszedtük a belsejét, figyelve arra, hogy maradjon is még benne, így nem szárad nagyon ki.

Amikor a böllérek elkészítették a töltelékárut, abból csenve megtöltöttük a cipókat. Kolbász és hurkatöltelékkel. Erre bőven tettünk finom, frissen készített párolt káposztából, majd tejföllel leöntöttük. Ráhelyeztük a tetejét, és készre sütöttük a kemencében.

Nagyon ízletes és laktató ételt kaptunk, melyet mi is csak akkor próbáltunk ki először. Megérté!

Próbálják ki Önök is. Nem bánják meg.

Oplaznik Gabriella

**A 2009-es év győztese
Czita József böllér
vezetésével**

**Az első év győztes böllérei: Paréj László és
Paréj Béla**

TÁBOROZOTT A MONOSTORI DALÁRDA

2009. augusztus 9-16-ig került megrendezésre Lajosmizsén a XXIV. Csutorás Nemzetközi népzenei és néptánc tábor, melyen támogatók és pályázatok segítségével részt vett a Monostori Dalárda is.

Tagjaink már a tábor megelőzően lázasan készülődtek erre az alkalomra, hiszen a fennállás óta, ez volt az első lehetőségünk részt venni a tanfolyamon. A hét folyamatos munkával telt, lazításként pedig esti táncház várta a táborlakókat. Minden napot közös énekléssel kezdtünk a kollégium étkezőjében, majd mindenki a saját foglalkozására ment. A Dalárda tagjai közül három fő citera, kilenc énekórakra járt.

Az énekcsoportot Budai Ilona vezette, aki számos új népdalt tanított a hallgatóknak. Csaknem minden napra volt vendégelőadó, aki a különböző vidékekre jellemző népdalokkal ismertette meg a résztvevőket, mint például: Holecz Istvánné – rimóci népdalok, Pál István – juhászdalok, Csizmadia Anna – délvidéki népdalok területére kalauzolt el bennünket. A citerások két csoportban tanultak, két fő tanára Sulczné dr. Bükki Éva volt, egy fő pedig Szeles András citeravirtuóz csoportjában muzsikált.

A táborozó dalárdásoknak, kivétel nélkül nagyon tetszett a tábor, közel ötven új dallal a tarsolyunkban térhettünk haza.

Az ének és citeratanulás mellett számos kézműves foglalkozáson vehettünk részt, ahol megismerkedhettünk a szakajtókészítés, a kosárfonás, a nemezelés, a batikolás, a hangszerkészítés, valamint a szalagvirág készítés rejtjelmeivel. A tanultakat játszóház keretén belül a helyi érdeklődőknek is szívesen átadjuk.

A tartalmas hetet követően még összekovácsoltabban énekelünk együtt. Reméljük, az új dalok elnyerik a helyiek tetszését is.

Köszönjük a segítségét támogatóinknak, tanárunknak Bedecs Ilonának, családtagjainknak. A felvétel egy ott megtartott születésnap ünnepelésén készült, középen az ünnepelttel.

Nagyné C.T.

Álló sor: Czita József, N. Czita Tünde, Bedecs Ilona, Bohunka Lászlóné, Dienes Katalin, Vidra Jánosné, Mesterházi Lászlóné, Ülő sor: Simon Gyuláné, Fazakas Gyöngyvér, Róka Ramóna, Kéring Józsefné, Börcsök Józsefné

Volt mit tisztázni

- Mond, mit ér? -

A Föld napján, április 22-én szokás szerint ismét bekapcsolódtunk a városi takarítási akcióba. Még az iskolában megkaptuk a zsákokat, kesztyűket, megtudtuk merre megyünk. Magunkra öltöttük a láthatósági mellényeket, aztán indulás!

A monostori kerékpárút két oldalát délután a szülőkkel, testvérekkel közösen tisztítottuk meg. Most is -, mint mindig, - versengés volt azért, kinek a zsákja telik meg elsőnek, a legtöbbszőr.

Ebben az évben kirívóan sok szemetet nem találtunk, de ismét akadtak érdekességek. A sétáló és pille palack, a sörös és energia italos doboz, a papír zsebkendő megszokott dolog. De egy babakocsi? Kerestük a gyereket is, de őt - hála az égnek, - nem találtuk meg. A fiúk legnagyobb meglepetésére, férfi alsónadrágok is akadtak bőven.

A legszebb élményünk egy kerítésen kiszóló gyermek, aki figyelmeztetett a házuk előtti szemétkupacra. Ajánlotta, hogy azt is összeszedhetjük. Nem szép dolog, de visszaszóltunk: Te is megteheted!

Kellemesen elfáradva tértünk vissza az iskolába, azzal a tudattal, hogy ma megint tettünk valamit, amivel hasznára voltunk lakóközösségünknek.

Tisztítjuk a falu utcáit

Örömmüket, lelkesedésüket már másnap lelombozta a ránk váró látvány. Újra látunk zsebből kizuhanó pzs-t, pillepalcot, sörös dobozt, konyhai szemeteszákot az út mellett, amit a kíváncsi kutyák széttéptek, tartalmát pedig kedvére cipelte a szél.

Miközben dühöngtem, felmerült bennem egy kérdés: mindezt látva, hogyan kérem jövőre kis tanítványaimat, legyünk újra részesei a városi akciónak?

Abban biztos vagyok, hogy annak a kezéből, zsebéből nem zuhan ki szemét az útra, aki órákon át hajladozik, szedi másét. Mi önként vállaltuk. Talán nem önkéntes alapon kellene ezt végezni? Kötelezni kellene mindenkit?

A családi házak környékén többnyire rend, tisztaság van, főleg az idősebbek háza előtt. A tömb házaknak látszatra sincs gazdájuk. Az ott élők mindig mástól várják el, hogy rendet tegyenek utánuk. Ritka, mint a fehér holló, hogy egy-egy lakóközösség összefogjon azért, hogy megszépítse környezetét, virágot ültessen, gereblyézzon, - uram bocsáss, - talán összeszedje a szemetet.

Ha már nem szedjük, legalább ne szórjuk el!

Dózsa György Ált. Isk. 3. osztályosai és osztályfőnökük, Juhász Gáborné

és a környező területeit

Mit tehetsz te? Minden nap számít...

Föld napi túra, immár hatodszor

Amikor hat évvel ezelőtt egy civil műhelymunka kistérségi eredményeként megfogalmazott gondolatokat kezdtük összeszedni, nem gondoltunk arra, hogy ilyen népszerű és keresett program kerekedik belőle. A Föld napjának hétvégéjén egy túrával egybekötött környezetvédelmi rendezvény és szabadidős, családi nap bontakozott ki, amit évről-évre több százan keresnek és szeretnek.

Magáról a rendezvényről az elmúlt években is szóltunk bővebben. Most csak – gondolatébresztőként – elindítunk egy mozgalmat, mely a környezettakarékos életvitelhez vezető első lépés. Mozgalmunk célja, hogy végre ráébredjünk, ne mindig másoktól várjuk a megoldást, mi magunk is tegyünk jobb, utódaink számára is élhetőbb jövőjéért.

A *Mit tehetsz Te?* mozgalmunk lényege, hogy megmutassuk, egészen egyszerű cselekedetekkel is jobb és fenntarthatóbbá változtathatjuk a körülöttünk lévő világot. Elég, ha csak odafigyelünk cselekedeteinkre és azok következményeire. Ha minden nap teszünk valami apróságot, tudatosan választunk, vásárolunk, közlekedünk, döntünk stb. környezetünk fenntarthatósága érdekében. S máris tettünk valamit a változásért!

A mindennapi apró cselekedetek része a tájékozódás, mert ha tudod például, hogy mi az az ökológiai lábnyom-számláló, vagy mennyi idő alatt bomlik le egy műanyag reklámszatyor, akkor már azt is tudod, mit kell tenned. Minden nap. Mert, ahogy a Föld napja mozgalom egyik jelszava is mondja *Egyetlen nap kevés...*

A Föld Napja Alapítvány (mert ilyen is van!), olyan tesztet állított össze, amellyel bárki felmérheti, hogy a háztartása és az életmódja mennyire környezetkímélő, és milyen tudatosan dönt. A teszt az alapítvány honlapjáról letölthető, és kitölthető!

- Ha bárkiét fogyasztod, neked is kevesebb marad! Mert osztoznunk kell a forrásokon és a szennyezésen is!

- Ugye nem autóval mész oda, ahová gyalog, bringával vagy tömegközlekedéssel is eljuthatsz? Figyelj egy órán át egy forgalmas útkereszteződést a reggeli csúcsban: az áthaladó 550 gépkocsi (átlag 1,7 emberrel) utasai 10 buszban elférnének, és sokkal kisebb környezetterhelést okozva sokkal gyorsabban célba érnének.

- Ha gondjaid vannak, nem próbálsz magad felesleges fogyasztással megvigasztalni? Céltalan vásárlás, felesleges fogyasztás helyett inkább beszéljess valakivel egy kávé vagy tea mellett, vagy olvass egy jó könyvet. Kiszámoltad már, hány órát pazarolsz el az életedből hetente az áruházakban bolyongva?

- Egyszer használható elemek helyett sokszor tölthető akkumulátort használsz? Négy elem árért 1000-szer feltölthető akkumulátort vásárolhatsz, és ezzel nemcsak pénzértécsont, de a környezetet is kíméled.

- Mindig megjavíttatod a csöpögő csapot, vécétartályt? A folyamatos csöpögés havonta akár egy kádnyi vizet is elpazarol.

- Energiatakarékos kompakt fénycsövet használsz ott, ahol általában folyamatosan ég a lámpa? Ezzel villanyszámládból akár 10 százalékot is megtakaríthatsz.

- Mindig jó minőségű, energiatakarékos háztartási gépeket vásárolsz, ha a régi

javíthatatlanul tönkremegy? A jó minőség ára busásan megtérül, mert kevesebbet fogyaszt és sokkal hosszabb az élettartama.

- Otthonodban alaposan szigetelted a nyílászárókat, és megfelelő annak árnyékolása, hogy télen őrizz a meleget, nyáron pedig a hideget? Megfelelő szigeteléssel, leeresztett redőnyökkel, vastag sötétítőfüggönyökkel a fűtés- és hűtésszámládat akár 30 százalékkal is csökkentheted.

- Rendszeresen használsz a környéken lévő szelektív hulladékgyűjtőt, és másokat is ösztönözöl erre? A szelektíven gyűjtött háztartási hulladék nagy része újrahasznosítható. Jó tudni azt is, hogy Magyarországon a hulladékhasznosítás 15-20 ezer embernek ad munkát, és az iparág forgalma már ma is közel 150-200 milliárd forint évente.

- Odafigyelsz, honnan származik az ételismiszer, amit megveszel? Például az Ázsiából származó fokhagyma sokat utazik feleslegesen. Ez klímaromboló, mert szállítása sok szén-dioxid-kibocsátással jár, ami fokozza az éghajlatváltozást. Ráadásul a helyben termelhető ételismiszer sok gazdálkodónak ad munkát, és a hazai fokhagyma jobb ízű.

- Mosakodás közben takarékoskodsz a vízzel? Zuhanyozz kádforzó helyett! A zuhanyozás harmadannyi vizet igényel, mintha kádban fürödnél, ráadásul egészségesebb is. Ne folyasd feleslegesen a vizet fogmosás, borotválkozás közben se. Víztakarékos zuhanyfejjel tovább mérsékelhető a vízfogyasztás.

- Feleslegesen nem szoktál vasalni? Ha kíméletesen mosol, feleslegesen nem centrifugázol, és ha ésszerűen teregetsz, simára igazítod a nedves ruhákat, akkor sokkal kevesebbet kell vasalnod. Nemcsak rengeteg energiát és ezzel pénzt, de sok időt is megtakarítasz.

- A passzív tévézés helyett gyakran választasz inkább egy könyvet, vagy társasjátékozol barátjaiddal, gyerekeiddel? Így nemcsak energiát takarítasz meg, de szellemieken is gazdagodsz.

- Természetes anyagú gyerekjátékokat vásárolsz műanyag helyett? Nemcsak mint hulladék kezelhető könnyebben, de más élményt nyújt, mint egy műanyag.

- Saját kezűleg készítesz ajándékokat ünnepekkor? A saját kezűleg készített ajándék személyre szóló és értékesebb, mint bármilyen tucatáru, haszontalan kütyü. Ha újrahasznosított régi tárgyakból, csipkéből, díszcsomagolókból stb. készülsz, még jobb.

- Ha vásárolni indulsz, mindig viszel magaddal valamilyen szatyrot vagy kosarat? Világszerte percenként átlagosan félmillió (havonta 38 milliárd) egyszer használatos nejlonzatyor kerül forgalomba. A kidobott nejlonzatyor a környezetbe kerülve csak nagyon lassan bomlik le. Ne fogadj el műanyag reklámszatyrot az áruházakban.

- Filteres tea helyett ugye mindig teafüvet vásárolsz? Egészségedet és a fákát is kíméled! A teaszűrőt elég egyszer megvenned.

- Szúnyoghálót használsz a rovarok ellen? Vegyszerek, elektromos riasztók helyett ideális és környezetkímélő. Háló híján őrlj meg szegfűszeget, tedd levendula- és citromlajjal együtt párologtató tálba vagy aromamécsesbe. Nyitott ablak mellett sem jönnek be a szúnyogok.

- Friss ételismiszert fogyasztasz, ha választhatsz? A fagyasztott, félkész- vagy készételek tápértéke mindig kisebb, mint a frisseké. Ráadásul a feldolgozott ételismiszerek energiaigénye jóval nagyobb és a csomagolásuk rögtön a kukában végzi.

- Komposztal táplálsz kertedet? Sose a növényt tápláld, hanem a talaját. A kom-

poszt nagyon fontos szerves növényi erőforrás. Készítésével a szerves hulladékot is újrahasznosítod.

- Szoktál kuktában főzni? Ha kuktában főzünk, az energiefelhasználás akár 40 százaléka, míg az időráfordítás 70 százaléka is megtakarítható.

- Ugye nem szoktad készenléti (stand by) üzemmódban hagyni elektromos készülékeidet? Ezeket mindig kapcsolj ki, mert stand by módban készülékenként a normál üzemmód 5-15 százalékát fogyasztják.

- Víztakarékos vécétartályt használj? A hagyományost érdemes vécévíztakarékosra cserélni, így akár a felére is csökkenthető a vécé vízfelhasználása. A víz drága kincs, hiánya a Föld egyre nagyobb területén okoz gondot.

- Ültetél már fát, akár közterületen is? Segíts te is zölddebbé varázsolni a városokat, köztereket. Ültess fát a kertben, ládába cserjét az erkélyeden, kezdeményezz faültetést az utcában, a téren, akárhol. Nyugalmat áraszt, tisztítja a levegőt és árnyat ad.

- Szerveztél már több embert megmozgató környezetjobbító eseményt? Egy évben legalább egyszer (például a Föld napján) szervezz barátaiddal, kollegáiddal mondjuk nagytakarítást településeden. Ötletért találsz a Föld napi rendezvények között.

És még sorolhatnánk sorra, azokat az egyszerű és – lássuk be – nem nagy áldozatot hozó apró cselekvéseket, amelyek könnyebbé és takarékosabbá tehetik életünket.

Rád bízunk, te döntesz, mennyit fogadsz meg, valósítasz meg mindebből. De ne feledd: minden nap számít...

Tóth Ágnes

Vörös József

Vágy

ölelj, hisz vágyad
 zsibongva húz magához
 lágy neszű csendben
 mélykék, illatos éjben
 jajdulj föl nekem halkan

Gyermeknapra készültünk!

A Monostori Kulturális Egyesület helyi civil szervezetek együttműködésével 2009. május 30-án gyermeknapra színes programot szervezett.

A rendkívül érdekes program 14.00 órakor megnyitóval kezdődött, ahol Körösi Flórián a Monostori Kulturális Egyesület elnöke és N. Czita Tünde a Dózsa György Művelődési Ház szakmai vezetője köszöntötte a megjelenteket. A szakmai vezető ismertette a programokat, lehetőségeket.

A művelődési ház minden területén játékok, foglalkozások, vetélkedők várták a gyerekeket, az előkerttől a hátsó udvarig, valamint a nagyteremben is.

Elsőként habparti kezdődött a Komáromi Tűzoltóság vezetésével. A jó hangulatú programon a gyermekek igazi „habfürdőt” vehettek, ahol rendkívül jól érezték magukat.

Égész estig tartó program további számos érdekes dologgal, vetélkedővel várta a látogatókat, melyek:

- *Játszóház:* ahol gyöngyöt fűztek, gyurmáztak, színezték, gipszet festettek, pálcika bábót készíthettek.
- *Arcfestés:* minden gyermek a neki leginkább tetsző állatfigurát, mintát kérhette az arcára, kezére, melyek közül a legnépszerűbb a tigris és a lepke volt.
- *Horgászás:* két horgászbottal, fából készült halak horgászatával történt. Minden kifogott halat díjaztunk.
- *Csokievő verseny:* a csokoládét nem szabadott kézzel megérinteni, a papírt is evőeszközzel kellett eltávolítani. A gyermekek közkedvelt programja volt.
- *Ügyességi versenyek:* célba dobás, súlycipelés, kosárra dobás, hordó lovaglás, puding-, lángosevő, valamint szkander-versenyek és a nagy kedvenc, a karaoke.
- *Aszfaltrajz verseny:* a nyári vakációval kapcsolatban kellett képet készíteni a gyermekeknek, akik előszeretettel használták a színes krétákat.

Nagy sikere volt a légvárnak, a Zetor traktornak és Járfás László versenyautójának is. A traktorba és a versenyautóba is beszállhattak a gyermekek, a fiúk kedvelt programja volt.

A rendezvényen nem csak a városi tűzoltósággal működött együtt egyesületünk. A kisebb gyermekeknek színes programmal szolgált az Élettér Egyesület készség- és képességfejlesztő játszóháza, ahol kedvükre szórakozhattak, miközben fejlesztették kézügyességüket, mozgásukat.

Együttműködtünk a Rex Komáromi Állatvédő Egyesülettel is, akik kutyusokat hoztak ki a rendezvényre, akiket simogatni lehetett és információt is kérhettek a kilátogatók az állatvédelemmel kapcsolatban, ahol kutyust örökbe is fogadhattak.

A délutáni rendezvényt a Zsebsün Együttes színvonalas, gyermekközponturna mősora zárta, ahol a gyermekek nem csak nézői, de aktív szereplői is voltak az előadásnak.

A rendezvény minden feladatára tallért kaptak jutalmul a csemeték, melyeket összegyűjtve a „szatércsoltban” vásárolhattak le különböző játékokra, ajándékokra.

Egyesületünk sikeres pályázatot nyújtott be, amelynek révén színes ajándékot kap-

hattak a gyermekek, és az egész napos rendezvényünket térítés mentesen kínálhattuk.

Minden résztvevő palacsintát, pattogatott kukoricát, üdítőt, lufit vihetett haza ajándékba. Ezúton köszönjük egyesületünk minden tagjának, valamint az együttműködő szervezeteknek ez egész napos áldozatos, segítő munkát.

N. C. Tünde

Húsvéti, népi játszóház a művelődési házban

Ebben az évben két alkalommal, március 28-án és április 4-én rendeztünk játszóházat a Húsvét jegyében a koppánmonostori művelődési házban.

Számos hagyományt elevenítettünk fel az ide látogató gyermekekkel, szülőkkel, nagyszülőkkel.

Ajándékozási ötleteket, tojásdíszítési motívumokat, üdvözlőkártya mintákat és sok kreatív ötletet adtunk egymásnak.

Vidám hangulatú délutánokat töltöttek együtt gyermekek és felnőttek egyaránt. Számos szép alkotás született kifújtt tojásból, karton- és krepp papírból. Különböző anyagokból sorra készültek a szebbnél szebb, kreatív művek, ajándékok.

Az április 4-ei játszóházat jókedvű palacsintázás zárta.

Köszönjük a résztvevőknek, hogy eljöttek és jól érezték magukat, hiszen a mi munkánk legnagyobb dicsérete a sok vidám tekintet és a jókedvű, csillogó szem.

Köszönöm segítőimnek: Barta Zsanettnek, Kőrösi Flóriánnénak, Mogyorósi Pálnénak, Baranyai Miklósnénak a kiváló helytállást, és a sok munkát az előkészületek és a foglalkozások idején is. Jövőre is várunk mindenkit szeretettel.

Nagyné Czita Tünde

KÖLTÉSZET NAPJA

A hagyományokhoz és a jeles napokhoz igazodva, a Monostori Kulturális Egyesület április 11-én megemlékezést tartott a Költészet napjáról, József Attiláról, születésének ünnepén.

A 17 órakor kezdődő program a versek, prózák világához kötődött. Elsőként Farkas Dominika és Menyhárt Roberta mondott verset, majd Róka Ramóna oboa szólója következett, aki az est folyamán még több alkalommal is szerepelt. Felnőtt előadóink is bemutatkoztak. Fellner Tibor verseket, Bedecs Ilona pedig verset, novellát és néhány furulyaszólót is előadott.

Az est zárásaként a Monostori Dalárda előadása következett, akik megzenésített Petőfi műveket adtak elő.

A műsor ideje alatt megtekinthető volt Turi Katalin környezettel és környezetvédelemmel kapcsolatos fotókiállítása, a fotók mindegyikét egy rá leginkább jellemző idézzel ajánlottuk a közönségnek.

Szintén az előadás alatt tekinthették meg Fazakas Gyöngyvér által összegyűjtött érdekes könyvek válogatását is.

A közönség jól érezte és egy kicsit beleélhette magát József Attila életének, korába, történeteibe.

Egyesületünk a következő gondolattal emlékezett a Költészet napjáról:

A mű nem annyira a művész,
mint inkább azok által él,
akik szeretik a művészetet.

Ezen a napon hívta fel a közönség figyelmét Fellner Tibor arra, hogy Koppánmonostoron szeretné életre hívni az irodalombarát kört, melyhez várjuk a jelentkezőket, nyitva tartási idő alatt a művelődési házban, vagy a következő telefonszámon: 344-540.

Nagyné Czita Tünde

MONOSTORI NAPOK

A városi augusztus 20-ai rendezvény másnapján, ebben az évben tizedik alkalommal került megrendezésre a Monostori Napok. A rendezvény szervezője a Monostori Kulturális Egyesület volt idén is.

A rendezvény 14 órakor vette kezdetét, mikor Lili és Lali bohóc szórakoztatta előadásával a kiskorú közönséget.

A rendezvényt ünnepélyesen Kőrösi Flórián a Monostori Kulturális Egyesület elnöke nyitotta meg 15 órakor.

A megnyitót követően Michael Jackson emlékshow következett, amelyen minden érdeklődő nagyon jól szórakozott. A színpadon felfúvódó földgömb előtt pedig a gyermekek tánca is perdülhetett a vendégművésszel.

16 órától a Monostori Dalárda a szőnyi Duna Népdalkör és a Főnix Citera Együttes lépett színpadra, akik igazán mulatós hangulatot teremtettek. A „házigazda” Monostori Dalárda együtt is több dalt énekelt a Szőnyi Duna Népdalkörrel, akivel immár zenebarátság köti össze, hiszen több alkalommal léphettek már együtt színpadra.

A következő program, a gyermek- és fiatalkorúakat vonzotta leginkább, hiszen csak gyermekkorú nevezője volt a szépségversenynek. A 36 jelentkező közül, két korcsoportban egy-egy főnek hirdetett első helyezést a háromtagú zsűri /Musicz Anikó, Fellner Tibor, Czita József/. A 0-7 éves kategóriában Kozicz László, a 7-14 éves kategóriában pedig Koppán Dóra győzedelmeskedett.

A vidám hangulatot megkoronázta, hogy ekkor küldhette el lufipostáját minden résztvevő. A koppánmonostori Berecz Dezső Sporttelepről ekkor bocsátottunk közel 200 léggömböt a levegőbe, kis cédulával a belsejükben. Felejthetetlen pillanat volt, mikor a rengeteg léggömb a levegőbe emelkedett.

Ezt követően megérkezett a Komáromi Tűzoltóság egysége, akik bemutatták gépjárműveiket és munkájukat a gyermekek nagy örömeire és kíváncsiságára.

19 órakor a felnőtteké lett a főszerep. Ekkor lépett színpadra a tatabányai Hezam El Aluan orientális hastánc együttes a férfinézők nagy örömeire.

20 órától pedig DJ Tom Tailor zenéjére szórakozhattunk.

A program ideje alatt a gyerkőcöket Virgonckodó játszópark, légvár, játszóház és a legnagyobb sikerű - arcfestés várta. A felnőtteknek antioxidáns mérést is biztosítottunk.

A nagyszerű programot jövőre is megismételjük!

Köszönet a segítőknek, támogatóknak, hiszen nélkülük nem valósíthattunk volna meg ilyen színvonalas programot.

Nagyiné C.T.

II. Mozdulj Együtt Komárom

Komárom városnak köszönhetően második alkalommal adatott meg a Komáromi Sporthagyományokat Őrző Kerekasztal fiatal, sportot szerető vezetőinek, hogy nagyszabású egész napos sportrendezvényt szervezzék Komárom fiataljai számára. Két éve fogalmazódott meg az ötlet, mennyire hiányzik a Duna-parti kisváros életéből a tömegsport. Olyan programok, melyek az egészséges életmód hirdetésével néhány órás jó hangulatú közös mozgással ki tudná mozdítani fiataljainkat a mozgáshiány ármékából. Meghívtuk a város összes oktatási intézményét. Óvodák, általános- és középiskolák ismerték fel a sportnap eszméjének fontosságát és szép számmal delegálták magukat a zsűfólásig megtelt sportcsarnokba. Csak úgy, mint 2007-ben az óvodások mutatták meg először sportosságukat élvezve a változatosan kialakított akadálypályák sokaságát.

Tökéletes bemelegítésnek bizonyult ez a nap legjobb hangulatát hozó középiskolás játékos sportvetélkedő előtt. Lelkes testnevelők bíztatták a fantasztikus hangulatot varázsoló iskolai csoportokat. A nap további részében az általános iskolák alsó és felső tagozatosai vették birtokukba a sportcsarnok küzdőterét, hogy a számukra összeállított feladatsorokat minél pontosabban hajthassák végre.

Természetesen nem maradhattak a gyerekek jutalom nélkül. A Mozdulj Együtt Komárom sportnapon nem voltak vesztesek, itt mindenki győztesnek érezhette magát. Valamennyi résztvevő csoport értékes sportszercsomagot vehetett át az intézmény részére, melyet hasznosítani tudnak az óvodai és iskolai testnevelésben.

Vörösházi Tibor

Eredményre várva

Mozdulj ránk, idén is!

Idén második alkalommal 2009 június 27-én rendezte meg a Mozdulj Ránk sportnapot a Koppánymonostori Sportegyesület, az Élettér Egyesület és a Monostori Kulturális Egylet segítségével. A rendezvény célja az aktív életmód népszerűsítése, a lakosság kicsalogatása a levegőre, fiatalokat és időseket egyaránt.

Ebben az évben is hétpróba várta a jelentkezőket, melyek teljesítése után ajándékban részesült mindenki. Mini-hétpróba várta a legkisebbeket, illetve egész nap érdekességek, fellépők, bemutatók szórakoztatták a nézőket, résztvevőket. A monostori Dalárda zenés napkezdete után reggeli tornával folytatódott a nap. Később a mozogni vágyók aerobikozhattak, beállhattak a karatésok közé, akik színvonalas bemutatóval érkeztek. Táncház szórakoztatta a táncolni vágyókat, mindeközben kutyás bemutató, íjászat, légpuskás lövészet, lovaglás, quadozás, légvár, tűzoltó bemutató, kerékpáros-, görkorcsolyás ügyességi verseny színesítette a napi programot. Az egész napos eseményen kb. ötszázan tartottak velünk.

Zárásként a koppánymonostori öregfiúk mérkőztek a mostani csapattal közönség-szórakoztató, sok gólos mérkőzésen.

Labancz Ádám

Barassó Péterné Mártika irányításával melegítettünk be

NYÁRI TÁBOROK A KOPPÁNYMONOSTORI MŰVELŐDÉSI HÁZBAN

Ebben az évben két alkalommal szerveztünk napközis tábort a művelődési házban. Az első ilyen tábor 2009. július 13-17-ig tartott, ahol kézműves foglalkozásokon vehettek részt a táborlakók.

Minden nap más-más anyaggal ismerkedtek meg a gyerekek. Az első nap gipszet öntöttek, festettek, a második nap 3 dimenziós képeket készítettek, a harmadik nap hímeztek, üveget festettek, a negyedik nap a helyi csincilla farmra látogattunk el, valamint textilt festettek, az ötödik napon pedig a Szalma-fesztiválra szalmbabókat készítettek és elsősegélynyújtási ismereteket szerezhettek.

Minden délután szabadfoglalkozás keretén belül sport, ügyességi versenyeken, táncversenyeken és kommunikációs tréningeken vehettek részt. A táborban jó baráti kapcsolatok alakultak ki. A résztvevő gyermekek nagyon jól érezték magukat és már az utolsó nap néhányan jelezték részvételüket az augusztusi táborra is.

Köszönet az egyesület önzetlen tagjainak /Barta Zsanettnek, Töröttő Ferencnének, Dienes Katalinnak/, akik önkéntes munkában segítettek munkámat, felügyelték a gyermekeket és köszönet a kortárssegítőknak /Weiler Dórának, Márton Barbarának, Jelen Bettinának/ is, akik folyamatosan segítettek a táborozók mindennapjait.

Külön köszönet Szabó Gyuláné ifjúsági védőnőnek, aki munkaidejét áldozta a tábor még sikeresebb, gördülékenyebb lebonyolításáért.

A második tábor 2009. augusztus 3-7-ig szervezte egyesületünk. Ez egy kicsit összetettebb, mozgalmasabb foglalkozássorozatot kínál.

Minden nap más-más szakterületeket nézhettek meg a táborlakók.

Első nap, hétfőn kommunikációs tréningen vehettek részt, és a többi napra vonatkozó illetant tanulhattak.

A második napon a Monostori erdőbe látogattunk el és a Komáromi Rendőrkapitányságot mutatták be nekünk, ahol a gyerkőcök megnézheték a helyszínelő autót, és az eszközöket. A harmadik napon a Pannonmill Zrt. malomtelepén jártunk, ahol megnézhattuk hogyan készül és kerül csomagolásba a liszt. Majd a Zetor Kft. telephelyén jártunk, ahol a traktorokról tudhattak meg sok érdekességet.

A negyedik napon számos program volt. Elsőként a Vita Sütő Kft. pékségében jártunk, ahol tájékoztattak minket miként is készül a kenyér, kifli, zsemle, kuglóf, stb. Igazán érdekes volt, minden gyermeknek nagyon tetszett.

A pékséget követően a Komáromi Mentőállomásra látogattunk el, ahol az állomásvezető beszélt a mentők munkájáról, tevékenységéről, a vállalkozó kedvűek kipróbálhatták a hordágyat, vacuum matracot és megnézhattuk milyen gépkocsiparkkal rendelkezik a komáromi egység.

Ebéd után, a Tűzoltóságra látogattunk, ahol a tűzoltók munkájával ismerkedhettünk meg, a bátrabbak megmászhatták a tűzoltókocsit. A nap megkoronázásaként a tűzoltóság habpartival kedveskedett a táborozóknak.

Az ötödik napon az Igmándi erdőben jártunk, ahol megnéztük a Római Kőutat, ebéd után pedig a Solum Zrt. tehenészeti telepét néztük meg. Ottjártunkkor egy kisbor-

jú született, aki lenyűgözte a fiatalokat. Tájékozódhattunk a tehenek tartásáról, meg-nézhattuk hol zajlik a fejés. A nap végén pedig friss tejet ihattunk.

Köszönet a fenti szervezeteknek, cégeknek a lehetőségért, hogy ilyen színvonalú tábort valósíthattunk meg és köszönet segítőtársainknak, Barta Zsanettnek, Nagy Péternek, Márton Barbarának, Weiler Dórának a segítségért, türelemért, megértésért amellyel a táborozókkal foglalkoztak.

Egy mondattal zárom írásom:

Jövőre veletek ugyanígy, ugyanitt...

N. Czita Tünde

Táborozóink csoportképe

Településünk legifjabb elsősegélynyújtói

A Magyar Vöröskereszt területi vezetőjeként 2008 októberétől péntekenként elsősegélynyújtó foglalkozást tartottam a koppánmonostori Napsugár Óvoda óvodavezetőjével egyeztetve, az intézmény mindkét csoportjában.

A sok kicsi és nagyobb óvoda érdeklődve és tágra nyílt szemmel figyelte az órákat. Az első alkalommal még kicsit megszeppenve ültek törökülésben a szőnyegen és hallgatták Öreg néne őzikéjének történetét, amire az egész előadássorozat épült.

A következő alkalmakkal, - amikor ellátogattam hozzájuk - örömmel köszöntöttek és várták a soron következő előadást. Nagyon hálás „közönség” voltak. Minden kisgyermek aktív és közreműködő volt az interaktív órákon.

A szerepjátékok voltak a kedvenceik. Szívesen játszottak ők maguk „sérültet” és ifjú elsősegélynyújtót is.

Az egyik órán hasfájást kellett játszaniuk előre megbeszéltek alapján, társuk pedig segítségükre sietett és ellátta őket. Minden kisgyermek végigcsinálta a feladatot, sőt, volt, aki több alkalommal is. A foglalkozások lényege az volt, hogy érezzék, mennyire fontos a segítségnyújtás, a gondoskodás és az egymás iránt való szeretet, megértés, és nem utolsósorban a kommunikáció, beszélgetés. A mai elgépiesedett világban jól esik, ha egymásra mosolygunk, szemébe nézünk, megkérdezzük, hogy van, vagy egyszerűen csak köszönünk egymásnak. Más hangulatú lesz a napunk, és a társunké

is. Az előadás lényege az egymás iránti figyelem és segítség volt. Ezt minden kisgyermek megértette, és figyeltek egymásra, történeteket meséltek saját sérüléseikről, magukról. Fontos, hogy merjenek magukról beszélni, merjék elmondani, pl: „elestem, vérzett a lábam és sírtam is.”

Az órák alatt átérezték, hogy milyen jó, ha valakinek tudnak segíteni, és melyek azok a helyzetek, amikor segítséget kell kérniük a felnőttektől.

A jó hangulatú előadássorozatot egy szakmai látogatás zárta a Komáromi Mentőállomáson. Ezúton is köszönetet mondunk a mentőállomás vezetőjének és minden dolgozójának, hogy lehetővé tették, az óvodásoknak, hogy még jobb betekintést nyerjenek az elsősegélynyújtás nagyszerű világába.

Bízom abban, hogy hasznosak voltak ezek az előadások és bármi is történjék, eszükbe jut néhány hallott információ.

N. Czita Tünde

Vörös József

Az apák is félnek...

Már megint itt egy vidám fűtyös tavasz
De úgy érzem nincs rá időm
Őrült vérem száguldva rohan
pattanásig feszült ideg íjamon
a nyílaim célba ér és sért kegyetlenül
- tép is - megfeszülök én is

Körülöttem bontja édes mézes kosarát
a természet, de ez az édes rohanás
ez a végzet
nem látom a bomló bimbók seregét
csak a rohanásban szétgyúrt
makulátlanul tiszta közönyt
utálatot
csak elfáradunk egyszer - ha késő lesz is -
hisz nem csak a szellem....
De kiürül a test is
és holdsugaras szavakká halkul megtépett
viharvirágaink sikolya

Enyém, tiéd, vagy kié a jövő?

Gondolatok a nyugdíjas életről

Sajnálom, hogy a mai kor politikája olyan irányban haladt az elmúlt években, ami elég mély szakadékot teremtett a fiatalok és az idősök ill. a nyugdíjasok között. Sajnos, nagyon sok fiatalt tudtak befolyásolni, miszerint a nyugdíjasok veszik el az élet lehetőségeit a fiatalok elől. Ez nem igaz! Akik most nyugdíjasok igen sokat tettek azért, hogy a fiataloknak jobb legyen. Hogy ez nem sikerült az nem a nyugdíjas társadalom bűne. Akik most ezt elhiszik, remélem ők is megélik ezt a kort és bízom benne, nyugdíjasok is lesznek. Majd akkor - remélem -, pironkodva gondolnak arra miért hagyták magukat az idősök ellen hangolni.

Kedves fiatalok! bármennyire hihetetlen az nyugdíjasokra szükség van. Gondolatok bele milyen jó hogy élnek a szüleitek, van kihez hazamenni. Ehhez az kell, hogy megöregedjünk és idős korban is megbecsültek legyünk.

Az unokáknak nagyon jó a jókedvű, vidám nagyszülő. Talán hihetetlen, de még mi is szeretjük a vidámságot, a szórakozást, szeretünk jókedvűek lenni. Bizonyíték rá a jól működő Őszirozsa Nyugdíjas Klub is, amely a művelődési házban kapott helyet a havonta megrendezésre kerülő összejöveteleihez. Minden hónapban az első péntek délután a nyugdíjasok klubnapja. Ezen a délutánon kb. 80-90 szépkorú nyugdíjas találkozik, hogy vidáman töltsék azt a két órát, amely feltölti a lelküket egész hónapra való energiával. Ilyenkor mindenki hoz egy kis önmaga által sült süteményt, szomjoltó üdítőt és minden bajt, bánatot feledve vidáman tölti a délutánt.

A jókedv fokozásáról egy nyugdíjas társunk gondoskodik. Szintetizátora segítségével olyan régi slágereket varázsol elő, amit még egy nyugdíjas sem tud ülve végighallgatni. Ilyenkor egymás után perdülnek táncra az „öregek” nosztalgizva az ifjúkorban eltöltött bál éjszakák után.

A nyugdíjas klubot vezető Eszti nem kevés időt és fáradságot áldozva vezeti, szervezi az összejöveteleket. Gondoskodik a programokról, szervez színházlátogatást, kirándulást amelyek mindig jó hangulatban telnek.

Programként szerepel pl. a mindig nagysikerű, jó hangulatú farsangi bál, ahol a finom fánk mellett akad vállalkozó szellemű jelmezt öltő farsangoló is. Minden alkalommal örömet okoz a nőnap ünnepség, az anyák napi köszöntő, ahol rendszerint műsorral köszöntik az ünnepelteteket.

Teljesség igénye nélkül említendő még a kenyérszentelő ünnep, az Idősök Világnapja, valamint a Mikulás ünnep, ahol igazi élő Mikulás a látogatónk.

Köszönet jár mindezért Dikász Lászlónénak, Vidra Lászlónénak és azoknak, akik az ő munkájukat névtelenül segítik.

Kopócsiné Szauer Emma

Öltöző, közösségi tér épült a sportpályán

A koppánmonostori sportpályán szépen haladt az építkezés és a tervek szerint augusztus 20-ai falunapi rendezvények keretében megtörtént az új öltöző ünnepélyes felavatása is.

A modern, minden igényt kielégítő épületben négy játékos és egy bírói öltöző, egészségügyi szoba, szertárak, és egyéb szolgáltató helyiségek kerültek kialakításra. Célunk az új épület kihasználtsága, azaz a KMSE rendezvényei mellett otthont adni más szervezetek sporteseményeinek, rendezvényeinek.

A pálya mellett haladva feltűnhetett egy másik munkálat is, mely a közelmúltban kezdődött. A sporttelep körbekerítésének beruházását a Koppánmonostori Részönkormányzat településfejlesztésre kiírt pályázatának támogatásából finanszíroztuk. Támogatásukból tudtuk fedezni az anyagköltségeket, s maga az építés pedig társadalmi munkában folyt.

Mint a területnek felelős használója, gazdája, egyesületünk fontosnak tartja az immár egyre komolyabb értékkel rendelkező terület óvását, felügyelet alatt tartását.

A kerítés védelmet nyújt a játszótér és az ipari park forgalmas útja között is.

Természetesen minden sportolni, kikapcsolódni vágyó monostori előtt továbbra is nyitva áll a kapu napközben, akár aktív testmozgásért, kikapcsolódásért, vagy a játszótérre érkezik.

Reméljük, sok örömet tartogat a jövőre nézve szépülő létesítményünk mind egyesületünk sportolóinak, szurkolóinak, mind pedig a helyi lakosságnak, kulturált körülményeket nyújtván sportolásra és aktív szabadidős tevékenységre.

Labancz Ádám

Szalmaláng elsőként

Csupán egy kellemes délután, tele vidám, tréfás próbákkal, sok-sok résztvevővel és jó hangulattal.

Ez volt az első Szalmaláng fesztiválunk. Sétáltunk, alkottunk, ügyeskedtünk, sütöttünk, főztünk, énekeltünk és égettünk. Jövőre újra megpróbáljuk!

Készülnek a szalmakarikák

Seprűkészítés

201

Kora esti lazítás

II. SZALMA-FESZTIVÁL KOPPÁNMONOSTORON

A Monostori Kulturális Egyesület az Élettér Egyesülettel karöltve ebben az évben, a tavalyi évhez hasonlóan július hónapban rendezte meg a Szalma-Láng Fesztiválját.

Az alapgondolathoz híven ez évben is akadályverseny szalmatúrát állítottunk össze, azonban az időjárás miatt a rendezvény csupán két színhelyen zajlott. Az egyik a művelődési ház volt, a másik pedig a Mag-ház.

A művelődési házban megnyitóval indítottunk, amelyet a Monostori Dalárda előadása követett, majd a nevező csapatok fele, azaz 6 csapat a Mag-házba indult, ahol termékekből készíthettek képeket és a kemencében pogácsát süthettek, hordón lovalgathattak.

A művelődési házban szalmakoszorút, -bábót, és -kosarat készíthettek, valamint szalma- és recept-tesztben mélyülhettek el, puzzle-t raktak ki.

A rendezvény célja, hogy feladataink a szalma és az aratás téma köré csoportosuljanak.

Zsűri nem rangsorolta a csapatokat, minden résztvevő emléklapot és belépőjegyet kapott az esti előadásra, ahol a Tihanyi Vándorszínpad – Borban az igazság című darabját tekinthette meg a nagyjérdemű.

A jó hangulatú programot jövőre is megszervezzük.

Nagyné C.T.

Készül a kemencés pogácsa

Komárom Szuperbajnoka sportvetélkedő

Az elmúlt év végén, novemberben került megrendezésre a Komárom Szuperbajnoka sportvetélkedő a Városi Sportszarnokban, immár második alkalommal. A vetélkedő résztvevői komáromi sportegyesületek képviselői. Változatos volt a paletta, hiszen testépítők, kézilabdások, teniszezők, természetjárók, labdarúgók, floorballosok, futók is megtalálhatók voltak a mezőnyben, amely idén is nagyon nívós volt.

Természetesen a Koppánymonostori Sportegyesület is képviseltette magát. Tavaly Kovács Péter indult a színeinkben és a remek harmadik helyet szerezte meg, bizonyítván sokoldalúságát a különböző sportágak, ügyességi feladatok teljesítése közben.

Az idén a szervezők páros versenyt hirdettek, azaz egy hölgy és egy férfi versenyző indult minden egyesülettől, párban vetélkedvén. A KMSE részéről a Dián Ágnes - Pintér András duó vágott neki a küzdelmeknek. Mindketten hosszú évek óta versenyszerűen űzik a labdarúgást.

Színvonalas szervezés mellett, izgalmas, kiélezett versenyben a dobogó legmagasabb fokára állhatott Ági és Andris, tovább öregbítve a Koppánymonostori SE hírnevét.

Feltétlenül ott lesznek a KMSE versenyzői a 2009 évet záró vetélkedőn is, és bár igen magasra tette a rudat idén Ági és Andris, amit nehéz ismételni, bízunk a további jó szereplésben.

Labancz Ádám

Dián Ágnes és Pintér András

II. Komáromi Szuperbajnok Vetélkedő!

A sportot kedvelő tévénézők még emlékezhetnek az ország legjobb sportolóit felvonultató jó hangulatú vetélkedőre, mely hosszú éveken át szórakoztatta a publikumot. A Komáromi Sporthagyományokat Őrző Kerekasztal úgy gondolta városunk gazdag sportélettel bír, így színvonalas mezőnyt lehetne verbuválni november utolsó hétvégéjére. 2007-ben a kiemelt egyesületek férfi felnőtt sportolói mérhették össze tudásukat. Idén azonban a program színesítésére a városi sportegyesületek férfi sportolóit női versenyzők egészítették ki képviselve ezzel is „műhelyüket”. Érdekesség, hogy a képviselőtestület idén is biztosította a szervezőket részvételükről, mely az egyébként is kitűnő hangulatot még tovább fokozta. Összesen hat, a sport terén sokoldalúságot igénylő feladat állt versenyzőink előtt, akik saját területükön mind-mind nagyot alkottak már. A közel kétórás program nézői játékokkal, fény és hanghatásokkal szórakoztatta a lelkes közönséget.

Az utolsó kerékpáros ügyességi feladat dupla pontszámainak köszönhetően 2008 Szuperbajnokának járó díszes serleget a Koppánymonostor SE vihette magával teljesen megérdemelten. A Komáromi FC utánpótlásának egykori tehetséges játékosa Pintér András és a Koppánymonostorról az Üllői útig jutó női labdarúgó Dián Ágnes tökéletes párosnak bizonyult és kiegyensúlyozott teljesítményükkel a dobogó legfelső fokáig vezettek az út.

A Komáromi Sporthagyományokat Őrző Kerekasztal reméli, hogy jövőre is lehetőségük lesz az sportnap megrendezésére. Találkozzunk ebben az évben is!

Vörösházi Tibor

SZÜRETI MULATSÁG KOPPÁNMONOSTORON

Ebben az évben, október 11-én immár hagyományosos jelleggel szervezte meg a Monostori Kulturális Egyesület a szüreti mulatságot.

Rendhagyó helyszínen, a sportpályán került megrendezésre a rendezvény, mivel a művelődési ház komplett felújítás alatt állt.

A megnyitót követően a vendégek megtekinthették a Monostori Dalárda, a győri Bogláros Énekcsoport és a komáromi Új Hold Együttes előadását.

Ezt követően elindult a szüreti felvonulás településünk utcáin, melyet a karikás ostorosok vezettek, őket követték a hintók, lovas kocsik, lovasok, a kisvonatok és a traktorok.

Fontosnak tartom, ezt a napot, hiszen igazi összefogással valósulhatott meg a rendezvény. A helyi lovasok mellett, szőnyi, komáromi, mocsai és Ács-vaspusztai önkéntesek is felvonultak.

A három órás menet végén egyesületünk vendégül látta a résztvevőket gulyással, pogácsával, borral és az Élettér Egyesület jóvoltából frissen sült kenyérrel.

A jókedvű vendégség után ismét előadások következtek, ahol először a Garabonciás néptáncegyüttes lépett a közönség elé, majd Modrovics József és partnere szórakoztatta a nagydídeműt operett előadásával, amit Dj Szabó Tamás összeállítása zárt. A jó hangulatú zenei összeállítására sokáig mulathattak a kitaratók.

A legifjabbakat kisvonat szállította

Felvonulásunk során több helyen is megvendégelték a felvonulókat, melyért a köszönetünket fejezzük ki. Külön kiemeljük a Áprily Lajos utcában lévő fogadtatást, melyet ezúton is nagyon köszönünk.

A rendezvény lebonyolításában közreműködő minden egyesületi tagnak, segítőinknek.

A nagy sikerre való tekintettel, - hiszen közel 800 fő vett részt ezen a programon, - úgy gondoltuk, a jövő évi szüreti multságunkat is sátorban rendezzük meg. Legyenek akkor is vendégeink!

N. Czita Tünde

Koczás Zoltán

Az idei év felvonulói a Mag-ház előtt

MAGYAROCK

207

Vörös József**Kétségek**

amit írok talán nem is költészet

hisz csak
az enyészet faggat néhány
félig elszáradt, korhadt gyökeret

mit gondolsz, vajon mire mentem
hogy a tollat a kezembe vettem
tudod, felírok néhány vad képletet
- bizalom egyenlő szeretet

egyszerűség egyenlő béke
ugye milyen szép ez?
de nem!

vértengerek vöröse izzik belém
jajszavak hasogató kínja
- ki bírja

azt, hogy itt nyomorgunk cirka tízmillióan
egymást agyonszeretve
s néhány góggal teli
léha dumákba foglalja szükségletünk

buta - olcsó nyavalygás, összefogás
minek prüszkölész itt nekem?
portékád nem veszem meg,
ellenálhatatlanul gyűlölöm a tékozló semmittevést...
az idő...?
az I D Ő majd átvállalja nyilatkozataimat

Klapka-musical Komáromban

Ezer csillag, rengeteg néző és néhány szűnyog fogadta a Koltay Gábor rendezte Klapka című rockmusicalt, a dél-komáromi Magyarock Dalszínház idei nyári produkcióját a Szabadság téren. Vizeli Csaba és Másik Lehel szerzők, Takács Tibor író 1972-ben megjelent, Klapka katonái című regénye nyomán álmodta színre Komárom hőseit.

„Amikor Másik Lehel zeneszerzővel belevágtunk Az aranyember című saját produkcióba, eldöntöttük, ha sikere lesz, és eljön rá a közönség, a későbbiekben is megpróbálkozunk ilyesmivel” – fogadott Vizeli Csaba szövegkönyv- és dalszövegíró, a Magyarock Dalszínház vezetője.

Elmondta, abban gondolkodnak, hogy két évente ősbemutatót tartanak a társulattal. Kiderült, hogy már a kétezres évek elején is szeretett volna zenés művet Klapkáról. Idén, a Komáromot felszabadító 1849-es csata 160. évfordulóján megvalósíthatták a régi ötletet. Az új zenés darab születését április huszonhatodikán jelentették be. Olyan előadás született, ami egyben szórakoztató, pörgős és követhető. A darabban huszonhat dal hangzik el, melyek októberre, a kőszínházi premier időpontjára cd-n is megjelennek. Az aranyemberre a romantikus dallamok voltak a jellemzőek, Klapkához jobban illik a rock” – mondta Vizeli Csaba, és elárulta, azért nem az eredetileg tervezett Monostori erődben, hanem a Szabadság téren mutatták be az előadást, mert az erődben amerikai filmesek dolgoztak ebben az időben. Koltay Gábor rendezővel sok helyszínt megnéztek, végül a dél-komáromi városháza előtti tér mellett döntöttek.

A megálmodók és a megvalósítók

Földes Tamás, Klapka György alakítója, a Budapesti Operettszínház művésze elmondta, Vizeli Csaba két éve, Az aranyember bemutatóján kérte fel erre a szerepre. Nagy örömmel igent mondott, azóta várta a próbafolyamatot, amely az idén nyáron végre megvalósult. „- Nagyon tetszik a Klapka zenéje. Nem műzene; népzenei alapokra komponált folk-rock. A dalok könnyen befogadhatóak, szerintem sikeresek és népszerűek lesznek” – nyilatkozta a budapesti színész, aki az áprilisi sajtótájékoztatón arról beszélt, hogy az új magyar zenés művek kiváló lehetőséget adnak arra, hogy a nézők, és főleg a fiatalok, ismereteket szerezzenek történelmükről. „- Azért jó, hogy Klapkáról született egy rockmusical, mert nagyon keveset tudunk róla. Nincs azon a helyen, ahol a szabadságharc nagy tisztjei, pedig ő tartotta itt életben a tüzet, a hitet. Ha a gyerekek megnézik ezt a musicalt, talán utána néznek, elolvasnak egy-két könyvet, és jobban megismerhetik ezt a fontos embert” – erősítette meg tavaszi gondolatait a címszereplő, aki a próbák során keveset látott Komáromból, hiszen reggeltől estig próbált.

Koltay Gábor rendezővel a „díszletbe ültünk”. Egy kisebb emelvényen asztal és néhány szék állt. Ezt szemeltem ki az interjúra. „Régóta ismerjük egymást Vizeli Csabával és a társulattal. Egy évtizede találkoztunk. Dolgoztunk a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon és más helyszíneken. A csíksomlyói hegyoldalon háromszázezer ember előtt csináltuk a Megfeszített című rockoperát, majd a Napba öltözött lány című produkciót, de egészen különleges közös munkáink is voltak, mint Puskás Öcsi temetése, amit szintén én rendezhettem. Ehhez sokfajta segítség kellett, mert három hatalmas

Thaly Zsigmond és a lázadók

helyszínen, a Népstadionban, a Hősök terén és a Szent István Bazilikában volt a búcsúztató. Mindenütt külön megrendezett eseménysor zajlott, amelyek azután egymásba kapcsolódtak. Sokat köszönhetek ennek a lelkes társaságnak, mert nagyon jelentősen kivették a részüket a dolgaimban. Természetesen figyelemmel kísértem a szárnypróbálgatásaikat, hiszen több produkciót csináltak. Minden elfogódottság nélkül mondhatom, amatőr társulatból egy nagyon profi társulat küszöbére érkeztek. Ha a város vezetője lennék, lehetőséget biztosítanék nekik, hogy valamiféle szervezett körülmények között tudják kifejtetni a tevékenységüket” – sorolta a neves rendező, aki szerint nagyon szép zenemű született. „- Regényt dramatizálni, és versekbe szedni, dalszövegeket írni hozzá, nagyon nehéz. Ez Vizeli Csaba munkája volt elsősorban, a zene pedig Másik Lehelé. Ami egy rockoperától kívánalom, hogy legyen benne néhány visszaidézhető dallam, egy-két slágergyanús szám, amit az ember megjegyez. Mindazt teljesíti a Klapka. Amikor igent mondtam, még nem olvastam a regényt, a szövegkönyvet, a dalokat. Később meghallgattam az első zenei felvételeket, akkor már éreztem, nagyszerű dolog született. Arra is büszke vagyok, hogy olyan értelemben is talán van ehhez közöm, hogy az elmúlt tíz évben sok mindent ellestek abból, hogy milyen részekből áll össze egy produkció, és ezeket a tapasztalatokat beépítették az előadásba. Ez nem olyan rockmusical, amely csupán megidéz egy történelmi kort, hanem úgy van megírva Klapka György és Thaly Zsigmond alezredes konfliktusa, mint kétfajta világképe. Küzdeni kell az utolsó csepp vérünkig, még akkor is, ha minden meghalunk; hőssé kell válni, nem szabad feladni a várat, nem szabad engedni

„Ha hű fiaik vannak, a haza nem vesz el!”

az elveinkből – így Thaly az egyik oldalon. Ezzel szemben ott van Klapka igazsága, hogy harmincezer embert nem feltétlenül kell a halálba küldeni; lehet okos kompromisszumot, értelmes egyezséget kötni. Ez a magyar történelemben sokszor felbukkanó konfliktus. Másik Lehel és Vizeli Csaba a Magyarock Dalszínház előadásában ezt úgy tálalják, hogy a múltidézésen túl a játékban megfogalmaztak egy sor olyan tanulságot, a tanúk, a cselekményvezetés segítségével, melyek mai elemeket is hordoznak.” – mondta Koltay Gábor, akitől búcsúzóul megkérdeztem, hogy most éppen hol ülünk a téren álló rengeteg díszletelem között. „A kerti kocsmában, ahol az előadásban titkos megbeszélések zajlanak. Amikor egy amerikai filmforgatás miatt kiszorult a produkció az erődből, és megláttam ezt a teret, azonnal azt mondtam, itt legyen az előadás. Egyrészt a mögöttünk álló épület hangulata, másrészt a pompás liget miatt. Ez a város szíve. Mondtam Csabának, ha tudsz ide egy lelátót szerezni, szépen berendezzük a teret; a fák között fogom megcsinálni a játékot. Őszintén szólva, reménykedem abban, hogy ezt a helyet felfedezi a város, és nem csak most, a Klapka-évfordulón. Nagyon szép ez a tér. Remélem, hamarosan itt lesznek a Komáromi Nyári Játékok!” – búcsúzott a rendező.

Bárány János riportja a Szabad Újságban jelent meg

**Másik Attila, Molnár Árpád
és Szakács Péter**

**Klapka György tábornok: Földes
Tamás, Kosztolányi Móríc
ezredes: Gerdesits Ferenc**

Made in Hungária - Made in Magyarock – Made in Miller Zoltán

Különleges élményben lehetett része annak a 600 nézőnek, akik 2009. február 28-án ellátogattak az észak-komáromi Városi Művelődési Központba a Magyarock Dalszínház *Made in Hungária* című premierére. Különleges premier volt ez több szempontból is. A darabnak köszönhetően - hacsak néhány órára is de - visszatértek a 60-as évek az intézmény falai közé. Ez nem is volt meglepő, hiszen a musical tulajdonképpen Fenyő Miklós élettörténete, illetve Hungária együttes kialakulásáról szól.

Különleges volt a premier már csak a rendező személye miatt is. A népszerű színész-énekes, Miller Zoltán művészeti vezetésében került színpadra a produkció. Másfél évvel ezelőtt kerestem meg Miller Zoltánt, hogy segítsen engedélyt szerezni a szerzőktől a bemutatásához. Zoli az ősbemutató óta közel 250 alkalommal játszotta már a József Attila Színházban főszereplőként Fenyő Miklóst, így igazán szívügyévé vált ez a darab. Mindezt válaszból is kiszűrhattuk, hiszen nemcsak segítségét ajánlotta fel, hanem rövid beszélgetés után megállapodtunk abban is, hogy társrendezőként, művészeti vezetőként is bekapcsolódik a munkánkba. A társulat tagjainak óriási élményt jelentett a művésszel való munka, aki elfogadta, méltó partnerként kezelte a kis csoportot. A közös munka élménye a közönség nagy öröme a produkcióra is átragadt, élvezetes volt látni, hallani, ahogy a közönség is átveszi a játékot.

213

Nyári zenés est a ligetben

Különleges volt a darab azért is, mert nagyban eltért a dalszínházunk korábbi bemutatóitól. A produkció közel fele próza, hétköznapi dialógusok sorozata, melyek komoly kihívások elé állítottak mindenkit. A szereplők elmondásuk szerint hatalmas segítséget kaptak Millertől, aki személyes élményeit is beleépítette mindenki részletekig menően felépítette az általa megformálandó figurát. És ez már az első pillanattól kezdve érződött is.

Az egyszerű, puritán díszlet (Kollárik Péter, Takács Emil és Rabina László munkája), egy utcai pad lámpával, és egy függönnyel eltakart színpad, tökéletesen illeszkedett a játékba, mely nem is kívánt többet. Az első utcai jelenet alkalmával megmutatkozott Dávid Bettina kiváló koreográfusi munkája, aki a különböző táncudású és karakterű táncosokat remek érzékkel fogta egybe, és ötletes, korba és a zenéhez illő koreográfiákat hozott létre. Az előadás hangulatát fokozták Vizeli Anita jelmezei. A sokszínű, változatos ruhák jól szolgálták a szereplőket, a játékot, s tökéletesen hozták közel a régmúlt kort.

S a színészek? Röviden szólva parádéztak szerepeikben. Már első látásra kiderült a tökéletes szereplőválasztás, hiszen a karakterek nagyon jól megtalálták megformálóikat. Az előadás legnagyobb közönségsikerét a rendőrt alakító Kollárik Milán kapta, aki a rendszer emberét, Bigali elvtárs behizelgő, de egyben fenyegető figuráját jó érzékkel megoldó, Balogh Attilával közös jeleneteiben mindenkit elvarázsolt. A főszereplő Másik Lehel, a tőle megszokott jó érzékkel oldotta meg az embert próbáló feladatot (szinte a

A zenekar, Szakács Péter, Másik Attila, Orbán Viktor, Másik Lehel és Gábor Sándor a rendező, Miller Zoltán társaságában

darab egészében színpadon volt), de mégsem ő, hanem a Hungária együttes tagjait, a bandát alakító srácok voltak az előadás motorjai. Minden megjelenésük felpezsdítette a színpadot, közös jeleneteik élménydúsan gazdagította közönségünket. Szakács Péter hétköznapi természetessége, Gábor Sándor kiváló játéka, táncai, Másik Attila esetén ezermestere, és a Vizeli Csaba által alakított dobos figurái külön-külön is éltek, de együtt, egymást kiegészítve ütöttek igazán nagyot. A bandából kiváló Rönét, a csókkirályt alakító Orbán Viktor tökéletesen hozta a pesti macsó figuráját. Természetesen a Csókkirály című szám az egyik legjobb jelenete a darabnak. A banda és a fiatalos bohémság ellentéte az előadás másik szenzációs része, a Fenyő család életét bemutató jelenetek voltak. Molnár Árpád által megformált apa figurájában minden benne volt. A szigor, a rémület a rendszertől, a szeretet, a jó szándék. Monostori Évával – aki Fenyő Miklós édesanyját alakította - alkotott kettőjük játéka nagy meglepetést hozott a társulatot ismerőknek is. A lezuillott rocksztárt alakító Juhász Róbert, a két német Brünhildát megformáló Tar Gabriella és Vojvoda Eszter vad duettje is tökéletes színpadi összhangról árulkodott.

S a reakciók? A színháztermet teljesen megtöltő közönség percekig tartó álló tapsal jutalmazta a Magyarock Dalszínház tagjait, a színpadra lépő Miller Zoltánt és Dávid Bettinát. Talán a dalszínház legjobb előadása volt, igazi közönségsiker, amely remélhetőleg még sok-sok nézőnek szerez örömet.

Vizeli Csaba

215

Csókkirály szerepében Orbán Viktor

Színpad a nagyvilág, mennyen s poklon át...”

Tar Gabriella és Szűcs József

A címben felfedezhető idézet Bródy János tollából származik, de valóban értelmezhető minden napjainkra, s a Magyarock Dalszínház életére is. 2002-es alakulásuk óta folyamatos küzdelmek során sikerült rangot kivívniuk maguknak, s tényleg életük részévé vált a színház. Fő törekvésüknek az elmúlt nyáron is igyekeztek eleget tenni, vagyis olyan darabot választani bemutatójuknak, amely valami pluszt, valami különlegeset hozhat a társulat életébe.

Várkonyi Mátyás és Bródy János egy főiskolai felkérés kapcsán kezdett el foglalkozni William Shakespeare életével még a 90-es évek második felében. A főiskolai bemutató végül elmaradt, helyette 1997-ben a Madách Színházban mutatták be a Will Shakespeare, vagy akit akartok című musicalt.

Az előadást két évad után az átépítés előtt álló színház levette a műsorról, s azóta is hányatott sorsát élte. A Magyarock Dalszínház már közel három éve tervezi a bemutatót, de különböző okokból ez mindig meghiúsult. Hosszas tervezés után az elmúlt évben Reneszánsz emlékévé tűnt a legmegfelelőbb időpontnak a premierre.

Vizeli Csaba és Bakó Gábor rendezők többször is egyeztettek a szerzőkkel, melynek köszönhetően a darabba új jelenetek kerültek, másokat átdolgoztak, a történet

A társulat tagjai

Vizeli Csaba, Várkonyi Mátyás, Bródy János és Bakó Gábor

gördülékenyebbé tétele érdekében. „Igazán büszkeséggel töltött el minket, hogy a magyar zenés színjátszás kiváló szerzői partnerként tekintettek ránk, és elfogadták javaslatainkat” – mondta el Vizeli Csaba.

A Kultsár iskola tornatermében egész júliusban zengett az ének, a lelkes társulat éjt nappallá téve készült a nagy feladatra. Bakó Gábor kiváló pedagógiai érzékkel, s remek táncos kvalitásait megmutatva, jó hangulatú táncos foglalkozásokat vezényelt, melyet kicsik és nagyok egyaránt élveztek. Bárki, aki ellátogatott a próbákra, érezhette, hogy valami igazán nagy dolog készül. Ezt kiemelték a szerzők is, akik alkotó részt is vállaltak a próbafolyamatok alatt, hiszen többször is tiszteletüket tették Komáromban, javaslataikkal, észrevételeikkel is segítve a munkát.

A bemutatót Észak-Komáromban tartotta a társulat a Tiszti Pávilon udvarán található Amfiteátrum színpadán a szerzők jelenlétében. Az előadás meglepte a nézőközönséget. Igazi totális színházat láthattak. A Globe Színházat jelképező díszletek között folyt

Kuczmán Ágnes, Molnár Árpád, Másik Lehel

Shakespeare és kedvese

Árpád cinikus, köpönyegforgató udvari intrikusa, Balogh Attila „szerzősztárja”, a két főszereplő lány Kuczmann Ágnes és Végh Edina lányos-fiús játéka, a színészeket játszó (Gábor Sándor, Orbán Viktor, Szakács Péter, Szakács Tibor, Vojvoda Miklós) csodálatos táncai, élményszerű megjelenései, Tar Gabriella hatásos kocsmai parádéja, mind-mind fénypontjai az előadásnak. A dalszínház új szereplői (Pekarik Katica, Tihamyi Dániel, Pataki Csaba) jól beilleszkedtek a társulatba, s helytálltak a színpadon. Szándékosan hagytam a végére Másik Lehelt, aki már sokadszor kápráztatta el a kö-

a játék, melynek minden pillanatában érződött, hogy komoly, tudatos munka áll mögötte. A látványos táncbetétek után többször is zúgott a taps, de egy-egy kiválóan elénekelt számot is díjazott a közönség. A történet maga a színház, és mondhatjuk, a Magyarock Dalszínház története is lehetne. Megküzdve a viszontagságokkal, de kiállva a saját maguk által elképzelt célokért. A szereplőválasztások telitalálatok voltak, szinte mindenki lubickolt a szerepében. Nehéz lenne felsorolni mindenkit, aki a színpadon volt, de azért külön ki kell emelni a Willt játszó Szűcs Józsefet, aki nagyon jó érzékkel hozta a sokszor tépelődő, önmagával is elégedetlen főhóst. Molnár

Pusztai Gábor, Soós Gabriella és Vojvoda Eszter

zönséget. A - szinte - transzvesztita hajlamokat mutató gazdag nemes, Lord Seal szerepében egyszerűen uralta az előadást. Élmény volt hallani, látni.

S hogy mindehhez mit szóltak a szerzők? Az örömtől sugárzó arcú Bródy János már a szünetben elmondta: „Végre értem, hogy ez a darab igazán miről is szól!” Talán ennél jobb kritikát nem kaphat egy társulat.

Monostori Éva

Végh Edina, Jádi Klarissza, Németh Nikolett és Monostori Mátyás

Az elszánt csapat: Kuczmann Ágnes, Gábor Sándor, Másik Lehel, Tihanyi Dániel és Vojvoda Miklós

Nagy sikerrel zárult az I. Zenés-Sportos-Színház Találkozó

A koppánmonostori sportpályán 2009. április 24 és 26 között rendezte meg a Magyarock Dalszínház első ízben a Zenés-sportos- színház találkozóját a sport és a kultúra jegyében. A rendezvény az NKA Közművelődési Szakmai Kollégiumának támogatásával valósult meg.

Április 24-én kisebb technikai csúszás után kezdődhetett meg a három napos esemény, melyet rögtön a pergős muzsikával indított útjára a Vesztegzár zenekar. A monostori sportpályán felállított szabadtéri színpad a kellemes hőmérsékletű estén egyre másra vonzotta a rock szerelmeseit, akik felfokozott hangulatban várták az M-Nélkül zenekar nívós produkcióját.

Másnap délelőtt a megnyitó után rögtön a nap legjobban várt eseménye következett, a Színészválogatott és a Magyarock Dalszínház közötti labdarúgó mérkőzés. A szépszájú nézősereg a színészválogatott tagjai között több ismerős arcot is felfedezhetett. Itt volt a dalszínház régi jó barátja, a népszerű énekes-színész, Varga Miklós, a Szomszédok óta az egész ország által kedvelt Nemcsák Károly, a sokaknak a Barátok közt Csurgó Pistijeként megismert, Kiss Zoltán (ő védte egyébként a színészek kapuját). Rajtuk kívül a nagygimándi Pásztor Tibor, Mészáros Béla, Frech Zoltán, Kardos Róbert, Czirbus Tamás, Donka Sándor, Laklóth Péter, Tóth Zoltán, Eichner Tamás, Podusil György, Kamarás Mihály, Tenczel Gábor (Washington) szerepeltek a csapatban.

Természetesen a Magyarock Dalszínház tagjai sem tették fel előre a kezüket, sőt még erősítettek is a mérkőzésre. Erre szükség is volt. Az egyesület tagjai mellett szülők és barátok is beszálltak a nagy csapatba.

A csapatok

Sajnos az már az első percekben kiderült, hogy a lelkesedés ebben a sportágban is kevés. A színészválogatott tagjai kiváló játékkal rukkoltak elő, melyhez a mérkőzés elején szinte csak statisztált a „hazai” együttes. A 11-4-es végeredménytől függetlenül mindkét csapat nagyon élvezte a játékot. A hazai fiúk elismerték, hogy nemcsak szakmai téren van még mit tanulniuk a színészektől, hanem labdarúgásban is.

Eközben a színpadon és környékén már javában zajlottak az események. Reggeltől kezdve színházi játszóház várta a gyerekeket. Lehetett álarcot, ékszer készíteni, kelléket, makettet gyártani, korhű jelmezekben fényképezkedni, díszletet építeni. A felnőttek eközben az egészségsátorban kaphattak jó tanácsokat. A játszóház mellett sárkányeregetésre, labdás ügyességi játékokra, sőt gerelyhajító és súlylökő bemutatóra is volt kereslet, ami után természetesen mindent ki is lehetett próbálni.

A színpadi programokat a Garbonciás Néptáncegyüttes nyitotta meg. A pörgős magyar táncokba még a közönséget is bevonták egy táncház erejéig, melyet szokatlan helyen, a sportpálya gypén tartottak. A délután folyamán nagy sikert aratott a Délibáb Színház: Pletykás asszonyok című mesejátéka. A Fülke Zenei Egyesület megzenésített gyerekversekkel készült, amit rögtönzött táncversennyel egészítettek ki. Az SZPK magyar bajnok floorball csapata élménybeszámolóval tarkított floorball bemutatót tartott, majd a Platina Táncstúdió fiatal tagjai mutathatták meg tudásukat, melyet a Tornádó Csoport akrobatikus rockandroll műsora követett.

A szurkolók

Dalszínházunk is színpadra lépett. Elsőként a nagysikerű Made in Hungária musicalünk legjobb jeleneteit adtuk elő, amit a Magyarock Musical Band koncertje zárt. Elmondhatjuk, hogy első kezdeményezésünk sikeres volt. Reméljük, hogy a következő években folytatódhat esetleg egy új sportcentrumban.

Vizeli Csaba

A szereplők

Floorballosok élményinterjúja

Magyarock Musical Band

ÍRÁSOK

Vörös József**A háló**

nekem senki
nem mondta meg
szeretni hogyan lehet
okosan és gazdaságosan

most on-line félek
hiszen pörgős bitek
folyosóján
nem találok a honlapot
pedig keresem
piszkosul nyomom a gombokat
mittudom én
hány pixeles
képeket vetít rám az emlékezet
és dühösen zümmögök

a háló
ragacsos - interaktív szálain
monoton, kegyetlen villogás
komédiás - torz vigyort
küld a képernyő

... ERROR...

most mi van?...

A szakramentumát!

A városban szerettem azokat az utcákat, ahol nem a vasbeton volt az úr, hanem a fa, élőben, a kertben, és holtában a szarvazatókban, a ház falában és a kerítésekben. Az utcanevekkel nem voltam nagyon igényes, de arra mégis ügyeltem, hogy ne Testvériség típusú legyen, mert ezeket nem mi adtuk, és benne a testvér nem a többség testvérét jelentette, hanem a betolakodó kisebbséget. Mégis jobb egy olyan utcában járni, amelyiknek a neve például Kőkény. Úgy-e milyen szép: „Kék a kőkény, recece, ha megérik fekete...”?

Több évtizedes nyomot hagyott bennem egy udvar szélében álló körtecsemete, amihez vasdróttal, omladozó, hórihorgas, öreg kerítést kötözték ki. Nem rovóm fel a gazdájának, Vilmika néninek, hiszen ő talán három-négy fakerítést is megélt és ő sem volt már annyira egyenes, mint hajdanán. A fiatal körtefának az volt a veszte, hogy közel született a korhadtt közkerítéshez és ezért őt Vilmika néni alkalmasnak találta, hogy egy vasdrót segítségével, ha nem egyenesen is, de függőlegesen tartsa a kerítést. Kísértést éreztem arra, hogy bekérekedjek és leoldjam a vasdrótot az élő fáról és megóvjam a károsodástól, vagy a pusztulástól a fiatal fa- és hánccsedényeit, vagy talán az életét. Hogyha jól ki-vagy inkább benyújtózkodnék, már el is érném az átkozott vasdrótot, és el tudnám oldani. De nem mertem, mert az utcában azt beszélték, hogy Vilmika néninek a veje valami megyei aktatologató és mindig rendruhában és nyakkendővel jár. Az ilyenekkel jobb, ha nem gyűjti meg a baját az ember.

Elballagtam hát a kapu előtt, mint aki már évszázadosan, genetikailag kapun kívüli, kerten túli, határon túli. Kívüli, túli, túli. A szakramentumát! A kapu elől elballagtam, mint egy kívülitúlitúli, de a fiatal körtefa bánatát és fájdalmát a lelkemben – mert a kívülitúlitúlinak is van lelke - több mint két évtizedre magammal vittem.

De csak addig, amíg az évek elmúltával vissza nem tértem, hogy újból láthassam a körtefát. Az évek rajtam fogtak, de rajta a vasdrót, hála Istennek, nem. Megérte, hogy visszatérjek, mert a körtefával az élet és az igazság diadalát ülte. Amikor ránéztem, mint hogyha hallottam volna a ferencrendi zárda öreg papjának szavát, amikor Jézustól idézett: „Én vagyok az út, az igazság és az élet”. Gyönyörű, méghozzá császárkörtefát láttam a csemete helyén és már azon is kezdtem gondolkodni, hogy ez ugyanaz-e, amihez Vilmika néni, kinek a veje nyakkendő volt a megyénél, vasdróttal a kerítést hozzákötözte. Hiába, nem veszélytelen egyenesnek lenni és egyenesen élni, mert rozsdás vasdróttal a hajlottakat hozzád kötözik. Akkor már rajtad múlik, hogy meghajolsz-e, mint ők, vagy egyenesen maradsz, mint ahogy rendeltetett.

A Jóisten akaratából megmaradt egy jel, egy bizonyosság, amiről tudtam, hogy ez a gyönyörű koronájú, vastagtörzsű császárkörtefa éppen az, amiért én kerek huszonhárom éven át aggódtam. Úgy derékmagasságban a korhadtt kerítés irányában ott éktelenkedett egy ujjnyi rozsdás vasdrót maradék. A többi már nem látszott, mert a körtefa fa- és hánccsedényei körülvették, beépítették. A világmindenség teremtetőjétől nem azt kapta feladatul, hogy a horgasat, a korhadttat, a jellemtelent függőlegesen tartsa, hanem, hogy merőlegesen az ég felé tartson és teremjen minél több illatos és zamatos császárkörtét az emberek és a szorgosan zümmögő méhek örömére. Az ő fa-

és háncsedényei ott a kapu előtt a legnagyobb gondomat megoldották. Mert mindenki nem mehet el hozzá, hogy láthassa őt, de a baja ugyanaz, mint nekem, elmondom, hogy hallják.

Többször esünk kétségbe, mint ahányszor kellene, de az is lehet, hogy egyszer sem kellene. Kell, bízunk a fa- és háncsedényeinkben és Jézus szavában: „Én vagyok, az út, az igazság és az élet”. Az emberek és a nemzetek sorsát ugyanúgy a világmindenség teremtetője irányítja, vagy ha úgy tetszik, patronálja, mint azét a körtefát és a sorsunkban is úgy fog győzni az igazság, mint a körtefában. Nem kell olyan nagy jelentőséget, szerepet adni, és esetleg behódolni a mindenhatónak tűnő izmusoknak. Nem lehet boldog az, aki döntéshozói helyzetben az aktuális izmusoknak jármába teszi ványadt nyakát. Annyit sem tud, de nem is ér, mint egy jármos ökör, mert az az ő gondviselő gazdájának a szekerét húzza. De te, kiét? Na, kiét?! ...

Ilyen gondolatokat ébresztett bennem a Vilmika néni körtefája. Bizalmat adott és reményt. Éppen jókor. Legyen áldott érte az Úr, az ő fa- és háncsedényeivel!

Zonda Attila

Vörös József

TEGNAP

Csendbe hajtom fejem
 szétárad bennem a pillanat nyugalma
 szeretetet simogat rám a kéz
 halk sóhajok igézete hull rám
 és nyugalomba csitítod lelkemet
 édes veled a perc
 DE JÓ HOGY ITT VAGY!
 már
 rég kerestelek...

Arany Buborékok

Dédike szép lassan lopakodott ki a szürke hétköznapi világából. Eleinte kevesebbet törölgette a vitrin nippelakóit. Lepedő nélkül is zavartalanul szundikált éjszaka. Megszöktek a receptek a fejéből, így alig főzött. A vizet sem ivásra, sem pancsolásra nem használta. De a kertben vígan kapált naplementéig. Mi apuval pedig láthatatlan manóként vettünk át apránként minden feladatot a főzéstől a felmosásig.

Egyik nap csak olyan csellel tudtam a kádba varázsolni, hogy fürdés után kilakozom a körmét. Kislány korom óta csodálom a szép formájú, hosszan ívelt ujjait, melyeket most mozdulatlanul tart az ecset alá. Szép sorban rózsaszínre pingálom mindet, miközben hallgatom poros történeteit.

Amíg szárad a lakk, kiszaladok a kocsához egy szülinapról lemaradt pezsgőért. Keríték két karcsú kristály poharat és már töltöm is az arany buborékokat. Ő meg úgy, olyan elegánsan fogja kézbe, mintha fél életét svédasztalos fogadásokon töltötte volna, nem pedig tizenéves cselédként, vagy földéken görnyedezve a tűző napon.

– Finom. – cuppantja, az „ít” elnyújtva hosszan.

– Ugye így kell élni? – és kortyolok én is, a csípős, torkot bizsergető, barackízű – gyerekepezsgőből.

Báder Judit

Születésnap

227

Városunk varázsütésre megállt, mert a tél jégpáncéllal vonta be az utakat, a házak falait, a fákat. Az emberek bosszúsan totyogtak, csúszkáltak és fázósan húzták szorosabbra a kabátjukat. Borús és szürke volt minden, mégis számomra szívet melengető, különleges nap volt – a *születésnapom*. Pedig nem voltak csilli-villi ajándékok, nem volt emeletes torta gyertyákkal, de az időnek köszönhetően együtt lehettünk egész nap. Reggel friss kiflit sütöttem. Amíg Franciska titkos rajzot készített nekem mécseseket gyújtottunk és fenséges ünnepi reggelit ettünk. Játsoztunk, beszélgettünk, gyümölcsöket nassoltunk, majd megint játszottunk és megint ettünk.

Csak úgy. Voltunk. Később felugrott gyerekkori barátom, Miki, akivel teázás közben nosztalgiáztunk. Délutáni szundikálásomból Éva barátnőm ébresztett egy szál rózsával. Együtt néztük végig Franciska és Amruska színielőadását a lányról, aki királylányság után vágyakozott. Jelmezekkel, kellékekkel, dalokkal. Nevettem és könnyeim potyogtak.

Mert tudjátok meg, kaptam már ékszereket és vágyott könyveket, ruhákat és szép dolgokat, de most időt kaptam, amit szeretteim rám *pazaroltak*. Egy napot, ami miattam kelt fel.

Egy *boldog születésnapot!*

Kell-e ennél több?

B.J.

Csipkék Dédikéről

Nagymamám a fényképen nem több húszévesnél. Az emlék kedvéért áll a leanderektől illatos udvaron. Fodros-virágos nyári ruhában, fehér csipke kesztyűs ujjai között apró retikült tart, karcsú bokája kifogástalan körömcipőben. És néz. A jég-kék szemei huncutul ragyognak – ez a pillanat csak az övé.

Dédike elmúlt 93 éves. Kigombolt férfi fürdőköpenyben, hálóingben áll a konyha közepén. És néz. Jég-kék szemével rövidlátón hunyorog. Egy pillanatig nem ismer fel – aztán elmosolyodik. Ez az öröm inkább a kislányomnak szól, akit hetek óta nem látott. Aztán az ő kedvéért már kapkodva vetkőzik, nem replikázik a habos fürdő és a hajmosás ellen sem.

Később a szoba melegében, hangosan, szépen formálva a szavakat, hogy a süket fülek is jól hallják gyermekem, Dédivel beszélget.

– Ide dugd a lábikódat!

– Melyik szoknyát szeretnéd felvenni?

– A lila pulóver jó lesz? Az apró kezek ügyesen segítenek, türelmesen, viccelődve. Szép sorban adogatja a ruhadarabokat, felköti a ráncos nyak köré a kék selyemsálát, amit ő talált a szappan-illatú szekrényben.

– Ugye én fésülhetem meg? – kérdi könyörgőn, mintha a világ múlna rajta. Csak egy kicsit kell lábujjain pipiskednie, hogy felérje Dédike fején a pár száz árvalányhaját.

Dédike pedig ragyog – ez a pillanat csak az övé.

B.J.

Az öregségről

Amíg a fiatalság röpít minket, nem is tudjuk, hogy milyen az élet túl ... az öregség birodalmában. Most még a szerelem, a gyerekek, a feladatok, a néha fárasztó, de biztonságot is adó napi rutin nem engedi, hogy erre gondoljunk. Ha nagy ritkán a betegség, szomorúság, a halál kopogtat gondolatainkban, gyorsan kitessékeljük. Pedig fontos lenne néha átlépni a falon, oda, ahol ráncos-remegő kezek kapnak az elgurult gyógyszer után, oda, ahol a szemek fénye már megkopottan a régi árnyakat kutatja és kétségbeesve kapaszkodik az ismerős arcba. Ahol a test már csak döcögve-bicegve működik. Ahol a bögrében gőzölgő forró tea sem olvasztja fel a magányt. Ott, ahol lassan a feledés tengerébe folynak a szavak, a gondolatok.

Milyen végtelenül gazdag kit ilyenkor karon fognak, akit gondoskodón megölelnek!

Hát tanuljuk meg újra szeretni az öregjeinket, mert egyszer majd mi is emlékké szelídülünk.

B.J.

Dédi ke gyásza

A macskát régen, még tizenöt évvel ezelőtt hozta szájában az anyja, két testvérével együtt. Ki tudja honnan és miért pont oda kerültek, egy harmatos nyári reggelen Dédi ke rózsabokra tövébe? Milyen ösztön súgta, hogy védelmező, biztonságos lesz új otthonuk, hogy az ember, aki kiszámíthatatlan és oly kegyetlen tud lenni, most befogadó és oltalmazó lesz a macska családdal?

De Dédi ke tudta a dolgát. Pár deszkából ládát ácsolt, kibélelte puha flanelinggel és a veranda egyik zugába tette. Mellé üvegtálban langyos tejet egy másikban apróra vágott párizsit készített. – Ci, ci, ci, Mamika gyere! Ci, ci gyere szépen! – És amíg az állat falatozott, ő óvatosan tette a csöppsegeket a bölcsőbe.

Évekig voltak szíve kedvencei. Követték mindenhová. Lábához dörgölöztek, míg a szőlőt kötözte. Az ágak közül lesték, mikor a barackost metszette. Hangosan nyávogva tiltakoztak, mikor egy-egy átsavargott éjszaka után pörölt velük. Vele öregedtek és szép sorban elpusztultak. Egyiküket: a Csibit kivéve. Pedig ez volt a legcsoffadtabb! Fénytelen, szürke szőre csomókban. Termete apró maradt. És a macskajellem összes undoksága benne duzzadt hatalmasra. Dédi ke mégis imádattal csüngött rajta, leste minden mozdulatát, ha késett az esti hazajövetellel, az öregasszony felkiabálta az utcát: – Csiiiiibiiii! Csiiiiibiiii! – és szinte nyávogássá változott a hangja. Egy délután a Macska bebújt a vitrin mögé. Dédi ke minden erejét megfeszítve húzta ki egy keskeny résen. A kis állat keservesen sírt, gazdája simogatta, csitítgatta. Szentül hitte, hogy csak az ijedség miatt... Reggelre a macska halott volt. Apám a kertben temette el a szilvafa alatt. Kereszttel jelölte a helyet. Dédi ke majd két napig szinte nem bújt ki a paplan alól, mikor mentem hozzá. Felöltöztettem és kísértünk a sírhoz. Könnyei némán, kacskaringózva folytak végig arcának barázdái között.

Mert a szív nem finnyás, nem szégyenli érzelmeit. Még ha méltatlanra pazarolja is.

B.J.

Dédike illúziói

Mielőtt úgy képzelné az olvasó, hogy Dédike egy kedvesen mosolygó, halk szavú, fehér, keményített kötényben kalácsot sütögető édes kis néni, - ki kell ábrándítanom. Nem tudom már tettenérni azt a pillanatot, amikor a szíve megkeményedett, mikor vékony száját a harag még keskenyebbre rajzolta, a szemeiből pedig minden melegség kiköltözött. A lelkét eltemette magában valahol és csak nagy ritkán egy-egy kedvenc állata tudta csak előcsalogatni. A pillanatot, ami talán akkor csapott le rá mikor a frontról szerencsésen hazatérő fivérének magához édesgette a tüdővész. Vagy mikor a szegénység miatt cselédnek adták tizenkét évesen és az álom, hogy ápolónő lesz végleg ködbe veszett. Talán akkor, mikor az első férfi aki feleségül kérte nem a szerelem miatt, hanem mert a nővére Borcsa kikoszarazta. És ő igent mondott, mert elmúlt húsz, mert a férfi magas volt, keszesőke haját hullámokba fésülte és a legszebb hangja volt a dalárdában. Majd összeszoknak. A nélkülözésben, a gyerekszületésben, házépítésben és agyondolgozott munkanélküliségben. A boldogságkerülő életükben. Lehet, hogy akkor mikor keservesen összekuporgatott filléreiken lányukat járatták egyetemre, aki nylon harisnyákra és csipkekombinékre költötte, majd a más élettől, a könyvek-től szédülten évekig nem beszélt szüleivel. Míg öccse, Dédike cipőjében botladozva hordta az erdőről a fát, hajnalban az állatokat etette és tikkasztó délutánokon fenyvert kaszált a földeken.

De gyerekként ebből még semmit nem láttam. Szerettem náluk. A lugasban játszani, a hímezett abroszos verandán sárga húslevest kanalazni, este a hűvös-illatú dunyha alatt elaludni. Tőlük tanultam hogyan kell késsel-villával enni, merre kanyarodik a „b“ betű, meddig kell keverni a piskótát, hogy könnyű legyen mint a tavaszi felhők.

Sokszor erre gondolok, mikor megállok a zöld kapu előtt, és bekiabálok mielőtt belépek.

– *Megjöttem, Dédike!* – Mire előcsoszog, új, karácsonyra kapott mamuszában az egyik lábán harisnya a másikon zokni. Mosolytalanul, üveges játékbaba szemekkel.

– *Na! Te elveszett! Hol voltál eddig?* – morogja mérgesen.

Erre gondolok mikor könyörgök, hogy fürödjön végre, hogy dugja már a lábát a nadrágba és ne szedje le folyton a sebről a kötést. Mikor fennhangon kántálja, csak úgy köszönetképpen: *Egyenes, egyenes.*

Görbe, görbe.

Nyald a seggem,

Körbe, körbe!

Iskolakerülgető

Nem rég' még úgy húztam magam után az óvodába, az óvónő mosolyogva lehámozta rólam és még órák múlva is könnyeitől volt nedves a vállam. Aztán hamar megtanulta a szabályokat, barátai és ellenfelei lettek, és már kinőtte az apró széket, a hintáról is földig ért a lába.

Tavasszal elindultam hát iskolát keresni. Tudtam, hogy azon már nem árt előre gondolkodni, hogy milyen szempontjaink vannak: fontos-e a megközelítés, speciális tagozatok, továbbtanulási statisztikák?

A gyalog is gyorsan elérhető, a közelmúltban felújított tanintézmény aijtáján léptem be először, hogy megnézzem a nyílt órát. A terem hátsó felében elhelyezett székekről alaposan szemügyre vehettem mindent. A kedves dekorációkat, új bútorokat, világos ablakokat, az izguló másodikosok arcát. A halkszavú, zavartan mosolygó tanító néni nek nem volt könnyű dolga, hogy a szétszórt, csivitelő, kissé inaktív gyerkőcökből előcsalogassa a válaszokat. Ahogy ott ültem valami szomorúságféle szívárgott a szívembe. Ősszel már az én kicsi lányomnak is itt kell ülnie, itt *kell* megfelelnie. Nagyon lassan telt el a 45 perc és pár hét múlva ugyan itt az *Iskolanyitogató* rendezvényen már Franciskával bolyongtunk feszengve. Leültünk egy kicsit gyöngyöt fűzni, origami malackát hajtogatni, meghallgattuk a tanító bácsi kissé unalmas mese olvasását. Fagatódzó, sokadik kérdésemre gyerekek a tanító nénit választotta.

Mikor otthon beszélgettünk, elmondtam a megérzéseimet, kétségeimet. Férjem, aki mindig meglátja a lényegét, megkérdezte: – Miért nem nézitek meg a másik iskolát? Itt ugyan az Iskolanyitogatót már megtartották, de még időben érkezünk a nyilvános órákra. Mert itt több is volt. Játékos, pörgős matematika, betűrengetegben kalandozó olvasás, és vicces, dalos angol és egészen más volt a hangulat. A tanulók jelentkezéskor majd kiestek a padból, figyeltek, élveztek minden percet. Mindkét tanító néni végtelenül szimpatikus, érdekes egyéniség és mégis más. Amíg a szülőket az igazgatónő beszélgetni hívta, addig a gyerekeket végigvezették a sulin, majd játszóházban szórakoztatták. Franciska mosolyogva, ragyogó arccal, elvarázsolva csodálkozta végig a délelőttöt. Amikor hazafelé baktattunk csak úgy öntötte elélem a kérdéseit, az élményt és együtt döntöttük el, hogy Ági néni a nekünk való, őt választjuk.

Igy hát bízza az ösztöneimben, a gyerekenben, őstől a piros iskola lett a „második otthona”. Igaz, hogy messzebb van, hogy már festeni kéne, meg padokat cserélni, de minden reggel örömmel indulunk a tudás izgalmas világába.

A jó megoldások nem mindig vannak egy kanyújtásnyira, de az eszünkre és a szívünkre is hallgathatunk egyszerre.

B.J.

Kutyaság

Tíz éve történt, hogy januárban kaptam Árpitól egy kiskutyát, persze hetekig tartó fülrágás előzte meg, hogy így-úgy milyen jó lenne valakiről gondoskodni, hosszú sétákat tenni az erdőben, esténként meg bárszonyos fülét simogatni. Mai eszemmel már tudom kisbabát kellett volna kérnem, hiszen csak anyai ösztöneim tomboltak.

Mégis, egy hideg vasárnap délelőtt felváltva cipeltük haza a remegő magyar vizslakölyköt, meg a kosarat, ami hálószobájaként szolgált – volna. Oldalakat írhatnék, hogyan dőlt dugába az előre felállított szabályrendszerünk: nem mehet a kanapéra – nem sikerült. Nem bújhat az ágyunkba – nem sikerült. Csak tőlünk fogadhat el ételt – nem sikerült. És így tovább.

Múlt az idő, gyerekeink születtek, elköltöztünk családi házba majd vissza, a lakásba. Édes Borika szép nagylánnyá nőtt. És élte kutya életét. Ha jött valaki ugatott. Vágyait követve kétszer félre is lépett és minden orvosi beavatkozás ellenére zabigyerekeket szült. Szétrágta a bejárati ajtót, széttúrta az ágyat, ellopta a szennyest, hullatta a szőrét. Csomó idegesítő szokása volt. Egyre több munkát adott amúgy sem eseménytelen életünknek.

Anyósom gyűlölte – mert idegesítő! Öcsémék utálták – mert szőrös! Dédike nem szerette – mert nem macska! Éva barátnőmet zavarta – mert kutya! Csalódott voltam, mert nem gondoltam, ha egy állatot fogadsz a házadba az ilyen veszekedéseket indít el. És csalódott voltam, mert kezdtem úgy érezni, hogy már nem szeretem úgy, már fáraszt és idegesít és jobb lenne ha ... De aztán Árpi keményen helyre tett: –Te akartad, hát én is akartam! Vállaltalak a szeszélyeiddel együtt, mert akarlak, hát vállald te is a döntéseid következményeit! – Micsoda gyönyörű szerelmi vallomás!

És pár héttel később a sors is leckét adott, Borika mellében daganatot tapintottunk, meg kellett operálni. Nyugtattam, öleltem, amíg hatott az altató. Szétszúztak a lábacskaí, nehezültek a szemhéjai, és mielőtt becsukta barna kutyaszemét mélységes bizalommal és szeretettel nézett engem. Az a lelkifurdalásos, gyomorszorító, könnyező, elgondolkodtató két óra a helyére billentett mindent. Megtanultam, hogy nem azért szeretünk valakit amilyen, hanem esetleges rossz tulajdonságai ellenére is. Ez az emberekre is igaz.

Történetem főszereplője itt fekszik mellettem, jól van, amit boldog-elégedett död-géssel ad tudtomra a fotel mélyéről.

Nyúlbirodalom

Dédike és a Papa mindig tartottak állatokat, annak ellenére, hogy városlakók voltak. Szerény nyugdíjukat pótolták így fáradságos, garasokat érő munkával. Otthonra talált náluk morgós kutya, káricáló tyúkasszonyok, gágogó libák, kordé húzó csacsi a Csilla, tejet adó tehénke a Mancsi, galambok, és hófehér tapsifülesek. Még mindig emlékszem a nyúl ólra a ház mögött névtáblával ellátott ketrecekre, amikre gondosan, ceruzával felírták születésnapjukat és időnként a mért súlyukat. A lakrészekben külön helyezkedtek el a baksik, az apák, akiknek feladata a nemzésben ki is merült. És a mamik, kicsinyeikkel. Végül egyedül, néhány állandóan verekedő himpellér. Az ólban a szárított széna, a táp illata keveredett az ürülék csípős szagával, amit meg lehetett szokni. Szerettem segíteni a pontos időpontban kezdődő „etetésben”, ami a takarítást is jelentette. Mindez szépen felépített sorrendben. Első lépésként a ketrecek alatti tálcák kiürítése bádoggödörbe, kisöprése és tiszta esővízzel leöblítése a *kiskánából*. Utána a maradék széna összegyűjtése és a precízen kimért táp kiadagolása. Aztán a friss víz, amit ügyesen megoldott önitatóból lefetyelhettek a piros szeműek. Ilyenkor már mindenfelől boldoghangos ropogtatás hallatszott. Aki előbb megette a tápot csemegének jó halom szénát is kapott.

De mint minden jó világ ez is véget ért: a nyúl leadás napján. Amikor a legszebben gyarapodókat lemérték az antik konyhai rézmérlegen, és külön ketrecben várokoztatták, amíg nem jön el az utazás pillanata.

Ha nyári szünet volt az iskolában Dédikénél aludtam és hajnalban én is elindulhattam a kalandos útra. Gyalog mentünk kanyargós, hosszú utcácskákon, ahol nyafogás nélkül bandukoltam a felkelő Nappal. Papa tolta a zöld négykerekű kicsi kocsit, amiben ott utaztak remegve, lekonyuló füllel a nyuszik. Az átvételnél Annuska melegítőre penderített otthonkában, kövér ujaival biztosan fogva gyorsan újra lemérte az állatokat, leszámolta a pénzt. És arra is emlékszem, hogy nem voltam szomorú, hiszen számomra ez volt a dolgok rendje, és mert következett a jutalmam.

Papa tolta a zöld négykerekű kicsi kocsit, a hosszú kanyargós utcácskákon át, és a kocsiban felhúzott lábakkal vigyorgva ott kucorogtam, én!

B.J.

Pókpete, salsa, és Harry Potter

A pókpete hajú srác itt ül előttem a padban. Nem akarok, mégis odanézek. Raszta csimbókjainak töve furán fehér; mintha pókok költöztek volna bele, pókhálósnak tűnik, és mintha a kis pókpetek is ott lennének, kis bogycók formájában. Tök undorító volt. Igénytelen. Olyan, amire muszáj visszanéznem, de soha nem nyúlnék hozzá. A mellette ülő srácból iszonyatos testszag árad. Nagydarab, amúgy szimpinek tűnő, de ez a szag brutális. Bárcsak máshová ültem volna...

Arra gondolok, hogyan viszonyulnék hozzájuk egy kiadós fürdés, és hajvágással egybekötött hajmosás után. Lehet, hogy egy estét átbeszélgetnénk pár korsó sör mellett, mondjuk egy kellemes kerthelyiségben, és talán lenne bennünk sok közös. Lehet, hogy a pókos srác még tetszene is. Aztán eszembe jut, hogy az én magenta színű hajam is ugyanígy irritálhat valakit. Előfordulhat. Bár sosem ilyen pókpetés, és ennyire bűdös még sosem voltam (legalábbis remélem). Akadhat olyan ember, akinek érzékeny a szeme, és ha a hajamra süt a nap, hogy is mondjam... Krisztitől lopott szóval élve retinaégető. De nekem tetszik. Lehet, hogy a raszta srácnak is ez tetszik, és ő nem tartja igénytelennek. Vagy csak nem volt még pénze és ideje elmenni behorgoltatni; esetleg odavan a System of a down Spiders című videoklipjéért.

A mellettem ülő lányon SZIN-es karszalag van. Rajtam Szigetes. Ezek szerint ő még csak múlt vasárnap fejezte be a fesztiválozást. Jó neki. Én is akartam SZIN-re menni, de az összes nyári tartalékomat eltapoltam a Szigeten. Szerelmes vagyok a Szigetbe. Na, nem baj, majd jövőre. Tetszik az idei karszalag, fekete alapszín, egyszerű, jól néz ki.

Tíz óra negyven van. Az új pólóm van rajtam. Nagyon tetszik. Meg a kedvenc pöttyös szoknyám. Sietek a vonathoz, már nagyon haza vágyom. A harmadik фуlke teljesen üres, beülök az ablak mellé, menetiránnyal szemben. Ha háttal ülök, rosszul leszek. Vonaton, buszon, villamoson, trolin.

Az ülésen találok egy szórólapot, ami kubai salsát hirdet. Imádom a latin táncokat, de sajnos a kedvesem nem túl táncos lábú, és ez enyhe kifejezés. Szívesen tanulnék salsát, mióta láttam a Derült égből Pollyt. Szereznem kell egy párt magamnak, akinek van olyan mozgáskultúrája, ami megfelelő a latin táncok tanulásához. Amíg sorra veszem a pasi ismerőseimet, elindul a vonat. Utálok vonaton telefonálni, persze, hogy most csörren meg a mobilom. Tuti, a táskám legalján van, lehet, hogy az oktatóm az (most tanulok vezetni), jó lenne felvenni. Amíg a Lonely day dallama után túrom a táskámat, hallok, hogy kinyílik a fülkeajtó, és belép egy Harry Potterhez hasonló srác. Azt hiszem btk-s. Láttam már az egyetemen. Leül majdnem velem szembe, és észreveszem, hogy a nyakában lóg a telefonja. Na, ő biztos nem lenne benne derékig a táskájában, ha csörögne. Megtalálom, látom a kijelzőn, hogy az exem hív. Felveszem, fogalmam sincs, hogy miért hívhat. Kérdezi, mit csinálok csütörtök este, jó lenne koktélozni egyet. Ááá, - mondom – nem jó, a párom nálam lesz, nem hagyom otthon. Azt mondja, segond, majd legközelebb. Megemlítem a salsát, tetszik neki az ötlet, aztán pár perc után: Bocs, mégse, de ha megtanulsz, szívesen tanulok majd tőled. Na, gondolom, erről ennyit. Elbúcsúznak, leteszem. Harry-hasonmás rám néz, és közli, hogy

verseny tánkos. Nem vagyok egy bunkó ember, de nehezen tudom visszafojtani, az előtörni vágyó röhögést. Érdekes, hogy mit nem nézek ki egyes emberekből. Igazságát bizonyítandó, felpattan az ülésről, iszonyat jó csípőmozgással elkezd táncolni, és spanyolul énekelni. Látom, hogy az ajtó előtt áll a kalauz, és szájtátva figyeli a srácot. Én meg szájtátva figyelem a kalauzt, mert felismerem benne a pókpete hajú srácot. Hogy kerül ez ide? Aztán színpadias mozdulattal széttolja a kupé ajtaját. Ezzel a lendülettel 5-6 métert távol a fülke, kisebb táncteret teremtve az ülések közé, majd a pókpete hajú kalauz könyörög Harrynek, hogy tanítsa meg táncolni. Harry rám mutat, és közli, hogy én leszek a párja, ha már úgyis meg akarok tanulni salsázní. Bólintok. Gondolom, ez is jobb, mint a semmi, úgyhogy felállok. A rögtönzött táncanár elkezd énekelni, és ritmusosan dobol az ablak alatti kis asztalkán, közben néha kiszól nekünk, hogy na, akkor lehet táncolni, mire mindketten értetlenül bámuljuk, hogy vajon milyen lépéseket kellene tennünk. Neki is leeshet, hogy mi pontosan azért szeretnénk tanulni, mert nem tudunk, tehát kiszalad a fülkéből, és berángat egy hozzá hasonló testalkatú szőke srácot, majd dobolásra utasítja. Meglepő módon megszólal az imént hallott ritmus, Harry énekel, és mutatja a lépéseket. Hmm, nem is nehéz – gondolom, és örömmel veszem a dicséretét. Mire a következő megállóhoz érünk, már az alaplépést a helyes csípőmozgással mindkettőnknek sikerül elsajátítani, ráadásul tökéletes összhangban. Arra ugyan nem tudnak rávenni, hogy a kezemet a kalauz tarkóján kulcsoljam össze, mert nem akarok hozzáérni a hajához, de ettől függetlenül jól mozgunk együtt. A kis srác elégedetten vigyorog, és ezerrel tapsol, eszméletlen büszkeség sugárzik róla; lelkesen veti bele magát a következő lépés bemutatásába. Az újabb állomásnál már képesek vagyunk három perc folyamatos táncra, különböző figurákkal, ismétlés nélkül. A pókpetes srác észbe kap, hogy jegyeket kellene kezelnie, megköszöni a tanítást, és elrohan, miután az eredeti méretére tolja össze a fülkét. A szőke srác is elköszön. Visszahuppanok az ülésre, és Harry is felveszi az eredeti pozícióját, majd a telefon fülesét beledugja a fülébe, és zenét hallgatva elalszik.

Előásom az ásványvizemet a táskámból, aztán elalszom. Pont felébredek, amikor le kell szállnom, fogom a táskám, és Jeromost (a laptopom). Rohanok. De jó, hogy nem bőrönddel jöttem, most cipelhetném azt is, nem tudnék leszállni, majd csak a következő városnál. Mivel az autónk összetört, anyuék nem tudnak átjönni értem. Tehát vonattal kellene visszafelé is jönnöm. De ciki lenne, ha akkor is elaludnék. Na, de felesleges ezen aggódnom, hiszen leszálltam.

Hazaérve bekapcsolom a gépet, és megtámadom az etr-t. Juppííí, sikerült felvennem a japán kezdőt! Már egy éve ezt próbálom. Körbeörömködöm a lakást, és elmesélem a családomnak, hogy sikerült. Az öcsémet nem érdekli, most teljesen lefoglalja az esti koncertjük. Van egy zenekara, táncolható lájtosabb punkot játszanak. Szeretem, az első koncertjük nagyon jól sikerült.

Ma nyolckor kezdenek. Álmos vagyok, alszom még egyet addig. Lehunyom a szemem, és csak remélni tudom, hogy tovább tanulhatok salsázní.

Vörös József**Csak só és víz**

hm, eddig azt hittem
csak a hagyma
képes arra
hogy bármikor megrikasson
ha megkívánom

vagy a cigarettafüst
néhány pohár után
ahogy vagányul
félrehajtott fejjel
szájsarokból szemembe csap
szeszgőzös kocsmák zugaiban

goromba lett az élet
leköptünk minden
erkölcsöt
és
bibliát
nyálas csókokkal
imádjuk
MAMMON fenekét

hát én meg nem vagyok progresszív
se megalkuvó
a mérték csak az érték
nincs kibúvó
nincs szürke és lila
csak fehér és fekete
piros meg kék
az erkölcs nem lehet génkezelt
csak a karfiol
meg az ember
na, ettől sírok
DE A KÖNNYEM VEGYTISZTA
CSAK SÓ ÉS VÍZ

EZ IS, AZ IS

Vörös József

Fázós ébresztőóóó

ring az esti fényben a táj
kései csókot dobál a Nap
melege sehol - csak hideg leheletek látszanak
fagyni fog

dideregnek a lelkek fehér foltjai
és a félelem gyötri a szíveket
értékké érik a Most, a nyugalom
a süvöltő széllel haláltáncot járunk
Földünk ruhái cafatokban lógnak
közömbös arcunkba
és még van hely, hol épp' hogy épen
reszkető kézzel
telefestett falra vessük még: VÉGÜNK
az utolsó néhány szög a koporsóra vár
helló, hol a határ
ki meri beverni a szögeket?
helló, ébredni kéne
mert nincs idő
ellobbant már minden gyertya fénye
lázás mondatokat égettünk rajtuk
- akartuk -
vajon melyik nap veri be az utolsó szöveget?
támadjunk már fel!
túl hosszú volt már az álom
nincs már mit elfecsérelni nálunk
néhány millió lelken kívül

Hegedűs a metróban

Hideg januári reggel volt, amikor egy ember megállt egy Washington DC-i metróállomáson és hegedülni kezdett. Hat Bach darabot játszott összesen negyvenöt percen keresztül. Ezalatt az idő alatt több mint ezer ember fordult meg az állomáson, legtöbben a munkahelyükre igyekeztek a csúcsforgalomban.

Három perc múlva egy középkorú férfi észrevette a zenészt. Lelassított, és egy pillanatra meg is állt, majd továbbbsietett. Egy perccel később a hegedűs megkapta az első egydollárosát, egy nő dobta bele a hegedűtokba anélkül, hogy megállt volna. Néhány perccel később valaki a falhoz támaszkodva kezdte el a zenét hallgatni, de kis idő múlva az órájára nézett, és továbbbsietett.

Legjobban egy hároméves kislány figyelt fel a zenére. Anyukája kézen fogva vezette, de a fiú megállt a hegedűst nézni. Nemsokára az anyuka továbbhúzta, de a kislány közben végig hátrafelé kukucskált. Ugyanez más gyerekek is megtörtént, kivétel nélkül mindegyik szülő továbbvezette őket.

A 45 perces előadás alatt csak 6 ember állt meg zenét hallgatni. Nagyjából 20-an adtak pénzt, de közben le sem lassítottak. Összesen 32 \$ gyűlt össze. Amikor vége lett a zenének, és elcsendesedett az állomás, senki sem vette észre a változást. Senki sem tapsolt, senki sem gratulált.

A járókelők nem tudták, hogy a világ egyik leghíresebb hegedűművésze, Joshua Bell játszotta a zenetörténelem legnehezebb darabjait 3,5 millió dollár értékű Stradivariján. Két nappal a metróállomásbeli előadás előtt egy teltházas bostoni színházban lépett fel, ahol a jegyek átlagosan 100\$-ba kerültek.

Joshua Bell álruhás metróbeli fellépését szociológiai kísérletként a Washington Post szervezte. Azt vizsgálták, hogy egy hétköznapi környezetben egy alkalmatlan időpontban vajon felismerjük-e a szépséget, megállunk-e hogy befogadjuk, és értékeljük-e a tehetséget egy váratlan helyzetben.

A kísérlet eredményének egyik lehetséges következtetése: ha nincs időnk arra, hogy megálljunk és hallgassuk a világ egyik legjobb zenészét a zenetörténelem legvirtuózabb darabjait játszani, vajon mi minden más mellett megyünk el észrevétlenül ugyanígy nap mint nap?

Isten patikájából

Isten még mielőtt az embert megteremtette volna, mindent biztosított részére! Elválasztotta a sós vizet az édestől, megalkotta a szárazföldeket, ültetett kerteket, állatokat és halakat teremtett. Isten adott egy óriási nyomravezető segítséget, hogy az ennivalók hogyan segítenek a testrészeinken.

Az alábbi felsorolás nagyon hatásos, ha nyersen fogy Isten patikája:

Sárgarépa. Egy szelet sárgarépa úgy néz ki, mint egy emberi szem. A pupilla, az írisz, a sugárirányú vonalak úgy néznek ki, mint az emberi szem. És igen, a tudomány ma már tudja, a sárgarépa nagyszerűen feljavítja a szem vérkeringését és működését.

Paradicsom. A paradicsomnak négy kamrája van és piros. A szívnek négy kamrája van és piros. A kutatások azt mutatják, hogy a paradicsomok tele vannak lycopine-ekkel, amik igazi táplálék a vérnek és a szívnek. (lycopine: antioxidáns, hatása erősebb a C -vitaminnál, lassítja a sejtek öregedését)

Szőlő. A szőlők fürtökben lógnak, formájuk, mint egy szív. A szőlőszem olyan, mint egy veres, a mai kutatások szerint a szőlő élénkíti a szívet és a vért.

Dió. A dió olyan, mint az agy, jobb és bal félteke, a kisagy és a nagyagy. A gyűrődések és a behajtások olyanok, mint az agykéreg. Tudjuk, hogy a dió jelentősen segíti az agyműködést.

Kidney bab. A vesebab segíti a vese működését és valóban úgy néz ki, mint egy vese.

Zeller, Kínai kel, Rebarbara. A zeller, a kínai kel és a rebarbara olyanok, mint a csontok. Ezek erősítik a csontokat. A csontok 23 % szódát tartalmaznak. Ezek a zöldségek is 23 % szódát tartalmaznak. Ha nincs elég szóda az étrendben, a szervezet kivonja a csontokból és emiatt csontjaid meggyengülnek. Ezek az ételek megerősítik a csontvázat.

Avocado. Az avokádó, a padlizsán és a körte segítik anyaméh és a méhnyak egészséges működését. Hasonlítanak is rájuk. A tudományos kutatások szerint, ha egy nő heti egy avokádót elfogyaszt, egyensúlyban tartja a hormonjait, megakadályozzák a nemkívánatos születési súlyt és megelőzik a méhnyakrákot. Mennyire megalapozott ez? Pontosan kilenc hónap kell, hogy az avokádó bimbóból érett gyümölcsé fejlődjön, több mint 14000 különböző élelem-alkotóelem található minden egyes gyümölcsben, a modern tudomány eddig csak 141-et tanulmányozott.

Füge. A fügek tele vannak magokkal és párosával lógnak, míg fejlődnek. A fügek elősegítik a spermák mozgási sebességét és növelik a mennyiségüket, ami kizárja a magtalanságot.

Édesburgonya. Az édes burgonya a hasnyálmirigyre hasonlít és ténylegesen egyensúlyban tartja a szervezetet a cukorbetegség megelőzése szempontjából.

Olive. Az olíva bogyó segíti a petefészek egészséges működését.

Narancs. A narancs a grapefruit és az egyéb citrusfélék olyanok, mint a női emlőmirigyek és segítik a mell egészségét és a nyirokmirigy csomók a mellből való eltávolítását.

Hagyma, fokhagyma. A hagyma olyan, mint az emberi sejt. A tudomány mai állása szerint segítik eltávolítani a veszélyes, mérgező és hulladékanyagokat a sejtekből. Könnyeket fakasztanak, amik viszont tisztítják a szemet!

Piahoroszkóp

Avagy mit mondanak a csillagok, kivel italozzunk...

Kos (03. 21. - 04. 20.)

Szeret és tud is sokat inni. Ám vigyázat: célja a mielőbbi berúgás! Megállításával vagy lassításával nem is érdemes kísérletezni. Minden egyes korsó, pohár vagy kupica legördítése a következő rendelésének előkészítése...

Bika (04. 21. - 05. 20.)

Birtoklási vágy csak látszatra lehet hátrányunkra. A Bika, ha egy pohár borra szomjazik, két üveggel vesz, tehát nekünk is bőven jut belőle. Buliban érdemes a közelében tartózkodni, mert ha már minden pia elfogyott, a háta mögött még lelünk egy üveggel, amiről még ő sem tudja, hogy begyűjtötte...

Ikrek (05. 21. - 06. 21.)

Hajtja a kíváncsiság, mindenbe belekóstol. Ettől gyorsan rosszul lesz, tehát nem tud rendesen berúgni, megtapasztalni a mámor mélységeit. Még annál is többet beszél, mint józanul, vigyázni pedig leginkább ruházatunkra érdemes az össze-vissza kevert italok miatt.

Rák (06. 22. - 07. 22.)

Némi alkohol hatására képes a múltba révedni, ami komoly akadálya lehet a következő kör rendelésének. Múltbeli tapasztalatai ráadásul még jobban visszafogják a félelmekkel teli Rákot, bár nyugodtan ihatna többet is, hiszen általában keveset mer kiadni magából, s ez igaz a gyomortartalomra is...

Oroszlán (07. 23. - 08. 22.)

Méltósággal iszik, csakis nemes italokat. S a végén méltósággal könnyít a bárpultra... Ivásban is elsőségre tör, gyorsasági és mennyiségi versenyek potenciális győztese, érdemes rá fogadni. Valamint vele lenni, amíg el nem fogy a pénze, addig ugyanis előszeretettel hívja meg környezetét.

Szűz (08. 23. - 09. 23.)

Csak óvatosan: a Szűznek az az ital ízlik a legjobban, amire meghívták! Ha bulit rendezne, ne számítsunk komoly piálásra, tíz embernek egy üveg bort vesz, viszont mindenkinek jut poháralátét... Idegenben felszabadultabb, élvezi, hogy megteheti, amit otthon nem tenne, erre sem árt odafigyelni.

Mérleg (09. 24. - 10. 23.)

Az ivás körülményeire koncentrál, a környezetre és a társaságra, azaz nem iszik bárhol bárkivel. Ha már tagjai vagyunk szűk körének, megfigyelhetjük, hogy kiegyensúlyozottságra törekszik, tehát mindenfélét összeiszik... Mivel szereti a szépet, egészen addig iszik, amíg szépnak nem látja magát a tükörben...

Skorpió (10. 24. - 11. 22.)

Csak akkor menjünk vele piálni, ha felkészültünk a legrosszabbra. A Skorpió szereti feszegetni a határait, kíváncsi rá, mennyi alkoholtól terül ki. A tömény italt csakis duplán fogyasztja. Ezután az érdekli, mennyi kötekedés után ütik le, ilyenkor már jobb máshol tartózkodnunk...

Nyilas (11. 23. - 12. 21.)

Szeret mindent kipróbálni, azaz mindenféle piát megkóstol. Ráadásul tudományos ivó, még halál részegen is elmagyarázza, mit miért iszik. Tud inni, valóban élvezi, az italozás amolyan belső utazás számára. Ilyenkor már nyugodtan magára hagyhatjuk..

Bak (12. 22. - 01. 20.)

Célja van az ivással: nem akar Baknak látszani! A Bak ugyanis nem iszik. Viszont mégis megteszi, hogy szabaduljon bakságától, szeretne könnyedebb, lazább lenni. Végül persze nem sikerül, még részegen is józannak látszik, de legalább lesz, aki előreülhet a taxis mellé...

Vízöntő (01. 21. - 02. 19.)

Igazi ivócimbora: nagyobb mennyiség elfogyasztása után sem válik kötekedővé, agresszívvá. Némi szesz hatására a jövőben találja magát, optimista terveket sző a holnapra, nem kizárt, hogy újabb italozásokról. Arról biztosan nem, hol végzi el apróbb dolgait, mert a csillagjegy nevéhez méltón bárhol képes pisilni...

Halak (02. 20. - 03. 20.)

Csak ábrándozik a nagy berúgásról... Képtelen annyit inni, amennyitől jól érezné magát. A kívánt állapot eléréséhez más módszert kell alkalmaznia, de ez legyen egy másik horoszkóp témája. Azért persze nem árt eldugni előle legkeményebb piáinkat, mert ha boldog nem is lesz tőlük, elfogyasztásuk után heves érzelmi kitörésekre számíthatunk.

Kiss Károly

**KALENDÁRIUM
2010**

243

Vörös József**Nyugalom**

a kiteljesedő ősz érzéseit firtatom
ahogy csendről koppanó
magánya földet ér

lassan elnyújtott
vonalakkal festeni kezd
palettáján a
színmilliárdok szövevénye
rendezetlennék tűnő
mégis rendezett vonásai

libegve hulló
zizzenő levélkéik
mélyülő csönd
szépség, nyugalom
reggeli harmatpermetek frissessége
gondolkodóvá váló táj

az est teliholdas
képébe bámulva
sziporkázó csillagok
bűvöletétől kábultan
lassan
én is téli álomra térek
jószívű természetemmel

JANUÁR

	1 P Újév
	2 Sz Ábel
	3 V Genovéva
1	4 H Titusz
	5 K Simon
	6 Sz Boldizsár
	7 Cs Attila
	8 P Gyöngyvér
	9 Sz Marcell
	10 V Melánia
2	11 H Ágota
	12 K Ernő
	13 Sz Veronika
	14 Cs Bódog
	15 P Lóránt
	16 Sz Gusztáv
	17 V Antal
3	18 H Piroska
	19 K Sára
	20 Sz FABIÁN
	21 Cs Ágnes
	22 P Vince
	23 Sz Zelma
	24 V Timót
4	25 H Pál
	26 K Vanda
	27 Sz Angelika
	28 Cs Károly
	29 P Adél
	30 Sz Martina
	31 V Marcella

FEBRUÁR

5	1 H	Ignác
	2 K	Karolina
	3 Sz	Balázs
	4 Cs	Ráhel
	5 P	Ágota
	6 Sz	Dorottya
	7 V	Tódor
6	8 H	Aranka
	9 K	Abigél
	10 Sz	Elvira
	11 Cs	Bertold
	12 P	Livia
	13 Sz	Ella
	14 V	Bálint
7	15 H	Kolos
	16 K	Julianna
	17 Sz	Donát
	18 Cs	Bernadett
	19 P	Zsuzsanna
	20 Sz	Aladár
	21 V	Eleonóra
8	22 H	Gerzson
	23 K	Alfréd
	24 Sz	Mátyás
	25 Cs	Géza
	26 P	Edina
	27 Sz	Ákos, Bátor
	28 V	Elemér

9	1 H	Albin
	2 K	Lujza
	3 Sz	Kornélia
	4 Cs	Kázmér
	5 P	Adorján
	6 Sz	Leonóra
	7 V	Tamás
10	8 H	Zoltán
	9 K	Franciska
	10 Sz	Ildikó
	11 Cs	Szilárd
	12 P	Gergely
	13 Sz	Krisztián
	14 V	Matild
11	15 H	Nemz.ü.
	16 K	Henrietta
	17 Sz	Gertrúd
	18 Cs	Sándor
	19 P	József
	20 Sz	Klaudia
	21 V	Benedek
12	22 H	Beáta
	23 K	Emőke
	24 Sz	Gábor
	25 Cs	Irén
	26 P	Emmánuel
	27 Sz	Hajnalka
	28 V	Gedeon
13	29 H	Augusztá
	30 K	Zalán
	31 Sz	Árpád

MÁRCIUS

ÁPRILIS

13	1 Cs	Hugó
	2 P	Áron
	3 Sz	Buda
	4 V	Húsvét
14	5 H	Húsvét
	6 K	Vilmos
	7 Sz	Herman
	8 Cs	Dénes
	9 P	Erhard
	10 Sz	Zsolt
15	11 V	Leó
	12 H	Gyula
	13 K	Ida
	14 Sz	Tibor
	15 Cs	Anasztázia
	16 P	Csongor
	17 Sz	Rudolf
	18 V	Andrea
16	19 H	Emma
	20 K	Tivadar
	21 Sz	Konrád
	22 Cs	Csilla
	23 P	Béla
	24 Sz	György
	25 V	Márk
17	26 H	Ervin
	27 K	Zita
	28 Sz	Valéria
	29 Cs	Péter
	30 P	Katalin

17	1 Sz	Munka ü.
	2 V	Zsigmond
18	3 H	Tímea
	4 K	Mónika
	5 Sz	Györgyi
	6 Cs	Ivett
	7 P	Gizella
	8 Sz	Mihály
19	9 V	Gergely
	10 H	Ármin
	11 K	Ferenc
	12 Sz	Pongrác
	13 Cs	Szervác
	14 P	Bonifác
20	15 Sz	Zsófia
	16 V	Mózes
	17 H	Paszka
	18 K	Erik
	19 Sz	Ivó, Milán
	20 Cs	Bernát
21	21 P	Konstantin
	22 Sz	Júlia
	23 V	Pünkösd
	24 H	Pünkösd
	25 K	Orbán
	26 Sz	Fülöp
	27 Cs	Hella
	28 P	Emil
	29 Sz	Magdolna
	30 V	Janka
	31 H	Angéla

MÁJUS

JÚNIUS

22	1 K	Tünde
	2 Sz	Kármén
	3 Cs	Klotild
	4 P	Bulcsú
	5 Sz	Fatime
	6 V	Norbert
23	7 H	Róbert
	8 K	Medárd
	9 Sz	Félix
	10 Cs	Margit
	11 P	Barnabás
	12 Sz	Villő
24	13 V	Antal
	14 H	Vázul
	15 K	Jolán
	16 Sz	Jusztin
	17 Cs	Laura
	18 P	Arnold
25	19 Sz	Gyárfás
	20 V	Rafael
	21 H	Alajos
	22 K	Paula
	23 Sz	Zoltán
	24 Cs	Iván
26	25 P	Vilmos
	26 Sz	János
	27 V	László
	28 H	Levente
	29 K	Péter
	30 Sz	Pál

26	1 Cs	Tihamér
	2 P	Ottó
	3 Sz	Kornél
	4 V	Ulrik
27	5 H	Emese
	6 K	Csaba
	7 Sz	Apollónia
	8 Cs	Ellák
	9 P	Lukrécia
	10 Sz	Amália
28	11 V	Nóra
	12 H	Izabella
	13 K	Jenő
	14 Sz	Örs
	15 Cs	Henrik
	16 P	Valter
29	17 Sz	Endre
	18 V	Frigyes
	19 H	Emília
	20 K	Illés
	21 Sz	Dániel
	22 Cs	Magdolna
30	23 P	Lenke
	24 Sz	Kinga
	25 V	Kristóf
	26 H	Anna
	27 K	Olga
	28 Sz	Szabolcs
	29 Cs	Márta
	30 P	Judit
	31 Sz	Oszkár

JÚLIUS

252

	1 V	Boglárka
30	2 H	Lehel
	3 K	Hermína
	4 Sz	Domonkos
	5 Cs	Krisztina
	6 P	Berta
	7 Sz	Ibolya
	8 V	László
31	9 H	Emőd
	10 K	Lőrinc
	11 Sz	Zsuzsanna
	12 Cs	Klára
	13 P	Ipoly
	14 Sz	Marcell
	15 V	Mária
32	16 H	Ábrahám
	17 K	Jácint
	18 Sz	Ilona
	19 Cs	Huba
	20 P	Szt. István ü.
	21 Sz	Sámuel
	22 V	Menyhért
33	23 H	Bence
	24 K	Bertalan
	25 Sz	Lajos
	26 Cs	Izso
	27 P	Gáspár
	28 Sz	Ágoston
	29 V	Beatrix
34	30 H	Rózsa
	31 K	Erika

35	1 Sz	Egyed
	2 Cs	Rebeka
	3 P	Hilda
	4 Sz	Rozália
	5 V	Viktor
36	6 H	Zakariás
	7 K	Regina
	8 Sz	Mária
	9 Cs	Ádám
	10 P	Nikolett
	11 Sz	Teodóra
37	12 V	Mária
	13 H	Kornél
	14 K	Szeréna
	15 Sz	Enikő
	16 Cs	Edit
	17 P	Zsófia
	18 Sz	Diána
38	19 V	Vilhelmina
	20 H	Friderika
	21 K	Máté
	22 Sz	Móric
	23 Cs	Tekla
	24 P	Gellért
	25 Sz	Eufrozina
39	26 V	Jusztina
	27 H	Adalbert
	28 K	Vencel
	29 Sz	Mihály
	30 Cs	Jeromos

SZEPTEMBER

OKTÓBER

39	1 P Malvin
	2 Sz Petra
	3 V Helga
40	4 H Ferenc
	5 K Aurél
	6 Sz Brúnó
	7 Cs Amália
	8 P Koppány
	9 Sz Dénes
41	10 V Gedeon
	11 H Brigitta
	12 K Miksa
	13 Sz Kálmán
	14 Cs Helén
	15 P Teréz
42	16 Sz Gál
	17 V Hedvig
	18 H Lukács
	19 K Nándor
	20 Sz Vendel
	21 Cs Orsolya
43	22 P Előd
	23 Sz Nemz. ü.
	24 V Salamon
	25 H Blanka
43	26 K Dömötör
	27 Sz Szabina
	28 Cs Simon
	29 P Nárcisz
	30 Sz Alfonz
	31 V Farkas

44	1 H	Mindenszentek
	2 K	Achilles
	3 Sz	Győző
	4 Cs	Károly
	5 P	Imre
	6 Sz	Lénárd
	7 V	Rezső
45	8 H	Zsombor
	9 K	Tivadar
	10 Sz	Réka
	11 Cs	Márton
	12 P	Jónás
	13 Sz	Szilvia
	14 V	Aliz
46	15 H	Albert
	16 K	Ödön
	17 Sz	Hortenzia
	18 Cs	Jenő
	19 P	Erzsébet
	20 Sz	Jolán
	21 V	Olivér
47	22 H	Cecília
	23 K	Kelemen
	24 Sz	Emma
	25 Cs	Katalin
	26 P	Virág
	27 Sz	Virgil
	28 V	Stefánia
48	29 H	Taksony
	30 K	András

NOVEMBER

DECEMBER

48	1 Sz	Elza
	2 Cs	Melinda
	3 P	Ferenc
	4 Sz	Borbála
	5 V	Vilma
49	6 H	Miklós
	7 K	Ambrus
	8 Sz	Mária
	9 Cs	Natalia
	10 P	Judit
	11 Sz	Árpád
50	12 V	Gabriella
	13 H	Luca
	14 K	Szilárda
	15 Sz	Valér
	16 Cs	Etelka
	17 P	Lázár
	18 Sz	Augusztina
51	19 V	Viola
	20 H	Teofil
	21 K	Tamás
	22 Sz	Zénó
	23 Cs	Viktória
	24 P	Ádám
	25 Sz	Karácsony
52	26 V	Karácsony
	27 H	János
	28 K	Kamilla
	29 Sz	Tamás
	30 Cs	Dávid
	31 P	Szilveszter

Tartalomjegyzék

Plusz tíz malac és a három majom	3
KALENDÁRIUM 2009	5
Vörös József: Az elme kétségei	6
Január	7
Február	9
Március	11
Április	13
Vörös József: Lányomnak	15
Május	16
Június	18
Vörös József: A menyét dala	20
Július	21
Augusztus	24
Vörös József: Amikor egyedül	26
Szeptember	27
Október	30
November	33
December	36
Vörös József: Szerelmes vers	38
HAGYOMÁNYŐRZÉS	39
Vörös József: Nem tudom... ..	40
Radetzky huszárok emlékműve	41
Forrástól a Dunáig (Concó patak)	43
Higgy, remélj, szeress!	46
Téglabélyegek a szőnyi Zichy-Berényi uradalomban	48
„Az nem lehet, hogy annyi szív hiába onta vért”	52
„HALKAN JÁRJON, AKI ÉL...”	54
Monostor - Történelmi adalékok –	55
Régi és új köztéri alkotásaink	57
2. Vezérek Parkja Koppánmonostoron	59
3. Koppán monostora kőoroszlánja	60
4. Kállay Ödön Park Szőnyben	62
Majd egy évszázad emlékei	63
Szeretettel 90. születésnapodra	66
EGYHÁZI ESEMÉNYEK	67
Vörös József: Terra incognita	68
Dr. Simon József koppánmonostori apát június 29-én szentelte meg kápolnánk új harangját	69
Bérmálás Koppánmonostoron	70

Megszólalt a babaharang	71
„Temetés lesz holnap...”	72

ANYANYELV	73
A Magyar Kultúra Napja	74
Gyimóthy Gábor: Nyelvlecke	75
Bencze Imre: Ékes, édes anyanyelvünk	78
Bencze Imre: Édes, ékes anyanyelvünk	81
Vörös József: ...az utolsó szó jogán...	84

BIZTOS KEZDET	85
Vörös József: A lélek nélküli nemzedék	86
Biztos Kezdet	87
Születés hete	89
Gerhard Kiefel: Két kéz	90
Baba-mama sarok	91

CSERKÉSZET	101
Vörös József: Ablakomból...	102
„Emberebb emberré, magyarabb magyarrá” válva	103
Vörös József: Szilárdan	104
Utánpótlás a Szent Imre Római Katolikus Iskolában	105
Kiscserkész, ha nekiindulsz...	106

FIATALOK	107
Vörös József: Ne engedjétek a gyermekeket	108
Akik ültetnek, csak ritkán pihennek	109
„A köszönet minden együttműködőnek egyformán méretik.”	110
„Tégy ma valamit te is a tisztább holnapért!”	112
Segítő Kéz	114
Tour de Region, avagy túrd a régiót!	115
Felcsút, 2009 április	116
Kerékpárral a Kiskunságba!	118
Kitüntetés a közösségi munkáért	119
Egy „kísérleti alany” szemével...	120
Az „Összehozó” az év gyermek és ifjúsági projektje!	121
Katar és Komárom	122
Belgiumi ifjúsági kapcsolat indult a nyáron	123
Komárom - Helsinki	125
Görögország	126
Komárom a Francia ifjúsági demokráciaprogram magyar partnere	127
Francia delegáció érkezett	129
Tíz év az európai ifjúsági munkánk tükrében	131
Francia - Magyar demokráciaprogram	132
Civil közösségi házak küldetésnyilatkozata	137

„Fejem vállam, térdem...”	138
COOP-R-ACTIVE Nemzetközi Tanulói Műhely a Mag-házban	139
Ifjúsági kortárssegítő képzés a Fenyves Táborban	140
„Szót kérünk!” II. Ifjúsági Konferencia, Komárom	142
Élettér gála és az LGT emlékenekar	145
„A társadalmi befogadás elősegítése...”	146
A közösségfejlesztési folyamatban való részvétel egyben... ..	147
„Kérlek, törd össze ez a poharat...”	149
Közösségelmélet és helyi nyilvánosság	150
Vörös József: ...jó lenne... ..	151
Megyei Ifjúsági Szakmai Módszertani Központként működhet a Mag-ház	152
Kék Asztal Pingpongbajnokság	153
Vörös József: ... most... ..	154

MAG-HÁZ	155
Vörös József: A jövőnk?	156
Akire büszkék vagyunk	157
Kunbábony	158
Az Önkéntesek Hete	160
Vörös József: Tegnap	162

CIVIL ÖSSZEFOGÁS	163
Vörös József: Álom	164
Kampány az állampolgáriságért és a demokráciáért!	165
Vörös József: Idő	166
Istenszéke, Gyimesbükk és az erdélyi barátaink	167
A „KÖZTÁMHÁLÓ” bizonyított	169
Alattvaló, vagy állampolgár?	171
Választások az NCA-nál	172
Öt éves az NCA rendszere	173
Vasárnapi Ebéd	175

KÖZÖS RENDEZVÉNYEK	177
Vörös József: Keresem a... ..	178
A disznók kevésbé, mi, jól éreztük magunkat!	179
Böllerverseny különleges cipója	180
Táborozott a Monostori Dalárda	181
Volt mit tisztázni	182
Mit tehetsz te? Minden nap számít... ..	184
Vörös József: Vágy	186
Gyermeknapra készültünk!	187
Húsvéti, népi játszóház a művelődési házban	189
Költészet Napja	190
Monostori Napok	191
II. Mozdulj Együtt Komárom	192

Mozdulj ránk, idén is!	193
Nyári táborok a koppánymonostori művelődési házban	194
Településünk legifjabb elsősegélynyújtói	196
Vörös József: Az apák is félnek...	197
Gondolatok a nyugdíjas életről	198
Öltöző, közösségi tér épült a sportpályán	199
Szalmaláng elsőként	200
II. Szalma-fesztivál Koppánmonostoron	202
Komárom Szuperbajnoka sportvetélkedő	203
II. Komáromi Szuperbajnok Vetélkedő!	204
Szüreti multság Koppánmonostoron	205

MAGYAROCK	207
Vörös József: Kétségek	208
Klapka-musical Komáromban	209
Made in Hungária - Made in Magyarock – Made in Miller Zoltán	213
Színpad a nagyvilág, mennyen s poklon át...”	216
Nagy sikerrel zárult az I. Zenés-Sportos-Színház Találkozó	220

ÍRÁSOK	223
Vörös József: A háló	224
A szakramentumát!	225
Vörös József: Tegnap	226
Arany Buborékok	227
Születésnap	227
Csipkék Dédikéről	228
Az öregségről	228
Dédike gyásza	229
Dédike illúziói	230
Iskolakerülgető	231
Kutyaság	232
Nyúlbirodalom	233
Pókpete, salsa, és Harry Potter	234
Vörös József: Csak só és víz	236

EZ IS, AZ IS	237
Vörös József: Fázós ébresztőőő	238
Hegedűs a metróban	239
Isten patikájából	240
Piahoroszkóp	241

KALENDÁRIUM 2010	243
Vörös József: Nyugalom	244